

**Hallituksen esitys Eduskunnalle maksulaitoslaki sekä
eräksi siihen liittyviksi laeiksi**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi maksulaitoslaki, jolla pantaisiin täytäntöön maksupalveluita sisämarkkinoilla koskeva direktiivi lukuun ottamatta sen maksupalveluita koskevia säännöksiä.

Ehdotetussa laissa säädettäisiin oikeudesta tarjota maksupalveluita. Lakiehdotus sisältää säännökset maksulaitoksen toimiluvan myöntämisen edellytyksistä, maksulaitokselle sallitusta liiketoiminnasta, asiakasvarojen suojaamisesta, maksulaitoksen pääomavaatimuksista sekä sivuliikkeen perustamisesta toiseen valtioon. Lisäksi laissa säädettäisiin edellytyksistä, joilla luonnollinen tai oikeushenkilö voisi tarjota maksupalveluita ilman toimilupaa.

Lain noudattamista valvoisi Finanssivalvonta.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa sekä maksulaitoksista annettavasta laista johtuvia seurannaismuutoksia luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin, sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin, Finanssivalvonnasta annettuun, Finanssivalvonnan valvontamaksusta annettuun lakiin, rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annettuun lakiin sekä kirjanpitolakiin.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä marraskuuta 2009, jolloin direktiivin täytäntöönpanon määräaika päättyy.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	4
1 JOHDANTO.....	4
2 NYKYTILA.....	4
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	4
2.1.1 Laki luottolaitostoiminnasta.....	4
2.1.2 Laki Finanssivalvonnasta.....	5
2.1.3 Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä...6	
2.2 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö.....	7
2.2.1 Maksupalveludirektiivi.....	7
2.3 Nykytilan arviointi.....	13
2.3.1 Maksulaitostoiminnan harjoittaminen ja maksupalvelun tarjoaminen.....	13
2.3.2 Finanssivalvonnan toimivaltuudet.....	15
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	16
3.1 Yleiset tavoitteet.....	16
3.2 Keskeiset ehdotukset.....	16
3.2.1 Maksulaitoslaki.....	16
3.2.2 Laki ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa.....	20
3.2.3 Laki luottolaitostoiminnasta.....	21
3.2.4 Laki Finanssivalvonnasta.....	21
3.2.5 Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä.21	
3.3 Direktiivin säännökset, jotka eivät edellytä muutoksia lainsäädäntöön.....	21
3.4 Kansallisen liikkumavaran käyttö.....	24
3.5 Direktiivin säännökset, joita ei ehdoteta erikseen täytäntöönpantaviksi.....	25
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	25
4.1 Taloudelliset vaikutukset.....	25
4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	26
5 ASIAN VALMISTELU.....	27
5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto.....	27
6 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ.....	27
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	28
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	28
1.1 Maksulaitoslaki.....	28
1 luku Yleiset säännökset.....	28
2 luku Oikeus tarjota maksupalvelua.....	34
3 luku Toimiluvan myöntäminen ja peruuttaminen.....	37
4 luku Maksulaitoksen toiminta.....	42
5 luku Maksupalvelun tarjoamisen taloudelliset edellytykset.....	48
6 luku Menettelytavat.....	51
7 luku Sivuliikkeen perustaminen.....	57
8 luku Vahingonkorvaus- ja rangaistussäännökset.....	60
9 luku Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset.....	62
1.2 Laki ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa.....	63
1 luku Yleiset säännökset.....	63
2 luku Sijoittautumisoikeus Euroopan talousalueeseen kuuluvasta valtiosta....	63

3 luku. Muut säännökset	64
1.3 Laki luottolaitoslaitostoiminnasta	65
1.4 Laki sijoituspalveluyrityksistä	67
1.5 Laki Finanssivalvonnasta	67
1.6 Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta	68
1.7 Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä	69
1.8 Kirjanpitolaki	70
8 luku Erinäiset säännökset	70
2 TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET	71
3 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS	72
4 VOIMAANTULO	73
LAKIEHDOTUKSET	74
Maksulaitoslaki	74
Laki ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa	89
Laki luottolaitoslaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta	91
Laki sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 6 §:n muuttamisesta	94
Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta	95
Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta	97
Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain muuttamisesta	103
Laki kirjanpitolain 8 luvun 1 ja 2 §:n muuttamisesta	106
LIITE	108
RINNAKKAISTEKSTIT	108
Laki luottolaitoslaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta	108
Laki sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 6 §:n muuttamisesta	114
Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta	114
Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta	119
Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain muuttamisesta	126
Laki kirjanpitolain 8 luvun 1 ja 2 §:n muuttamisesta	132

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2007/64/EY maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 97/7/EY, 2002/65/EY, 2005/60/EY ja 2006/48/EY muuttamisesta ja direktiivin 97/5/EY kumoamisesta, jäljempänä *maksupalveludirektiivi*, on annettu 13 päivänä marraskuuta 2007. Tämä hallituksen esitys sisältää lakiehdotukset, joilla pannaan täytäntöön direktiivin muut kuin III ja IV osaston säännökset.

Maksupalvelulla tarkoitetaan direktiivissä muun muassa tilisiirtoa ja suoraveloitusta sekä pankki-, luotto- tai muulla maksukortilla taikka puhelimella tai laajakaistayhteydellä tehtäviä maksuja.

Maksupalveludirektiivillä luodaan Euroopan unionin kattava yhtenäinen lainsäädäntökehikko yhteisössä tarjottaville maksupalveluille. Tavoitteena on lisääntyvillä kokoeduilta ja kilpailulla laskea maksujärjestelmien nykyisin korkeita kustannuksia sekä varmistaa tasapuoliset kilpailuolosuhteet. Direktiivillä luodaan edellytykset maksupalveluiden integraatiolle ja järjeistämiseksi. Direktiivissä säädetään muun muassa yhtenäisistä tiedonantovelvollisuuksista sekä maksupalvelun tarjoajien ja käyttäjien oikeuksista ja velvollisuuksista. Tavoitteena on korkea kuluttajansuojan taso ja tehokkuuden parantaminen.

Direktiivillä luodaan myös oikeudellinen perusta yhtenäiselle euromaksualueelle (SEPA). SEPA (*Single Euro Payments Area*) on eurooppalaisten pankkien itsesäätelynä toteuttama hanke tehokkaan, yhtenäisillä säännöillä ja standardeilla toimivan maksuliikenteen kotimarkkina-alueen toteuttamiseksi.

Direktiivi korvaa rajat ylittäviä tilisiirtoja koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/5/EY.

Jäsenvaltioiden on pantava direktiivi täytäntöön viimeistään 1 päivänä marraskuuta 2009.

Euroopan talousalueen (ETA) sekakomitean 7 päivänä marraskuuta 2008 tekemän pää-

töksen N:o 114/2008 mukaisesti direktiiviä sovelletaan koko Euroopan talousalueella.

Direktiivin sisällön kuvauksessa on tässä esityksessä keskitytty muihin kuin III ja IV osastoon, koska tämä hallituksen esitys ei koske näiden osastojen täytäntöönpanoa. Direktiivin III ja IV osastojen säännösten täytäntöönpano on valmisteltu oikeusministeriössä.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

2.1.1 Laki luottolaitostoiminnasta

Luottolaitostoiminnasta annetun lain (121/2007) 1 §:ssä säädetään lain tarkoituksesta. Laissa säädetään oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa sekä tällaiselle toiminnalle asetettavista vaatimuksista ja niiden noudattamisen valvonnasta. Lisäksi laissa säädetään oikeudesta harjoittaa muuta liiketoimintaa, jossa yleisöltä hankitaan takaisinmaksettavia varoja. Pääsääntöisesti siis vain luottolaitoksilla on oikeus vastaanottaa yleisöltä takaisinmaksettavia varoja.

Luottolaitostoiminta määritellään lain 4 §:ssä. Luottolaitostoiminnalla tarkoitetaan pykälän 1 momentin mukaan ensinnäkin liiketoimintaa, jossa yleisöltä vastaanotetaan takaisinmaksettavia varoja. Tämän lisäksi luottolaitostoimintaa on luottojen tai muun rahoituksen tarjoaminen, yleisen maksujenvälityksen harjoittaminen tai sähköisen rahan liikkeeseenlasku. Yleisellä maksujenvälityksellä tarkoitetaan maksutoimeksiantojen toteuttamista asiakkaalta ennakoon vastaanotetuista varoista.

Luottolaitoksella tulee olla toimilupa luottolaitostoiminnan harjoittamiseen. Lain 8 §:n 1 momentin mukaan luottolaitos voi olla talutuspankki, luottoyhteisö tai maksuliikkeyhteisö. Maksuliikkeyhteisöllä tarkoitetaan osakeyhtiö tai osuuskuntamuodossa toimivaa luottolaitosta, joka harjoittaa yleistä maksu-

jenvälitystä tai laskee liikkeeseen sähköistä rahaa (luottolaitostoinnasta annetun lain 12 §).

Poikkeuksesta luottolaitoksen yksinoikeuteen vastaanottaa takaisinmaksettavia varoja säädetään luottolaitostoinnasta annetun lain 20 §:ssä. Poikkeus koskee muun muassa Suomen Pankin oikeutta ottaa vastaan takaisinmaksettavia varoja yleisöltä, rahastoyhtiön oikeutta harjoittaa sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitettua sijoitusrahastotoimintaa, vakuutuslaitoksen oikeutta harjoittaa vakuutusyhtiölaissa (521/2008) tarkoitettua vakuutusliikettä ja muiden kuin sähköistä rahaa olevien maksuvälineiden myyntiä.

Lain 22 §:n mukaan luottolaitoksen toimiluvan myöntää hakemuksesta Finanssivalvonta. Toimilupa voidaan myöntää talletuspankin, luottoyhteisön tai maksuliikkeyhteisön toimintaan. Talletuspankille sallitusta liiketoinnasta säädetään luottolaitostoinnasta annetun lain 30 §:ssä. Talletuspankki saa esimerkiksi hankkia yleisöltä talletuksia ja muita takaisinmaksettavia varoja, hankkia muutoin varoja, tarjota rahoitusleasingia, myöntää luottoa, harjoittaa rahoitustoimintaa ja muuta rahoituksen järjestämistä, sekä harjoittaa maksujenvälitystä ja muuta maksuliiketoimintaa.

Luottoyhteisölle sallitusta liiketoinnasta säädetään lain 31 §:ssä. Luottoyhteisö saa harjoittaa pääsääntöisesti samaa liiketoimintaa kuin talletuspankki lukuun ottamatta talletusten hankkimista yleisöltä. Luottoyhteisö saa kuitenkin vastaanottaa yleisöltä muita takaisinmaksettavia varoja kuin talletuksia yleisen maksujenvälityksen ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskun yhteydessä. Jos luottoyhteisö vastaanottaa yleisen maksujenvälityksen suorittamiseksi yleisöltä vaadittaessa takaisinmaksettavia varoja, varoihin sovelletaan, mitä luottolaitostoinnasta annetun lain 135-138 §:ssä säädetään talletuksesta.

Maksuliikkeyhteisölle sallittua liiketoimintaa on rajoitettu enemmän kuin luottoyhteisöille sallittua liiketoimintaa. Maksuliikkeyhteisö saa harjoittaa luottolaitostoinnasta annetun lain 30 §:n 1 momentin 1, 2, 5, 6 ja 8 kohdassa tarkoitettua ja niihin verrattavaa tai niihin läheisesti liittyvää liiketoimintaa. Sallittua liiketoimintaa ei ole talletusten hankkiminen yleisöltä. Maksuliikkeyhteisö ei

saa vastaanottaa yleisöltä vaadittaessa takaisinmaksettavia varoja muuten kuin yleisen maksujenvälityksen ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskun yhteydessä. Lisäksi maksuliikkeyhteisö ei saa myöntää luottoa.

Lain 44 §:n mukaan talletuspankin ja luottoyhteisön osakepääoman, osuuspääoman tai peruspääoman on oltava vähintään viisi miljoonaa euroa. Maksuliikkeyhteisön osake- tai osuuspääoman on oltava vähintään miljoona euroa.

Maksuliikkeyhteisön maksuvalmiutta säännellään lain 53 §:ssä. Maksuliikkeyhteisöllä on oltava sijoitettuna laissa tarkemmin lueteltuihin sijoituskohteisiin vähintään määrä, joka vastaa maksuliikkeyhteisön sähköisen rahan liikkeeseenlaskua vastaan ja yleistä maksujenvälitystä varten vastaanotamiin varoihin perustuvien velkojen yhteenlaskettua määrää. Näitä sijoituskohteita ovat erät, joiden laissa tarkoitettu riskikerroin on 0 prosenttia, sellaiset saamiset luottolaitoksilta ja ulkomaisilta luottolaitoksilta, joiden riskikerroin on 20 prosenttia sekä muut, Finanssivalvonnan hyväksymät velkasitoumukset.

Maksuliikkeyhteisön omien varojen tulee 66 §:n mukaan olla vähintään määrä, joka vastaa kahta prosenttia maksuliikkeyhteisön sähköisen rahan liikkeeseenlaskua vastaan ja yleistä maksujenvälitystä varten vastaanottamien varojen yhteenlasketusta määrästä. Jos velkojen yhteismäärän viimeisen kuuden kuukauden kuukausittainen keskiarvo on tätä suurempi, omien varojen tulee olla vähintään kaksi prosenttia mainitusta keskiarvosta. Maksuliikkeyhteisön omien varojen määrään voidaan soveltaa keskiarvon sijaan Finanssivalvonnan hyväksymää toimintasuunnitelmassa asetettua tavoitearvoa, jos maksuliikkeyhteisön toiminnan aloittamisesta on kulu- nut vähemmän kuin kuusi kuukautta. Maksuliikkeyhteisön on sovellettava 53 §:n 2 momentin mukaisesti sijoitettaviin varoihin sellaisia rajoituksia, jotka ovat tarpeen maksuliikkeyhteisön suojaamiseksi varoihin liittyvistä markkinariskeiltä.

2.1.2 Laki Finanssivalvonnasta

Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) mukaan Finanssivalvonnan toiminnan tavoitteena on finanssimarkkinoiden

vakauden edellyttämä luotto-, vakuutus- ja eläkelaitosten ja muiden valvottaviksi säädettyjen vakaa toiminta, vakuutettujen etujen turvaaminen sekä yleinen luottamus finanssimarkkinoiden toimintaan. Finanssivalvonnan valvottavista säädetään lain 4 §:ssä. Valvottavia ovat muun muassa luottolaitostoinnasta annetussa laissa tarkoitetut luottolaitokset, sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa (922/2007) tarkoitetut sijoituspalveluyritykset ja ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa (1608/1993) tarkoitettu, muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneen ulkomaisen luottolaitoksen sivuliike.

Finanssivalvonnan valvontavaltuuksista säädetään lain 3 luvussa. Toimilupavalvottavaa ja siihen rinnastettavaa valvottavaa koskeviin toimivaltuuksiin kuuluu esimerkiksi toimiluvan peruuttaminen ja siihen rinnastettavan toiminnan määrääminen lopetettavaksi (26 §). Finanssivalvonta voi peruuttaa valvottavan toimiluvan, jos finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumista ei voida riittävästi turvata rajoittamalla valvottavan toimintaa 27 §:n mukaisesti ja esimerkiksi toimiluvan myöntämiselle tai toiminnan aloittamiselle säädettyjä olennaisia edellytyksiä ei enää ole taikka valvottavan liiketoimintaa ei ole aloitettu 12 kuukaudessa toimiluvan myöntämisestä. Finanssivalvonnan on peruutettava tiettyjen valvottavien toimilupa, jos tällainen valvottava ei enää harjoita toimiluvan alaista toimintaa ja on sillä perusteella hakenut toimiluvan peruuttamista taikka kun valvottava on asetettu konkurssiin, määrätty selvitystilaan rekisteriviranomaisen tai tuomioistuimen lainvoimaisella päätöksellä taikka selvitysmiehet ovat antaneet selvitystilaa koskevan lopputilityksen.

Finanssivalvonnan harjoittamasta asiakkaansuojan valvonnasta on säännelty lain 5 luvussa. Asiakkaansuojan valvontaa sovelletaan luottolaitokseen, vakuutusyhtiöön, vakuutusyhdistykseen, vakuutusedustajaan, sijoituspalveluyritykseen, rahastoyhtiöön ja arvopaperipörssiin.

Finanssivalvonnan tulee tehdä yhteistyötä isäntävaltion valvontaviranomaisen kanssa. Finanssivalvonnalla on lain 56 §:n nojalla oi-

keus tarkastaa suomalaisen luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön ja vakuutusyhtiön toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa oleva sivuliike. Tarkastuksesta tulee ilmoittaa etukäteen isäntävaltion valvontaviranomaiselle. Finanssivalvonnan tulee toisaalta tehdä isäntävaltion kanssa yhteistyötä, kun on kyse valvottavan toimiluvan peruuttamisesta ja toiminnan rajoittamisesta, vakuutuskannan luovutuksesta, konkurssiin tai selvitystilaan asettamisesta ja omaisuuden asettamisesta panttaus- ja luovutuskieltoon. Ilmoitus on tehtävä viipymättä Euroopan talousalueeseen kuuluvan isäntävaltion valvontaviranomaiselle.

2.1.3 Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annettu laki (503/2008) perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston 26 päivänä lokakuuta 2005 antamaan direktiiviin 2005/60/EY rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesutarkoituksiin sekä terrorismin rahoitukseen. Lain tavoitteena on estää rahanpesun ja terrorismin rahoittamista, edistää tällaisen toiminnan paljastamista ja tutkintaa sekä tehostaa rikoksen tuottaman hyödyn jäljittämistä ja takaisinsaantia. Laissa säädetään lisäksi eräiden toimintojen rekisteröitymisvelvollisuudesta sekä tällaisille toimintoille asetettavista vaatimuksista ja valvonnasta. Lakia sovelletaan muun muassa luottolaitostoinnasta annetussa laissa tarkoitettuun luotto- ja rahoituslaitokseen sekä muuhun liike- tai ammattitoimintana luottolaitostoinnasta annetun lain 30 §:n 1 momentin 3—11 kohdassa tarkoitettuja palveluita tarjoavaan, sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettuun sijoituspalveluyritykseen sekä liike- tai ammattitoimintana muuta maksuliikettä kuin luottolaitostoinnasta annetussa laissa tarkoitettua yleistä maksujenvälitystä tarjoavaan (maksuliike).

Laissa edellytetään, että maksuliikkeiden ja valuutanvaihtotoimintaa harjoittavien tulee rekisteröityä ennen toiminnan aloittamista. Rekisteriviranomaisena on Etelä-Suomen lääninhallitus, joka toimii myös valvontaviranomaisena.

Laki sisältää säännökset asiakkaan tuntemisesta ja asiakassuhteen jatkuvasta seurannasta. Asiakkaan tuntemisvelvollisuuden laajuus perustuu riskiperusteiseen arviointiin ja ilmoitusvelvollisella tulee olla riittävät menetelmät toimintansa ja asiakkaisiinsa liittyvien rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskien arvioimiseksi.

Eräissä tilanteissa on mahdollista, että ilmoitusvelvollisen asiakkaan tuntemista koskevan velvollisuuden täyttää tämän puolesta muu taho. Ilmoitusvelvollinen ei voi kuitenkaan hyväksyä maksuliikettä tai valuutanvaihtoa harjoittavaa täyttämään velvollisuuttaan. Ilmoitusvelvollinen voi noudattaa yksinkertaista asiakkaan tuntemisvelvoitetta silloin, jos asiakas on lain 13 §:ssä säädetyllä tavalla on Suomen viranomainen, Suomessa tai toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saanut luottolaitos, rahoituslaitos, sijoituspalveluyritys, rahastoyhtiö tai vakuutusyhtiö, muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saanut luottolaitos, rahoituslaitos, sijoituspalveluyritys, rahastoyhtiö tai vakuutusyhtiö, jota koskevat tätä lakia vastaavat velvollisuudet ja jota valvotaan näiden velvollisuuksien noudattamisessa tai muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneen luottolaitoksen, rahoituslaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön tai vakuutusyhtiön Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiva sivukonttori.

Lain 3 luvussa säädetään ilmoitus- ja salassapitovelvollisuudesta sekä liiketoimen keskeyttämisestä. Ilmoitusvelvollisen tulee tehdä rahanpesun selvittelykeskukselle ilmoitus, kun tietyt laissa säädetyt vaatimukset täyttyvät. Ilmoitusvelvollinen tai sen palveluksessa oleva ei saa paljastaa ilmoitusta sille, johon epäily kohdistuu eikä muulle henkilölle. Tieto voidaan antaa kuitenkin samaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymään Suomessa tai toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneelle yhteisölle ja 25 §:n 3 momentissa säädettävällä tavalla myös erikseen mainitulle ilmoitusvelvolliselle, joka on osallisena sellaisessa yksittäisessä liiketoimessa, joka liittyy ilmoituksen kohteena olevaan asiakkaaseen ja liiketoimeen.

Lain noudattamisen valvonnasta ja tietojensaantioikeudesta säädetään 31—33 §:ssä. Valvonnan noudattaminen on jaettu eri viranomaisille ja julkisyhteisöille sekä oikeushenkilöille ilmoitusvelvollisen toimialan ja toimintaympäristön mukaan. Etelä-Suomen lääninhallituksella on oikeus toimittaa tarkastusrekisteriin merkityn ilmoitusvelvollisen liike- ja varastotiloihin sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston 15 päivänä marraskuuta 2006 antaman asetuksen (EY) N:o 1781/2006 maksajaa koskevien tietojen toimittamisesta varainsiirtojen mukana, jäljempänä *maksajan tiedot -asetus*, noudattamisen valvomiseksi maksuliike- ja valuutanvaihtorekisteriin merkityn ilmoitusvelvollisen liike- ja varastotiloihin. Etelä-Suomen lääninhallituksella on lisäksi oikeus käyttää pakkokeinoja rekisteröityneisiin ilmoitusvelvollisiin. Se voi esimerkiksi kieltää maksuliikettä tai valuutanvaihtoa harjoittavaa jatkamasta toimintaansa, jos tämä laiminlyö rekisteröitymisvelvollisuuden tai jatkaa edelleen rekisteröinnin yhteydessä kielletyn toiminnan harjoittamista taikka rekisteristä poistettuna jatkaa toimintaansa.

Ilmoitusvelvollinen on velvollinen korvaamaan taloudellisen vahingon, joka asiakkaalle on aiheutunut liiketoimen selvittämisestä, epäilyttävästä liiketoimesta ilmoittamisesta taikka liiketoimen keskeyttämisestä tai liiketoimesta kieltäytymisestä, jos hän ei ole toiminut sellaisella huolellisuudella, jota häneltä voidaan kohtuudella edellyttää. Laissa on säädetty rikosoikeudellisessa menettelyssä rangaistavaksi tuntemisvelvollisuuden rikkominen, rekisteröintirikkomus, rahanpesun ilmoitusrikkomus ja maksupalvelurikkomus. Jos muualla laissa ei ole säädetty ankarampaa rangaistusta, maksupalvelurikkomuksesta on tuomittava sakkoon se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta rikkoo maksajan tiedot -asetuksessa säädetyt velvollisuuksia.

2.2 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö

2.2.1 Maksupalveludirektiivi

Maksupalveludirektiivin I osastossa säädetään direktiivin kohteesta, soveltamisalasta ja määritelmistä. Maksupalveluntarjoajia sään-

nellään puolestaan II osastossa. Direktiivin III osasto koskee maksupalvelunehtojen avoimuutta ja tietojenantovaatimuksia, kun maksupalvelun tarjoamiseen liittyviä oikeuksista ja velvollisuuksista säädetään IV osastossa. Direktiivin III ja IV osastot pannaan täytäntöön oikeusministeriön valmistelemalla maksupalvelulailla.

Direktiivin soveltamisala ja määritelmät

Maksupalveludirektiivin 1 artiklan 1 kohdassa määritetään direktiivin tarkoittamat maksupalveluntarjoajat. Niitä ovat luottolaitokset, sähköisen rahan liikkeeseenlaskijat, postisiirtoa hoitavat laitokset, maksulaitokset sekä Euroopan keskuspankki, kansalliset keskuspankit, jäsenvaltiot tai niiden alueelliset tai paikalliset viranomaiset silloin, kun ne eivät toimi viranomaisina. Artiklan 2 kohdan mukaan direktiivissä vahvistetaan maksupalvelunehtojen avoimuutta, tietojenantovaatimuksia sekä maksupalvelunkäyttäjien ja maksupalveluntarjoajien oikeuksia ja velvollisuuksia koskevat säännöt, kun maksupalveluja tarjotaan tavanomaisena ammatti- tai liiketoimintana.

Direktiiviä sovelletaan yhteisössä tarjottaviin maksupalveluihin (2 artiklan 1 kohta). Jäsenvaltiot voivat artiklan 3 kohdan mukaan päättää olla soveltamatta kaikkia tai osaa direktiivin säännöksistä Euroopan parlamentin ja neuvoston 14 päivänä kesäkuuta 2006 antamaan direktiivin 2006/48/EY luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta, jäljempänä *luottolaitosdirektiivi*, 2 artiklassa tarkoitettuihin laitoksiin lukuun ottamatta ensimmäisessä ja toisessa luettelamakohdassa tarkoitettuja laitoksia. Suomessa poikkeus soveltuisi Teollisen yhteistyön rahasto Oy:öön ja Finnvera Oyj:öön.

Direktiivin 3 artiklassa säädetään direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle jäävistä palveluista ja maksutapahtumista. Tällaisia palveluita ja maksutapahtumia ovat muun muassa yksinomaan käteisenä suoraan maksajalta maksunsaajalle ilman välittäjää toteutetut maksutapahtumat; maksutapahtumat maksajalta maksunsaajalle sellaisen kaupallisen asiamiehen välityksellä, jolla on lupa neuvotella tai tehdä tavaroiden tai palveluiden myynti- tai ostosopimus maksajan tai mak-

sunsaajan puolesta; ammattimainen seteleiden ja metallirahojen fyysinen kuljetus; valuutanvaihtotoiminta; televiestintälaitteella tai muulla digitaalisella tai tietoteknisellä laitteella toteutettavat maksutapahtumat, jos ostettavat tavarat tai palvelut toimitetaan televiestintälaitteeseen tai digitaaliseen tai tietotekniseen laitteeseen tai niitä käytetään kyseisten laitteiden kautta edellyttäen, että telyritys tai digitaalista tai tietoteknistä palvelua hoitava yritys ei toimi pelkästään maksupalvelunkäyttäjän ja tavaroiden ja palveluiden toimittajan välittäjänä.

Maksupalveludirektiivin 4 artikla sisältää keskeisten käsitteiden määritelmät. Maksupalvelulla tarkoitetaan artiklan 3 kohdan mukaan mitä tahansa direktiivin liitteessä lueteltua liiketoimintaa. Liitteessä lueteltuja maksupalveluita ovat ensinnäkin palvelut käteisen tallettamiseksi maksutilille tai nostamiseksi maksutililtä sekä kaikki maksutilin hoitamisen edellyttämät operaatiot. Liiketoimia ovat myös maksupalvelun toteuttaminen, mukaan luettuna varojen siirto käyttäjän maksupalveluntarjoajan tai jonkin muun maksupalveluntarjoajan ylläpitämälle maksutilille (suoraveloitusten toteuttaminen kertaluonteiset suoraveloitukset mukaan luettuna, maksutapahtumien toteuttaminen maksukortilla tai vastaavalla välineellä, tilisiirtojen toteuttaminen toistuvaissuoritukset mukaan luettuna), ja toteuttaminen, kun varojen katteena on maksupalvelunkäyttäjän luottosopimus (suoraveloitusten toteuttaminen kertaluonteiset suoraveloitukset mukaan luettuna, maksutapahtumien toteuttaminen maksukortilla tai vastaavalla välineellä, tilisiirtojen toteuttaminen toistuvaissuoritukset mukaan luettuna). Maksupalvelua ovat lisäksi maksuvälineiden liikkeeseenlasku tai tapahtumahyvitys, rahansiirrot sekä maksutapahtumien toteuttaminen, kun maksajan suostumus maksutapahtuman toteuttamiseen annetaan televiestintä-, digitaalisella tai tietoteknisellä laitteella ja maksu suoritetaan televiestintäjärjestelmää, tietotekniikkajärjestelmää tai verkkoa hoitavalle palveluntarjoajalle, joka toimii pelkästään välittäjänä maksupalvelunkäyttäjän ja tavaroiden ja palveluiden toimittajan puolesta.

Maksupalvelunkäyttäjällä tarkoitetaan selaista luonnollista tai oikeushenkilöä, joka

käyttää maksupalvelua joko maksajan tai maksunsaajan taikka molempien ominaisuudessa. Maksulaitos on puolestaan määritelty direktiivissä oikeushenkilöksi, jolle on myönnetty direktiivin 10 artiklan mukaisesti toimilupa maksupalvelun tarjoamiseen ja toteuttamiseen kaikkialla yhteisössä (4 artiklan 4 kohta).

Artiklan 5 kohdassa määritellään maksutapahtuma, jolla tarkoitetaan maksajan tai maksunsaajan käynnistämää toimenpidettä varojen asettamisesta käytettäväksi, siirtämiseksi tai nostamiseksi maksajan tai maksunsaajan välisistä velvoitteista huolimatta.

Maksupalveludirektiivin 4 artiklan 6 kohdassa säädetään, että maksujärjestelmä on varojensiirtojärjestelmä, jossa on viralliset ja vakioidut järjestelyt sekä yhteiset säännöt maksutapahtumien käsittelylle, selvitykselle tai katteensierrolle.

Maksutilillä tarkoitetaan maksutapahtumien toteuttamiseen käytettävää tiliä, joka on yhden tai useamman maksupalvelunkäyttäjän nimissä (4 artiklan 14 kohta). Varat on määritelty artiklan 15 kohdassa seteleiksi, metallirahaksi, tilirahaksi ja sähköiseksi rahaksi.

Artikla sisältää lisäksi muun muassa kotijäsenvaltion, vastaanottavan jäsenvaltion, maksajan, maksunsaajan, maksupalveluntarjoajan ja maksutoimeksiannon määritelmät.

Maksulaitokset

Maksupalveludirektiivin II osasto (5—29 artiklat) koskee maksulaitokselle asetettavia maksupalveluliiketoiminnan vaatimuksia. Maksulaitosten on säilytettävä direktiivin 19 artiklassa edellytetyn mukaisesti osastoa koskevat asiaankuuluvat tiedot vähintään viisi vuotta.

Sen, joka haluaa harjoittaa maksupalveluiden tarjoamista, on toimitettava toimivaltaiselle viranomaiselle hakemus ja direktiivissä määritellyt asiakirjat, jotta toimilupa voidaan myöntää. Toimitettavia asiakirjoja ovat muun muassa hakijan toimintasuunnitelma, liiketoimintasuunnitelma sekä kuvaus hakijan päätöksenteko-, ohjaus- ja valvontajärjestelmistä ja sisäisistä valvontamekanismeista (5 artikla).

Direktiivin 6—8 artiklassa säädetään alkupääomasta sekä omista varoista ja niiden las-

kemisesta. Maksulaitoksilta vaadittavan alkupääoman määrä määräytyy sen perusteella, mitä maksupalveluita maksulaitos tarjoaa. Alkupääomaan kuuluvat erät määräytyvät sen mukaisesti, mitä luottolaitosdirektiivin 57 artiklan a ja b alakohdassa säädetään. Direktiivin 7 artiklan 2 kohdassa edellytetään, että jäsenvaltiot toteuttavat tarvittavat toimet omiin varoihin soveltuvien osuuksien moninkertaisen käytön estämiseksi, jos maksulaitos kuuluu samaan ryhmittymään kuin toinen maksulaitos, luottolaitos, sijoituspalveluyritys, omaisuudenhoitoyhtiö tai vakuutusyhtiö.

Omien varojen laskentamenetelmistä säädetään yksityiskohtaisesti 8 artiklassa. Menetelmät voidaan jakaa karkeasti kiinteisiin yleiskustannuksiin, merkittäviin taloudellisiin mittareihin ja summaan perustuvaan menetelmään. Maksulaitoksen omien varojen tulee olla joko alkupääoman tai 8 artiklassa säädetyn menetelmän mukaan saatu määrä sen mukaan, kumman mukaisesti laskettu määrä on suurempi. Toimivaltaiset viranomaiset voivat vaatia poikkeustilanteissa, että maksulaitoksen omien varojen määrä on 20 prosenttia suurempi tai sallia, että se on 20 prosenttia pienempi kuin maksulaitoksen valitsemasta menetelmästä johtuva määrä (8 artiklan 3 kohta).

Jos maksulaitos harjoittaa myös muuta liiketoimintaa kuin maksupalveluiden tarjoamista, sen tulee suojata maksupalvelunkäyttäjiltä tai toiselta maksupalveluntarjoajalta maksutapahtumien toteuttamista varten vastaanottamat varat direktiivin 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla. Jäsenvaltio voi rajoittaa suojausvaatimuksen koskemaan ainoastaan sellaisten maksupalvelunkäyttäjien varoja, jotka yksinään ylittävät 600 euroa. Sellaisiin varoihin, jotka koskevat osin tulevia maksupalveluihin liittyviä maksutapahtumia ja jotka täyttävät suojaamiselle asetettavat vaatimukset, sovelletaan asiakasvarojen suojaamista koskevia direktiivin säännöksiä.

Toimilupa voidaan myöntää ainoastaan johonkin jäsenvaltioon sijoittautuneelle oikeushenkilölle. Pääsääntöisesti toimilupa tulee myöntää hakijalle, jonka toimittama hakemus ja muut asiakirjat täyttävät 5 artiklan vaatimukset, jolla on toimiva päätöksenteko-, ohjaus- ja valvontajärjestelmä, ja jonka sääntö-

määräinen kotipaikka ja pääkonttori ovat samassa jäsenvaltiossa. Toimivaltaisen viranomaisen on direktiivin mukaan evättävä hakijan toimilupahakemus, jos se ei ole vakuutunut määräosuuden omistavien osakkeenomistajien tai jäsenten sopivuudesta (10 artikla).

Toimiluvan epääminen on kuitenkin perusteltava. Maksupalveludirektiivin 11 artiklassa edellytetään, että toimivaltaisen viranomaisen on annettava tieto hakemuksen hyväksymisestä tai hylkäämisestä kolmen kuukauden kuluessa sellaisen hakemuksen vastaanottamisesta, jonka perusteella päätös voidaan tehdä.

Toimilupa voidaan peruuttaa ainoastaan direktiivin 12 artiklassa määritellyissä tilanteissa. Toimilupa voidaan peruuttaa ensinnäkin, jos maksulaitos ei ole aloittanut toimintaa 12 kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä, se luopuu toimiluvasta tai se on lopettanut liiketoiminnan yli kuuden kuukauden ajaksi. Toiseksi, toimiluvan peruutus on mahdollista, jos maksulaitos on antanut virheellistä tietoa toimilupaa haettaessa tai on muutoin toiminut säännösten vastaisella tavalla. Jos maksulaitos ei enää täytä toimiluvan myöntämisen edellytyksiä tai se muodostaisi uhan maksujärjestelmän vakaudelle jatkamalla maksupalvelutoimintaansa, toimivaltaisen viranomaisen voi peruuttaa toimiluvan. Direktiivissä on sallittu toimiluvan peruutus myös muissa, kansallisen lainsäädännön mukaisissa tapauksissa.

Toimiluvan saaneet maksulaitokset, sen asiamiehet ja sivukonttorit sekä direktiivin mahdollistaman poikkeuksen mukaisesti maksupalveluita tarjoavat on merkittävä toimivaltaisen viranomaisen ylläpitämään rekisteriin (13 artikla).

Maksupalveludirektiivin 15 artiklassa säädetään maksulaitoksen tilinpäätökseen ja lakisääteiseen tilintarkastukseen sovellettavista säännöksistä. Maksulaitoksen tulee antaa erilliset kirjanpitoliedot maksupalveluista ja muusta liiketoiminnasta sekä laadittava näistä tilintarkastuskertomus.

Maksulaitokselle sallitusta liiketoiminnasta säädetään 16 artiklassa. Maksulaitos saa maksupalveluiden lisäksi tarjota operatiivisia tai niihin läheisesti liittyviä oheispalveluja, tarjota maksujärjestelmiä sekä harjoittaa

muuta liiketoimintaa. Maksupalveluiden toteuttamiseen voidaan käyttää vain yksinomaan maksutapahtumiin tarkoitettuja maksutilejä. Maksupalveluiden tarjoamisen yhteydessä vastaanotetut varat eivät ole talletuksia tai muita takaisinmaksettavia varoja taikka sähköistä rahaa. Maksulaitos ei saa harjoittaa luottolaitostoimintaa.

Maksupalveluihin liittyvän luoton myöntäminen on rajoitettu artiklan 3 kohdassa siten, että luottoa saadaan myöntää vain yksinomaan maksutapahtuman toteuttamisen yhteydessä ja sen tulee olla liitännäinen. Lisäksi yhteisössä jäsenvaltion rajan yli tarjottu luotto on maksettava takaisin viimeistään 12 kuukauden määräajan kuluessa, luottoa ei saa myöntää maksutapahtumien toteuttamista tai säilyttämistä varten vastaanotetuista varoista, ja maksulaitoksella on aina oltava myönnettyjen luottojen kokonaismäärään nähden tarvittavat omat varat.

Direktiivi sisältää kattavat säännökset asiamiehen, sivukonttorin ja ulkoistettua toimintaa hoitavista tahoista ilmoitettavista tiedoista, vaatimuksista ja korvausvastuusta suhteessa kolmanteen osapuoleen (17 ja 18 artikla). Maksulaitoksen on ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle maksupalvelujen tarjoamiseksi käyttämänsä asiamiehen nimi ja osoite, asiamiehen sisäisen valvonnan menetelmät rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseksi ja selvittämiseksi sekä tiedot asiamiehen johdossa olevista henkilöistä ja heidän sopivuudestaan ja luotettavuudestaan (17 artiklan 1 kohta). Viranomaisen voi ryhtyä lisätoimiin tietojen tarkistamiseksi, jos se katsoo tietojen olevan virheellisiä. Kotijäsenvaltion viranomaisen tulee ottaa huomioon vastaanottavan jäsenvaltion näkemys, kun maksulaitos haluaa tarjota maksupalveluja toisessa jäsenvaltiossa käyttämällä asiamiestä.

Maksulaitos ei saa ulkoistaa tärkeää operatiivista toimintaa, jos se heikentää olennaisesti sisäisen valvonnan laatua ja toimivaltaisen viranomaisen mahdollisuutta valvoa maksupalveludirektiivissä säädettyjen velvoitteiden noudattamista. Toiminto on tärkeä, jos sen suorittamisessa ilmenevä puute tai laiminlyönti häittäisi tuntuvasti maksulaitoksen velvoitteiden täyttämistä, sen toiminnan tuloksellisuutta, maksupalvelujen vakautta tai

jatkuvuutta (7 kohdan 3 alakohta). Direktiivissä asetetaan toisaalta ehtoja, jotka maksulaitosten tulee täyttää tärkeiden operatiivisten toimintojen ulkoistamisessa. Ulkoistaminen ei saa johtaa siihen, että maksulaitoksen ylin johto siirtää vastuutaan muille, maksulaitoksen suhdetta maksupalvelunkäyttäjiin ja niihin kohdistuvia veloituksia muutetaan, toimiluvan edellytyksiä lievennetään tai toimiluvan myöntämiselle asetettuja edellytyksiä poistetaan tai muutetaan.

Maksupalveludirektiivin 18 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on edellytettävä, että maksulaitoksilla on täysi vastuu työntekijöidensä, asiamiestensä, sivukonttoreidensa ja ulkoistetun toiminnon suorittajien toimista. Maksulaitoksen on lisäksi varmistettava, että asiamiehet tai sivukonttorit ilmoittavat maksupalvelunkäyttäjille toimivansa maksulaitoksen puolesta (17 artiklan 8 kohta).

Maksupalveludirektiivi edellyttää, että jäsenvaltiot kieltävät maksupalvelun tarjoamisen muilta henkilöiltä kuin maksupalveluntarjoajilta ja henkilöiltä, joita ei ole nimenomaisesti suljettu direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle (29 artikla).

Toimivaltaiset viranomaiset

Direktiivin 20 artiklan 1 kohdassa edellytetään, että jäsenvaltiot nimeävät toimivaltaisen viranomaisen, joka vastaa maksulaitosten toimilupien myöntämisestä ja toiminnan valvonnan valvonnasta. Valvonta kohdistuu maksulaitoksen maksupalveluiden ja niihin läheisesti liittyvien oheispalvelujen tarjoamiseen (5 kohta). Toimivaltaisilla viranomaisilla tulee olla tehtäviensä hoitamiseksi tarvittavat valtuudet (2 kohta).

Toimivaltaisilla viranomaisilla on 21 artiklan 1 kohdan nojalla oikeus vaatia maksulaitosta antamaan tarpeelliset tiedot, tehdä tarkastuksia maksulaitoksessa, sen asiamiehen ja ulkoistetun palvelun suorittajan luona, antaa suosituksia, ohjeita ja määräyksiä sekä peruuttaa toimilupa tilapäisesti tai lopullisesti.

Direktiivin mukaan jäsenvaltioiden on huolehdittava, että toimivaltaiset viranomaiset voivat ottaa käyttöön tai määrätä rangaistus-seuraamuksia tai toimenpiteitä havaittujen rikkomusten tai niiden syiden lopettamiseen,

jos maksulaitokset tai niiden vastaavat johtajat rikkovat maksulaitosten toiminnan valvontaa tai harjoittamista koskevia lakeja, asetuksia tai hallinnollisia määräyksiä (2 kohta).

Artiklan 3 kohdassa edellytetään, että toimivaltaisilla viranomaisilla on valtuudet toteuttaa artiklan 1 kohdassa tarkoitetut toimet maksupalvelujen riittävän pääoman varmistamiseksi erityisesti silloin, kun maksulaitoksen muut toiminnot kuin maksupalvelut heikentävät tai todennäköisesti heikentävät maksulaitoksen talouden vakautta. Toimivaltaisten viranomaisten päätöksiin tulee voida hakea muutosta tuomioistuimissa (23 artikla).

Maksupalveludirektiivin 22 artiklassa säädetään salassapitovelvollisuudesta. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikki toimivaltaisen viranomaisen palveluksessa olevat ja olleet tai sen lukuun asiantuntijoina toimineet ovat salassapitovelvollisia.

Eri jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on tehtävä keskenään yhteistyötä (24 artiklan 1 kohta). Artiklan 2 kohdassa edellytetään, että toimivaltaiset viranomaiset saavat vaihtaa tietoja muiden jäsenvaltioiden maksulaitosten toimilupien myöntämisestä ja valvonnasta vastaavien viranomaisten, Euroopan keskuspankin, jäsenvaltioiden keskuspankkien ja maksu- ja selvitysjärjestelmän valvonnasta vastaavien viranomaisten sekä muiden asiaankuuluvien viranomaisten kanssa.

Maksulaitoksen on ilmoitettava kotivaltionsa toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle, kun se haluaa tarjota ensimmäistä kertaa maksupalveluja jossakin muussa jäsenvaltiossa. Toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta toimilupavaltavottavan maksulaitoksen nimi, osoite, sivukonttorista vastuussa olevien henkilöiden nimet, organisaatorakenne sekä tieto vastaanottavan jäsenvaltion alueella tarjottavaksi aiotuista maksupalveluista (25 artikla 1 kohta). Kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen on tehtävä yhteistyötä vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen kanssa maksulaitoksen asiamiehen, sivukonttorin tai ulkoistetun toiminnon suorittajan valvomiseksi (2 kohta). Jos kotivaltion toimivaltainen

viranomainen aikoo suorittaa tutkimuksia toisen jäsenvaltion alueella, sen tulee ilmoittaa tästä vastaanottavan valtion toimivaltaiselle viranomaiselle tai valtuuttaa tämän tekemään tutkimuksia puolestaan kummankin valvontaviranomaisen niin halutessa (3 kohta).

Toimivaltaisten viranomaisten tulee 4 kohdan nojalla toimittaa toisilleen pyynnöstä kaikki merkitykselliset tiedot, jos maksulaitoksen asiamiehen, sivukonttorin tai ulkoistetun toiminnon suorittajan epäillään tai tiedetään syyllistyneen säännösten rikkomiseen. Viranomaisen tulee toimittaa tiedot omaaloitteisesti, jos ne ovat luonteeltaan olennaisen tärkeitä.

Maksupalvelujen tarjoaminen ilman toimilupaa

Maksupalveludirektiivin 26 artiklassa säädetään ehdoista, joiden täytyttyä jäsenvaltiot voivat sallia osittain tai kokonaan, että II osaston maksulaitoksen toimilupavaatimusta ja toimilupamenettelyä, ulkoistamisen edellytyksiä, korvausvastuuta, tietojen säilyttämismenettelyä ja valvontaa koskevia säännöksiä ei sovelleta lukuun ottamatta 20, 22, 23 ja 24 artiklaa. Ehtona on, että luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön sekä tämän asiamiehen maksutapahtumien kokonaismäärä on ollut edeltävien kahdeksan kuukauden aikana keskimäärin enintään kolme miljoonaa euroa kuukaudessa. Arvio suoritetaan henkilön liiketoimintasuunnitelmassa esitettyjen maksutapahtumien kokonaismäärän perusteella (1 kohdan a alakohta). Lisäksi ehtona on, että ketään liiketoiminnan harjoittamiseen tai valvontaan osallistuvaa ei ole tuomittu rahanpesun tai terrorismin rahoittamiseen liittyvistä rikoksista tai muista talousrikoksista (1 kohdan b alakohta).

Luonnollisen henkilön asuinpaikan tai oikeushenkilön pääkonttorin tulee olla siinä jäsenvaltiossa, jossa se tosiasiallisesti harjoittaa liiketoimintaansa (26 artiklan 2 kohta). Henkilö merkitään 26 artiklan 1 kohdan mukaan toimivaltaisen viranomaisen ylläpitämään 13 artiklassa tarkoitettuun rekisteriin. Artiklan nojalla maksupalveluita tarjoava luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö ei saa tarjota maksupalveluita sijoittautumisoikeu-

den tai palveluiden tarjoamisen vapauden perusteella toisissa jäsenvaltioissa (3 kohta). Jäsenvaltiot voivat rajoittaa 4 kohdan nojalla luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön toimintaa siten, että se voi harjoittaa vain tiettyjä 16 artiklassa luetelluista toimista.

Luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön tulee ilmoittaa toimivaltaiselle viranomaiselle ehtoihin vaikuttavissa muutoksista. Jos ehdot eivät enää täyty, henkilön tulee hakea maksulaitoksen toimilupaa 30 kalenteripäivän kuluessa 10 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti (5 kohta). Jäsenvaltioiden on 27 artiklan mukaan ilmoitettava komissiolle 26 artiklassa säädetyn poikkeuksen soveltamisesta.

Maksujärjestelmät

Direktiivin 28 artiklassa säädetään pääsystä maksujärjestelmään. Jäsenvaltioiden tulee varmistaa, että maksulaitosten ja sellaisten rekisteröityjen oikeushenkilöiden, jotka tarjoavat maksupalvelua, maksujärjestelmään pääsyä koskevat säännöt ovat objektiivisia, syrjimättömiä ja oikeasuhtaisia. Säännöt eivät saa myöskään estää maksujärjestelmään pääsyä enempää kuin on tarpeen tietyiltä riskeiltä suojautumiseksi ja maksujärjestelmän taloudellisen ja toiminnallisen vakauden suojaamiseksi.

Maksujärjestelmät eivät saa asettaa maksupalveluntarjoajille, maksupalvelunkäyttäjille tai muille maksujärjestelmille sääntöjä, jotka rajoittavat tehokasta osallistumista muihin maksujärjestelmiin, sääntöä, jolla asetetaan maksulaitokset tai rekisteröidyt maksupalveluntarjoajat eriarvoiseen asemaan heidän oikeuksiensa, velvollisuuksiensa ja osallistujien valtuuksien suhteen, tai institutionaaliseen asemaan perustuvia rajoituksia (1 kohdan toinen kappale).

Direktiivin 28 artiklan 1 kohtaa ei kuitenkaan sovelleta:

1) direktiivin 98/26/EY nojalla nimettyihin maksujärjestelmiin;

2) yksinomaan maksupalveluntarjoajista koostuviin maksujärjestelmiin, jos ne kuuluvat pääomasidonnaisista yksiköistä muodostuvaan ryhmään, jossa yhdellä toisiinsa sidonnaisista yksiköistä on tosiasiallinen valta muihin sidonnaisiin yksiköihin nähden; tai

3) maksujärjestelmiin, joissa yksi maksupalveluntarjoaja joko yksin tai ryhmänä voi toimia sekä maksajan että maksunsaajan maksupalveluntarjoajana ja vastaa yksin järjestelmän hoidosta, ja antaa muille maksupalveluntarjoajille luvan osallistua järjestelmään, mutta näillä ei ole oikeutta neuvotella keskenään maksujärjestelmän palkkioista. Maksupalveluntarjoajat voivat kuitenkin hinnoitella itse maksajien ja maksunsaajien palvelut.

Direktiivin loppusäännökset

Komissio voi hyväksyä tiettyjä, muita kuin direktiivin keskeisiin osiin liittyviä täytäntöönpanotoimenpiteitä (84 ja 85 artikla). Jäsenvaltioiden on varmistettava, että maksupalveluntarjoajat eivät poikkea maksupalvelunkäyttäjien vahingoksi direktiivin täytäntöön panemiseksi säädetyistä kansallisista säännöksistä, ellei direktiivissä näin säädetä. Maksupalvelunkäyttäjille voidaan myöntää edullisempia ehtoja (86 artiklan 3 kohta).

Direktiivin 88 artiklassa säädetään tiettyihin henkilöihin sovellettavasta siirtymäsäännöksestä. Ennen direktiivin voimaantuloa maksupalvelutoiminnan kansallisen lainsäädännön mukaisesti aloittaneet oikeushenkilöt saavat jatkaa toimintaansa 30 päivään huhtikuuta 2011 asti ilman maksulaitoksen toimilupaa (1 kohta). Säännös ei kuitenkaan rajoita kolmannen rahanpesudirektiivin tai muun asiaa koskevan yhteisön lainsäädännön soveltamista. Jäsenvaltiot voivat myös säätää, että kyseisille oikeushenkilöille myönnetään automaattisesti toimilupa ja ne merkitään 13 artiklassa tarkoitettuun rekisteriin. Menetely voidaan toteuttaa vain, jos toimivaltaiset viranomaiset ovat saaneet jo todisteet siitä, että 5 ja 10 artiklassa säädetyt vaatimuksia noudatetaan (3 kohta).

Lisäksi maksupalveludirektiiviä ei sovelleta sellaiseen maksujenvälitystä tarjoavaan rahoituslaitokseen, joka täyttää luottolaitosdirektiivin 24 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan e alakohdassa säädetyt edellytykset 1 päivänä marraskuuta 2009. Rahoituslaitosten on ilmoitettava toiminnasta toimivaltaiselle viranomaiselle 1 päivään marraskuuta 2009 mennessä. Ilmoituksessa on oltava tiedot 5 artiklan a, d, g—i, k ja l alakohdan mu-

kaisesti. Toimivaltaiset viranomaiset rekisteröivät rahoituslaitokset, jos ne ovat vakuuttuneita ilmoituksessa esitettyjen 5 artiklan tietojen täyttymisestä. Jäsenvaltiot voivat antaa toimivaltaisille viranomaisille luvan vapauttaa rahoituslaitokset 5 artiklan mukaisista vaatimuksista (2 kohta).

Direktiivin 88 artiklan 4 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat antaa luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön, joka on aloittanut maksulaitostoiminnan ennen direktiivin voimaantuloa ja joihin sovelletaan 26 artiklan mukaista poikkeusta, jatkaa toimintaa kolmen vuoden siirtymäkauden ajan ilman, että niille myönnetään 26 artiklan mukainen poikkeus ja merkitään 13 artiklassa tarkoitettuun rekisteriin. Säännös ei kuitenkaan rajoita kolmannen rahanpesudirektiivin tai muun asiaa koskevan yhteisön lainsäädännön soveltamista.

Maksupalveludirektiivi kumoo 20 päivänä toukokuuta 1997 annetun direktiivin 97/7/EY kuluttajansuojasta etäsopimuksissa 8 artiklan ja direktiivin 97/5/EY, annettu 27 päivänä tammikuuta 1997, rajojen yli siirrettävistä tilisiirroista. Direktiivillä lisätään 23 päivänä syyskuuta 2002 annetun direktiivin 2002/65/EY kuluttajille tarkoitettujen rahoituspalvelujen etämyynnistä ja neuvoston direktiivin 90/619/ETY sekä direktiivien 97/7/EY ja 98/27/EY muuttamisesta 4 artiklaan uusi 5 kohta ja kumotaan 8 artikla. Maksupalveludirektiivillä muutetaan lisäksi kolmannen rahanpesudirektiivin 3 artiklan 2 kohdan a alakohtaa sekä 15 artiklan 1 ja 2 kohtaa, ja kumotaan 36 artiklan 1 kohdan toinen virke. Luottolaitosdirektiivin I liitteen 4 ja 5 kohta muutetaan.

Jäsenvaltioiden on saatettava direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan ennen 1 päivänä marraskuuta 2009.

2.3 Nykytilan arviointi

2.3.1 Maksulaitostoiminnan harjoittaminen ja maksupalvelun tarjoaminen

Oikeudesta tarjota yleistä maksujenvälitystä säädetään luottolaitostoiminnasta annetus-

sa laissa ja siltä osin kuin on kyse muusta kuin mainitussa laissa tarkoitetusta yleisestä maksujenvälityksestä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetussa laissa. Maksupalveludirektiivin maksupalvelun määritelmä on kuitenkin selvästi laajempi kuin luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu yleinen maksujenvälitys tai rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain maksuliiketoiminta.

Maksuliikeyhteisö

Luottolaitostoiminnasta annetun lain 8 §:n 1 momentin mukaan luottolaitos voi olla maksuliikeyhteisö. Maksuliikeyhteisöä koskevalla sääntelyllä pantiin täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston 18 päivänä syyskuuta 2000 antama direktiivi 2000/46/EY sähköisen rahan liikkeeseenlaskijoiden liiketoiminnan aloittamisesta, harjoittamisesta ja toiminnan vakauden valvonnasta. Maksuliikeyhteisö voi sähköisen rahan liikkeeseenlaskun lisäksi harjoittaa myös yleistä maksujenvälitystä.

Maksuliikeyhteisölle on säädetty selvästi korkeammat pääomavaatimukset kuin mitä maksupalveludirektiivi säättää maksulaitokselle. Maksuliikeyhteisön osake- tai osuus- pääoman on oltava direktiivin 2000/46/EY mukaisesti vähintään miljoona euroa. Maksuliikeyhteisöllä tulee olla omia varoja vähintään määrä, joka vastaa kahta prosenttia maksuliikeyhteisön sähköisen rahan liikkeeseenlaskua vastaan ja yleistä maksujenvälitystä varten vastaanottamien varojen yhteenlasketusta määrästä tai, jos tällaisten velkojen yhteismäärän viimeisen kuuden kuukauden kuukausittainen keskiarvo on tätä suurempi, kahta prosenttia mainitusta keskiarvosta. Jos maksuliikeyhteisön toiminnan aloittamisesta on kulunut vähemmän kuin kuusi kuukautta, edellä mainitun keskiarvon sijasta sovelletaan maksuliikeyhteisön toimintasuunnitelmassaan asettamaa tavoitearvoa, jonka Finanssivalvonta on hyväksynyt.

Maksupalveludirektiivissä asetettu vähimmäispääoman suuruus toimintaa aloitettaessa on riippuvainen tarjottavista maksupalveluista, mutta se on joka tapauksessa pienempi

kuin maksuliikeyhteisölle asetettu osake- tai osuuspääomavaatimus. Maksulaitoksen omien varojen laskeminen eroaa myös huomattavasti maksuliikeyhteisön omien varojen laskemissäännöksestä.

Maksuliikeyhteisö saa harjoittaa liiketoimintanaan takaisinmaksettavien varojen hankkimista yleisöltä, muuta varainhankintaa, yleistä maksujenvälitystä ja muuta maksuliikettä, sähköisen rahan liikkeeseenlaskua sekä siihen liittyvää tietojenkäsittelyä ja tietojen tallettamista sähköiselle tietovälineelle muun yrityksen lukuun, sekä valuutanvaihtoa. Maksuliikeyhteisö voi harjoittaa myös muuta edellä mainittuihin verrattavaa tai niihin läheisesti liittyvää liiketoimintaa. Luottolaitostoiminnasta annetun lain 32 §:n 1 momentissa säädetään, että maksuliikeyhteisö ei saa kuitenkaan vastaanottaa talletuksia yleisöltä tai myöntää luottoa.

Maksuliikeyhteisölle sallittu liiketoiminta sisältää joitakin maksupalveludirektiivin liitteessä lueteltuja maksulaitoksen tarjoamia maksupalveluja. Näitä ovat esimerkiksi yleisen maksujenvälityksen ja muun maksuliikkeen harjoittaminen.

Maksuliikeyhteisön yleistä maksujenvälitystä varten tilille vastaanottamiin vaadittaessa takaisinmaksettaviin varoihin sovelletaan, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 135—138 §:ssä säädetään talletuksesta. Maksuliikeyhteisön maksuvalmiudesta on säännös lain 53 §:ssä. Maksuliikeyhteisön on sovellettava niihin varoihin, jotka on sijoitettava 53 §:n 2 momentin mukaisesti, sellaisia rajoituksia, jotka ovat tarpeen maksuliikeyhteisön suojaamiseksi varoihin liittyviltä markkinariskeiltä.

Maksulaitoksen on sen sijaan suojattava asiakasvarat vain silloin, kun maksulaitos harjoittaa maksupalveluiden tarjoamisen lisäksi muuta liiketoimintaa ja kun myös tietyt muut direktiivissä asetetut vaatimukset täyttyvät.

Maksupalveludirektiivin täytäntöönpano edellyttää uuden säännellyn palveluntarjoajan, maksulaitos, sääntelyä. Maksuliikeyhteisöä koskeva sääntely muilta kuin sähköisen rahan liikkeeseenlaskua koskevilta osin perustuu kansalliseen sääntelyyn. Tällainen kansallinen sääntely ei enää maksupalveludi-

rektiivin täytäntöönpanon jälkeen ole tarpeen.

Teleyritys

Teleyrityksiä säännellään muun muassa viestintämarkkinalaissa (393/2003). Teleyritys on määritelty lain 2 §:n 21 kohdassa verkkoyritykseksi eli yritykseksi, joka tarjoaa omistamaansa tai muulla perusteella hallussaan olevaa viestintäverkkoa käytettäväksi viestien siirtoon, jakeluun tai tarjolla pitoon, tai palveluyritykseksi. Palveluyrityksellä tarkoitetaan yritystä, joka siirtää viestejä hallussaan olevassa tai verkkoyritykseltä käyttöönsä saamassa viestintäverkossa taikka jakelee tai pitää tarjolla viestejä joukkoviestintäverkossa. Verkkopalvelulla tarkoitetaan verkkoyrityksen ja viestintäpalvelulla palveluyrityksen tarjoamaa palvelua (2 §:n 18 ja 20 kohta), jotka muodostavat yhdessä tai erikseen teletoinnin.

Teletoinnin harjoittamisesta säädetään lain 2 luvussa. Toimiluvan edellyttämää teletointia on radiotaajuuksia edellyttävän verkkopalvelun tarjoaminen digitaalisessa maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa tai matkaviestinverkossa. Yleisen teletoinnin harjoittamista koskevaa ilmoitusvelvollisuutta ei tarvitse noudattaa, jos toiminta on väliaikaista, kohdistuu määrältään pieneen vastaanottajakuntaan tai on merkitykseltään muutoin vähäistä.

Teletoinnille asetettavat toimilupavaatimukset poikkeavat liiketoiminnan luonteen erilaisuuden vuoksi merkittävästi maksupalveludirektiivissä maksulaitoksille asetetuista toimiluvan edellytyksistä. Direktiivin liitteen 7 kohdassa tarkoitettu maksupalvelu eli maksutapahtumien toteuttaminen, kun maksajan suostumus maksutapahtuman toteuttamiseen annetaan televiestintä-, digitaalisella tai tietoteknisellä laitteella ja maksu suoritetaan televiestintäjärjestelmää, tietotekniikkajärjestelmää tai verkkoa hoitavalle palveluntarjoajalle, joka toimii pelkästään välittäjänä maksupalvelun käyttäjän ja tavaroiden ja palveluiden toimittajan puolesta, tuo sellaiset teleyritykset, jotka tarjoavat maksupalvelua, lain soveltamisalan piiriin. Teleyritysten tulisi yhä täyttää viestintämarkkinalaissa tarkoitettujen toimilupavaatimukset, mutta maksupalve-

lua tarjoavien teleyritysten tulee hakea pääsääntöisesti myös maksulaitoksen toimilupaa.

Maksu- ja luottokortit

Maksu- ja luottokorttien tarjoamista säännellään nykyisin Suomessa luottolaitostoinnasta annetulla lailla vain, jos yritys vastaanottaa yleisöltä takaisinmaksettavia varoja. Maksupalveludirektiivin mukaan maksu- ja luottokorttien liikkeeseenlasku on maksupalvelua. Näin ollen myös sellainen maksu- ja luottokorttiyritysten toiminta, jossa yritys ei vastaanota takaisinmaksettavia varoja vaan rahoittaa toimintansa muulla tavalla, tulee sääntelyn piiriin.

Rahanvälitys

Rahanvälitystä säännellään nykyisin rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetussa laissa maksuliikkeenä. Laki edellyttää rahanvälitystä harjoittavan rekisteröityvän Etelä-Suomen lääninhallitukseen ennen toiminnan aloittamista. Rekisteröinnin ainoana säädettyä edellytyksenä on, että rekisteröitävää henkilöä voidaan pitää laissa säädetyllä tavalla luotettavana. Maksupalveludirektiivin maksupalvelun määritelmä sisältää myös rahanvälityksen, joten voimassa oleva sääntely ei enää ole riittävää.

2.3.2 Finanssivalvonnan toimivaltuudet

Finanssivalvonnasta annettu laki tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009. Lailla yhdistettiin kahden valvontaviranomaisen, Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston, toiminta uudeksi Finanssivalvonnaksi. Finanssivalvonnan toiminnan tavoitteita ovat finanssimarkkinoiden vakauden edellyttämä luotto-, vakuutus- ja eläkelaitosten ja muiden valvottaviksi säädettyjen vakaa toiminta, vakuutettujen etujen turvaaminen sekä yleinen luottamus finanssimarkkinoiden toimintaan. Finanssivalvonnan valvottaviin kuuluvat finanssimarkkinoilla toimivat tahot niin kuin Finanssivalvonnasta annetussa laissa ja muulla lainsäädännössä säädetään.

Finanssivalvonnasta annetussa laissa ei ole kattavia säännöksiä, joilla voidaan turvata kaikki maksupalveludirektiivissä toimivaltaiselle viranomaiselle asetetut oikeudet ja velvollisuudet. Finanssivalvonnasta annettu laki ei tunnista maksulaitosta yhtenä Finanssivalvonnan valvottavista. Toisaalta esimerkiksi teleyritysten valvonta kuuluu viestintämarkkinalain mukaan Viestintävirastolle.

Yleiset toimilupavalvottavan toimiluvan myöntämistä, peruuttamista ja rajoittamista koskevat säännökset on sisällytetty kattavasti Finanssivalvonnasta annetun lain 3 lukuun yksityis- ja toimijakohtaisen sääntelyn ollessa valvottavaa koskevassa erityislainsäädännössä. Lisäksi 6 luvussa säädetään direktiivin mukaisesti toimivaltaisen viranomaisen ja toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvan Finanssivalvontaa vastaavan valvontaviranomaisen välisestä yhteistyöstä sekä ulkomaisten valvottavien ja niiden Suomessa olevan sivuliikkeen valvonnasta. Viimeksi mainitussa luvussa on säännökset lisäksi muun muassa toimivaltaisten viranomaisten tietojenvaihdosta, yhteistyöstä isäntävaltion viranomaisen kanssa sekä sivuliikkeen tarkistamisesta.

Finanssivalvonnan toimivaltuudet ovat Finanssivalvonnasta annetussa laissa kattavat ja maksulaitoksen lisääminen toimilupavalvottavien joukkoon riittää monelta osin turvaamaan viranomaisen toimivaltuudet. Finanssivalvonnasta annetussa laissa ei kuitenkaan säädetä maksupalveludirektiivin 12 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaisesti Finanssivalvonnan toimivaltuuksista tilanteissa, joissa valvottavan maksupalvelutoiminta muodostaisi uhan maksujärjestelmän vakaudelle. Tästä muusta valvottavista poikkeavasta toimivaltuudesta säädetäisiin maksulaitoksista annettavassa laissa.

Sellaisten maksulaitosten, jotka ovat muun liiketoiminnan kuin maksupalveluliiketoiminnan osalta muun viranomaisen kuin Finanssivalvonnan valvottavia, ainoastaan maksupalveluliiketoiminta olisi Finanssivalvonnan valvonnan alaisuudessa. Esimerkiksi teleyritysten tulisi noudattaa yhä teletoiminnassaan viestintämarkkinalakia ja sen noudattamista valvoo Viestintävirasto. Maksupalveluiden tarjoamista ja maksulaitoksille asetettuja velvollisuuksia valvoisi Finanssi-

valvonta. Kansallisten viranomaisten yhteistyön merkitys tulee korostumaan entisestään.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Yleiset tavoitteet

Esityksen tarkoituksena on panna kansallisesti täytäntöön maksupalveludirektiivi lukuun ottamatta sen III ja IV osastojen säännöksiä. Esityksen, kuten direktiivinkin, tavoitteena on turvata maksupalveluita tarjoavien tasapuoliset kilpailuolosuhteet ja pääsy markkinoille sekä edistää maksupalveluiden kustannustehokkuutta, turvallisuutta ja tehokkuutta. Esityksessä säädettäisiin maksulaitoksen toiminnan lakisääteisistä edellytyksistä, maksupalveluista, joita maksulaitos saa tarjota, valvontaviranomaisesta sekä oikeudesta päästä maksujärjestelmään.

Maksupalveludirektiivi pantaisiin ensisijassa täytäntöön säätämällä uusi maksulaitoslaki ja laki ulkomaisten maksulaitosten toiminnasta Suomessa, tarkistamalla luottolaitostoiminnasta annettua lakia, erityisesti maksuliikkeyhteisön osalta, tarkistamalla Finanssivalvonnasta annettua lakia sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annettua lakia.

3.2 Keskeiset ehdotukset

3.2.1 Maksulaitoslaki

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi maksulaitoslaki. Lakia sovellettaisiin liike-toimintaan, jossa tarjotaan maksupalvelua. Soveltamisalaa koskeva poikkeus noudattaisi direktiivissä säädettyä jaottelua. Lain noudattamista valvoisi Finanssivalvonta.

Maksupalvelua saisi pääsääntöisesti tarjota vain toimiluvan saanut maksulaitos. Laissa säädettävien vaatimusten täytyessä Finanssivalvonta voisi päättää, että suomalainen luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö saa tarjota maksupalvelua ilman toimilupaa. Jäsenvaltioille annetun mahdollisuuden mukaisesti säädettäisiin, että oikeushenkilön toteuttamien maksutapahtumien yhteismäärä saisi olla arviota edeltäneiden 12 kuukauden aikana keskimäärin enintään kolme miljoonaa eu-

roa kuukaudessa. Luonnollisen henkilön kohdalla keskimääräinen toteutettujen maksutapahtumien kuukausittainen enimmäismäärä olisi 50 000 euroa. Maksutapahtumien yhteismäärää laskettaessa otettaisiin huomioon myös asianomaisen palveluntarjoajan lukuun toimivan asiamiehen toteuttamat maksutapahtumat. Finanssivalvonnalla olisi oikeus peruuttaa päätös.

Maksupalveludirektiivin 2 artiklan 1 kohdan mukaan direktiiviä sovelletaan vain maksupalveluiden tarjoamiseen Euroopan talousalueella. Lakia sovellettaisiin kuitenkin myös maksupalveluiden tarjoamiseen Euroopan talousalueeseen kuulumattomiin valtioihin. Maksupalvelua tarjoavien yritysten tasa-puolinen kohtelu ja asiakkaansuoja puoltavat lain soveltamisalan ulottamista myös Euroopan talousalueen ulkopuolelle suuntautuvan maksupalvelun tarjoamiseen.

Maksulaitos saisi harjoittaa myös muuta liiketoimintaa kuin maksupalveluiden tarjoamista. Maksulaitos saisi kuitenkin tarjota vain sellaisia maksutilejä, joita käytetään yksinomaan maksutapahtumien toteuttamiseen. Maksulaitoksen oikeus myöntää maksupalveluun liittyvää luottoa olisi rajoitettu.

Toimilupahakemuksesta sekä toimiluvan myöntämisestä ja peruuttamisesta säädettäisiin lain 3 luvussa. Säännökset vastaisivat maksupalveludirektiivin toimilupasäännöksiä. Finanssivalvonta myöntäisi hakemuksesta maksulaitoksen toimiluvan. Päätös hakemuksen hyväksymisestä tai hylkäämisestä olisi annettava kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun riittävät tiedot ja asiakirjat sisältävä hakemus on vastaanotettu.

Finanssivalvonta voisi myöntää toimiluvan hakijalle, joka täyttää laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä tai määräyksissä maksulaitoksen toiminnalle ja taloudelliselle asemalle asetetut vaatimukset. Lisäksi maksulaitoksen perustajan tai omistajan, jolla on vähintään 10 prosentin omistusosuus tai äänivalta maksulaitoksessa, olisi oltava luotettava. Henkilöä ei voitaisi pitää luotettavana, jos hänet on tuomittu lainvoiman saaneella tuomiolla viiden arviota edeltäneen vuoden aikana vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton

perustamaan tai omistamaan maksulaitosta. Perustajaa tai omistajaa ei myös pidettäisi luotettavana, jos hän on muutoin aikaisemalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton tehtävään. Finanssivalvonta voisi myöntää toimiluvan myös eurooppayhtiölle ja eurooppaosuuskunnalle. Toimilupa olisi rekisteröitävä.

Finanssivalvonnalla olisi velvollisuus pitää maksulaitoksista, niiden sivukonttoreista sekä asiamiehistä julkista rekisteriä, johon merkitään toimiluvassa olevat maksupalvelut ja tarkemmat yhteystiedot. Rekisteriä ylläpidettäisiin internetissä ja sitä pitäisi päivittää säännöllisesti.

Maksulaitos saisi aloittaa toimintansa pääsääntöisesti heti, kun toimilupa on myönnetty ja se on toimittanut Finanssivalvonnalle täydellisen kaupparekisteriotteen ja yhtiön laissa eriteltävien johtohenkilöiden ja tilintarkastajien nimet. Sellaisen maksulaitoksen, joka harjoittaa maksupalveluiden tarjoamisen ohella myös muuta liiketoimintaa, tulisi ilmoittaa maksupalvelutoiminnasta vastaavien henkilöiden nimet.

Finanssivalvonnan oikeuteen rajoittaa maksulaitoksen toimintaa ja peruuttaa sen toimilupa, sovellettaisiin Finanssivalvonnasta annettua lakia. Maksulaitoslaissa säädettäisiin erikseen Finanssivalvonnan oikeudesta rajoittaa maksulaitoksen toimintaa ja peruuttaa sen toimilupa, jos maksulaitoksen toiminta muodostaisi uhan maksujärjestelmän vakaukselle.

Maksulaitoksen olisi järjestettävä toimintansa sen luonne ja laajuus huomioon ottaen luotettavalla tavalla eikä se saisi ottaa niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa maksulaitoksen vakavaraisuudelle tai maksuvalmiudelle. Maksulaitoksella olisi oltava tehokkaan riskienhallinnan mahdollistava hallinto sekä riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallintajärjestelmät. Finanssivalvonta voisi rajoittaa muiden kuin maksupalveluiden tarjoamista tai edellyttää, että maksulaitos ei tarjoa muita palveluja kuin maksupalveluita, jos sen toimintaa ja riskienhallintaa ole muutoin mahdollista järjestää riittävän luotettavasti.

Lain 4 luvussa säädettäisiin maksulaitoksen toiminnasta. Maksulaitos ei saisi olla merkittävästi sidoksissa henkilöön, johon sovellet-

tavat Euroopan talousalueeseen kuulumattoman valtion lait, asetukset tai hallinnolliset määräykset estävät maksulaitoksen tehokkaan valvonnan, tai muuhun tahoon, jos merkittävä sidonnaisuus on muuten omiaan estämään maksulaitoksen tehokasta valvontaa.

Maksulaitoksen olisi harjoitettava toimintaansa kiinteästä toimipaikasta ja sen pääkonttorin olisi oltava Suomessa.

Maksulaitos voisi ulkoistaa merkittävän toimintonsa, mutta maksulaitoksen olisi toimittava huolellisesti merkittävää toimintaa ulkoistettaessa ja ilmoitettava ulkoistamisesta etukäteen Finanssivalvonnalle. Maksulaitoksen olisi laadittava ulkoistamisesta kirjallinen sopimus. Ulkoistaminen ei saisi heikentää olennaisesti maksulaitoksen sisäistä valvontaa eikä Finanssivalvonnan valvontamahdollisuuksia. Toimintaa pidettäisiin merkittävänä, kun virhe tai puute sen suorittamisessa voi haitata olennaisesti maksulaitoksen toimintaa koskevien lakien, niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten tai maksulaitoksen toimiluvan ehtojen noudattamista, maksulaitoksen toiminnan tuloksellisuutta taikka maksupalvelun tarjoamisen vakautta tai jatkuvuutta.

Maksulaitos voisi tarjota maksupalveluja myös asiamiehen välityksellä. Maksulaitoksen tulisi varmistua asiamiehen hyvämaineisuudesta ja ammattitaidosta. Finanssivalvonnalle tulisi ilmoittaa asiamiehen yhteys- ja osoitetiedot ja johtamisesta vastuussa olevien henkilöiden nimet sekä toimitettava selvitys heidän luotettavuudestaan ja sopivuudestaan. Lisäksi maksulaitoksen olisi ilmoitettava asiamiehen sisäisen valvonnan menetelmät, joilla täytetään rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain velvollisuudet. Maksulaitoksen on huolehdittava, että sekä ulkoistetun toiminnan suorittaja että asiamies ilmoittaa asiakkaalle toimivansa maksulaitoksen lukuun.

Maksulaitosta tulisi johtaa ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Maksulaitoksen ylimpään johtoon kuuluvien henkilöiden olisi oltava luotettavia ja he eivät saisi olla konkurssissa tai liiketoimintakiellossa. Ylimmän johdon luotettavuutta arvioitaisiin samalla tavoin kuin maksulaitoksen perustajan tai omistajan luotettavuutta. Ylimpään johtoon

kuuluvilla henkilöillä tulisi olla lisäksi tarpeellinen maksupalvelutoiminnan tuntemus.

Maksulaitoksen, joka harjoittaa maksupalveluiden tarjoamisen ohella muuta liiketoimintaa, olisi suojattava maksupalvelunkäyttäjiltä tai toiselta maksupalveluntarjoajalta maksutapahtumien toteuttamiseksi vastaanotetut varat. Asiakasvarojen suojauksen piirissä olisivat sellaiset maksupalvelunkäyttäjät, joiden maksulaitoksen hallussa olevat varat ylittävät 150 euroa. Maksulaitos voisi sopia enintään 600 euron rajasta muiden maksupalvelun käyttäjien kuin kuluttajien kanssa. Maksupalveludirektiivi sallisi 600 euron rajan soveltamisen kaikkiin maksupalvelun käyttäjiin, mutta asiakkaansuojajasyistä kuluttajiin sovellettaisiin alhaisempaa 150 euron rajaa. Jäsenvaltiot voivat direktiivin nojalla vaatia, että asiakasvarojen suojaamisvelvoite ulotetaan myös muihin maksulaitoksiin, mutta tätä mahdollisuutta ei ehdoteta käytettävän. Suojaamisen edellytyksenä olisi, että varoja ei ole suoritettu maksunsaajalle tai siirretty toiselle maksupalveluntarjoajalle varojen vastaanottamista seuraavana työpäivänä. Asiakasvarojen suojaamisvelvoite koskisi kaikkia ilman toimilupaa maksupalveluita tarjoavia.

Maksulaitoksen olisi suojattava varat niin, ettei ole vaaraa niiden sekoittumisesta toisen maksupalvelunkäyttäjän, maksupalveluntarjoajan tai maksulaitoksen varoihin. Varat voitaisiin tallettaa tilille keskuspankkiin, talletuspankkiin tai muussa valtiossa toimiluvan saaneeseen talletusten vastaanottamiseen oikeutettuun luottolaitokseen taikka vähäriskisiin ja helposti rahaksi muutettaviin arvopapereihin tai muihin sijoituskohteisiin. Vaihtoehtoisesti varat voitaisiin suojata siten, että maksulaitoksen vastaanottamat varat maksetaan maksulaitoksen tullessa maksukyvyttömäksi maksupalvelun käyttäjille sellaisen vakuutusyhtiön tai luottolaitoksen, joka ei kuulu maksulaitoksen kanssa samaan ryhmään, myöntämästä vakuutuksesta tai takauksesta. Asiakasvarojen suojaamisvelvollisuus soveltuisi myös varoihin, joita käytetään tulevien maksutapahtumien toteuttamiseen siten, että osa varoista käytetään tuleviin maksupalveluihin ja osa muihin palveluihin. Jos suojauksen piirissä olevien varojen osuus olisi muuttuva tai se ei ole etukäteen tiedos-

sa, suojattavien varojen määrä laskettaisiin historiallisesta kehityksestä.

Maksulaitoksen vähimmäispääoman olisi oltava vähintään 20 000 euroa, jos maksulaitos tarjoaa yksinomaan rahanvälitystä, tai 50 000 euroa, jos maksulaitos tarjoaa teknisellä apuvälineellä toteutettavaa maksupalvelua, taikka 125 000 euroa, jos maksulaitos tarjoaa muuta kuin edellä mainittuja maksupalveluita. Maksulaitoksen omiin varoihin sovellettaisiin luottolaitostoiminnasta annetussa laissa omista varoista säädettyä.

Maksulaitoksen omien varojen tulisi aina vastata vähintään vähimmäispääomaa ja sillä tulisi olla riittävät omat varat suhteessa myönnettyihin luottoihin. Finanssivalvonta voisi poikkeuksellisissa tilanteissa vaatia maksulaitokselta suurempaa omien varojen määrää enintään kolmen vuoden ajaksi.

Maksulaitoksen omien varojen laskennalle olisi kolme vaihtoehtoista laskentamekanismia. Finanssivalvonta hyväksyisi laskentamekanismin, jos se turvaa maksulaitoksen vakavaraisuuden ja toiminnan luotettavuuden. Kulusidonnaisessa menetelmässä omien varojen määrä olisi vähintään kymmenen prosenttia edellisen vuoden kiinteistä yleiskustannuksista. Maksutapahtumasidonnaisessa menetelmässä omien varojen määrä olisi suhteellinen osuus maksulaitoksen edellisenä vuonna toteuttamien maksutapahtumien yhteismäärästä. Summamenetelmässä omien varojen määrä olisi suhteellinen osuus korkotuotoista, korkokuluista, saaduista palkkioista ja muun varsinaisen toiminnan tuotoista. Finanssivalvonta voisi enintään kolmen vuoden ajaksi edellyttää, että maksulaitoksen omien varojen määrä on enintään 20 prosenttia suurempi kuin omien varojen laskemisessa käytetyn menetelmän nojalla saatu määrä. Vaatimuksen tulisi olla välttämätöntä maksulaitoksen riskienhallinnan, tappioiden tai sisäisen valvonnan menetelmiä koskevien arvioiden perusteella. Finanssivalvonta voisi myös sallia, että omien varojen määrä on 20 prosenttia pienempi kuin omien varojen laskemisessa käytetyn menetelmän nojalla saatu määrä.

Laissa säädettäisiin lisäksi muun muassa maksulaitoksen markkinointiin ja sopimusehtoihin sovellettavista yleisistä vaatimuksista, salassapidosta, tietojen luovuttamisesta sa-

maan konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yritykselle ja tietojen luovuttamisesta luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle.

Maksulaitoksen olisi tunnettava asiakkaansa sekä tarvittaessa tämän edunsaaja ja henkilö, joka toimii asiakkaan lukuun. Maksulaitokselta edellytettäisiin riittävää riskienhallintajärjestelmää asiakkaista toiminnalle aiheutuvien riskien arvioimiseksi. Asiakkaan tuntemiseen sovellettaisiin lisäksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annettua lakia.

Lakiin otettaisiin säännökset oikeudesta päästä maksujärjestelmään ja sitä koskevasta poikkeuksesta. Maksujärjestelmällä tarkoitettaisiin sääntöihin perustuvaa järjestelmää, jossa määritetään tai toteutetaan rahamääräisiä velvoitteita, taikka siirretään maksutapahtumien katteet. Maksujärjestelmän ylläpitäjä ei saisi asettaa maksujärjestelmän säännöissä maksupalveluntarjoajan maksujärjestelmään osallistumiselle perusteettomia, kohtuuttomia tai syrjiviä vaatimuksia. Maksujärjestelmän säännöissä saataisiin ottaa huomioon riskeiltä suojautuminen sekä maksujärjestelmän taloudellisen ja toiminnan vakauden varmistaminen, jos vaatimukset ovat tarpeellisia ja kohtuullisia. Säännöissä ei saisi rajoittaa maksupalveluntarjoajien, maksupalvelun käyttäjien tai muiden maksujärjestelmien osallistumista muihin maksujärjestelmiin eivätkä maksujärjestelmään osallistumiseen liittyvät oikeudet, velvollisuudet, edut tai rajoitukset saisi perustua näiden oikeudelliseen muotoon tai asemaan.

Oikeutta päästä maksujärjestelmään ei sovellettaisi ensinnäkään maksujärjestelmään, joka on nimetty eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annetun lain (1084/1999) nojalla. Toiseksi, sitä ei sovellettaisi maksujärjestelmään, johon voi osallistua yksinomaan samaan ryhmään kuuluvat palveluntarjoajat, kun palveluntarjoajien omien varojen määrä määräytyy ryhmän tasolla. Poikkeuksen piirissä olisi myös maksujärjestelmä, jossa yksi maksupalveluntarjoaja voi toimia sekä maksajan että maksunsaajan maksupalveluntarjoajana ja vastaa yksin maksujärjestelmän hoidosta sekä myöntää muille maksupalveluntarjoajille pääsyn maksujärjestelmään, ja jossa muilla

maksupalveluntarjoajilla ei ole oikeutta neuvotella keskenään maksujärjestelmään liittyvistä palkkioista.

Maksulaitoksen olisi ilmoitettava etukäteen Finanssivalvonnalle aikeistaan perustaa sivuliike tai käyttää asiamiestä Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Ilmoituksesta olisi käytävä ilmi tieto valtiosta, jonka alueille sivuliike aiotaan perustaa, tiedot tarjottavista maksupalveluista, sivuliikkeen organisaatiorakenteesta ja asiamiehen käyttämisestä sekä sivuliikkeen toiminnasta vastuussa olevien henkilöiden nimet. Finanssivalvonnan olisi tehtävä edelleen ilmoitus vastaanottavan valtion Finanssivalvontaa vastaavalle valvontaviranomaiselle kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta, ellei Finanssivalvonta toteaa, että sivuliikkeen perustaminen ei täytä maksulaitoksen taloudellinen tilanne ja hallinto huomioon ottaen sivuliikkeen perustamiselle asetettuja edellytyksiä.

Jos maksulaitos aikoo perustaa sivuliikkeen Euroopan talousalueen ulkopuoliseen valtioon, sen olisi haettava lupa Finanssivalvonnalta. Finanssivalvonnan lupaharkinta vastaisi pääosin Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtioon perustettavasta sivuliikkeestä suoritettavaa arviointia, mutta Finanssivalvonnan tulisi kiinnittää huomiota myös sivuliikkeen riittävän valvonnan järjestämiseen. Finanssivalvonta voisi asettaa hakijaa kuuluttamaan lupaan tarpeellisia rajoituksia ja ehtoja.

Maksulaitos saisi tarjota palveluja toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon. Maksulaitoksen tulisi ilmoittaa Finanssivalvonnalle etukäteen, mitä palveluja se aikoo tarjota. Finanssivalvonnan olisi ilmoitettava vastaanottavan valtion Finanssivalvontaa vastaavalle valvontaviranomaiselle maksulaitoksen nimi, osoite, organisaatiorakenne, maksulaitoksen johtamisesta vastuussa olevien henkilöiden nimet sekä palvelut, joita maksulaitos aikoo tarjota.

Siirtymäsäännökset

Maksulaitoksen toimilupavaatimukseen sovellettaisiin siirtymäsäännöksiä. Finanssivalvonta myöntäisi ilman hakemusta maksulaitoksen toimiluvan oikeushenkilölle, jolla on lain voimaan tullessa luottolaitostoiminnasta annetun lain mukainen maksuliikkeyh-

teisön toimilupa ja joka tarjoaa maksupalvelua.

Jos oikeushenkilö tarjoaa maksupalveluja ilman maksuliikkeyhteisön toimilupaa lain voimaan tullessa, sen olisi haettava toimilupaa Finanssivalvonnalta viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2011. Jos maksuliikkeyhteisön hakemuksen käsittely olisi kesken lain voimaan tullessa, siihen sovellettaisiin maksulaitoslakia.

Luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitetun rahoituslaitoksen, joka lain voimaan tullessa tarjoaa maksupalveluja ja joka kuuluu sen emoyrityksenä olevan luottolaitoksen konsolidoituun valvontaan, ei tarvitsisi hakea tietyissä tilanteissa maksulaitoksen toimilupaa. Rahoituslaitoksen tulisi toimittaa Finanssivalvonnalle tiedot, jotka on sisällytettävä toimilupahakemukseen.

Henkilön, joka on aloittanut laissa tarkoitettujen maksupalveluiden tarjoamisen ennen lain voimaantuloa ja joka täyttää edellytykset poiketa toimiluvan vaatimuksesta, tulisi hakea Finanssivalvonnalta viimeistään 31 päivänä lokakuuta 2012 päätöstä toimilupavaatimuksesta poikkeamiseen.

3.2.2 Laki ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa

Esityksessä säädettäisiin uusi laki ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa. Lakia sovellettaisiin oikeushenkilöön, joka on saanut maksulaitoslain maksulaitostoimilupaa vastaavan toimiluvan muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa. Ulkomaisen maksulaitoksen Suomessa tapahtuvan toiminnan valvonnasta ja Finanssivalvonnan tietojenanto-oikeudesta Finanssivalvontaa vastaavalle viranomaiselle noudatettaisiin, mitä Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään.

Ulkomaisen maksulaitoksen ei tarvitsisi perustaa Suomeen sivuliikettä tai tytäryritystä maksupalveluiden tarjoamiseksi. Toiminnan aloittaminen sidottaisiin Finanssivalvonnan vastaanottamaan, ulkomaisen maksulaitoksen valvontaviranomaisen toimittamaan ilmoitukseen tarjottavista maksupalveluista ja tiedoista siitä, miten maksulaitos aikoo tarjota maksupalvelua Suomessa, maksulaitoksen

organisaatorakenteesta sekä maksupalvelu-toiminnasta vastuussa olevista henkilöistä.

Finanssivalvonnan tulee ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin, jos ulkomainen maksulaitos jatkaa yrityksen kotivaltion Finanssivalvontaa vastaavan toimivaltaisen viranomaisen toteuttamista toimenpiteistä huolimatta säännösten tai määräysten vastaista toimintaa Suomessa. Toimenpiteen kohteena olisi sellainen maksulaitoksen toimenpide, joka vaarantaa maksupalvelun käyttäjien aseman tai maksujärjestelmien luotettavan toiminnan taikka josta aiheutuu rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen uhkaa. Finanssivalvonta voisi myös tarvittaessa estää uusien liiketoimien aloittamisen.

Maksulaitoksen sivuliikkeellä tulisi olla sen toiminnasta vastaava sivuliikkeen johtaja. Sivuliikkeen johdossa ei saisi olla henkilö, joka on vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai määrätty liiketoimintakieltoon. Sivuliikkeen johtaja olisi vahingonkorvausvelvollinen vahingosta, jonka hän tehtävässään on aiheuttanut rikkomalla tätä lakia tai muuta sivuliikkeen toimintaa koskevaa säännöstä tahallisesti tai tuottamuksesta sivuliikkeen asiakkaalle tai muulle henkilölle.

Ulkomaisesta maksulaitoksesta annettavassa laissa olisi säännökset sivuliikkeen rekisteröinti-ilmoituksesta kaupparekisteriin ja sivuliikkeen toiminimeen sovellettavista säännöksistä. Maksulaitoksen nimenkirjoitusoikeus olisi sivuliikkeen johtajalla tai sillä, joka on saanut siihen maksulaitoksen valtuutuksen.

Maksulaitoksen sivuliikkeellä olisi oltava riittävät riskienhallintajärjestelmät. Sivuliikkeen toimihenkilön vaitiolo- ja salassapito-velvollisuuden rikkomiseen sekä maksupalveluiden markkinointiin, sopimusehtoihin ja muihin menettelytapoihin sovellettaisiin maksulaitoksista annettavan lain asiaa koskevia säännöksiä.

3.2.3 Laki luottolaitostoinnasta

Luottolaitostoinnasta annetusta laista poistettaisiin maksuliikkeyhteisön määritelmä ja siihen viittaavat säännökset. Voimassa olevat maksuliikkeyhteisöä koskevat säännökset muutettaisiin koskemaan yksinomaan

sähköisen rahan liikkeeseenlaskua. Laissa käytetty termi maksuliikkeyhteisö korvattaisiin samalla termillä sähkörahayhteisö.

3.2.4 Laki Finanssivalvonnasta

Maksulaitos olisi Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettu toimilupavalvottava. Sivuliikkeen määritelmää muutettaisiin siten, että sillä tarkoitettaisiin myös maksulaitoksen ja ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa säädetyn ulkomaisen maksulaitoksen Suomessa olevaa sivuliikettä.

Toimilupavalvojana Finanssivalvonnalla olisi oikeus peruuttaa maksulaitoksen toimilupa ja valvoa maksulaitoksen asiakkaansuojaa koskevien säännösten noudattamista. Lisäksi Finanssivalvonta voisi tarkastaa maksulaitoksen Euroopan talousalueella olevan sivuliikkeen. Finanssivalvonnan olisi tehtävä yhteistyötä sivuliikkeen isäntävaltion valvontaviranomaisen kanssa toimiluvan peruuttamisessa ja toiminnan rajoittamisessa, vakuutuskannan luovutuksessa, konkurssiin tai selvitystilaan asettamisessa ja omaisuuden asettamisessa panttaus- ja luovutuskieltoon ilmoittamalla asiasta mainitulle valvontaviranomaiselle.

3.2.5 Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain soveltamisalaan ehdotetaan lisättäväksi maksulaitos ja henkilö, joka voi tarjota maksupalvelua maksulaitoslain mukaan ilman toimilupaa. Soveltamisalasta poistettaisiin luottolaitostoinnasta annetun lain tavoin maksuliikkeyhteisöt. Maksulaitoksia koskisivat samat säännökset kuin muitakin rahoitusmarkkinoilla toimivia ilmoitusvelvollisia. Lisäksi laista kumottaisiin maksajan tiedot -asetuksen valvontaa ja maksupalvelurikkomusta koskevat säännökset.

3.3 **Direktiivin säännökset, jotka eivät edellytä muutoksia lainsäädäntöön**

Maksupalveludirektiivin 10 artiklan 2 kohdassa säädetään, että toimivaltaiset viran-

omaiset voivat ennen toimiluvan myöntämistä kuulla tarvittaessa kansallista keskuspankia tai muita asiaankuuluvia viranomaisia. Finanssivalvonnan hallintoon sovelletaan hallintolakia (434/2003). Hallintolain 10 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on toimivaltansa rajoissa ja asian vaatimassa laajuudessa avustettava toista viranomaista tämän pyynnöstä hallintotehtävän hoitamisessa sekä muutoinkin pyrittävä edistämään viranomaisten välistä yhteistyötä.

Jos maksulaitoksen tai muun henkilön välillä vallitsee luottolaitosdirektiivin 4 artiklan 46 alakohdassa määritelty läheinen sidos, toimivaltaiset viranomaiset voivat myöntää toimiluvan ainoastaan, jos nuo sidokset eivät estä niitä hoitamasta tehokkaasti valvontaan liittyviä tehtäviään. Toimivaltaiset viranomaiset voivat myöntää toimiluvan vain, jos maksulaitoksen läheisesti sidoksissa olevaan yhteen tai useampaan henkilöön sovellettavan Euroopan talousalueen ulkopuolisen valtion lait, asetukset tai hallinnolliset määräykset taikka niiden täytäntöönpanoon liittyvät vaikeudet eivät estä viranomaisia hoitamasta tehokkaasti valvontaan liittyviä tehtäviään (10 artiklan 7 ja 8 kohta). Luottolaitosdirektiivin 4 artiklan 46 alakohdasta on pantu täytäntöön luottolaitostoiminnasta annetun lain 37 §:n 2—4 momentissa ja se vastaa myös maksupalveludirektiivin 10 artiklan 8 kohdassa säädettyä rajoitusta.

Direktiivin 11 artiklassa säädetään, että toimiluvan epääminen on aina perusteltava. Hallintolain 44 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan kirjallisesta hallintopäätöksestä on käytävä selvästi ilmi päätöksen perustelut ja yksilöity tieto siitä, mihin asianosainen on oikeutettu tai velvoitettu taikka miten asia on muutoin ratkaistu.

Toimivaltaisen viranomaisen oikeudesta peruuttaa maksulaitokselle myönnetty toimilupa säädetään 12 artiklassa. Viranomaisen on perusteltava päätöksensä ja ilmoitettava siitä asianosaisille. Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:ssä säädetään kattavasti toimilupavalvottavan toimiluvan peruuttamisesta ja siihen rinnastettavan toiminnan määrittämisestä lopetettavaksi. Finanssivalvonta voi myös rajoittaa määrääjäksi toimiluvan mukaista toimintaa (27 §). Finanssivalvonnan on perusteltava hallintolain 43 §:n

1 momentissa tarkoitettu päätöksensä siten kuin hallintolain 44 §:n 1 momentin 3 kohdassa säädetään.

Maksulaitoksen tilinpäätöksestä ja lakisääteisestä tilintarkastuksesta koskevat säännökset ovat direktiivin 15 artiklassa. Maksulaitoksiin sovelletaan soveltuvin osin direktiiviä 78/660/ETY ja tapauksen mukaan direktiiviä 83/349/ETY ja direktiiviä 86/635/ETY sekä kansainvälisten tilinpäätösstandardien soveltamisesta 19 päivänä heinäkuuta 2002 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1606/2002. Direktiivissä 2006/43/EY tarkoitettujen lakisääteisten tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön on tarkastettava maksulaitoksen tilinpäätös tai konsolidoitu tilinpäätös, ellei maksulaitosta ole tästä vapautettu edellä mainittujen direktiivien nojalla. Lisäksi luottolaitosdirektiivin 53 artiklan velvoitteita sovelletaan soveltuvin osin maksulaitoksen lakisääteisiin tilintarkastajiin tai tilintarkastusyhteisöihin.

Tilintarkastuslain (459/2007) 1 §:n 1 kohdan mukaan lakia sovelletaan kirjanpitolaissa (1336/1997) tarkoitettujen kirjanpitovelvollisten yhteisöjen ja säätiöiden tilintarkastukseen. Lain 13 §:ssä säädetään, että tässä tilintarkastustehtävässä on noudatettava tilinpäätösten ja konsolidoitujen tilinpäätösten lakisääteisestä tilintarkastuksesta, direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 84/253/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY 26 artiklassa tarkoitettuja, yhteisössä sovellettaviksi hyväksytyjä tilintarkastusstandardeja. Pankkien ja muiden rahoituslaitosten tilinpäätöksestä ja konsolidoidusta tilinpäätöksestä annetun neuvoston direktiivi 86/635/ETY on pantu täytäntöön luottolaitostoiminnasta annetun lain 9 luvussa. Luottolaitoksen tilintarkastukseen ja tilintarkastajaan sovelletaan tilintarkastuslakia ja osakeyhtiömuotoisen luottolaitoksen tilintarkastukseen ja tilintarkastajaan lisäksi osakeyhtiölakia ja osuuskuntamuotoisen luottolaitoksen tilintarkastukseen ja tilintarkastajaan osuuskuntalakia, jollei luottolaitostoiminnasta annetussa laissa toisin säädetä (158 §).

Direktiivin 21 artiklassa säädetään direktiivin II osaston valvonnasta. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että viranomaisten valvoes-

saan toteuttamat toimet ovat oikeasuhtaisia, riittäviä ja maksulaitokseen kohdistuvat riskit huomioon ottavia. Toimivaltaisilla viranomaisilla on artiklan mukaan oikeus vaatia maksulaitosta antamaan valvontaan tarvittavat tiedot, tehdä tarkastuksia maksulaitoksessa, sen sivukonttorissa, asiamiehen tai ulkoistetun palvelun suorittajan luona, antaa suosituksia, ohjeita ja sitovia määräyksiä sekä peruuttaa toimilupa tilapäisesti tai lopullisesti 12 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa.

Finanssivalvonta voi vaatia valvottavaa ja muuta finanssimarkkinoilla toimivaa salassapitosäännösten estämättä toimittamaan ilman aiheutonta viivytystä Finanssivalvonnalle sen pyytämät tiedot ja selvitykset, jotka ovat tarpeen Finanssivalvonnalle laissa säädetyn tehtävän hoitamiseksi tai valvontamaksun määräämiseksi (18 §:n 1 momentti). Finanssivalvonnalla on oikeus Finanssivalvonnasta annetun lain 24 §:n 1 momentin mukaan salassapitosäännösten estämättä saada tarkastettavakseen valvottavan ja muun finanssimarkkinoilla toimivan toimipaikassa tämän toimintaa ja hallintoa koskevat asiakirjat ja muut tallenteet sekä tietojärjestelmät siinä laajuudessa kuin on tarpeen Finanssivalvonnalle laissa säädetyn valvontatehtävän hoitamiseksi. Kotivaltion valvontaviranomainen voi toimivaltansa puitteissa tarkastaa 60 §:n nojalla itse tai edustajansa välityksellä ulkomaisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion sivuliikkeen toimintaa ulkomaisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valvottavan valvonnan kannalta tarpeellisessa laajuudessa, jos se on ennen tarkastuksen aloittamista ilmoittanut siitä Finanssivalvonnalle. Toimiluvan peruuttamisesta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:ssä. Finanssivalvonnan oikeudesta antaa sitovia määräyksiä säädetään pääsääntöisesti valvottavaa koskevassa erillislaissa.

Finanssivalvonta voi kohdistaa valvottaviinsa tai muulle finanssimarkkinoilla toimivaan Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa säädettyjä hallinnollisia seuraamuksia. Säännös vastaa direktiivin 21 artiklan 2 kohtaa.

Direktiivin 22 artiklassa säädetään, että jäsenvaltioiden on varmistettava, että salassapitovelvollisia ovat kaikki, jotka ovat tai ovat olleet toimivaltaisen viranomaisen palveluk-

sessä tai toimineet asiantuntijoina toimivaltaisten viranomaisten lukuun. Finanssivalvonnan virkamiehiin sovelletaan viranomaisen toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999), jonka 6 luvussa on säännökset salassapitovelvoitteista. Mainitun lain 23 §:n 1 momentissa säädetään, että viranomaisen palveluksessa oleva samoin kuin luottamustehtävää hoitava ei saa paljastaa asiakirjan salassa pidettävää sisältöä tai tietoa, joka asiakirjaan merkittynä olisi salassa pidettävä, eikä muutakaan viranomaisessa toimiessaan tietoonsa saamaa seikkaa, josta lailla on säädetty vaitiolovelvollisuus. Vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvaa tietoa ei saa paljastaa senkään jälkeen, kun toiminta viranomaisessa tai tehtävän hoitaminen viranomaisen lukuun on päättynyt.

Finanssivalvonnan päätökseen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Finanssivalvonnan päätöksistä, jotka voidaan saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, säädetään erikseen. Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:n 1 momentti vastaa maksupalveludirektiivin 23 artiklan 1 kohtaa.

Finanssivalvonnan on toimittava yhteistyössä ulkomaisten Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisten kanssa (Finanssivalvonnasta annetun lain 50 §:n 1 momentti). Finanssivalvonnalla on oikeus luovuttaa salassapitosäännösten estämättä tietoja Finanssivalvonnasta annetun lain 71 §:ssä luetelluille viranomaisille. Säännökset vastaavat direktiivin 24 artiklaa ja 25 artiklan 2 kohtaa.

Kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen on tehtävä yhteistyötä vastaanottavan jäsenvaltion viranomaisen kanssa, jotta se voi suorittaa valvontaa toisen jäsenvaltion alueella sijaitsevaan, maksulaitoksen vastuulla olevaan asiamieheen, sivukonttoriin tai sellaiseen yksikköön, jolle maksupalvelutoimintoja on ulkoistettu. Lisäksi kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava vastaanottavan jäsenvaltion viranomaiselle suorittavansa tutkimuksia paikan päällä (25 artiklan 2 ja 3 kohta). Finanssivalvonnasta annetun lain 56, 60 ja 64 §:ssä säädetään direktiivin 25 artiklan 3 kohdan mukaisesti, että Finanssivalvonnan on ennen tarkastuksen tekemistä il-

moitettava siitä isäntävaltion valvontaviranomaiselle ja Finanssivalvonnalla on tietojensaanti- ja tarkastusoikeus ryhmittymään kuuluvassa ulkomaisessa yrityksessä. Kotivaltion valvontaviranomainen voi toimivaltansa puitteissa tarkastaa itse tai edustajansa välityksellä ulkomaisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion sivuliikkeen toimintaa ulkomaisen valvonnan kannalta tarpeellisessa laajuudessa, jos se on ennen tarkastuksen aloittamista ilmoittanut siitä Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonnalla on oikeus osallistua tarkastukseen.

Finanssivalvonnasta annetun lain 57 §:ssä säädetään, että toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisen ilmoitettua, että valvottava tai muu finanssimarkkinoilla toimiva ei noudata toimintansa kyseisen valtion lainsäädäntöä tarjotessaan siellä palveluja, Finanssivalvonnan on ryhdyttävä tarpeellisiin 3 ja 4 luvun mukaisiin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että säännösten vastainen toiminta lopetetaan. Finanssivalvonnan on ilmoitettava kyseisen valtion valvontaviranomaiselle toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt. Finanssivalvonnan on lisäksi toimitettava 54 §:n perusteella valvontaviranomaisille kaikki hallussaan olevat valvonnan kannalta olennaiset tiedot, jotka voivat helpottaa näiden viranomaisten harjoittamaa valvontaa. Säännökset vastaavat direktiivin 25 artiklan 4 kohtaa.

3.4 Kansallisen liikkumavaran käyttö

Maksupalveludirektiivi on pääosin täysharpomonisointisäädös. Osaan sen säännöksistä sisältyy kuitenkin kansallista liikkumavaraa. Seuraavassa käsitellään kansallisen liikkumavaran käyttöä koskevia kysymyksiä.

Direktiivin 2 artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat olla soveltamatta kaikkia tai osaa direktiivin säännöksistä tiettyihin säännöksessä tarkemmin yksilöityihin laitoksiin. Suomen osalta tämä tarkoittaa käytännössä mahdollisuutta säätää, että lakia maksulaitoksista ei sovelleta Finnvera Oyj:öön eikä Teollisen yhteistyön rahasto Oy:öön. Tämä mahdollisuus ehdotetaan käytettäväksi hyväksi.

Direktiivin 7 artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltio voi olla soveltamatta omien varojen

vaatimusta sellaiseen maksulaitokseen, joka otetaan huomioon emoluottolaitoksen luottolaitosdirektiivin tarkoittamassa konsolidoidussa valvonnassa. Tämä mahdollisuus ehdotetaan käytettäväksi hyväksi.

Direktiivin 9 artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltiot tai toimivaltaiset viranomaiset voivat vaatia, että myös maksulaitosten, jotka eivät harjoita 16 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettua muuta liiketoimintaa, on noudatettava artiklan 1 kohdassa säädettyjä asiakasvarojen suojaamista koskevia vaatimuksia. Tätä mahdollisuutta ei ehdoteta käytettävän.

Maksupalveludirektiivin 9 artiklan 4 kohdan mukaan jäsenvaltio voi rajoittaa suojausvaatimuksen koskemaan ainoastaan sellaisten maksupalvelunkäyttäjien varoja, jotka yksinään ylittävät 600 euroa. Kuluttaja-asemassa olevien maksupalvelun käyttäjien osalta ehdotetaan, että suojan rajaksi asiakkaansuojasyistä säädetään 150 euroa. Muiden kuin kuluttajien kohdalla suojan rajasta voidaan sopia, kuitenkin enintään direktiivin mukaiseen 600 euroon asti.

Direktiivin 26 artiklassa säädetään ehdoista, joiden täytyttyä jäsenvaltiot voivat sallia osittain tai kokonaan, että II osaston maksulaitoksen toimilupa-vaatimusta ja toimilupamenettelyä, ulkoistamisen edellytyksiä, korvausvastuuta, tietojen säilyttämiselvoitetta ja valvontaa koskevia säännöksiä ei sovelleta lukuun ottamatta 20, 22, 23 ja 24 artiklaa. Ehtona artiklan mukaan on, että luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön sekä tämän asiamiehen maksutapahtumien kokonaismäärä on ollut edeltävien kahdentoista kuukauden aikana keskimäärin enintään kolme miljoonaa euroa kuukaudessa. Tämä mahdollisuus ehdotetaan käytettäväksi. Luonnollisten henkilöiden kohdalla kuukausittaista maksutapahtumien enimmäismäärää ehdotetaan rajoitettavaksi 50 000 euroon. Lisäksi poikkeuksen tarkoitamiin henkilöihin sovellettaisiin lain valvontaa, sallittua liiketoimintaa, luoton myöntämistä, asiamiestä sekä asiakasvarojen suojaamista koskevia säännöksiä. Sen sijaan artiklan 4 kohdan mukaista mahdollisuutta rajoittaa luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön, joka tarjoaa maksupalvelua ilman toimilupaa, toimintaa siten, että se voi

harjoittaa vain tiettyjä 16 artiklassa luetelluista toimista, ei ehdoteta käytettäväksi.

3.5 Direktiivin säännökset, joita ei ehdoteta erikseen täytäntöön pantaviksi

Direktiivin 3 artiklassa on 15 alakohtaa sisältävä luettelo maksutapahtumista ja palveluista, jotka jäävät direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle. Lakiin ei ehdoteta otettavaksi nimenomaisia poikkeussäännöksiä kaikkien näiden alakohtien osalta. Seuraavassa selostetaan syyt tähän.

Artiklan a alakohdan mukaan direktiiviä ei sovelleta maksutapahtumiin, jotka toteutetaan yksinomaan käteisenä suoraan maksajalta maksunsaajalle ilman välittäjää. Artiklan f alakohdan mukaan direktiiviä ei sovelleta rahanvaihtotoimintaan eli käteisoperaatioihin, joissa varoja ei pidetä maksutilillä. Lakiin ei ehdoteta vastaavia poikkeussäännöksiä, koska käteismaksut ja rahanvaihtotoiminta jäävät ilman eri säännöstäkin lain 1 §:n 2 momentin maksupalvelun määritelmän ulkopuolelle.

Artiklan d alakohdan mukaan direktiiviä ei sovelleta maksutapahtumiin, joissa on kyse ei-ammattimaisesta käteisrahan vastaanottamisesta ja luovuttamisesta voittoa tavoittelemattoman toiminnan tai hyväntekeväisyyden yhteydessä. Artiklan j alakohdan mukaan direktiiviä ei sovelleta maksupalvelujen tarjoamista tukeviin palveluihin, joista tekniset palveluntarjoajat huolehtivat saamatta siirrettäviä varoja missään vaiheessa haltuunsa. Vastaavien poikkeussäännösten ottaminen lakiin on katsottu tarpeettomaksi ottaen huomioon, että lakia sovelletaan sen 1 §:n mukaan liiketoimintaan, jossa tarjotaan maksupalvelua.

Artiklan l alakohdan mukaan direktiiviä ei sovelleta televiestintälaitteella tai muulla digitaalisella tai tietoteknisellä laitteella toteutettaviin maksutapahtumiin, jos ostettavat tavarat tai palvelut toimitetaan televiestintälaitteeseen tai digitaaliseen tai tietotekniseen laitteeseen tai niitä käytetään kyseisten laitteiden kautta edellyttäen, että teleyritys tai digitaalista tai tietoteknistä palvelua hoitava yritys ei toimi pelkästään maksupalvelun käyttäjän ja tavaroiden ja palveluiden toimittajan välittäjänä. Lakiin ei ehdoteta vastaavaa

poikkeussäännöstä, koska alakohdassa kuvatut maksutapahtumat jäävät lain 1 §:n 2 momentin 6 kohdan sisältö huomioon ottaen ilman eri säännöstäkin lain soveltamisalan ulkopuolelle.

Artiklan m alakohdan mukaan direktiiviä ei sovelleta maksupalveluntarjoajien sekä niiden asiamiesten tai sivukonttoreiden välillä niiden omaan lukuun toteutettaviin maksutapahtumiin. Tällaisia palveluntarjoajatahon sisäisiä maksuja koskevan poikkeussäännöksen ottaminen lakiin on katsottu tarpeettomaksi. Ilman nimenomaista säännöstäkin on katsottu olevan selvää, että laki koskee vain palveluntarjoamista kolmansille.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Ehdotetulla lailla maksulaitoksista, yhdessä oikeusministeriön valmisteleman maksupalvelulain kanssa, arvioidaan olevan positiivisia vaikutuksia kansantalouteen. Se tehostaa erityisesti EU:n sisämarkkinoiden, mutta myös kansallisten markkinoiden toimintaa monin tavoin, muun muassa yhtenäistämällä toimijoille asetettavia toimintaedellytyksiä ja suojattavien asiakasvarojen määrän. Nämä edistävät osaltaan kaupankäyntiä sekä maiden välillä että kansallisesti tehostamalla kilpailua ja maksupalvelun käyttäjän suojaa.

Yhtenäiset säännöt helpottavat yritysten mahdollisuuksia tarjota palveluitaan rajan yli Euroopan talousalueella. Suomessa teleyritykset ovat jo usean vuoden ajan tarjonneet maksamispalveluita. Sisältö- ja lisäarvopalveluita, kuten esimerkiksi soittoaäniä, musiikkia, taustakuvia, pelejä, matkalippuja, virvoitusjuomia, pysäköintimaksuja sekä ajanvietepalveluita, kuten kilpailuihin ja äänestykseen osallistumista, voidaan maksaa puhelin-, laajakaista- tai maksutelevisioliittymän kautta palvelusta riippuen. Mobiili-markkinoiden sisältöpalveluiden määrä on kasvanut tasaisesti vuosituhannen vaihteesta. Teleyritysten pääliiketoimintaa on viestintäpalveluiden tarjoaminen, ja maksupalvelutoiminnan osuuden kokonaisliikevaihdosta on arvioitu olevan alle viisi prosenttia. Teleyritysten kautta laskutettavien lisäarvopal-

veluiden liikevaihto on TeleForum ry:n mukaan kaiken kaikkiaan yli 200 miljoonaa euroa vuodessa. Tämä arvo pitää sisällään puhpalvelunumerot, mobiilisisältöpalvelut sekä muut lisäarvopalvelut. Maksupalveluiden osuus tästä on arviolta noin 6—14 miljoonaa euroa.

Maksulaitoslaki vaikuttaisi sen soveltamisalan piiriin kuuluviin maksulaitoksiin siten, että niistä tulisi Finanssivalvonnan valvonnan alaisia ja niiden tulisi hakea pääsääntöisesti toimilupa maksupalveluiden tarjoamiseen. Laki vaikuttaisi erityisesti teleyrityksiin, koska ne tulevat toimimaan kahden toimiluvan ja valvojan piirissä, ja niiden tulisi rakentaa tietojärjestelmänsä osin uudestaan. Teleyrityksiä, joiden palveluista osa voi olla maksupalveluita, on noin 60. Täsmällistä tietoa siitä, kuinka moni teleyrityksistä tarjoaa lain soveltamisalaan kuuluvia maksupalveluita, ei ole ollut saatavilla.

Valtaosa maksu- ja luottokorttien liikkeeseenlaskijoista Suomessa on luottolaitoksia tai ulkomaisten luotto- ja rahoituslaitosten sivuliikkeitä, jotka eivät siten tule maksulaitoksista annettavan lain soveltamisalaan. Edellä mainittujen lisäksi maksu- tai luottokortteja laskee liikkeeseen eräät huoltamoketjut ja kauppaliikkeet, erityisesti verkko-kauppa- ja huonekaluyritykset. Yleisesti käytävissä olevien maksu- ja luottokorttien liikkeeseenlaskijoita ei arvioida olevan montaa.

Yrityksille aiheutuisi liiketoiminnallisia ja hallinnollisia kustannusvaikutuksia muun muassa toimiluvan hakeminen, asiakasvarojen suojaaminen, luoton myöntämistä ja asiakkaan tunnistamista koskevien velvoitteiden noudattaminen, riskienhallintajärjestelmien ja tietojärjestelmien rakentaminen ja uudistaminen, koulutus- ja tiedottamistarve sekä sopimusehtojen ja palvelukuvausten muutostarpeet. Suurin osa kustannuksista on luonteeltaan kertaluontoisia kustannuksia. Merkittävimmät kustannukset aiheutunevat tietojärjestelmä- ja sopimusehtojen muutoksista. Aiheutuvia kustannuksia on kuitenkin erittäin vaikea arvioida. Teleyritysten tarjoamien maksulaitoslain mukaisten maksupalveluiden osalta teleyritykset ovat esittäneet arvioita siitä, että lain tuomista velvoitteista ja järjestelmämuutoksista aiheutuvien kustannusten

vuoksi näiden palveluiden tarjoaminen joltain osin lopetetaan.

Maksulaitoslaki soveltuisi myös pieniin rahanvälitystä tarjoaviin yrityksiin ja elinkeinonharjoittajiin. Etelä-Suomen lääninhallituksen ylläpitämässä, rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetussa laissa säädettyssä maksuliikkeen ja valuutanvaihtorekisterissä on 59 maksuliikettä harjoittavaa yritystä tai elinkeinonharjoittajaa. Suurin osa rekisteriin merkityistä palveluntarjoajista tarjoaa varsin vähäisessä määrin maksupalveluita tai tarjoaa rahanvälitystä asiamiehenä. Tästä syystä maksulaitoksen toimilupaa hakenee vain osa rekisteriin merkityistä. Valtaosa rekisteriin merkityistä maksuliikettä harjoittavista jatkaa toimintaansa ilman toimilupaa. Näille yrityksille ja elinkeinonharjoittajille suurin vaikutus onkin, että perittävä valvontamaksun moninkertaistuu. Nykyisin rekisteriin merkittäviltä peritään 175 euron rekisteröintimaksu, kun taas Finanssivalvonta perisi ilman toimilupaa maksupalveluita tarjoavalta oikeushenkilöiltä 1 000 euron ja luonnollisilta henkilöiltä 200 euron vuotuisen valvontamaksun.

4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Laista ei aiheudu valtiolle kustannuksia, koska Finanssivalvonta toimii hallinnollisesti Suomen Pankin yhteydessä. Maksulaitosten toimilupakäsittely ja valvonta sekä maksulaitosrekisterin ylläpidosta ei aiheudu Finanssivalvonnalle lisäkustannuksia, koska niistä aiheutuvat kustannukset perittäisiin maksulaitoslain soveltamisalan piiriin kuuluvilta maksulaitoksilta ja muilta maksupalveluntarjoajilta valvontamaksuina.

Maksulaitoslaki vaikuttaisi viranomaisten yhteistoimintaan. Finanssivalvonnan ja Viesintäviraston teleyrityksiin kohdistama valvonta olisi osin päällekkäistä, jolloin yhteistyön ja tietojenvaihdon merkitys korostuu. Lisäksi maksuliikkeeseen liittyvät rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetussa laissa säädetty Etelä-Suomen lääninhallituksen tehtävät siirtyisivät Finanssivalvonnalle.

Esitys tulee lisäämään jossain määrin Finanssivalvonnan tehtäviä, kun sen valvotta-

viksi tulee kymmeniä uusia toimijoita. Myös se, että Finanssivalvonnan on selvitettävä maksulaitoslain siirtymäsäännöksen nojalla maksupalveluiden tarjontaa siirtymäaikana jatkavien luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden edellytykset jatkaa maksupalveluiden tarjontaa, lisää jonkin verran sen tehtäviä.

Uusi lainsäädäntö aiheuttaa koulutus- ja tiedottamistarpeita Finanssivalvonnan henkilöstölle.

5 Asian valmistelu

5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriön asettamassa työryhmässä, jossa ovat olleet valtiovarainministeriön lisäksi edustettuina oikeusministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, Finanssivalvonta, Suomen Pankki, Kulltajavirasto, Finanssialan Keskusliitto ry, Keskuskauppakamari, sekä Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry. Työryhmän mietintö valmistui 19 päivänä touko-

kuuta 2009 (valtiovarainministeriön julkaisusarja, rahoitusmarkkinat, 27/2009).

Työryhmän mietinnöstä pyydettiin lausunnot 26 viranomaiselta ja yhteisöltä. Lausuntoja saatiin 19. Lausunnoista on laadittu tiivistelmä.

Lausuntopalautteen perusteella 1. lakiehdotusta on viimeistelty lakiteknisesti, 2. lakiehdotukseen tehty vähäinen tarkistus sekä esityksen perusteluihin on lisätty aiemmin puuttunut jakso suhteesta perustuslakiin ja säätämisyjärjestyksestä sekä tehty vähäisiä tarkistuksia.

6 Riippuvuus muista esityksistä

Tämä hallituksen esitys ei koske maksupalveludirektiivin III ja IV osastojen säännösten täytäntöönpanoa. Näiden osastojen säännösten täytäntöönpanoa koskeva erillinen hallituksen esitys esitellään oikeusministeriöstä.

Sisäasiainministeriössä on valmisteilla aluehallinnon uudistamiseen liittyvä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain muutos.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Maksulaitoslaki

1 luku Yleiset säännökset

Luvussa säädettäisiin lain soveltamisalasta ja sitä koskevista poikkeuksista, lain valvonnasta sekä määritelmistä.

1 §. Lain soveltamisala. Lakia sovellettaisiin liiketoimintaan, jossa tarjotaan maksupalvelua. Liiketoiminnalta edellytettäisiin muun muassa suunnitelmallisuutta, säännöllisyyttä ja jatkuvuutta. Säännös vastaa maksupalveludirektiivin 4 artiklan 3 kohtaa, jonka mukaan maksupalvelulla tarkoitetaan mitä tahansa direktiivin liitteessä lueteltua liiketoimintaa.

Maksupalveludirektiivin 2 artiklan 1 kohdan mukaan direktiiviä sovelletaan maksupalveluiden tarjoamiseen Euroopan talousalueella. Lakia sovellettaisiin siten myös maksupalveluiden tarjoamiseen Euroopan talousalueeseen kuulumattomiin valtioihin, kun maksupalveluntarjoaja on sijoittautunut Suomeen. Maksupalvelua tarjoavien yritysten tasapuolinen kohtelu ja asiakkaansuoja puoltavat lain soveltamisalan ulottamista Euroopan talousalueen ulkopuolelle suuntautuvan maksupalvelun tarjoamiseen.

Liiketoiminnan edellytys sulkisi lain soveltamisalan ulkopuolelle maksupalveludirektiivin 3 artiklan d alakohdassa tarkoitettut maksutapahtumat, joissa vastaanotetaan ja luovutetaan käteistä rahaa voittoa tavoittelemattoman toiminnan tai hyväntekeväisyyden sekä muun kuin liiketoiminnan yhteydessä.

Pykälän 2 momentissa täsmennetään, millaiset maksupalvelut kuuluvat lain soveltamisalaan. Säännöksestä ilmenevä soveltamisalan rajaus vastaa asiallisesti sitä, miten maksupalvelu on määritelty direktiivin 4 artiklan 3 kohdassa ja siinä viitatussa direktiivin liitteessä.

Momentissa oleva luettelo lain soveltamisalaan kuuluvista maksupalveluista on tyhjentävä. Näin ollen lakia ei sovelleta esimerkiksi rempursseihin eikä muihin niin sanot-

tuihin dokumenttimaksuihin. Samasta syystä myös esimerkiksi käteismaksut ja rahanvaihtotoiminta jäävät lain soveltamisalan ulkopuolelle.

Momentin 1 kohdan mukaan lain soveltamisalaan kuuluvaa maksupalvelua olisi ensinnäkin palvelu käteispanon tekemiseksi 5 §:n 4 kohdassa tarkoitettulle maksutilille tai käteisen nostamiseksi maksutililtä. Lisäksi maksupalvelua olisi maksutilin hoitamiseen ja tarjoamiseen liittyvät toimet, kuten maksutiliin pääsy etäältä esimerkiksi internetverkon välityksellä. Kohta vastaa direktiivin liitteen 1 ja 2 kohtaa.

Momentin 2 kohdan mukaan lain soveltamisalaan kuuluisi maksutapahtuman toteuttaminen maksupalvelulaissa tarkoitettuna tilisiirtona, varojen siirtona maksupalveluntarjoajan maksutilille, suoraveloituksena taikka maksukortilla tai muulla maksuvälineellä. Säännöksen piiriin kuuluu myös sellaisten maksutapahtumien toteuttaminen, joissa varojen katteena on maksupalvelun käyttäjän luottosopimus. Kohta vastaa direktiivin liitteen 3 ja 4 kohtaa.

Momentin 3 kohdan mukaan lakia sovellettaisiin maksuvälineiden liikkeeseenlaskuun (*issuing*) ja 4 kohdan mukaan maksutapahtumaa koskevaan tapahtumahyvitykseen (*acquiring*). Maksuvälineen liikkeeseenlaskulla tarkoitetaan palvelua, jossa esimerkiksi luottolaitos tekee asiakkaansa kanssa sopimuksen, jonka ehtojen mukaisesti luottolaitos antaa asiakkaan käyttöön maksuvälineen, kuten maksukortin, jota asiakas voi käyttää tavaroiden ja palveluiden maksamiseen. Tapahtumahyvityksessä maksunsaajan maksupalveluntarjoaja, joka useimmiten on luottolaitos, hyvittää tavaran tai palvelun myyjän maksutilille maksukortilta maksetun tavaran tai palvelun arvon. Kohdilla pannaan täytäntöön maksupalveludirektiivin liitteen 5 kohta.

Rahanvälitys kuuluisi 5 kohdan mukaan lain soveltamisalaan. Rahanvälityksellä tarkoitetaan palvelua, jossa palveluntarjoaja vastaanottaa maksajalta varoja perustamatta maksutiliä maksajan tai maksunsaajan nimiin. Palvelun yksinomaaisena tarkoituksena on siirtää vastaanotettuja varoja vastaava

määrä maksunsaajalle tai muulle maksunsaajan puolesta toimivalle toiselle palveluntarjoajalle, taikka palveluntarjoaja vastaanottaa varat maksunsaajan puolesta ja asettaa ne tämän käyttöön. Alakohdalla pantaisiin täytäntöön maksupalveludirektiivin liitteen 6 kohdassa tarkoitettu rahansiirto (*money remittance*).

Rahanvälityspalvelu voidaan toteuttaa esimerkiksi siten, että palveluntarjoaja lähettää maksajan sille antamat varat saman palveluntarjoajan toisessa valtiossa olevaan toimipisteeseen. Vastaanottaja voi nostaa varat lähettäjän ja vastaanottajan sijaintivaltioista riippuen jopa muutamien minuuttien kuluttua niiden lähetyksestä.

Rahanvälityksellä ei tarkoiteta sitä, että tavaran ostaja suorittaa kauppahintaa vastaavan rahamäärän kuljetusliikkeen edustajalle, joka toimittaa sen edelleen tavaran myyjälle. Myöskään postiennakkopalvelu ei ole tässä laissa tarkoitettua rahanvälitystä.

Lain soveltamisalaan kuuluisivat pykälän 6 kohdan mukaan maksutapahtumat, joissa maksajan suostumus maksutapahtuman toteuttamiseen annetaan matkapuhelimella tai tietokoneella taikka muulla telepäätelaitteella tai tietoteknisellä laitteella. Tällöin edellytyksenä olisi, että maksu suoritetaan sellaiselle televiestintä- tai tietotekniikkajärjestelmää tai -verkkoa hoitavalle yritykselle, joka toimii ainoastaan maksutapahtuman välittäjänä maksupalvelun käyttäjän ja tavaran, palvelun tai muun hyödykkeen toimittajan välillä. Kohta vastaa direktiivin liitteen 7 kohtaa. Laissa käytettäisiin kohdassa tarkoitetuista maksutapahtumista nimitystä teknisellä apuvälineellä toteutettava maksupalvelu.

Maksajan antamana suostumuksena pidettäisiin esimerkiksi matkapuhelimella tai muulla yksilöitävissä olevalla teknisellä laitteella tehtyä tavaran tai palvelun tilausta, jonka perusteella tavaran tai palvelun tarjoaja on toimittanut tavaran tai palvelun maksajalle. Jos ostettavat tavarat tai palvelut toimitetaan televiestintälaitteeseen tai digitaaliseen tai tietotekniseen laitteeseen, maksajan suostumusta maksutapahtuman toteuttamiseen ei tarvitse antaa samalla laitteella, johon palvelu toimitetaan tai jonka kautta sitä käytetään. Maksaja voi esimerkiksi tilata elokuvan tietokoneeseen ja antaa suostumuksensa maksu-

tapahtuman toteuttamiseen matkapuhelimesta lähetettävällä tekstiviestillä. Maksajan käyttämää laitetta ei määriteltäisi teknisiltä ominaisuuksiltaan tyhjentävästi, koska säännöksen tarkoituksena on olla mahdollisimman teknologianeutraali. Kohdassa tarkoitettu järjestelmää tai verkkoa hoitava yritys voi olla esimerkiksi viestintämarkkinalain 2 §:n 19 kohdassa tarkoitettu palveluyritys.

Kohdassa tarkoitettua maksupalvelua on sellainen maksujen välittäminen, jossa tavaran tai palvelun toimittaa kokonaisuudessaan muu palvelun tarjoaja kuin televiestintä- tai tietotekniikkajärjestelmää tai -verkkoa hoitava yritys. Tällaisia palveluita voivat olla esimerkiksi itse matkan tai elintarvikkeiden maksaminen matkapuhelimella edellyttäen, että televiestintä- tai tietotekniikkajärjestelmää tai -verkkoa hoitava yritys toimii ainoastaan maksutapahtuman välittäjänä maksupalvelun käyttäjän ja tavaran tai palvelun toimittajan välillä. Tällöin maksu rinnastuu muilla maksutavoilla tehtyihin maksuihin.

Kohdassa tarkoitettua maksupalvelua ei olisi palveluntarjoajan itsensä tarjoamien tavaroiden ja palveluiden maksaminen esimerkiksi puhelin- tai laajakaistalaskun yhteydessä, koska niiden osalta kyse ei ole maksujen välittämisestä. Palveluntarjoajan itsensä tarjoamina palveluina pidetään myös sellaista tavaroiden ja palveluiden tarjoamista, jossa palveluntarjoaja käyttää alihankkijaa. Maksupalvelua eivät olisi myöskään teleyrityksen tarjoamat viestintäpalvelut, kuten ääni-, teksti-, viesti-, multimedia- ja tietopalvelut eivätkä kansainväliset telepalvelut, kuten ulkomaan puhelut ja verkkovierailut. Lisämaksulliset viestintäpalvelut, kuten lisämaksulliset puhepalvelut sekä puhelin- ja tekstiviestiäänestykset, jäisivät määritelmän ulkopuolelle, jos viestintäpalvelun käyttäjän maksuvollisuus kohdistuu yksinomaan teleyritykseen.

Maksupalvelua ei myöskään olisi kolmannen osapuolen toimittamien digitaalisten tavaroiden tai palvelujen maksaminen tilanteissa, joissa palveluntarjoaja välittää maksun toiselle palveluntarjoajalle, jos maksun välittävä palveluntarjoaja tarjoaa maksun välittämisen lisäksi lisäarvoa palvelukokonaisuudessa ja kyseistä tavaraa tai palvelua voidaan käyttää vain digitaalisten laitteiden kautta.

Tällaisia tuotteita ja palveluja olisivat esimerkiksi logot, soittoäännet, pelit, ohjelmistot, sanomalehdet sekä musiikki-, video- ja televisiopalvelut. Näissä tapauksissa edellytettäisiin, että digitaalisia tavaroita tai palveluita tilaavan maksuvelvollisuus kohdistuu yksinomaan maksun välittävään palveluntarjoajaan eikä digitaalisen tavarain tai palvelun tuottavaan palveluntarjoajaan.

Lisäarvon tarjoaminen palvelukokonaisuuteen voi ilmetä esimerkiksi palveluntarjoajan tuottamina digitaalisten tuotteiden tai palvelujen käytettävyyttä edistävinä pääsy-, hakutai jakelumahdollisuuksina, jotka edesauttavat näiden hyödykkeiden saatavuutta. Lisäarvoa olisi esimerkiksi tarjonnan sopeuttaminen asiakkaan mieltymysten mukaan tai digitaalisen hyödykkeen toimittaminen palveluntarjoajan hallitseman viestintäverkon kautta.

Muiden kuin digitaalisten hyödykkeiden kohdalla palveluntarjoajan hallitseman viestintäverkon käyttäminen maksutoimeksianton antamiseen taikka hyödykkeen yksilöimistä koskevan viestin lähettämiseen ei yksinään ole edellä tarkoitettua lisäarvoa. Näiden hyödykkeiden kohdalla viestintäverkon haltijan on tarjottava lisäksi sellaista lisäpalvelua, jota ei ole saatavilla muutoin tai palvelu on räätälöity ulkopuolisen elinkeinonharjoittajan kanssa tehdyn sopimuksen perusteella. Tällaista lisäpalvelua voisi olla esimerkiksi palvelu, jossa asiakas voi itse määrittellä tekstiviestimatkalipun voimassaoloajan tai voimassaoloajan alkamisajankohdan.

Maksupalveluna ei myöskään pidettäisi maksupalvelun tarjoamista tukevaa palvelua, jossa sen toteuttava tekninen palveluntarjoaja ei saa siirrettäviä varoja haltuunsa. Maksupalvelujen tarjoamista tukeva palvelu olisi muun muassa tietojen käsittely ja tallentaminen, yksityisyyttä suojaavat palvelut, tietojen ja henkilöllisyyden todentaminen, tietotekniikan ja viestintäverkkojen tarjoaminen, maksupalveluissa käytettävien päätteiden ja laitteiden tarjoaminen sekä ylläpito (maksupalveludirektiivin 3 artiklan j alakohta). Esimerkiksi verkkoyritys, joka tarjoaa ainoastaan tietoverkon muiden teleyritysten käyttöön eikä itse tarjoa maksupalvelua, harjoitaisi maksupalvelun tarjoamista tukevaa palvelua. Maksupalvelua eivät olisi teleyritysten väliset verkon käytöstä maksettavat tukku-

maksut, jotka johtuvat esimerkiksi yhdysliikenteestä taikka käyttöoikeuden tai kapasiteetin luovutuksista.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että maksujärjestelmään osallistumisoikeutta koskevaa 40 §:ää sovelletaan 2 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin yrityksiin ja julkisyhteisöihin. Direktiivin johdantokappaleen 16 mukaisesti säännöksen tarkoituksena on erityisesti taata luottolaitosten ja maksulaitosten tasapuolinen mahdollisuus osallistua maksujärjestelmään.

2 §. Soveltamisalaan kuulumattomat palvelut. Pykälässä säädettäisiin palveluista, jotka eivät kuulu lain soveltamisalaan.

Pykälän 1 momentissa rajattaisiin lain soveltamisalan ulkopuolelle palvelut, joita tarjoavat luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettut luottolaitokset (1 kohta), Valtiokonttori tai muu valtion viranomainen, Ahvenanmaan maakunta, kunta, kuntayhtymä, muu alueellinen tai paikallisviranomainen (2 kohta), kansaneläkelaitos tai muu itsenäinen julkisoikeudellinen laitos (3 kohta), Euroopan keskuspankki, Suomen Pankki tai muu kansallinen keskuspankki (4 kohta) ja yhteisöt, joille on myönnetty postipalvelulaissa tarkoitettu toimilupa (5 kohta). Lakia ei sovellettaisi myöskään palveluihin, joita tarjoavat valtion erityisrahoitusyhtiöstä annetussa laissa (443/1998) tarkoitettu yhtiö eikä Teollisen yhteistyön rahasto Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetussa laissa (291/1979) tarkoitettu yhtiö (6 kohta). Momentti vastaisi maksupalveludirektiivin 1 artiklan 1 kohtaa, 2 artiklan 3 kohtaa ja osin 29 artiklaa.

Säännöksessä noudatettaisiin maksupalveludirektiivin 1 artiklan 1 kohdan mukaista maksupalveluntarjoajien jaottelua. Luottolaitokset ja yhteisöt, joille on myönnetty postipalvelulaissa tarkoitettu toimilupa, ovat yhteisöjä, joiden toiminta on luvanvaraista ja viranomaisvalvonnan alaista. Mainitut yhteisöt voivat tarjota 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuja maksupalveluita niitä koskevan erityislainsäädännön nojalla. Tämän vuoksi ei ole tarpeen, että laissa edellytettäisiin niiden hakevan maksulaitoksen toimilupaa.

Myös valtio, kunnat, kuntayhtymät, muut alueelliset ja paikallisviranomaiset, Euroopan keskuspankki, Suomen Pankki ja muut keskuspankit jäisivät lain soveltamisalan ulko-

puolelle. Vaikka edellä mainitut julkisyhteisöt tarjoaisivat maksupalveluita muun kuin viranomaistoiminnan yhteydessä, niiltä ei edellytetäisi toimilupaa. Niiden tarjoamiin maksupalveluihin sovellettaisiin kuitenkin oikeusministeriöstä esiteltävää ehdotettua maksupalvelulakia silloin, kun ne eivät toimi viranomaisina.

Lakia ei sovellettaisi myöskään valtion erityisrahoitusyhtiöstä annetussa laissa tarkoitettuun yhtiöön eli Finnvera Oy:öön eikä Teollisen yhteistyön rahasto Oy:öön. Poikkeus vastaisi maksupalveludirektiivin 2 artiklan 3 kohtaa. Nämä erityisrahoitusyhtiöt eivät tarjoa maksupalveluita vaan hoitavat niille mainituissa laeissa säädettyjä tehtäviä.

Pykälän 2 momentti sisältää luettelon eräistä sellaisista palveluista, jotka rajataan lain soveltamisalan ulkopuolelle, vaikka niitä ehkä voitaisiinkin pitää 1 §:ssä tarkoitettuina maksupalveluina.

Momentin 1 kohdan mukaan lakia ei sovelleta rahankuljetuspalveluun. Soveltamisalan rajausta perustuu direktiivin 3 artiklan c alakohtaan.

Kohdassa tarkoitettua toimintaa olisi liiketoimintana harjoitettava käteisen rahan kuljettaminen, vastaanottaminen, käsittely ja luovuttaminen. Käteisrahalla tarkoitetaan seteleitä ja metallirahaa. Laissa tarkoitettua rahankuljetuspalvelua olisi esimerkiksi kaupalliikkeen ja rahankuljetusyrityksen solmiman sopimuksen perusteella suoritettava palvelu, jossa rahankuljetusyritys toimittaa käteisen rahan kaupalliikkeeseen tai jossa yritys noutaa käteisen rahan kaupalliikkeestä sen laskemista ja kaupalliikkeen maksutilille tilittämistä varten.

Momentin 2 kohdassa rajataan lain soveltamisalan ulkopuolelle palvelu, jossa maksunsaaja antaa maksajalle käteistä osana maksamista koskevaa maksutapahtumaa. Soveltamisalan rajausta perustuu direktiivin 3 artiklan e alakohtaan, jonka mukaisesti maksajan tulisi nimenomaisesti pyytää maksunsaajalta käteistä tavarain tai palvelun maksamisen yhteydessä. Kohdassa tarkoitettua palvelua ovat esimerkiksi elintarvikeliikkeessä ostettujen tavarain hintaa korkeammasta arvosta maksuvälineellä, kuten pankki- tai luottokortilla, suoritettut maksut, jos maksuvälineeltä veloitetun summan ja tavarain to-

dellisen hinnan erotus annetaan maksajalle käteisenä. Palvelua tarjotaan nykyisin erityisesti haja-asutusalueilla, joissa mahdollisuudet nostaa käteistä ovat rajalliset ja pitkien etäisyyksien päässä. Maksupalvelua ei olisi käteisen nostaminen myöskään silloin, kun kaupalliike toimii luottolaitoksen asiamiehenä riippumatta siitä, sisältyykö käteisen nostoon kaupalliikkeen omien hyödykkeiden tai palveluiden maksamista.

Momentin 3 kohdan mukaan lakia ei sovelleta sellaisiin välineisiin perustuviin palveluihin, joita voidaan käyttää tavarain, palveluiden tai muiden hyödykkeiden hankkimiseen ainoastaan välineen liikkeeseenlaskijan käyttämissä tiloissa taikka liikkeeseenlaskijan kanssa solmitun sopimuksen nojalla joko tavarain tai palvelun tarjoajien rajatussa verkossa tai joidenkin tavarain ja palveluiden hankkimiseksi. Rajausta perustuu direktiivin 3 artiklan k alakohtaan.

Välineeseen perustuva palvelu olisi esimerkiksi palveluntarjoajan maksajalle myöntämä sähköinen tietoväline, johon on siirretty maksajan suorittamaa rahamäärää vastaava arvo. Kun maksaja käyttää maksuvälinettä tavarain tai palvelun hankkimiseen rajatussa tilassa, maksunsaajalle syntyy käytettyä rahaa vastaava lunastusoikeus palveluntarjoajaan nähden. Palveluntarjoajien rajattu verkko edellyttää, että se ei ole kaikille avoin. Rajatun verkon muodostaa esimerkiksi vain yhdessä kaupakeskuksessa käytettävissä oleva maksuväline.

Kohdassa tarkoitettu väline voisi olla esimerkiksi kaupalliikkeen maksukortti, jota voidaan käyttää maksuvälineenä vain tietyssä kaupassa, kaupalliikkeiden ketjussa tai tavaratalossa, sekä ravintolakortti, johon voidaan ladata arvoa ja jota voidaan käyttää vain tietyn ravintolaketjun tai maantieteellisesti rajatun alueen ravintoloissa. Kohdassa tarkoitettuja välineitä olisivat myös esimerkiksi maksukortit, jotka käyvät maksuvälineenä vain saman huoltamoketjun asemilla Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion alueella, jäsenyyskortit, jotka käyvät maksuvälineenä vain myöntäjän tavaroihin tai palveluihin, sekä matkakortit, joita voidaan käyttää ainoastaan matkan ja siihen läheisesti liittyvän hyödykkeen tai palvelun maksamiseen. Internetsivujen rajatun tilan arviointiin sovel-

lettäisiin samoja periaatteita. Finanssivalvonnan tulisi tapauskohtaisesti harkita markkinoista tehdyn arvion perusteella, onko kyseessä rajattu verkko.

Käteisautomaattia koskevat käteisen nostopalvelut eivät kuulisi momentin 4 kohdan mukaan lain soveltamisalaan, jos palveluntarjoaja toimii yhden tai useamman maksukortin myöntäjän puolesta olematta käteistä nostavan asiakkaan kanssa tehdyn maksukorttia koskevan puitesopimuksen osapuoli. Lisäksi edellytettäisiin, että palveluntarjoaja ei tarjoa muita laissa tarkoitettuja maksupalveluja. Säännöksen tarkoituksena on sulkea lain soveltamisalan ulkopuolelle sellaiset käteisautomaattitoiminnan harjoittajat, jotka tarjoavat yleisölle mahdollisuuden nostaa käteistä ilman, että käteistä automaattista nostavan asiakkaan ja käteisautomaattitoimintaa harjoittavan yrityksen välillä on vakituista asiakassuhdetta. Käteisen nostopalvelun tarjoajan ja käteisen nostajan välillä ei ole muuta sopimussuhdetta kuin käteisen nostotapahtuma. Käteisautomaattitoimintaa harjoittava yritys antaa käteisen asiakkaalle omista varoistaan ja omalla riskillä. Nostamalla käteistä tällaisesta automaattista asiakas antaa käteisautomaattitoimintaa harjoittavalle yritykselle valtuutuksen veloittaa nostettua käteistä vastaava määrä lisätynä palvelusta mahdollisesti perittävällä maksulla asiakkaan maksutililtä.

3 §. Soveltamisalaan kuulumattomat maksutapahtumat. Pykälä sisältää luettelon eräistä sellaisista maksutapahtumista, jotka rajataan lain soveltamisalan ulkopuolelle, vaikka niiden toteuttamista ehkä voitaisiinkin pitää 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuina maksupalveluina.

Pykälän 1 kohdassa rajataan lain soveltamisalan ulkopuolelle kauppaedustajista ja myyntimiehistä annetussa laissa (417/1992) tarkoitettua kauppaedustajan tai muun vastaan edustajan päämiehensä puolesta neuvottelemaan tai tekemään tavaraa, palvelua tai muuta hyödykettä koskevaan myynti- tai ostosopimukseen liittyvän maksun välittäminen. Soveltamisalan rajausta perustuu direktiivin 3 artiklan b alakohtaan.

Kauppaedustajista ja myyntimiehistä annettu laki ei koske palveluita, minkä vuoksi ainoastaan viittaus kyseiseen lakiin ei ole riit-

tävä. Kauppaedustaja tai muu edustaja on elinkeinonharjoittaja, joka toimii päämiehen lukuun ja tekee tämän puolesta myynti- tai ostosopimuksia. Edustajan ja päämiehen välinen toiminta perustuu edustusopimukseen. Päämiehellä tarkoitetaan tässä laissa maksajaa tai maksunsaajaa. Jos maksulaitos toimii päämiehenä, edustajan toiminta olisi katsottava tässä laissa tarkoitetuksi asiamiehen toiminnaksi.

Säännöksen perusteella lain soveltamisalan ulkopuolelle jää esimerkiksi erilaisten viranomaisten edellyttämien lupien, kuten kalastuslupa ja metsästyslupa, myynti siten, että luvan myyjä tilittää varat viranomaiselle, vaikka myyjä olisi muu kuin viranomainen.

Pykälän 2 kohdassa suljetaan lain soveltamisalan ulkopuolelle maksutapahtumat, joiden perusteena on palveluntarjoajan maksettavaksi asetettu paperimuodossa oleva shekki, ase, maksukuponki, matkashekki, velkakirja tai postiosoitus ja jonka tarkoituksena on asettaa varoja maksunsaajan käytettäväksi. Kohdalla pannaan täytäntöön direktiivin 3 artiklan g alakohta.

Säännöksen perusteella lain soveltamisalan ulkopuolelle jäävät esimerkiksi paperimuotoiset lounassetelit sekä liikunta- ja kulttuuripalveluiden ostamiseen tarkoitettut setelit.

Pykälän 3 kohdan mukaan laki ei koske maksutapahtumia, jotka toteutetaan maksujärjestelmässä tai arvopaperien selvitysjärjestelmässä palveluntarjoajien ja selvitysosapuolten, keskusvastapuolen, selvitysyhteisöjen tai keskuspankkien sekä muiden järjestelmään osallistuvien välillä. Rajausta vastaa direktiivin 3 artiklan h alakohta.

Maksujärjestelmän määritelmä on 5 §:n 3 kohdassa. Selvitysjärjestelmällä tarkoitetaan eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annetun lain 2 §:n 1 momentissa määriteltyä selvitysjärjestelmää. Selvitysosapuoli voi olla joko selvitysjärjestelmän ylläpitäjä tai yhteisö, joka osallistuu selvitysjärjestelmän toimintaan. Keskusvastapuolella tarkoitetaan yhteisöä, joka toimii myyjän ja ostajan välillä sekä takaa kaupan toteutumisen. Myyjä myy kaupan kohteen keskusvastapuolelle, joka myy sen edelleen ostajalle. Kohta ei kuitenkaan rajoitaisi 40 ja 41 §:n soveltamista kohdassa tar-

koitettujen tahojen oikeuteen osallistua maksujärjestelmään ja sitä koskevaa poikkeusta.

Maksupalveludirektiivin 3 artiklan i alakohdan mukaisesti pykälän 4 kohdassa säädetäisiin, että lakia ei sovelleta maksutapahtumiin, jotka liittyvät sijoituspalveluyritysten, luottolaitosten, sijoituspalveluja tarjoavien yhteissijoitusyritysten, rahastoyhtiöiden, 3 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden tai sellaisten muiden yritysten, jotka voivat säilyttää arvopapereita, omaisuudenhoitoon taikka arvopaperien lunastukseen tai myyntiin. Omaisuudenhoitoon kuuluvat esimerkiksi osingon tai tuoton maksu.

Pykälän 5 kohdan mukaan lakia ei sovelleta sellaisiin maksutapahtumiin, jotka toteutetaan emoyrityksen ja sen tytäryrityksen tai saman emoyrityksen tytäryritysten välillä, jos maksupalvelun välittäjä kuuluu samaan ryhmään. Ryhmän määritelmä on 5 §:n 8 kohdassa. Tässä kohdassa tarkoitettuja palveluita tarjoavat esimerkiksi niin sanotut konsernin sisäiset pankit, joiden ei edellytettäisi noudattavan yrityksen sisäisissä toiminnoissa tätä lakia. Edellytyksenä kohdan soveltumiselle on, että sisäinen pankki ei tee suorituksia ulkopuolisille taikka yrityksen tai konsernin henkilökunnalle. Säännös on maksupalveludirektiivin 3 artiklan n kohdan mukainen.

4 §. Valvonta. Maksulaitoslain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoisi Finanssivalvonnasta annetussa laissa tarkoitettu Finanssivalvonta. Ehdotus vastaa maksupalveludirektiivin 20 artiklan 1 kohtaa.

5 §. Määritelmät. Pykälässä säädetäisiin lain määritelmistä.

Pykälän 1 kohdassa määriteltäisiin maksupalvelun käyttäjä. Määritelmä pohjautuu direktiivin 4 artiklan 10 kohtaan, mutta on direktiivin määritelmää täsmällisempi. Maksupalvelun käyttäjällä tarkoitettaisiin maksupalvelulaissa määriteltyä maksupalvelun käyttäjää. Maksupalvelun käyttäjällä tarkoitetaan maksupalvelulaissa sitä, joka palveluntarjoajan kanssa tekemänsä sopimuksen perusteella voi käyttää maksupalvelua tai palveluita joko maksajana tai maksunsaajana taikka kummassakin ominaisuudessa.

Maksupalveludirektiivin 4 artiklan 4 kohdan mukaan maksulaitoksella tarkoitetaan oikeushenkilöä, jolla on direktiivin 10 artik-

lan mukaisesti myönnetty toimilupa maksupalvelun tarjoamiseen ja toteuttamiseen kaikkialla yhteisössä. Pykälän 2 kohdassa säädetäisiin maksulaitoksen määritelmästä. Maksulaitos voisi olla osakeyhtiö, osuuskunta, kommandiittiyhtiö, avoin yhtiö, eurooppayhtiölaissa (742/2004) tarkoitettu eurooppayhtiö tai eurooppaosuuskuntalaissa (906/2006) tarkoitettua eurooppaosuuskunta. Maksupalveludirektiivin 4 artiklaa vastaavasti määritelmässä edellytettäisiin, että maksulaitoksella on tämän lain mukainen lupa tarjota maksupalvelua. Näin ollen maksulaitoksia eivät olisi sellaiset henkilöt, joilla on oikeus tarjota maksupalvelua ilman toimilupaa 7 §:n nojalla.

Pykälän 3 kohdassa määritellään maksujärjestelmä vastaavasti kuin direktiivin 4 artiklan 6 kohdassa. Maksujärjestelmällä tarkoitetaan sääntöihin perustuvaa järjestelmää, jossa määritetään tai toteutetaan rahamääräisiä velvoitteita taikka siirretään maksutapahtumien katteet. Maksujärjestelmän ylläpitäjänä voi olla yksi tai useampi yhteisö. Maksutapahtumien katteet voitaisiin siirtää esimerkiksi luottolaitoksessa tai keskuspankissa olevan järjestelmän kautta.

Pykälän 4 kohta sisältää maksutilin määritelmän. Määritelmä pohjautuu direktiivin 4 artiklan 14 kohtaan. Maksutilin määritelmässä edellytetään, että tiliä voidaan käyttää maksutapahtumien toteuttamiseen. Sitä, että tiliä myös tosiasiallisesti käytetään maksutapahtumien toteuttamiseen, ei sitä vastoin vaadita. Tiliä koskevan sopimuksen ehtojen tai lain perusteella määräytyy se, voidaanko tiliä käyttää maksutapahtumien toteuttamiseen vai ei.

Maksutili voi olla yhden tai useamman maksupalvelun käyttäjän nimissä.

Tyypillinen maksutili on esimerkiksi pankissa oleva päivittäisten raha-asioiden hoitoon tarkoitettu käyttötili. Maksutilinä pidetään myös esimerkiksi sellaista säästötiliä, jolle tilinomistaja voi tallettaa varoja tai jolta tilinomistaja voi nostaa varoja ilman että siitä tulee erikseen sopia palveluntarjoajan kanssa. Maksutilinä ei sitä vastoin pidetä esimerkiksi määräaikaistalletustiliä. Maksutili ei olisi arvo-osuuksien hoitotili, jonka sopimusehdossa tilin käyttö on rajattu koskemaan vain arvo-osuuksiin liittyviä suorituksia.

Maksutilin määritelmän piiriin kuuluvat myös luottokorttitilit ja muut niitä vastaavat maksutapahtumien toteuttamiseen käytettävät tilit. Maksutili voi siis olla myös tili, jolle maksupalvelun käyttäjä ei pane varoja.

Pykälän 5 kohdassa oleva maksutapahtuman määritelmä vastaa asiallisesti direktiivin 4 artiklan 5 kohtaa. Sanamuodon on tarkoitettu kattavan myös käteispanot maksutilille. Maksutapahtuma voi olla joko maksajan käynnistämä (esimerkiksi tilisiirto) tai maksunsaajan käynnistämä (esimerkiksi suoraveloitus). Laissa tarkoitettuna maksutapahtumana ei sitä vastoin pidetä sitä, että palveluntarjoaja maksaa korkoa maksupalvelun käyttäjän maksutilille.

Pykälän 6 kohdassa määritellään, mitä laissa tarkoitetaan varoilla. Kohta vastaa maksupalveludirektiivin 4 artiklan 15 kohtaa. Varoilla tarkoitettaisiin käteistä, tilille kirjattua raha-arvoa ja luottolaitostoiminnasta annetun lain 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua sähköistä rahaa. Käteistä rahaa ovat setelit ja metalliraha. Tilille kirjatulla raha-arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on kirjattu joko maksutilille tai muulle tilille ja jota vastaavan määrän tilinomistaja voi vaatia suoritettavaksi.

Maksupalveludirektiivin 4 artiklan 22 kohdan mukaan asiamies on luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka tarjoaa maksupalvelua maksulaitoksen puolesta. Asiamies voi toimia yhden tai useamman maksulaitoksen lukuun ja vastuulla. Ehdotettu asiamiehen määritelmä pykälän 7 kohdassa vastaa direktiivissä säädettyä.

Ryhmä määriteltäisiin pykälän 8 kohdassa yritysryhmäksi, jonka muodostavat kirjanpitolaissa tarkoitettu emoyritys, emoyrityksen tytäryritykset ja näiden rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain (699/2004) 2 §:n 10 kohdan tarkoittamat omistusyhteisytykset (maksupalveludirektiivin 4 artiklan 30 kohta). Emoyritys on konserniin kuuluva yritys, jolla on kirjanpitolaissa 5 §:ssä tarkoitettua määräysvalta tytäryrityksiin. Omistusyhteisytytys on sen sijaan konserniin kuulumaton yritys, josta konserniin kuuluva yritys omistaa rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkemmin määritellyn osuuden tai on oikeutettu käyttämään mainitussa laissa kuvatuin

tavoin äänioikeuteen perustuvaa nimittämisoikeutta.

Maksupalveludirektiivillä tarkoitettaisiin pykälän 9 kohdan mukaan maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 97/7/EY, 2002/65/EY, 2005/60/EY ja 2006/48/EY muuttamisesta ja direktiivin 97/5/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2007/64/EY.

2 luku Oikeus tarjota maksupalvelua

Luvussa säädettäisiin maksupalvelun tarjoamisen luvanvaraisuudesta ja sitä koskevasta poikkeuksesta sekä maksulaitokselle sallitusta liiketoiminnasta.

6 §. *Maksupalvelun tarjoamisen luvanvaraisuus.* Maksulaitoksen tulisi pykälän 1 momentin mukaan hakea Finanssivalvonnan toimilupaa, jos se aikoo tarjota maksupalvelua. Säännös vastaa maksupalveludirektiivin 10 artiklan 1 kohtaa ja 29 artiklaa, jossa edellytetään, että maksupalvelua ei saa tarjota kuin direktiivissä tarkoitettujen maksupalvelun tarjoajien ja toimiluvan saaneiden maksulaitokset. Maksupalveluntarjoajia voivat olla luottolaitokset, sähköisen rahan liikkeeseenlaskijat, postisiirtoa hoitavat laitokset, maksulaitokset sekä Euroopan keskuspankki, kansalliset keskuspankit, jäsenvaltiot tai niiden alueelliset tai paikalliset viranomaiset silloin, kun ne eivät toimi viranomaisina.

Pykälän 2 momentin mukaan ulkomaaisista maksulaitoksista säädettäisiin ulkomaisten maksulaitosten toiminnasta Suomessa annetussa laissa.

7 §. *Maksupalvelun tarjoamisen luvanvaraisuutta koskeva poikkeus.* Maksupalveludirektiivin 26 artiklan mukaan maksupalvelun tarjoamisen luvanvaraisuudesta voidaan myöntää poikkeus. Tästä säädettäisiin 7 §:ssä. Luonnollinen henkilö ja oikeushenkilö saisi tarjota maksupalvelua ilman toimilupaa pykälässä säädetyin edellytyksin. Pykälän 1 momentin mukaan luonnollisella henkilöllä tulee olla vakituinen asuinpaikka Suomessa. Oikeushenkilöllä tulisi olla pääkonttori Suomessa (maksupalveludirektiivin 26 artiklan 2 kohta).

Ilman toimilupaa tapahtuvan maksupalvelun tarjoamisen edellytyksistä säädettäisiin pykälän 2 momentissa. Maksupalvelua voisi

tarjota ilman toimilupaa, jos oikeushenkilön toteuttamien maksutapahtumien yhteismäärä on ollut arviota edeltäneiden 12 kuukauden aikana keskimäärin enintään kolme miljoonaa euroa kuukaudessa. Luonnollinen henkilö saisi tarjota maksupalveluita ilman toimilupaa, jos hänen toteuttamiensa maksutapahtumien yhteismäärä on ollut arviota edeltäneiden 12 kuukauden aikana keskimäärin enintään 50 000 euroa kuukaudessa. Arviota edeltäneen 12 kuukauden määräajalla tarkoitetaan tilikautta.

Maksutapahtumien yhteismäärään sisältyivät pykälän 3 *momentin* mukaan myös palveluntarjoajan lukuun toimivan asiamiehen toteuttamat maksutapahtumat. Jos palveluntarjoaja ei ole aiemmin harjoittanut maksupalvelun tarjoamista eikä maksutapahtumien yhteismäärästä ole saatavilla tietoa, maksutapahtumien yhteismäärä arvioidaan liiketoimintasuunnitelmassa esitetyn maksutapahtumien arvioidun kokonaismäärään perusteella. Finanssivalvonta voisi erityisestä syystä tarkistaa liiketoimintasuunnitelmassa esitettyä arviota. Tällaisena erityisenä syynä voi olla esimerkiksi se, että liiketoimintasuunnitelmassa arvio maksutapahtumien vuotuisesta yhteismäärästä on Suomen maksupalvelumarkkinat huomioon ottaen selvästi yli- tai alimitoitettu taikka arvio ei vastaa ilmoituksentekijän taloudellisia mahdollisuuksia. Momentilla pannaan täytäntöön maksupalveludirektiivin 26 artiklan 1 kohdan a alakohta.

Direktiiviin 26 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti pykälän 4 *momentissa* edellytettäisiin, että maksupalveluita ilman toimilupaa tarjoavat ovat samalla tavalla luotettavia kuin maksulaitoksen perustajat ja omistajat. Finanssivalvonta ei saa hyväksyä maksupalveluiden tarjoamista ilman toimilupaa, jos maksupalvelun tarjoamiseen osallistuvaa tai siitä vastaavaa luonnollista henkilöä ei pidetä 13 §:n 3 *momentissa* tarkoitettulla tavalla luotettavana.

Lakia ei sovellettaisi pykälän 5 *momentin* mukaan pykälässä tarkoitettuun palveluntarjoajaan, lukuun ottamatta *momentissa* erikseen mainittuja säännöksiä. Maksupalveludirektiivin 26 artiklan 1 kohdan johtolauseen mukaan pykälän tarkoittamat palveluntarjoajat voidaan vapauttaa toimivaltaisen viran-

omaisen määräämistä, salassapitovaatimusta ja viranomaisten välistä tietojen vaihtoa koskevia artikloja lukuun ottamatta kaikista tai osasta direktiivin maksulaitoksia koskevien säännösten soveltamisesta. Vaikka direktiivi sallisi poikkeamisen lähes kaikista direktiivin II osaston säännöksistä, pykälässä tarkoitettuihin palveluntarjoajiin sovellettaisiin asiakkaansuojasyistä eräitä lain säännöksiä. Sovellettaviksi tulisivat lain valvontaa koskeva 4 §, sallittua liiketoimintaa koskeva 9 §, luoton myöntämistä koskevan 10 §:n 1 ja 2 kohta, maksulaitosrekisteriä koskeva 16 §, asiamiestä koskeva 24 § sekä asiakasvarojen suojaamista koskeva 26 §. Asiakasvarojen suojaamisvelvollisuus koskisi pykälässä tarkoitettua palveluntarjoajaa myös silloin, kun tämä tarjoaa vain maksupalveluita ja niiden läheisesti liittyviä palveluita. Säännösten soveltamisen tarkoituksena on suojata erityisesti kuluttaja-asemassa olevia maksupalvelun käyttäjiä. Kuluttajien kannalta olisi harhaanjohtavaa ja sekaannusta aiheuttavaa, jos ilman toimilupaa maksupalveluita tarjoavat voisivat tarjota esimerkiksi luottokortteja toisenlaisin edellytyksin kuin maksulaitokset.

Direktiivi ei edellytä asiakasvarojen suojaamista ilman toimilupaa maksupalveluita tarjoavilta. Suojaamisvelvoite ehdotetaan kuitenkin ulotettavaksi myös pykälässä tarkoitettuihin palveluntarjoajiin, koska heillä ei ole lainkaan omien varojen vaatimusta eikä muitakaan toiminnan turvaamiseksi maksulaitoksille säädetyjä vaatimuksia.

Maksulaitosrekisteriin merkitsemisellä turvattaisiin maksupalvelunkäyttäjien tiedonsaantimahdollisuudet kaikista laissa tarkoitetuista maksupalveluntarjoajista. Poikkeusluvan saanut palveluntarjoaja ei voisi tarjota maksupalveluita tässä pykälässä tarkoitettun päätöksen nojalla muissa Euroopan talousalueeseen kuuluvissa valtioissa eikä palveluntarjoajaan sovellettaisi sijoittautumisoikeutta ja palvelun tarjoamisen vapautta koskevia säännöksiä. Rajoitus perustuu maksupalveludirektiivin 26 artiklan 3 kohtaan. Palveluntarjoaja saa sen sijaan perustaa sivuliikkeen valtioon, joka ei kuulu Euroopan talousalueeseen, ja tarjota palveluita näihin valtioihin.

Pykälän 6 *momentissa* säädettäisiin menettelystä 2 *momentissa* tarkoitettun euromääräi-

sen rajan ylittyessä. Jos raja ylittyy, palveluntarjoajan on joko haettava maksulaitoksen toimilupaa 30 kalenteripäivän kuluessa, saatettava toimintansa muutoin lain mukaiseksi tai lopetettava toimintansa (direktiivin 26 artiklan 5 kohta). Toimiluvan hakemista koskeva määräaika lasketaan tilinpäätöstietojen saamisesta.

8 §. Ilmoitusvelvollisuus tarjottaessa maksupalvelua ilman toimilupaa. Pykälän 1 momentissa edellyttäisiin, että sen, joka aikoo tarjota maksupalvelua ilman toimilupaa, on ilmoitettava siitä etukäteen Finanssivalvonnalle. Ilmoitukseen olisi sisällytettävä liiketoimintasuunnitelma, josta käy ilmi ainakin tarjottavat maksupalvelut ja aiotun toiminnan laajuus, sekä selvitys luonnollisista henkilöistä, jotka osallistuvat maksupalvelun tarjoamiseen tai vastaavat siitä. Lisäksi edellyttäisiin, että Finanssivalvonnalle ilmoitetaan toiminnan lakkaamisesta, toiminnan laajuudessa tapahtuvista merkittävistä muutoksista sekä 7 §:n 2—4 momenteissa tarkoitusta seikoista, jotka ovat maksupalvelun tarjoamisen edellytyksenä.

Finanssivalvonnan tulisi pykälän 2 momentin mukaan tehdä kuukauden kuluessa ilmoituksen saatuaan päätös siitä, täyttääkö henkilö toiminnan harjoittamiselle säädetyt edellytykset. Määräaika laskettaisiin ilmoituksen vastaanottamisesta. Määräaika ei kulu, jos henkilön toimittamat tiedot ovat puutteellisia ja Finanssivalvonta ei voi arvioida, täyttääkö henkilö toiminnan harjoittamiselle asetetut vaatimukset. Se, että Finanssivalvonta ei ole tehnyt päätöstä säädetyssä määräajassa, ei estä henkilöä aloittamasta toimintaa. Finanssivalvonnan tulisi viipymättä peruuttaa päätös, joka mahdollistaa maksupalveluiden tarjoamisen ilman toimilupaa, jos toiminta ei enää täytä 7 §:n 1 tai 4 momentin edellytyksiä.

Toteutuneiden maksutapahtumien yhteismäärästä tulisi pykälän 3 momentin mukaan toimittaa vuosittain ilmoitus Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonnalle olisi ilmoitettava myös muut pykälän valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot. Vaatimus perustuu maksupalveludirektiivin 26 artiklan 5 kohtaan.

Finanssivalvonta voisi 4 momentin mukaan antaa tarkempia määräyksiä pykälässä säädettävän ilmoitusvelvollisuuden täyttämistä.

9 §. Sallittu liiketoiminta. Pykälä koskisi maksulaitoksen oikeutta tarjota muita palveluja kuin maksupalveluja. Pykälä koskisi 7 §:n nojalla myös maksupalveluita ilman toimilupaa tarjoavia.

Pykälän 1 momentin nojalla maksulaitos saisi tarjota toimiluvassa yksilöityjen maksupalveluiden lisäksi muita maksupalvelujen tarjoamiseen läheisesti liittyviä palveluja. Näitä olisivat ensinnäkin toiminnalliset tai maksupalveluihin läheisesti liittyvät lisäpalvelut, kuten valuutanvaihtopalvelut, säilytyspalvelut, maksutapahtumien takauspalvelut, tietojen tallennus ja käsittely sekä muut näihin verrattavat palvelut. Lisäksi maksulaitos voisi ylläpitää ja tarjota maksujärjestelmiä. Säännös vastaisi maksupalveludirektiivin 16 artiklan 1 kohdan a ja b alakohtaa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että maksulaitos saa harjoittaa muutakin liiketoimintaa kuin maksupalveluiden tarjoamista tai pykälän 1 momentin mukaan siihen läheisesti liittyviä palveluita. Esimerkiksi viestintämarkkinalain 2 §:n 17 kohdan mukainen verkkoyritys tai 19 kohdan mukainen palveluyritys, jäljempänä *teleyritys*, joka on maksulaitos, tarjoaa pääasiallisena liiketoimintanaan muuta palvelua kuin maksupalvelua. Finanssivalvonta voisi kuitenkin 19 §:n 2 momentin nojalla erityisestä syystä rajoittaa tai kieltää tällaisten muiden palveluiden tarjoamisen. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön maksupalveludirektiivin 16 artiklan 1 kohdan c alakohta.

Maksulaitoksen oikeudesta tarjota maksutilejä säädettäisiin pykälän 3 momentissa. Maksulaitos saisi tarjota vain sellaisia maksutilejä, joita käytetään yksinomaan maksutapahtumien toteuttamiseen. Maksulaitos ei siis saa tarjota tilejä, joita voidaan käyttää myös muuhun kuin maksutapahtumien toteuttamiseen. Säännöksen tarkoituksena on tehdä ero maksulaitoksen vastaanottamien varojen ja luottolaitosten yksinoikeutena olevan talletusten vastaanottamisen välillä. Maksulaitokset, toisin kuin luottolaitokset, eivät saa tarjota tilejä, joilla olevat varat ovat asiakkaan nostettavissa vain tietyin ehdoin maksupalvelun tarjoajan ja asiakkaan sopiman määräajan päätyttyä. Maksulaitos ei saa tarjota esimerkiksi sellaista sijoitustiliä, jonka sopimusehdoissa on rajattu tililtä tehtävi-

en nostojen tai siihen tehtävien talletusten lukumäärää tietyllä aikavälillä. Varat eivät olisi luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 §:ssä tarkoitettuja talletuksia eivätkä 7 §:ssä tarkoitettuja takaisinmaksettavia varoja. Maksulaitos ei saisi laskea liikkeeseen luottolaitostoiminnasta annetun lain 6 §:ssä tarkoitettua sähköistä rahaa. Momentilla pannaan täytäntöön maksupalveludirektiivin 16 artiklan 2 kohta.

10 §. Luoton myöntäminen. Pykälässä säädettäisiin maksupalveludirektiivin 16 artiklan 3 kohdan a—c alakohtien mukaisesti maksupalveluihin liittyvän luoton myöntämisen edellytyksistä. Säännös koskee vain maksupalveluihin liittyvää luoton myöntämistä eikä siten rajoita maksulaitoksen oikeutta myöntää luottoa muussa liiketoiminnassa. Säännöksen tarkoittaman luoton tulisi pykälän 1 kohdan mukaan liittyä 1 §:n 2 momentin 2—4 tai 6 kohdassa tarkoitettuun maksupalveluun ja se voitaisiin myöntää ainoastaan osana kyseisen maksupalvelun toteuttamista. Esimerkiksi luottokortin liikkeeseenlasku on itsessään maksupalvelu eikä se ole tällöin pykälässä tarkoitettua maksupalveluun liittyvän luoton myöntämistä. Sen sijaan luottokorttiin sisältyvä luotto on säännöksen tarkoittamaa luottoa. Pykälän ensimmäinen kohta vastaisi direktiivin 16 artiklan 3 kohdan johtolausetta ja a alakohtaa.

Pykälän 2 kohdassa säädettäisiin, että luotto tulee myöntää muista kuin maksutapahtumien toteuttamiseksi vastaanotetuista tai säilytettävistä varoista. Luoton perusteena ei saa olla maksupalvelunkäyttäjiltä vastaanotetut varat vaan muut varat. Tällaisia varoja voivat olla maksulaitoksen omistajien sijoittamat vapaan oman pääoman erät, liikkeeseen lasketuilla joukkovelkakirjalainoilla hankitut varat taikka maksulaitoksen muulla tavalla hankkimat varat.

Pykälän 3 kohdassa säädettäisiin edellytyksistä, joilla maksulaitos saa tarjota maksupalveluun liittyvää luottoa toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon perustamastaan sivuliikkeestä tai sivuliikettä perustamatta toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa taikka luoton tarjoaa tällaiseen valtioon sijoittautunut maksulaitoksen asiamies. Maksulaitos saa tarjota tällaista luottoa vain, jos sen takaisinmaksuaika on

enintään 12 kuukautta. Takaisinmaksuaikaa koskevaa rajoitusta ei sovellettaisi, jos luottoa tarjotaan Suomessa tai valtiossa, joka ei kuulu Euroopan talousalueeseen. Rajoitus ei koskisi luoton tarjoamista myöskään toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon, jos tarjoaminen tapahtuu muutoin kuin sivuliikkeestä tai asiamiehen välityksellä, esimerkiksi internetin välityksellä siten, että maksulaitos markkinoi maksupalvelua tai siihen liittyvää luottoa internetsivustollaan vain suomen kielellä Suomessa. Palveluntarjoamisen sijaintivaltion arviointiin sovellettaisiin tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamisesta annettua lakia (458/2002).

Luoton takaisinmaksulle asetettu määräaika lasketaan sen mukaisesti, missä järjestyksessä maksuvälineeseen tai sopimukseen perustuvat luottoerät ovat syntyneet. Määräaika koskee yksittäisiä luottoeriä ja koko luoton ei tarvitse olla maksettu 12 kuukauden kuluttua luottosopimuksen syntymisestä. Esimerkiksi, kun maksupalvelunkäyttäjä on maksanut maksupalveluita maksuvälineellä tammikuussa ja toukokuussa, tammikuussa käytetty osuus maksuvälineen luottorajasta tulee maksaa seuraavan kalenterivuoden helmikuuhun mennessä, ja sitä seuraavien lainaerien laina-aika lasketaan vastaavalla tavalla.

3 luku **Toimiluvan myöntäminen ja peruuttaminen**

11 §. Toimilupahakemus. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että Finanssivalvonta myöntää hakemuksesta maksulaitoksen toimiluvan. Valtiovarainministeriö antaisi asetuksella tarkempia säännöksiä toimilupaan liitettävistä selvityksistä. Maksupalveludirektiivin 5 artikla sisältää yksityiskohtaisen ja luonteeltaan pääosin teknisen luettelon toimilupahakemuksessa esitettävistä tiedoista. Artiklassa toimilupahakemukselle säädettyjä vaatimuksia ei ole tarkoituksenmukaista panna täytäntöön lailla vaan ne on luontevampaa säätää asetuksella.

Maksupalveludirektiivin 10 artiklan 2 kohdan mukaan toimivaltainen viranomainen voi ennen toimiluvan myöntämistä kuulla kansallista keskuspankkia tai muuta viranomaista. Pykälässä ei ole tarpeen säätää Finanssivalvonnan oikeudesta kuulla Suomen Pankkia

tai muuta viranomaista ennen toimiluvan myöntämistä, koska Finanssivalvonnalla on tähän oikeus muutoinkin hallintolain ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain nojalla. Viranomaisella voi pyytää toiselta viranomaiselta lausuntoa tehtäviinsä kuuluvan selvityksen yhteydessä. Lisäksi voimassa olevat säännökset viranomaistoiminnan julkisuudesta ja salassapitovelvollisuudesta turvaavat lausuntopyynnön yhteydessä mahdollisesti annettavat yksityistä henkilöä koskevat ja salassa pidettävät tiedot.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että maksulaitoksen tulee ilmoittaa viipymättä Finanssivalvonnalle seikoista ja muutoksista, jotka vaikuttavat toimilupahakemuksessa annettujen tietojen oikeellisuuteen. Vähäisiä muutoksia ei tarvitsisi ilmoittaa. Jos ilmoitettavilla seikoilla tai muutoksilla ei olisi vaikutusta toimiluvan olennaisiin osiin, ilmoitus olisi mahdollista tehdä jälkikäteen. Olennaisena muutoksena pidettäisiin esimerkiksi yksittäisen maksupalvelun tarjoamisen lopettamista, maksulaitoksen hallituksen, toimitusjohtajan tai muun ylimmän johdon henkilömuutoksia taikka riskienhallintajärjestelmien olennaisia muutoksia. Maksulaitoksen olisi perusteltua ilmoittaa etukäteen merkittävistä muutoksista Finanssivalvonnalle, jotta tämä voisi ryhtyä tarvittaviin valvontatoimenpiteisiin. Momentti vastaisi maksupalveludirektiivin 14 artiklaa.

12 §. Toimilupapäätös. Pykälän 1 momentin mukaan Finanssivalvonnan olisi ratkaistava maksulaitoksen toimilupaa koskeva hakemus kolmen kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta. Jos hakemus on puutteellinen, määräaika laskettaisiin siitä, kun hakija on toimittanut kaikki asian ratkaisemiseksi tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Hakemuksen pienet tai vähämerkitykselliset puutteet eivät lykkäisi määräajan alkamista. Toisin kuin muussa voimassa olevassa rahoitusmarkkinoita koskevasta sääntelyssä, Finanssivalvonnalle ei asetettaisi hakemuksen vastaanottamisesta laskettavaa 12 kuukauden ehdotonta takarajaa päätöksen tekemiselle. Syynä tähän on, että maksupalveludirektiivissä ei tällaista takarajaa ole säädetty eikä direktiivin täysharmonisointiluonteen takia takarajaa ole mahdollista säätää. Momentilla

pannaan täytäntöön maksupalveludirektiivin 11 artikla.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin toimiluvan sisällöstä. Toimiluvassa olisi mainittava ne maksupalvelut, joita maksulaitos saa toimiluvan nojalla tarjota. Jos maksulaitos hakee toimilupaa muutettavaksi, Finanssivalvonnalla olisi oikeus muuttaa toimilupaa siinä sallittuja palveluja vastaavin osin. Muutoshakemuksen yhteydessä Finanssivalvonta arvioisi sekä uusia maksupalveluita että maksupalveluita, joiden tarjoamiseen maksulaitoksella on jo lupa. Jo myönnetyn toimiluvan osalta harkinta rajoittuu kuitenkin siihen, kuinka uusien maksupalveluiden tarjoaminen soveltuu jo harjoitettuun toimintaan ja sille asetettaviin vaatimuksiin. Kyseisen puhtaasti kansallisen säännöksen tarkoituksena on saattaa maksulaitoksen toimilupapäätöksen sisältö ja päätöksen muuttaminen yhdenmukaiseksi muiden Finanssivalvonnan valvottavia koskevien säännösten kanssa.

Pykälän 3 momentin mukaan toimiluvan hakija voisi tehdä valituksen Helsingin hallinto-oikeuteen, jos Finanssivalvonta ei ole antanut päätöstä säädettyssä määräajassa.

13 §. Toimiluvan myöntämisen edellytykset. Pykälässä säädettäisiin toimiluvan myöntämisen edellytyksistä. Maksupalveludirektiivin 10 artiklan 2 kohdan mukaisesti pykälän 1 momentissa edellytettäisiin, että Finanssivalvonnan tulee myöntää maksulaitokselle toimilupa, jos se voi maksulaitokselta saadun selvityksen perusteella varmistua 2 momentissa tarkoitettujen edellytysten täyttymisestä. Lisäksi toimiluvan myöntämisen edellytyksenä olisi, että hakija täyttää maksulaitoksen toiminnalle ja taloudelliselle asemalle tässä laissa säädettävät edellytykset. Toimilupa voidaan myöntää vain hakijalle, jonka kotipaikka on Suomessa.

Maksulaitoksen perustajan ja omistajan sekä osuuden omistajan tai yhtiömiehen luotettavuutta koskevasta vaatimuksesta säädettäisiin pykälän 2 momentissa. Maksupalveludirektiivin 10 artiklan 6 kohdan mukaan toimivaltainen viranomaisella ei saa myöntää toimilupaa, jos viranomaisella ei ole vakuuttunut määräosuuden omistavien osakkeenomistajien tai jäsenten sopivuudesta.

Maksupalveludirektiivin 10 artiklaa vastaavan 2 momentin tarkoituksena on varmis-

tua siitä, että omistus ei vaaranna maksulaitoksen varovaisten ja terveiden liiketoimintaperiaatteiden mukaista toimintaa. Maksulaitoksen toimittamaan selvitykseen perustuva luotettavuuden arviointi sidottaisiin yhden kymmenesosan omistukseen maksulaitoksen osakkeista, osuuksista tai rahamääräisestä yhtiöpanoksesta taikka osuudesta, joka tuottaa vähintään kymmenen prosenttia sen osakkeiden, osuuksien tai yhtiön äänivallasta. Omistus voi olla suoraa tai välillistä.

Pykälän 3 momentti koskisi henkilön luotettavuuden arviointia. Henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan maksulaitoksen. Lisäksi henkilöä ei ole pidettävä luotettavana, jos hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan maksulaitosta.

Momentissa tarkoitettuna lainvoimaisen tuomion perustana voidaan pitää esimerkiksi kirjanpitorikosta, sisäpiiritiedon väärinkäyttör rikosta, veropetosta tai muuta taloudelliseen toimintaan liittyvää rikosta. Toimintaa, jolla henkilö osoittaa olevansa ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan maksulaitosta, voi olla esimerkiksi tuomio edellä tarkoitettua rikoksesta, jolla ei ole lainvoimaa. Aikaisempaa toimintaa koskevassa luotettavuusarvioinnissa voitaisiin ottaa huomioon, että henkilö on lainvoimaisesti tuomittu vankeusrangaistukseen rikoksesta yli viisi vuotta sitten, jos rikos osoittaa henkilön ilmeistä sopimattomuutta maksulaitoksen perustamiseen tai omistamiseen. Käytännössä voi kulua useita vuosia ennen kuin on olemassa lainvoimainen tuomio esimerkiksi talousrikoksesta, joka voi olla esteenä toimiluvan myöntämiselle.

Finanssivalvonnalle voidaan luovuttaa rikosrekisteristä tietoja henkilön luotettavuuden selvittämiseksi rikosrekisterilain (770/1993) 4 a §:n nojalla. Finanssivalvonnalla on Finanssivalvonnasta annetun lain 20 §:n 1 momentin mukaan oikeus saada sakon täytäntöönpanosta annetun lain

(672/2002) 46 §:ssä tarkoitettua sakkorekisteristä tiedot, jotka ovat tarpeen valvottavan, omistajan, hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan tai palveluksessa olevan laissa säädetyn luotettavuuden selvittämiseksi.

Aikaisemmalla toiminnalla muutoin osoitettu ilmeinen sopimattomuus ei edellyttäisi, että henkilö on tuomittu rikoksesta rangaistukseen. Hänet on voitu esimerkiksi määrätä liiketoimintakiellosta annetun lain (1059/1985) mukaiseen liiketoimintakielloon, mikä ei edellytä, että laiminlyönnistä on tuomittu rangaistus. Kieltoon ovat saattaneet johtaa esimerkiksi verovelvollisuuteen tai kirjanpitoon liittyvät laiminlyönnit. Jos liiketoimintakiello on edelleen voimassa, maksulaitoksen perustamiseen tai omistamiseen ei voida ryhtyä. Luotettavuuden arvioinnissa olisi otettava huomioon päättynyt liiketoimintakiello.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin mahdollisuudesta myöntää toimilupa perustettavalle maksulaitokselle ennen sen rekisteröimistä patenti- ja rekisterihallituksen ylläpitämään kaupparekisteriin. Toimiluvassa voidaan esimerkiksi rajoittaa oikeus aloittaa maksupalvelun tarjoaminen rekisteröintihetkeen, mutta sallia maksulaitoksen maksupalvelun tarjoamiseen tarvittavien toimintojen kehittäminen tai perustaminen toimiluvan nojalla ennen rekisteröintiä.

14 §. Toimiluvan myöntäminen eurooppayhtiölle ja eurooppaosuuskunnalle. Kotipaikkansa Suomeen siirtävälle eurooppayhtiölle myönnettävästä toimiluvasta säädettäisiin pykälän 1 momentissa. Vaikka yhtiölle on jo myönnetty toimilupa aikaisemmassa kotivaltiossa, Suomessa myönnettävä uusi toimilupa on tarpeellinen edellytys, koska maksulaitoksen toimiluvan myöntää maksulaitoksen kotivaltio. Kotivaltioilla tarkoitetaan direktiivin 4 artiklan 1 kohdan mukaan sitä jäsenvaltiota, jossa maksulaitoksella on kotipaikka. Toimilupa myönnettäisiin samoin perustein kuin Suomessa alun perin rekisteröidylle maksulaitokselle. Finanssivalvonnan olisi pyydettävä toimilupahakemuksesta lausunto sen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion maksupalvelumarkkinoita valvovalta viranomaiselta, jossa eurooppayhtiöllä on voimassa oleva toimilupa. Finanssivalvonnan olisi noudatettava vastaavaa menette-

lyä silloin, jos eurooppayhtiö perustetaan sulautumalla siten, että vastaanottava yhtiö rekisteröidään eurooppayhtiönä Suomessa sen kotipaikan ollessa toisessa valtiossa.

Pykälän 2 momentin mukaan pykälässä eurooppayhtiöstä säädettyä sovellettaisiin eurooppaosuuskunta-asetuksessa tarkoitettuun osuuskuntaan.

15 §. Toimiluvan rekisteröinti. Pykälän 1 momentissa säädetäisiin, että Finanssivalvonnan tulee viran puolesta ilmoittaa maksulaitoksen toimilupa rekisteröitäväksi kaupparekisteriin. Perustettavan maksulaitoksen, eurooppayhtiön ja eurooppaosuuskunnan toimiluvan rekisteröinnistä säädetäisiin pykälän 2 momentissa. Perustettavan maksulaitoksen ja Suomeen kotipaikkansa siirtävän eurooppayhtiön sekä eurooppaosuuskunnan toimilupa rekisteröitäisiin yhtä aikaa yrityksen rekisteröinnin kanssa. Pykälä olisi yhdenmukainen muita rahoitusmarkkinoilla toimivia koskevien toimiluvan rekisteröintisäännösten kanssa.

16 §. Maksulaitosrekisteri. Pykälän 1 momentissa säädetäisiin Finanssivalvonnan velvollisuudesta pitää maksulaitoksista, niiden sivukonttoreista ja asiamiehistä sekä henkilöistä, jotka tarjoavat maksupalveluja 7 §:n nojalla ilman toimilupaa, julkista rekisteriä. Rekisteriä kutsuttaisiin maksulaitosrekisteriksi. Finanssivalvonnan olisi merkittävä rekisteriin myös tiedot maksupalveluista, joita maksulaitos on toimiluvan nojalla oikeutettu tarjoamaan.

Rekisteriin merkittäisiin luonnollisesta henkilöstä tämän täydellinen nimi, asuinpaikka ja sen toimipaikan osoite, jossa toimintaa harjoitetaan. Rekisteriin merkitään erikseen 7 §:n nojalla ilman toimilupaa maksupalveluja tarjoavat. Oikeushenkilöstä rekisteriin merkittäisiin sen nimi, yritys- tai yhteisötunnus, kotipaikka ja sen toimipaikan osoite, jossa toimintaa harjoitetaan. Finanssivalvonta velvoitettaisiin pitämään rekisteriä internetissä ja rekisteriä tulisi päivittää säännöllisesti rekisteröitävien tekemien ilmoitusten perusteella. Rekisteriin sovelletaan lisäksi, mitä henkilötietolaissa (523/1999) säädetään. Momentilla pannaan täytäntöön maksupalveludirektiivin 13 artikla.

Pykälän 2 momentin mukaan maksulaitosrekisteriin sisältyviä henkilötietoja säilytet-

täisiin niin kauan kuin asianomainen henkilö tarjoaa maksupalveluita.

17 §. Toiminnan aloittaminen. Pykälä koski maksulaitoksen oikeutta aloittaa toimintansa. Pykälän 1 momentin mukaan maksulaitos saisi aloittaa toimintansa välittömästi sen jälkeen, kun toimilupa on myönnetty. Toiminnan aloittamisen edellytyksenä olisi, että maksulaitos on toimittanut Finanssivalvonnalle 2 momentissa tarkemmin määritellyt tiedot. Finanssivalvonta voisi kuitenkin rajata aloittamisoikeutta toimiluvan ehdoissa, jos tämä olisi perusteltua esimerkiksi hakemuksessa esiintyneiden toimintavalmiutta koskevien puutteiden korjaamiseksi. Jos toimilupa myönnetään perustettavalle maksulaitokselle, yritys voi aloittaa toiminnan rekisteröimisen jälkeen.

Finanssivalvonnalle toimitettavista tiedoista säädetäisiin pykälän 2 momentissa. Maksulaitos ei saisi aloittaa toimintaansa ennen kuin se on toimittanut Finanssivalvonnalle maksulaitosta koskevan täydellisen kaupparekisteriotteen, johon sisältyvät yhtiöjärjestys tai säännöt. Yhtiöjärjestyksessä on mainittava osakeyhtiölain (624/2006) 2 luvun 3 §:ää vastaavasti vähintään yhtiön toiminimi, kotipaikkana oleva Suomen kunta ja toimiala.

Maksupalveludirektiivin 5 artiklan k ja i kohdan mukaisesti momentin 2 kohdassa edellytettäisiin, että maksulaitos toimittaa Finanssivalvonnalle hallintoneuvoston, hallituksen jäsenen ja varajäsenen, toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen, vastuunalaisen yhtiömiehen, yhtiömiehen sekä tilintarkastajien ja varatilintarkastajien nimet. Konserneissa velvollisuus toimittaa 2 kohdassa tarkoitettut tiedot koski ainoastaan maksulaitostoimintaa harjoittavaa erillisyhtiötä. Sellaisilla maksulaitoksilla, jotka harjoittavat maksupalveluiden tarjoamisen ohella muuta liiketoimintaa, tietojenantovelvollisuus kohdistuu siihen liiketoiminnan osaan, jossa maksupalveluita tarjotaan. Maksuliiketoiminnan aloittaminen ei merkitse, että edellä mainittujen maksulaitosten tulisi keskeyttää muun liiketoiminnan harjoittaminen.

Pykälän 3 momentissa säädetäisiin, että sellaisen maksulaitoksen, joka harjoittaa myös muuta toimintaa kuin maksulaitostoimintaa, on ilmoitettava 2 momentissa säädetyn lisäksi maksupalvelutoiminnasta vastuus-

sa olevien henkilöiden nimet. Olisi luontevaa, että esimerkiksi teleyritys, joka harjoittaa pääsääntöisesti muuta liiketoimintaa kuin maksulaitostoimintaa, ilmoittaa maksupalvelutoiminnasta tosiasiallisesti vastuussa olevien henkilöiden nimet. Maksupalveluiden tarjoamisesta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden maksulaitostoimintaa koskevan osaamisen voidaan perustellusti olettaa olevan laajempaa kuin teleyrityksen ylimpään johtoon kuuluvilla.

18 §. Toiminnan rajoittaminen ja toimiluvan peruuttaminen. Finanssivalvonnan valvottavia koskevat säännökset niiden toiminnan rajoittamisesta ja toimiluvan peruuttamisesta sisältyvät Finanssivalvonnasta annettuun lakiin. Pykälässä viitattaisiin Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:ään maksulaitoksen toiminnan rajoittamisesta ja toimiluvan peruuttamisesta.

Maksulaitoksen toimiluvan peruuttaminen on mahdollista esimerkiksi, kun toimiluvan myöntämiselle tai toiminnan aloittamiselle säädettyjä olennaisia edellytyksiä ei enää ole, maksulaitos on olennaisesti rikkonut finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä tai viranomaisen niiden nojalla antamia määräyksiä, toimiluvan ehtoja tai maksulaitoksen toimintaa koskevia sääntöjä, maksulaitos on lopettanut toimintansa yli kuuden kuukauden ajaksi tai se on asetettu selvitystilaan, maksulaitoksen liiketoimintaa ei ole aloitettu 12 kuukaudessa toimiluvan myöntämisestä tai toimilupaa haettaessa on annettu olennaisesti vääriä tai puutteellisia tietoja sääntelyn ja valvonnan kannalta merkityksellisistä seikoista.

Finanssivalvonta voi määrätä toiminnan rajoittamisesta määräajaksi samoin edellytyksin tai jos valvottavan hoidossa on muuten todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että toiminnan jatkaminen vaarantaisi vakavasti finanssimarkkinoiden valvonnan säädettyjen tavoitteiden toteutumisen. Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 § vastaavat maksupalveludirektiivin 12 artiklaa lukuun ottamatta 1 kohdan d alakohtaa.

Direktiivin 12 artiklan 1 kohdan d alakohdassa säädetään, että toimivaltainen viranomaisena voisi peruuttaa maksulaitoksen toimiluvan, jos maksulaitos muodostaa uhan

maksujärjestelmän vakaudelle jatkamalla toimintaansa. Esimerkiksi maksulaitoksen aiheuttamat likviditeetti-, toiminnalliset tai oikeudelliset riskit voivat uhata maksujärjestelmän vakautta. Muun muassa nettouttava maksujärjestelmä tarvitsee kaikilta nettovelkapolitiikan omaavilta osapuoliltaan katteet suorituksen loppuunsaattamiseksi. Jos maksulaitos ei toimita katetta, järjestelmä joutuu turvautumaan muihin keinoihin puuttuvien varojen saamiseksi. Toiminnallisesta näkökulmasta maksulaitos voi omalla toiminnallaan vaikeuttaa tai jopa estää maksujärjestelmän toiminnan, esimerkiksi jos sen tarjoamat palvelut eivät ole riittävän luotettavia. Oikeudellinen riski voi muodostua esimerkiksi, jos maksulaitos tarjoaa palveluita maasta toiseen eikä ole riittävästi ottanut huomioon maksu- ja selvitysjärjestelmiin sovellettavaa lakia koskevan lainvalintaan ja useamman kansallisen lainsäädännön soveltamiseen liittyviä kysymyksiä.

Finanssivalvonnasta annetussa laissa ei ole d alakohtaa vastaavaa säännöstä, minkä vuoksi pykälässä säädettäisiin nimenomaisesti Finanssivalvonnan oikeudesta rajoittaa maksulaitoksen toimintaa tai peruuttaa sen toimilupa, jos maksulaitoksen maksupalvelutoiminnan jatkuminen muodostaisi uhan maksujärjestelmän vakaudelle. Finanssivalvonta voi tehdä yhteistyötä valtiovarainministeriön ja Suomen Pankin kanssa arvioidesaan maksujärjestelmän vakaudelle kohdistuvaa uhkaa. Jos Finanssivalvonta peruuttaa maksulaitoksen toimiluvan, sen tulee tehdä tästä viran puolesta ilmoitus kaupparekisteriin.

19 §. Toiminnan järjestäminen. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin maksulaitoksen velvollisuudesta järjestää sen toiminta luotettavalla tavalla. Arvioinnissa kiinnitettäisiin huomiota liiketoiminnan luonteeseen ja laatuun. Maksulaitos ei saisi ottaa niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa maksulaitoksen vakavaraisuudelle tai maksuvalmiudelle. Lisäksi maksulaitoksella olisi oltava tehokkaan riskienhallinnan mahdollistava hallinto sekä toimintaansa nähdessä riittävä sisäinen valvonta. Luotettava hallinto edellyttää muun muassa, että maksulaitoksen ylin johto on määritellyt yrityksen eri toimintojen selkeän vastuunjaon ja periaatteet etu-

ristiriitojen välttämiseksi. Lisäksi ylimmän johdon on hyväksyttävä ja säännöllisesti uudelleenarvioitava riskinottostrategiat sekä periaatteet, joiden mukaisesti sekä maksulaitoksen omasta toiminnasta että sen toimintaympäristöstä aiheutuvia riskejä seurataan ja hallitaan.

Maksulaitoksella olisi oltava riittävät riskienhallintajärjestelmät. Maksulaitoksen riskienhallintajärjestelmien tulee mahdollistaa toimintariskien havaitseminen ja rajoittaminen. Riskienhallinnan tulee kattaa ainakin toiminnalliset riskit, maksuvalmiusriskit ja markkinariskit sekä maksulaitoksen toiminnasta maksujärjestelmille aiheutuvat riskit. Riskienhallintajärjestelmien on katettava sekä laadulliset että määrälliset riskit.

Maksupalveludirektiivin 10 artiklan 4 kohdassa edellytettyä vastaavasti maksulaitoksella tulisi olla toimivat päätöksenteko-, ohjaus- ja valvontajärjestelmät sekä menetelmät, joiden tulee olla kattavia ja riittäviä suhteessa maksupalvelujen luonteeseen, laajuuteen ja monimuotoisuuteen. Mainittujen järjestelmien ja menetelmien avulla maksulaitoksen tulee voida varmistaa maksulaitoksen järjevä ja vakaa hoito. Toiminnan järjestämisen arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota toimintojen vaihtelevaan luonteeseen eri toimintojen välillä, kuten maksulaitoksen kokoon, rakenteeseen ja liiketoimintojen luonteeseen.

Maksulaitoksella tulee olla riittävät sisäisen valvonnan menetelmät (maksupalveludirektiivin 10 artiklan 4 kohta). Maksulaitoksen toiminnan järjestäminen luotettavalla tavalla edellyttäisi, että maksulaitos toteuttaa kohdulliset ja riittävät toimenpiteet erityisesti riskienhallinnan, sisäisen valvonnan toimivuuden ja toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi. Maksulaitoksella tulee olla sen liiketoiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen asianmukaiset riskienhallintaperiaatteet ja -menettelyt yrityksen toimintaan, menettelyihin ja järjestelmiin liittyvien riskien tunnistamiseksi ja niiden hallitsemiseksi.

Finanssivalvonnalle säädettäisiin pykälän 2 momentissa oikeus rajoittaa maksulaitoksen oikeutta harjoittaa maksulaitostoiminnan lisäksi 9 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta liiketoimintaa. Finanssivalvonta voisi rajoittaa muun liiketoiminnan harjoittamista, jos

maksulaitoksen toimintaa ja riskienhallintaa ei ole muutoin mahdollista järjestää riittävän luotettavasti. Finanssivalvonta voisi edellyttää, että maksulaitos ei tarjoa maksupalvelun lisäksi muuta kuin 9 §:n 1 momentissa tarkoitettuja palveluja. Erittäin poikkeuksellisissa yksittäistapauksissa tämä saattaisi merkitä sitä, että Finanssivalvonta edellyttäisi maksupalvelutoiminnan siirtämistä erillisyhtiöön. Maksupalveludirektiivin 10 artiklan 5 kohdan mukaisesti Finanssivalvonnan oikeutta rajoitettaisiin siten, että maksulaitoksen muun kuin maksupalvelutoiminnan tulee heikentää tai todennäköisesti heikentää maksulaitoksen talouden vakautta taikka Finanssivalvonnan mahdollisuutta valvoa, että maksulaitos täyttää tässä laissa säädetyt edellytykset.

Finanssivalvonnan toiminnan järjestämistä koskevasta määräyksenantovaltuudesta säädettäisiin 3 momentissa. Finanssivalvonnan määräykset voisivat koskea esimerkiksi toimintaperiaatteiden sisältöä.

20 §. Säilytettävät tiedot. Pykälässä säädettäisiin maksulaitoksen velvollisuudesta säilyttää toimilupahakemusta koskevat ja siihen liittyvät tiedot vähintään viisi vuotta. Säännös perustuu maksupalveludirektiivin 19 artiklaan.

4 luku **Maksulaitoksen toiminta**

21 §. Maksulaitoksen sidonnaisuus. Maksupalveludirektiivin 10 artiklan 7 ja 8 kohdan mukaisesti pykälän 1 momentissa kielletäisiin maksulaitoksen merkittävä sidonnaisuus luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön, johon sovellettavat Euroopan talousalueeseen kuulumattoman valtion lait ja alemmanasteiset säännökset estävät maksulaitoksen tehokkaan valvonnan. Merkittävä sidonnaisuus olisi kiellettyä myös muuhun tahoon, jos merkittävä sidonnaisuus olisi omiaan estämään maksulaitoksen tehokkaan valvonnan.

Pykälän 2 momentin mukaan merkittävä sidonnaisuus määräytyisi kuten luottolaitostoiminnasta annetun lain 37 §:n 2—4 momenteissa säädetään. Merkittävällä sidonnaisuudella tarkoitetaan omistukseen tai siihen rinnastettavaan määräämisvaltaan perustuvaa mahdollisuutta vaikuttaa yhteisön hallintoon ja toimintaan. Merkittävän sidonnaisuuden

arviointivelvollisuus olisi luonteeltaan jatkuva.

Merkittävä sidonnaisuus syntyy, kun luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö suoraan tai välillisesti omistaa vähintään 20 prosenttia jonkin yhteisön osakkeista taikka sen jäsen- tai yhtiöosuuksista. Merkittävä sidonnaisuus syntyy myös silloin, kun luonnollisella henkilöllä tai oikeushenkilöllä on suoraan tai välillisesti vähintään 20 prosenttia jonkin yhteisön osakkeiden tai jäsen- taikka yhtiöosuuksien tuottamasta äänimäärästä. Äänimäärän hallinta voi perustua omistukseen, jäsenyyteen, yhtiöjärjestykseen, yhtiösopimukseen tai niihin verrattaviin sääntöihin taikka muihin sopimukseen. Lisäksi merkittävä sidonnaisuus voi perustua luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön oikeuteen suoraan tai välillisesti nimittää taikka erottaa vähintään yksi viidesosa jonkin oikeushenkilön hallituksen tai siihen verrattavan toimitelimen jäsenistä taikka sellaisen toimitelimen jäsenistä, jolla on tämä oikeus. Tällöin edellytyksenä olisi lisäksi, että nimittämis- tai erottamisoikeus perustuu samoihin seikkoihin kuin edellä tarkoitettu äänimäärä.

Välillisestä omistuksesta on kysymys esimerkiksi tilanteessa, jossa luonnollisella henkilöllä on yli 50 prosentin määräämisvalta osakeyhtiön ja tämä osakeyhtiö omistaa 20 prosenttia maksulaitoksen osakkeista tai osuuksista. Luonnollinen henkilö omistaa tuolloin välillisesti 20 prosenttia maksulaitoksen osakkeista tai osuuksista. Sen lisäksi, että merkittävä sidonnaisuus muodostuu omistuksen perusteella osakeyhtiön ja maksulaitoksen välillä, se muodostuu välillisen omistuksen perusteella kyseisen luonnollisen henkilön ja maksulaitoksen välille.

Lisäksi merkittävä sidonnaisuus muodostuu, kun luonnollisella henkilöllä on yhdessä jonkin hänen lähipiiriinsä kuuluvan henkilön kanssa pykälän 2 momentissa tarkoitettu omistus, äänimäärä tai nimittämis- taikka erottamisoikeus. Yhdessä omistaminen ei edellytä yhteisomistusta, vaan kukin voi omistaa osuutensa yksinään. Henkilön lähipiiriin kuuluvat hänen aviopuolisonsa, hänen kanssaan avioliitonomaisissa olosuhteissa elävä henkilö, häneen etenevässä tai takenevässä polvessa oleva sukulainen taikka tällaisen henkilön aviopuoliso tai tällaisen henki-

lön kanssa avioliitonomaisissa suhteissa elävä henkilö. Lähipiiriin kuuluu myös sellainen henkilö, johon ensiksi mainittu on merkittävässä taloudellisessa riippuvuussuhteessa, kuten esimerkiksi holhoustoimesta annetun lain (442/1999) mukaisessa edunvalvontasuhteessa tai merkittävässä velkasuhteessa.

Merkittävä sidonnaisuus voi syntyä sellaisen oikeushenkilöiden välillä, jotka ovat määräysvaltasuhteen vuoksi pysyvästi sidoksissa yhteen ja samaan luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön. Tässä tarkoitettua tilanteesta on kysymys esimerkiksi silloin, kun maksulaitoksessa määräysvaltaa käyttävällä luonnollisella henkilöllä tai oikeushenkilöllä on maksulaitoksen lisäksi määräysvalta muussa yrityksessä. Tällaisen yrityksen ja maksulaitoksen välillä on merkittävä sidonnaisuus.

Merkittävän osuuden hankkimista maksulaitoksen pääomasta ei sellaisenaan pidetä osoituksena haitallisesta valvontaan vaikuttavasta merkittävästä sidonnaisuudesta. Jos omistusyhteys on hankittu ainoastaan väliaikaiseksi sijoitukseksi, jonka perusteella ei ole mahdollista vaikuttaa yrityksen rakenteeseen tai rahoituspolitiikkaan, merkittävän sidonnaisuuden ei voida katsoa toteutuneen.

22 §. Toimipaikka ja pääkonttori. Pykälän 1 momentissa edellytettäisiin, että maksulaitoksella tulee olla toiminnan harjoittamista varten vähintään yksi kiinteä toimipaikka. Kiinteän toimipaikan tunnusmerkistöön kuuluu, että toimipaikassa on yksi tai useampi maksulaitoksen palveluksessa oleva henkilö tai sen lukuun ja vastuulla toimiva henkilö. Toimintaa voitaisiin harjoittaa kiinteän toimipaikan lisäksi muissa toimipaikoissa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että maksulaitoksen pääkonttorin tulee olla Suomessa. Säännös vastaisi yhdessä 13 §:n 1 momentin kanssa maksupalveludirektiivin 10 artiklan 3 kohtaa, jossa edellytetään, että maksulaitoksella on pääkonttori samassa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa jäsenvaltiossa kuin sillä on sääntömääräinen kotipaikka. Pääkonttori ja kiinteä toimipaikka voivat sijaita samassa paikassa.

23 §. Maksupalvelun tarjoamisen kannalta merkittävän toiminnon ulkoistaminen. Pykälässä säädettäisiin maksupalvelun tarjoamisen kannalta merkittävän toiminnon ulkois-

tamisesta ja sen edellytyksistä. Ulkoistamisella tarkoitetaan maksulaitoksen toimintaan liittyvää järjestelyä, jonka perusteella muu palvelun tarjoaja tuottaa maksulaitokselle toiminnon tai palvelun, jonka maksulaitos olisi ilman mainittua järjestelyä muuten itse suorittanut.

Maksupalveludirektiivin 17 artiklan 7 kohdan mukaisesti ulkoistamisen edellytyksenä on pykälän 1 momentissa, että maksupalvelun tarjoamisen kannalta merkittävän toiminnon ulkoistaminen ei heikennä olennaisesti maksulaitoksen sisäistä valvontaa tai valvontaviranomaisen mahdollisuutta valvoa, että toiminnon ulkoistaminen täyttää tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten edellytykset. Ulkoistamisen merkittävyyttä arvioidaan sen mukaan, mitkä ovat sen vaikutukset maksupalveluiden tarjoamiseen. Ulkoistaminen saattaa olla vähämerkityksellinen esimerkiksi pääasiallisesti muuta liiketoimintaa kuin maksupalveluiden tarjoamista harjoittavan yrityksen koko liiketoiminnan näkökulmasta, mutta sillä saattaa olla samanaikaisesti huomattavaa merkitystä maksupalveluiden tarjoamiselle. On myös mahdollista, että ulkoistettava toiminto on yhteinen maksupalveluille ja maksupalveluntarjoajan muulle toiminnalle. Tällöin toiminnan merkittävyyttä arvioidaisiin ulkoistettavan toiminnon suhteesta maksupalveluiden tarjoamiseen.

Ulkoistaminen voi tapahtua siten, että tietyn toiminnon tai sen osan suorittaminen lopetetaan ja toiminto siirretään toiselle esimerkiksi tytäryhtiöön taikka tavarantarjoajalle. Lisäksi on mahdollista, että maksulaitos ulkoistaa toiminnon suoraan ilman, että se on itse suorittanut ulkoistettavaa toimintoa. Ulkoistamisen tavoitteena saattaa olla esimerkiksi tehokkuuden lisääminen tai kilpailukykyyn parantaminen. Ulkoistettava toiminto voi olla joko ydintoimintaan liittyvä tai luonteeltaan enemmän tukipalvelun kaltainen. Jos maksulaitos ulkoistaa ydintoimintansa osan, tätä olisi pidettävä pääsääntöisesti merkittävänä toimintona.

Toiminnon merkittävyys määriteltäisiin pykälän 2 momentissa. Ulkoistettavaa toimintoa olisi pidettävä maksupalvelun tarjoamisen kannalta merkittävänä, jos sen suorittamisessa tapahtuva virhe tai puute voi haitata olennaisesti maksulaitoksen toimintaa kos-

kevien lakien, niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten noudattamista taikka sen toimiluvassa asetettujen ehtojen noudattamista. Toimintoa olisi pidettävä merkittävänä myös, jos virhe tai puute sen suorittamisessa voi haitata olennaisesti maksulaitoksen toiminnan tuloksellisuutta taikka maksupalvelun vakautta tai sen tarjoamisen jatkuvuutta. Momentilla pantaisiin täytäntöön maksupalveludirektiivin 17 artiklan 7 kohta.

Esimerkiksi maksulaitoksen riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan liittyviä toimintoja olisi pidettävä merkittävänä. Maksulaitoksen tulisi varmistaa toimintansa jatkuvuus ja vakaus täyttämällä jatkuvasti toimilupansa mukaiset edellytykset ja velvoitteet sekä muutoinkin noudattamalla maksulaitosta koskevia säännöksiä ja määräyksiä. Maksulaitos ei saisi ulkoistaa toimintojaan siinä määrin muille, että sen asema itsenäisenä maksupalveluna tarjoavana yrityksenä voidaan asettaa kyseenalaiseksi. Lisäksi ulkoistaminen ei saisi johtaa maksulaitoksen ylimmän johdon vastuun siirtymiseen ulkoistettavan toiminnon suorittajalle. Säännöksellä pyritään ehkäisemään tilanteita, joissa maksulaitoksen johto pyrkii välttämään vastuutaan ulkoistamalla merkittävän toiminnon.

Ulkoistaminen ei saisi johtaa maksulaitoksen vastuun muutokseen maksupalvelun käyttäjiä kohtaan. Vastuulla tarkoitettaisiin laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä maksulaitokselle asetettuja edellytyksiä. Merkittävien operatiivisten toimintojen ulkoistaminen ei lisäksi saisi johtaa maksulaitoksen ja maksupalvelun käyttäjien välisen suhteen muuttumiseen. Tällä tarkoitettaisiin esimerkiksi maksupalvelun käyttöä koskevaa sopimussuhdetta, jonka osapuolia ovat maksulaitos ja palvelun käyttäjä. Lisäksi operatiivisen toiminnon ulkoistaminen ei saisi johtaa sopimusosapuolten muuttumiseen.

Pykälän 3 momentissa edellytettäisiin, että maksulaitos ja ulkoistettavan toiminnon hoitaja laativat kirjallisen sopimuksen ulkoistamisesta. Sopimuksesta tulee käydä ilmi vähintään toimeksiannon sisältö ja sopimuksen voimassaoloaika. Sopimukseen olisi selkeästi kirjattava osapuolten oikeudet ja velvollisuudet. Osapuolet voisivat lisäksi sopia esimerkiksi maksulaitoksen oikeudesta luovuttaa

5 momentissa tarkoitetut tiedot edelleen Finanssivalvonnalle.

Maksulaitoksen tulisi toimia huolellisesti, jos se ulkoistaa maksupalvelujen tarjoamisen kannalta merkittävän toiminnon. Pykälän 4 momentti edellyttää, että maksulaitoksen on noudatettava asianmukaista huolellisuutta ja varovaisuutta kaikissa ulkoistamisen vaiheissa alkaen siitä, kun maksulaitoksessa tehdään päätös ryhtyä ulkoistamisjärjestelyihin. Maksulaitoksen tulisi huolellisuuden vaatimuksen täyttääkseen varmistua esimerkiksi siitä, että ulkoistetun toiminnon suorittajalla on tarvittavat taidot, voimavarat ja lainsäädännön edellyttämät toimintaan vaadittavat luvat palvelun tarjoamiseen, toiminta on tehokasta ja ulkoistetun toiminnon suorittaja on järjestänyt toiminnan valvonnan sekä riskienhallinnan riittävällä tasolla.

Maksulaitos olisi velvollinen ilmoittamaan etukäteen Finanssivalvonnalle merkittävän toiminnon ulkoistamisesta. Maksulaitokselle asetettaisiin pykälän 5 momentissa velvollisuus huolehtia siitä, että se saa keskeytyksettä maksulaitoksen viranomaisvalvonnan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan edellyttämät tarpeelliset tiedot ulkoistettavan toiminnon hoitajalta ja että se on oikeutettu luovuttamaan tiedot edelleen Finanssivalvonnalle (maksupalveludirektiivin 18 artiklan 2 kohta). Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan edellyttämien tarpeellisten tietojen arviointiin sovelletaan, mitä toiminnan järjestämistä koskevassa 19 §:ssä on todettu. Maksulaitoksen tulisi huolehtia siitä, että ulkoistetun palvelun hoitaja ilmoittaa maksupalvelun käyttäjälle toimivansa maksulaitoksen vastuulla.

Pykälän 6 momentin nojalla Finanssivalvonta antaisi tarkempia määräyksiä ulkoistamisen edellytyksistä. Näitä ovat esimerkiksi maksupalveludirektiivin 17 artiklan 7 kohdan 3 alakohdassa tarkoitetut edellytykset.

24 §. Asiamies. Pykälässä säädettäisiin maksulaitoksen oikeudesta käyttää asiamiestä ja tälle asetettavista edellytyksistä. Maksulaitos voi käyttää asiamiestä maksupalvelujen tarjoamisessa ja asiamies toimisi maksulaitoksen lukuun ja vastuulla. Pykälän 1 momentti vastaisi maksupalveludirektiivin 18 artiklan 2 kohtaa.

Asiamies ei tarvitsisi erillistä toimilupaa. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että maksulaitoksen olisi varmistuttava käytävissä olevin keinoin asiamiehen hyvämaineisuudesta ja riittävästä ammattitaidosta toiminnan harjoittamiseen sen laatu ja laajuus huomioon ottaen. Maksulaitoksen on maksupalveludirektiivin 17 artiklan 8 kohdan mukaisesti huolehdittava, että asiamies ilmoittaa asiakkaalle toimivansa maksulaitoksen lukuun. Asiamiehen hyvämaineisuutta voidaan arvioida esimerkiksi suhteessa 13 §:n 3 momentissa tarkoitetun henkilön luotettavuuden arviointiin ja maksulaitoksen aiempaan kokemukseen asiamiehestä.

Maksulaitoksen ilmoitusvelvollisuudesta Finanssivalvonnalle säädettäisiin pykälän 3 momentissa (maksupalveludirektiivin 17 artiklan 1 kohdan a ja c alakohta). Maksulaitoksen tulisi ilmoittaa Finanssivalvonnalle asiamiehenä toimivan luonnollisen henkilön täydellinen nimi, asuinpaikka ja sen toimipaikan osoite, jossa toimintaa harjoitetaan. Asiamiehen ollessa oikeushenkilö maksulaitoksen tulisi ilmoittaa Finanssivalvonnalle oikeushenkilön nimi, yritys- tai yhteisötunnus, kotipaikka ja sen toimipaikan osoite, jossa toimintaa harjoitetaan. Maksulaitoksen ilmoitusvelvollisuus koskisi myös asiamiehen johtamisesta vastuussa olevien henkilöiden nimiä ja selvitystä heidän luotettavuudestaan, sopivuudestaan ja ammattitaidostaan. Esimerkiksi kauppiasketjuissa, joissa asiamiestä koskeva sopimus tehdään ketjun yläorganisaatiossa ja jossa sopimus sitoo sellaisenaan kaikkia ketjun kauppiaita ilman kauppiaskohtaisia muutoksia, ilmoitusvelvollisuus koskee ketjun ylätasoin organisaation johdon luotettavuutta, sopivuutta ja ammattitaitoa.

Maksupalveludirektiivin 17 artiklan 1 kohdan b alakohdassa edellytetään, että maksulaitoksen tulee ilmoittaa toimivaltaiselle viranomaiselle kuvaus asiamiehen sisäisen valvonnan menetelmistä, joilla täytetään rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesutarkoituksiin sekä terrorismin rahoitukseen annetun direktiivin 2005/60/EY mukaiset rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaan liittyvät velvollisuudet. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin maksupalveludirektiivin säännöstä vastaavasti maksulaitok-

selle velvollisuus ilmoittaa Finanssivalvonnalle asiamiehen käyttämät sisäisen valvonnan menetelmät, joilla täytetään rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetussa laissa ja sen nojalla säädettyt velvollisuudet.

Pykälän 5 momentin nojalla Finanssivalvonta olisi velvollinen merkitsemään maksulaitoksen asiamiehen maksulaitosrekisteriin. Rekisteriin merkittäisiin 16 §:n 1 momentissa tarkoitettut tiedot. Jos Finanssivalvonnalla on syytä epäillä maksulaitoksen toimittamien tietojen olevan virheellisiä, Finanssivalvonta voisi tarkastaa tiedot ennen asiamiehen merkitsemistä maksulaitosrekisteriin. Finanssivalvonta ei saa rekisteröidä asiamiestä, jos Finanssivalvonta ei ole vakuuttunut tietojen oikeellisuudesta tarkastuksen jälkeen. Asiamiehen oikeus aloittaa maksupalveluiden tarjoaminen sidottaisiin asiamiehen rekisteröintiin maksulaitosrekisteriin. Ehdotus vastaa maksupalveludirektiivin 17 artiklan 2—4 kohtaa.

25 §. Maksulaitoksen johtaminen. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että maksulaitoksen johdon tulisi johtaa maksulaitosta ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisen liikeperiaatteiden mukaisesti (maksupalveludirektiivin 5 artiklan i kohta). Johtamistehtävään sisältyisi velvollisuus varmistua siitä, että maksulaitoksessa noudatetaan toimintaa koskevia lakeja, säännöksiä ja määräyksiä, toimiluvan ehtoja sekä laitoksen sisäisiä ohjeita ja toimintatapoja.

Johdolla tarkoitettaisiin maksulaitoksen hallitusta, toimitusjohtajaa ja muuta ylintä johtoa. Muuhun ylimpään johtoon kuuluisi esimerkiksi henkilö, joka johtaa itsenäisesti maksulaitoksen kannalta merkittävää toimintaa, kuten keskeistä liiketoiminta-aluetta. Johdolla olisi oltava sellainen yleinen maksupalvelutoiminnan tuntemus kuin maksulaitoksen toiminnan luonteeseen ja laajuuteen katsoen on tarpeen. Johdolta edellytetty yleinen maksupalvelutoiminnan tuntemus vaihtelee esimerkiksi maksulaitoksen koosta ja toimintavolyymista riippuen, jolloin pienemmän maksulaitoksen johdolle asetettavat edellytykset ovat pienempiä kuin suurten.

Sellaisen maksulaitoksen, joka harjoittaa myös muuta liiketoimintaa kuin maksulaitos-toimintaa, ylimpään johtoon kuuluvana hen-

kilönä pidettäisiin pykälän 2 momentin mukaan henkilöitä, jotka tosiasiallisesti vastaavat maksulaitoksen maksupalvelutoiminnasta.

Johdon luotettavuuden arvioinnista säädettäisiin pykälän 3 momentissa. Arviointiperusteet olisivat samat kuin mitä 13 §:n 3 momentissa säädetään maksulaitoksen perustajista ja omistajista. Johtoon kuuluvaa henkilöä ei pidettäisi momentin mukaan luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton maksulaitoksen johtoon. Momentissa tarkoitettuja johtotehtävissä toimivia olisivat hallituksen jäsen ja varajäsen, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen sekä muu ylimpään johtoon kuuluva. Lisäksi henkilöä ei pidettäisi luotettavana, jos hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton edellä tarkoitettuun tehtävään.

26 §. Asiakasvarojen suojaaminen. Pykälässä pantaisiin täytäntöön maksupalveludirektiivin 9 artikla asiakasvarojen suojaamisesta. Asiakasvarojen suojaamisvelvollisuus koskisi ainoastaan niitä maksulaitoksia, jotka harjoittavat maksupalvelun tarjoamisen lisäksi 9 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta liiketoimintaa. Säännöksen tarkoituksena on turvata maksupalvelun käyttäjien varat maksupalveluntarjoajan muun liiketoiminnan riskeiltä. Velvoite ei koskisi maksulaitoksia, jotka eivät harjoita muuta liiketoimintaa kuin maksupalveluiden tarjoamista, koska näiden omille varoille asetettavan vaatimuksen voidaan katsoa olevan riittävän korkea suojaamaan asiakasvarat. Asiakasvarojen suojaamisvelvollisuutta sovellettaisiin 7 §:n mukaan myös henkilöön, joka tarjoaa maksupalvelua ilman toimilupaa.

Maksulaitoksen olisi suojattava pykälän 1 momentin mukaan maksupalvelun käyttäjiltä ja toiselta maksupalveluntarjoajalta maksutapahtuman toteuttamiseksi vastaanotetut varat. Toiselta maksupalveluntarjoajalta vastaanotetuilla varoilla tarkoitettaisiin varoja, jotka on siirretty maksulaitokselle sen asiakkaana olevalle maksupalvelun käyttäjille suo-

ritettaviksi, mutta joita ei vielä ole suoritettu kyseiselle maksupalvelun käyttäjälle.

Maksupalveludirektiivin 9 artiklan 4 kohta antaa jäsenvaltioille oikeuden rajoittaa asiakasvarojen suojaamisen koskemaan ainoastaan sellaisia maksupalvelun käyttäjän varoja, jotka ylittävät 600 euroa. Tätä mahdollisuutta ei käytettäisi täysimääräisesti vaan suojattavia varoja olisivat sellaisten maksupalvelun käyttäjien varat, joiden varojen yhteismäärä ylittää 150 euroa. Säännös ei kuitenkaan estä maksulaitosta suojaamasta myös sellaisten asiakkaiden varoja, joiden yhteismäärä alittaa 150 euroa. Ehdotettu 150 euron raja vastaa oikeusministeriössä valmistellussa maksupalvelulaissa ehdotettua maksupalvelun käyttäjän vastuun enimmäismäärää maksuvälineen oikeudettomasta käytöstä. Jos maksupalvelun käyttäjällä on esimerkiksi ollut varoja 800 euroa, suojan piiriin kuuluu koko varojen määrä. Yhtenäisten euromääräisten rajojen noudattaminen vähentää kuluttajien väärinymmärryksiä sovellettavista rajoista, mikä edistää kuluttajansuojaa.

Maksulaitokset saisivat sopia muiden maksupalvelun käyttäjien kuin kuluttajien kanssa, että laissa säädetyn 150 euron rajan sijasta asiakasvarojen suojaus koskee vain sellaisia varoja, joiden yhteismäärä ylittää 600 euroa. Säännös ei estä maksulaitosta sopimasta myös 600 euroa alhaisemmasta suojaamisen rajasta.

Asiakasvarojen suojaamisvelvollisuus siirtyy maksajan maksulaitokselta maksunsaajan maksulaitokselle sen mukaisesti, mitä maksulaitokset ovat sopineet varojen siirron toteutuksesta, mutta kuitenkin viimeistään varojen siirtoa seuraavana työpäivänä.

Pykälän 2 ja 3 momentissa säädettäisiin varojen suojaamistavoista. Maksulaitoksen tulisi ensinnäkin säilyttää maksupalvelun käyttäjien suojattavat varat erillään muiden maksupalvelun käyttäjien, maksupalveluntarjoajien ja maksulaitoksen varoista. Varat pitäisi säilyttää siten, ettei ole vaaraa niiden sekoittumisesta muiden varoihin. Maksulaitoksen olisi maksupalveludirektiivin 9 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti talletettava varat tilille keskuspankkiin, talletuspankkiin tai muussa valtiossa toimiluvan saaneeseen talletusten vastaanottamiseen oikeutettuun luottolaitokseen. Varat voitaisiin sijoittaa

myös vähäriskisiin ja helposti rahaksi muutettaviin arvopapereihin tai muihin sijoituskohteisiin. Suojaamisvelvollisuus koskisi varoja, joita ei ole suoritettu maksunsaajalle tai siirretty toiselle maksupalveluntarjoajalle varojen vastaanottamista seuraavana työpäivänä. Työpäivällä tarkoitettaisiin päivää, jona maksutapahtuman toteuttamiseen osallistuva maksajan maksupalveluntarjoaja tai maksunsaajan maksupalveluntarjoaja on avoinna, jotta maksutapahtuma voidaan toteuttaa (maksupalveludirektiivin 4 artiklan 27 kohta). Finanssivalvonta antaisi tarkemmat määräykset siitä, milloin arvopaperia tai sijoituskohdetta on pidettävä vähäriskisenä ja helposti rahaksi muutettavana.

Pykälän 3 momentin nojalla maksulaitos voisi valita varojen suojaamistavaksi myös vakuutuksen tai takauksen. Vakuutuksen tai takauksen myöntävä vakuutusyhtiö tai luottolaitos ei saisi kuulua maksulaitoksen kanssa samaan ryhmään. Maksulaitoksen tullessa maksukyvyttömäksi maksulaitoksen vastaanottamat varat maksetaan maksupalvelun käyttäjille myönnetystä vakuutuksesta tai takauksesta. Säännös vastaa maksupalveludirektiivin 9 artiklan 1 kohdan c alakohtaa.

Pykälää sovellettaisiin pykälän 4 momentin mukaan myös sellaisiin maksulaitoksen vastaanottamiin varoihin, joita käytetään tulevien maksutapahtumien toteuttamiseen, jos maksupalvelun käyttäjä käyttää osan varoista tuleviin maksutapahtumiin ja osan muihin palveluihin kuin maksupalveluihin. Esimerkiksi teleyritysten tarjoamat latausliittymät, joita asiakas voi käyttää sekä puhelu- että maksupalveluihin, kuuluvat säännöksen soveltamisalaan. Maksulaitoksena toimiva teleyritys ei voi etukäteen erotella maksupalveluihin ja puhelinalueisiin käytettävien varojen osuutta, koska se ei tiedä niitä etukäteen. Lisäksi eri palveluihin käytettävä osuus voi vaihdella. Tällöin maksupalveluihin käytettävien varojen osuus arvioitaisiin aikaisemmin tapahtuneen kehityksen perusteella, jos tämä on kohtuullisin toimenpitein mahdollista. Momenttia sovellettaisiin esimerkiksi siten, että teleyritys arvioi kuukausittain maksupalveluiden osuuden myytävien latausliittymien puheajasta ja ladattavasta puheajasta.

5 luku **Maksupalvelun tarjoamisen taloudelliset edellytykset**

27 §. Vähimmäispääoma. Pykälässä pantaisiin täytäntöön maksupalveludirektiivin 6 artiklan maksulaitokselta edellytettävää alkupääomaa koskevat vaatimukset. Maksulaitoksen vähimmäispääomasta säädettäisiin pykälän *1 momentissa*. Maksulaitokselta vaadittava vähimmäispääoma määräytyy sen tarjoamien maksupalveluiden perusteella. Jos maksulaitos tarjoaa maksupalveluna ainoastaan rahanvälitystä, sen vähimmäispääoman tulee olla 20 000 euroa. Teknisellä apuvälineellä toteutettavaa maksupalvelua tarjoavan maksulaitoksen pääoman tulee olla vähintään 50 000 euroa.

Jos maksulaitos tarjoaa mitä tahansa muuta maksupalvelua kuin rahanvälitystä tai teknisellä apuvälineellä toteutettavaa maksupalvelua, sen vähimmäispääoman tulee olla 125 000 euroa. Korkeamman vähimmäispääoman vaatimus perustuu suurempaan toiminnalliseen riskiin, joka liittyy maksutilien hallintoon.

Pykälän *2 momentissa* edellytettäisiin, että maksulaitoksen pääoma on kokonaan merkitty toimilupaa myönnettäessä.

28 §. Omat varat. Maksulaitoksen omiin varoihin sovellettaisiin pykälän *1 momentin* mukaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 45—48 §:ää, joissa säädetään ensisijaisista ja toissijaisista omista varoista, muista omista varoista sekä vähennyseristä. Luottolaitostoiminnasta annetussa laissa säädetään osake- ja osuuspääomasta. Näitä säännöksiä sovellettaisiin lisäksi maksulaitoksen rahamääräiseen yhtiöpanokseen, koska maksulaitos voi olla myös henkilöyhtiö. Omia varoja koskevia säännöksiä sovellettaisiin soveltuvin osin. Esimerkiksi maksulaitoksen ensisijaisiin omiin varoihin ei voida lukea kantarahastoa, koska kyseessä on säästöpankkien erikoisrahasto. Säännös vastaisi maksupalveludirektiivin 7 artiklan 1 kohtaa, jonka mukaan maksulaitoksen omilla varoilla tarkoitetaan, mitä luottolaitosdirektiivin 57—61, 63, 64 ja 66 artikloissa säädetään. Kyseiset säännökset sisältyvät momentissa mainittuihin luottolaitostoiminnasta annetun lain säännöksiin. Laissa ei ole pantu täytäntöön luottolaitosdirektiivin 59 ja 62 artiklaa, 63 artiklan 1 koh-

taa eikä 64 artiklan 1 ja 2 kohtaa. Kyseisiä artikloja ei saatettaisi voimaan nytkään, koska luottolaitostoiminnasta annetun lain säätämisen yhteydessä tehdyn arvion perusteet eivät ole muuttuneet.

Sellaisten maksulaitosten, jotka harjoittavat 9 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta liiketoimintaa, omien varojen vähennyseriin luetaan myös osakkeista, osuuksista, rahamääräisistä yhtiöpanoksista ja pääomalainoista määrä, joka vastaa maksupalveluiden osuutta maksulaitoksen liikevaihdosta (pykälän *2 momentti*). Maksupalveludirektiivin 7 artiklan 2 kohdassa edellytetään suoritettavaksi tarvittavat toimenpiteet omiin varoihin soveltuvien osuuksien moninkertaisen käytön estämiseksi maksulaitoksen kuuluessa samaan ryhmittymään kuin toinen maksulaitos, luottolaitos, sijoituspalveluyritys, omaisuudenhoitoyhtiö tai vakuutusyhtiö taikka maksulaitoksen ollessa hybridiluonteinen.

Luottolaitostoiminnasta annettu laki ja siihen ehdotettavat muutokset kattavat edellä mainitut tilanteet lukuun ottamatta hybridiluonteista maksulaitosta. Tämän vuoksi maksulaitoslaissa säädettäisiin erikseen hybridin omien varojen moninkertaisen käytön estämisestä. Tarkoituksena olisi, että 2 momentissa luetelluista eristä vähennetään ainoastaan se osuus osakkeista, osuuksista, rahamääräisistä yhtiöpanoksista ja pääomalainoista, joka vastaa maksupalvelutoiminnan osuutta yrityksen omista varoista.

29 §. Maksulaitoksen omien varojen laskemisessa käytettävät menetelmät. Pykälän *1 momentin* mukaan maksulaitoksen omien varojen laskemisessa käytetään jotakin pykälässä tarkoitetuista menetelmistä.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin kulusidonnaisesta menetelmästä (maksupalveludirektiivin 8 artiklan 1 kohdan A menetelmä). Menetelmässä omien varojen määrän olisi oltava vähintään kymmenen prosenttia edellisen vuoden kiinteistä yleiskustannuksista. Kiinteillä yleiskustannuksilla tarkoitetaan kustannuksia, jotka eivät vaihtele yrityksen suorite- tai palvelumäärien mukaisesti vaan pysyvät tietyllä aikavälillä muuttumattomina.

Jos maksulaitos on harjoittanut toimintaa lyhyemmän aikaa kuin 12 kuukautta, omien varojen määrän olisi oltava vähintään kym-

menen prosenttia liiketoimintasuunnitelman mukaisista kiinteistä kustannuksista. Finanssivalvonta voisi erityisestä syystä edellyttää, että liiketoimintasuunnitelma tarkistetaan. Erityisenä syynä voitaisiin pitää esimerkiksi ilmeisen perusteetonta liiketoimintasuunnitelmaa tai annetuissa tiedoissa olevia olennaisia ristiriitoja.

Maksutapahtumasidonnaisessa menetelmässä omien varojen määrä olisi suhteellinen osuus maksulaitoksen edellisenä vuonna toteuttamien maksutapahtumien yhteismäärästä. Maksutapahtumasidonnaista menetelmää voidaan soveltaa ainoastaan silloin, jos maksupalvelutoimintaa on jo harjoitettu, koska suhteellisen osuuden tulee aina perustua toteutettuihin maksutapahtumiin. Pykälän 3 momentissa säädettävä menetelmä vastaa maksupalveludirektiivin 8 artiklan 1 kohdan B menetelmää.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin summamenetelmästä maksupalveludirektiivin 8 artiklan 1 kohdan C menetelmän mukaisesti. Summamenetelmässä omien varojen määrä olisi suhteellinen osuus korkotuotoista, korkokuluista, saaduista palkkioista ja muun varsinaisen toiminnan tuotoista. Summa laskettaisiin 12 kuukauden välein edellisen tilikauden tietojen perusteella. Omien varojen määrän olisi oltava vähintään 80 prosenttia kolmen edeltävän tilikauden keskiarvoista, tai jos toimintaa ei ole harjoitettu kolmea vuotta, liiketoiminnallisista arvioista.

Maksupalveludirektiivin 8 artiklan 1 kohta sisältää yksityiskohtaiset tekniset omien varojen laskentasäännöt, kuten sovellettavat kertoimet ja toteutettujen maksutapahtumien porrastukset. Tämän vuoksi pykälän 4 momentissa ehdotetaan, että valtiovarainministeriön asetuksella voitaisiin säätää tarkemmin pykälässä tarkoitettujen omien varojen laskemisessa käytettävistä menetelmistä. Lisäksi Finanssivalvonnalle annettaisiin oikeus antaa muut omien varojen laskemista koskevat tarkemmat määräykset.

Maksulaitokseen, joka täyttää luottolaitostoiminnasta annetun lain 56 §:ssä säädetyt edellytykset ja joka kuuluu emoluottolaitoksen konsolidoidun valvonnan piiriin siten kuin mainitussa laissa säädetään, ei sovellettaisi pykälän 5 momentin mukaan maksulaitoksen omien varojen laskemiseen käytettä-

vistä menetelmistä tässä pykälässä säädettyä vaatimusta (maksupalveludirektiivin 7 artiklan 3 kohta).

30 §. *Omien varojen vähimmäismäärä.* Maksupalveludirektiivin 8 artikla omien varojen laskemisesta pantaisiin täytäntöön 30 §:ssä. Maksulaitoksella olisi pykälän 1 momentin mukaan oltava riskien kattamiseksi omia varoja määrä, joka lasketaan Finanssivalvonnan hyväksymän, 29 §:ssä tarkoitetun menetelmän mukaisesti. Maksulaitoksen omien varojen määrän olisi oltava aina vähintään vähimmäispääoman suuruinen.

Pykälän 2 momentissa edellytettäisiin, että maksulaitoksella on oltava myönnettyjen luottojen kokonaismäärään nähden riittävät omat varat. Finanssivalvonta voisi edellyttää maksulaitokselta suurempaa omien varojen määrää, jos maksulaitoksen omat varat Finanssivalvonnan arvion mukaan eivät ole riittävät suhteessa sen myöntämiin luottoihin liittyviin riskeihin eikä maksulaitoksen omien varojen riittävyyttä suhteessa kokonaisriskiin voida muuten varmistaa.

Maksupalveludirektiivissä ei säädetä erikseen luottoriskien kattamiseksi tarvittavien omien varojen määrästä, koska maksulaitosten luotonantoon ei liity luottoriskiä samassa mielessä kuin luottolaitosten luotonantoon, koska luottoa ei saa myöntää maksupalveluiden toteuttamiseksi vastaanotetuista varoista. Kaikkeen luotonmyöntämiseen liittyy sinänsä riski, että osa luotoista jää maksamatta takaisin ja luoton myöntäjälle syntyy tästä tappioita. Maksulaitokselle asetetut omien varojen vaatimukset kattavat periaatteessa myös maksupalveluihin liittyvän luotonannon riskit.

Maksulaitoksen myöntämiin luottoihin voi kuitenkin liittyä, yhdessä muun maksupalvelutoiminnan riskien kanssa, poikkeuksellisen suuria riskejä, joiden kattamiseksi omien varojen määräytymisessä maksulaitoksen soveltaman menetelmän mukaan määräytyvää omien varojen määrää ei voi pitää riittävänä. Säännös voisi tulla sovellettavaksi esimerkiksi tilanteissa, joissa maksamatta jääneet luotot ovat säännöllisesti poikkeuksellisen suuret toimialan keskimäärään nähden tai myönnetty luotot poikkeuksellisen suuria asiakkaiden tulo- ja varallisuustasoon nähden. Säännöstä on joka tapauksessa tarkoitus

soveltaa vain poikkeustilanteissa ja Finanssivalvonnan tulee erikseen perustella, miksi se vaatii tavanomaista suurempaa omien varojen määrää.

Finanssivalvonnan oikeudelle vaatia sovellettavaa menetelmää suurempaa omien varojen määrää myönnettyistä luotoista aiheutuvien lisäriskien kattamiseksi asetettaisiin kolmen vuoden enimmäismääräaika, jonka jälkeen maksulaitoksen omien varojen riittävyys tulisi viimeistään arvioida uudelleen. Määräaika ei estäisi maksulaitosta esittämästä Finanssivalvonnan perusteita omien varojen riittävyuden uudelleenarvioimiseksi määräjän kuluessa. Jos Finanssivalvonta lisäpääomavaatimuksen voimassaoloajan päättyessä pitäisi lisäpääomavaatimusta edelleen tarpeellisenä, sen tulisi tehdä asiassa uusi päätös. Finanssivalvonta ei voisi edellyttää maksulaitokselta suurempaa omien varojen määrää kuin mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 57, 58 ja 60 §:ssä luottolaitokselta edellytetään. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön maksupalveludirektiivin 7 artiklan 1 kohta ja 16 artiklan 3 kohdan d alakohta.

Finanssivalvonta hyväksyisi pykälän 3 *momentin* mukaan omien varojen laskentaa koskevan menetelmän maksulaitoksen hakemuksesta. Toimilupaa haettaessa hakijan ei tarvitse toimittaa erillistä omien varojen laskentamenetelmää koskevaa hakemusta vaan se on osa toimilupahakemusta. Maksulaitoksen tulisi täsmentää hakemuksessaan, mitä menetelmää se käyttää omien varojen laskemisessa. Finanssivalvonta voi hyväksyä menetelmän, jos omien varojen laskemisessa käytetty menetelmä turvaa maksulaitoksen vakavaraisuuden ja toiminnan luotettavuuden. Maksulaitos ei saisi vaihtaa omien varojen laskemista koskevaa menetelmää kesken kalenterivuotta muutoin kuin erityisestä syystä.

Pykälän 4 *momentissa* säädettäisiin maksupalveludirektiivin 15 artiklan 3 kohdan mukaisesti, että maksupalvelujen taloudellisten edellytysten vaatimusten laskemiseksi ja niiden noudattamisen valvomiseksi maksulaitoksen olisi kirjattava kirjanpitoon erillään maksupalveluita ja 9 §:n 1 ja 2 *momentissa* tarkoitettuja palveluja koskevat liiketapahtumat. Kirjaus olisi tehtävä siten, että liiketapahtumien määrää ja osuutta koko yrityksen

liikevaihdosta voidaan jatkuvasti seurata riittävällä tarkkuudella. Maksupalveluita ja niihin läheisesti liittyviä muita palveluita koskevasta erilliskirjanpidosta laadittaisiin erillinen osa maksulaitoksen tilintarkastuskertomukseen. Finanssivalvonta antaisi valvonnan kannalta tarpeellisia tarkempia teknisiä määräyksiä liiketapahtumien kirjaamisesta ja riittävän tarkkuuden arvioinnista.

31 §. Omien varojen vähimmäismäärästä poikkeaminen. Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta vaatia maksulaitosta poikkeamaan omien varojen vähimmäismäärästä. Finanssivalvonta voisi vaatia, että maksulaitoksen omien varojen määrän tulee olla enintään 20 prosenttia suurempi kuin omien varojen laskemisessa käytetyn menetelmän nojalla saatu määrä. Pykälä on tarkoitettu sovellettavaksi tapauksissa, joissa maksulaitoksen sisäinen valvonta tai riskienhallintaprosessi taikka tappionkantokyky ovat sillä tavoin puutteellisia, että ne eivät riitä turvaamaan maksulaitoksen omien varojen määrän säilymistä jatkuvasti sellaisella tasolla, joka riittää kattamaan maksulaitoksen kokonaisriskin ja niistä johtuvan pääomatarpeen. Finanssivalvonnan olisi aina osoitettava puutteet yksilöidysti.

Pykälän soveltaminen voisi liittyä sellaisiin lähinnä poikkeuksellisiin tilanteisiin, joissa valvontatyössä on todettu, että maksulaitoksen hallinto tai sisäinen valvonta taikka vakavaraisuuden tai asiakasriskien hallintaprosessi poikkeavat merkittävästi Finanssivalvonnan perustellun näkemyksen mukaan toimialalla yleisesti hyvänä pidetystä käytännöstä. Pykälää ei sitä vastoin ole tarkoitettu sovellettavaksi niin, että maksulaitoksen vakavaraisuusvaatimus pääsääntöisesti perustuisi tämän pykälän perusteella asetettuun lisäpääomavaatimukseen. Omien varojen vähimmäismäärästä poikettaessa maksulaitoksen vähimmäispääoman tulee kuitenkin aina täytyä.

Finanssivalvonnan olisi arvioitava edellä tarkoitettua poikkeamista toimialalla yleisesti hyvänä pidetystä käytännöstä ensisijaisesti vertaamalla maksulaitoksen noudattamia periaatteita ja menettelytapoja sellaiseen vertaisryhmään, johon maksulaitos voidaan toimintansa laajuuden ja luonteen perusteella parhaiten ja perustellusti rinnastaa. Finanssi-

valvonnan olisi perusteltua julkistaa vertaisryhmien muodostamisessa noudatettavat periaatteet.

Lisäpääomavaatimuksen asettamisen yleisenä edellytyksenä olisi, että maksulaitoksen hallinto, sisäinen valvonta, yleinen riskienhallinta, vakavaraisuuden hallinta tai asiakasriskien hallinta eivät vastaa laissa säädettyjä vaatimuksia. Edellytys täytyisi muun muassa silloin, kun maksulaitokselta 19 §:n mukaisesti edellytetyt sisäiset periaatteet ja menettelytavat poikkeavat merkittävästi Finanssivalvonnan perustellun näkemyksen mukaan toimialalla yleisesti hyvänä pidetystä käytännöstä tai silloin, kun maksulaitos ei ole noudattanut näitä periaatteita ja menettelytapoja.

Lisäpääomavaatimuksen asettamisen keskeisenä sisällöllisenä edellytyksenä olisi se, että maksulaitoksella ei ole riittävästi omia varoja kattamaan maksulaitoksen kokonaisriskin edellyttämää pääomatarvetta. Lisäpääomavaatimuksen asettamisen edellytyksenä olisi lisäksi, että omien varojen riittävyyttä suhteessa kokonaisriskiin ei voida muilla keinoin varmistaa. Tällaisia muita keinoja olisivat ensisijaisesti riskien vähentäminen tai toimenpiteet riskeiltä suojautumiseksi taikka muutosten vaatiminen riskienhallintajärjestelmiin tai hallinnollisiin prosesseihin. Finanssivalvonta voisi tehostaa näitä vaatimuksia tarvittaessa uhkasakolla, jos laiminlyönnit ovat ilmeisiä.

Lisäpääomavaatimukselle asetettaisiin laissa 20 prosentin yläraja. Lisäpääomavaatimuksen tulisi kuitenkin hallinnon yleisen suhteellisuusperiaatteen mukaisesti olla kohtuullinen. Kohtuullisuutta olisi arvioitava siltä kannalta, että lisäpääomavaatimusta ei aseteta suuremmaksi kuin maksulaitoksen todellisen kokonaisriskin kattaminen edellyttää.

Pykälässä säädettäisiin, että lisäpääomavaatimus voitaisiin asettaa enintään kolmen vuoden ajaksi. Finanssivalvonnan tulisi lisäpääomavaatimuksen kestosta päättäessään arvioida maksulaitosta kuultuaan, miten kauan puutteiden korjaaminen todennäköisesti kestää. Maksulaitoksen tulisi kyetä antamaan luotettava selvitys siitä, miten ja missä ajassa se aikoo korjata toiminnassaan olevat, tämän pykälän tarkoittamat puutteet. Jos Finanssivalvonta lisäpääomavaatimuksen voimassaoloajan päättyessä pitäisi lisäpääomavaati-

musta edelleen tarpeellisenä, sen tulisi tehdä asiassa uusi päätös. Toisaalta, jos Finanssivalvonta lisäpääomavaatimuksen voimassaoloaikana havaitsee, että lisäpääomavaatimus ei ole enää tarpeen, sen olisi tarvittaessa oma-aloitteisesti peruutettava lisäpääomavaatimusta koskeva päätös.

Päätös lisäpääomavaatimuksen asettamisesta olisi normaali hallintopäätös, josta maksulaitos voisi valittaa siten kuin Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:ssä säädetään.

Vastaavasti Finanssivalvonta voisi poikkeuksellisesti sallia pääomavaatimuksen alentamisen 20 prosentilla enintään kolmen vuoden ajaksi, jos sovellettavan menetelmän mukaan määräytyvä omien varojen määrä on Finanssivalvonnan mukaan maksulaitoksen kokonaisriskeihin nähden perusteettoman suuri.

6 luku Menettelytavat

Luvussa säädettäisiin maksulaitoksen liiketoiminnassa noudatettavista menettelytavoista. Jos maksulaitos harjoittaa maksupalveluiden tarjoamisen lisäksi 9 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta liiketoimintaa, lukua sovellettaisiin ainoastaan maksupalveluiden tarjoamiseen. Muuhun liiketoimintaa luvun säännöksiä ei sen sijaan sovellettaisi.

32 §. Markkinointi. Maksulaitos velvoitetaan pykälän 1 momentissa antamaan markkinoinnissaan asiakkaalle markkinoitavasta maksupalvelusta kaikki ne tiedot, joilla saattaa olla merkitystä asiakkaan tehdessä palvelua koskevia ratkaisuja. Säännös koskisi erityisesti mainontaa, joka on osa kuluttajansuojalain (38/1978) 2 luvun markkinoinnin käsitettä. Markkinoinnilla voidaan tarkoittaa hyödykkeiden mainonnan ohella esimerkiksi myös muuta kulutushyödykkeen kysyntään ja kulutukseen vaikuttamista ja sen yhteydessä annettavaa tietoa. Merkityksellisiä tietoja ovat esimerkiksi maksupalvelun käyttämisestä aiheutuvat kustannukset, palvelun kokonaishinta ja sopimussuhteen kesto.

Pykälässä ei edellytettäisi, että kaikki asiakkaan päätöksensä tueksi tarvitsemat tiedot olisi kerrottava yleisölle suunnatussa markkinoinnissa. Maksulaitoksen sopimukseen, sen ehtoihin ja sopimusta koskevien tietojen

antamiseen sovellettaisiin lisäksi, mitä oikeusministeriössä valmistellussa maksupalvelulaissa säädetään.

Pykälän 2 *momentissa* kiellettäisiin totuudenvastaisen tai harhaanjohtavan tiedon antaminen sekä asiakkaan kannalta sopimattoman tai hyvän tavan vastainen menettely. Tieto voi olla totuudenvastaista tai harhaanjohtavaa esimerkiksi silloin, kun maksupalvelua kuvataan superlatiivi-ilmaisuin ilman selvitettyä perustetta ilmaisun käytölle, kuten luotettavin tai edullisin maksupalvelu. Hyvän tavan vastaista menettelyä voidaan arvioida vastaavalla tavalla kuin elinkeinoharjoittajien välisissä suhteissa sovellettavaa sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annettua lakia (1061/1978). Kuluttajansuojalain 2 luvussa säädetään lisäksi kuluttajan kannalta hyvän tavan vastaisesta markkinoinnista ja sopimattomista menettelyistä markkinoinnissa ja asiakassuhteessa. Markkinointia olisi pykälän 3 *momentin* mukaan pidettävä aina sopimattomana, jos se ei sisällä asiakkaan taloudellisen turvallisuuden kannalta tarpeellisia tietoja.

Jos säännöksen vastaisesta toiminnasta aiheutuisi vahinkoa, maksulaitos olisi korvausvelvollinen 47 §:n mukaisesti.

33 §. Sopimusehdot. Maksulaitos ei saisi käyttää pykälän 1 *momentin* mukaan maksupalvelutoimintaan kuulumatonta sopimusehtoa tai toimia muutoin siten, että asiakkaan oikeutta ryhtyä sopimussuhteeseen muun elinkeinoharjoittajan kanssa rajoitettaisiin. Rajoitus koskisi maksulaitoksen toiminnassaan käyttämiä sopimusehtoja, sopimuksen voimassaoloaikaa ja maksulaitoksen toimintaa sen käsitellessä esimerkiksi asiakkaan maksukorttihakemusta. Maksulaitos ei saisi käyttää sopimusehtoa tai muutoin toimia siten, että maksupalveluiden saamiseen tai niiden ehtoihin vaikuttaisivat asiakkaan muut, maksulaitoksen toiminnan ulkopuoliset sopimussuhteet.

Maksulaitos ei saisi esimerkiksi edellyttää, että asiakas siirtää muut asiakkuutensa samaan yritysryhmään kuuluvaan muuhun yritykseen. Maksulaitos ei voisi irtisanoa maksutiliä tai muuta asiakassuhdetta sen vuoksi, että asiakas ryhtyy sopimussuhteeseen jonkin muun elinkeinoharjoittajan kanssa tai pidättyy ryhtymästä sopimussuhteeseen maksulai-

toksen osoittaman elinkeinoharjoittajan kanssa. Kiellettyä olisi siten esimerkiksi asiakassuhteen irtisanominen sillä perusteella, että asiakas käyttää ulkopuolisen, esimerkiksi finanssiryhmään kuulumattoman yrityksen tavaroita, palveluja tai muita hyödykkeitä. Maksulaitos ei muutoinkaan saisi toimia siten, että asiakkaan mahdollisuuksia solmia muita sopimussuhteita rajoitetaan. Lisäksi olisi kiellettyä käyttää sopimusehtoa, jota sen sisältö, osapuolten asema tai olosuhteet huomioon ottaen on pidettävä asiakkaan kannalta kohtuuttomana. Kiellettyä eivät kuitenkaan olisi niin sanotut palveluiden pake-toinnit. Esimerkiksi teleyrityksen tarjoama teleliittymä voi olla osa pakettia ja sen hallinta edellytys palvelun käyttämiselle.

Kuluttajan kannalta kohtuuttomista sopimusehdoista säädetään lisäksi kuluttajansuojalain 3 luvussa.

Pykälän 2 *momentissa* säädettäisiin, että maksulaitoksen on toimitettava Finanssivalvonnalle maksupalvelutoiminnassa käytettävien vakiosopimusten ehdot. Finanssivalvonta ei erikseen hyväksy toimitettavia ehtoja vaan maksulaitoksen tulee toimittaa ehdot Finanssivalvonnan valvontatehtävien toteuttamiseksi. Muun muassa Finanssivalvonta ja Viestintävirasto tekevät tarvittaessa yhteistyötä vakiosopimusten ehtojen valvonnassa valvontatehtäviä hoitaessaan.

34 §. Vajaavaltainen tilinomistaja. Pykälä vastaisi luottolaitostoiminnasta annetun lain 136 §:ää. Pykälässä säädettäisiin viisitoista vuotta täyttäneen oikeudesta tehdä maksulaitoksen kanssa maksutiliä koskeva sopimus. Pykälän 1 *momentin* nojalla vajaavaltainen voisi tehdä maksulaitoksen kanssa sopimuksen varoista, joista hänellä on oikeus määrätä, sekä tehdä käteispanoja maksutilille ja käteisnostoja maksutililtä sekä muutoinkin määrätä maksutilistä. Edunvalvojalla olisi oikeus ottaa maksutilillä olevat varat hoitoonsa, jos holhousviranomaisen suostuu tähän ja vajaavaltaisen etu edellyttää sitä. Pykälässä tarkoitetaan maksutilillä tiliä, joka on itsessään maksupalvelu eikä ole liitännäinen muihin maksupalveluihin. Vajaavaltaisen tilinomistajan oikeus tehdä maksulaitoksen kanssa sopimus ei koskisi luotollisia tilejä tai luotollisia maksuvälineitä vaan pykälässä tarkoitettu maksutili on luonteeltaan luotto-

laitosten tarjoamien käyttelytilien tyyppinen. Säännös ei estäisi, että vajaavaltaiselle myönnetään maksutiliin reaaliaikainen maksukortti. Pykälä ei koskisi teleliittymän avaamista vajaavaltaisen puolesta, vaan siihen sovelletaan holhoustoimesta annetun lain 4 luvun yleisiä säännöksiä.

Vajaavaltainen voi määrätä esimerkiksi omalla työllään ansaitsemistaan varoista tai näiden sijaan saadusta omaisuudesta, omaisuuden tuotosta sekä hänen käyttöönsä asetuista varoista.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että vajaavaltainen ja hänen edunvalvojansa määräävät yhdessä maksutilillä olevista varoista, jos viisitoista vuotta täyttäneen vajaavaltaisen nimissä olevalla maksutilillä on varoja ehdolla, että ainoastaan hänellä itsellään on oikeus nostaa varoja. Ehdosta voitaisiin poiketa tuomioistuimen luvalla.

35 §. Koronmaksuvelvollisuuden vanheneminen. Pykälässä säädettäisiin maksulaitoksen koronmaksuvelvollisuuden vanhenemisestä. Maksulaitoksen velvollisuus maksaa korkoa päättyisi, kun on kulunut 10 vuotta sen kalenterivuoden lopusta, jonka kuluessa maksutiliä on viimeksi käytetty. Maksulaitos ja maksutilinomistaja voisivat sopia tiliehdoissa toisin koronmaksuvelvollisuuden vanhenemisestä.

36 §. Kuittaus. Pykälässä säädettäisiin maksulaitoksen saatavan kuittaamisesta. Jos maksulaitos haluaa käyttää maksutilinomistajan varoja maksulaitoksen maksutilinomistajalta olevan saatavan suorittamiseen, kuittauksen yleisten edellytysten olisi aina täyttyvä. Kuitattavien saatavien on oltava kuitaushetkellä vastakkaisia, samanlaatuisia ja perimiskelpoisia, jollei erityislainsäädännöstä poikkeuksellisesti muuta johdu.

Ehdotetun pykälän 1 momentissa rajoitettaisiin maksulaitoksen kuittausoikeutta siten, että maksulaitos ei saa vastasaatavallaan kuitata sellaisia yksityishenkilön tilillä olevia tai hänelle maksettavaksi osoitettuja varoja, joita ei saa lain mukaan ulosmitata.

Kuittausrajoitukset koskisivat luonnollisen henkilön tilivaroja. Lisäksi rajoitukset koskisivat maksujenvälityksessä olevia yksityishenkilölle maksettavaksi osoitettuja varoja. Merkitystä ei olisi sillä, onko maksutilinomistaja kuluttajan asemassa vai harjoittaako

hän elinkeinotoimintaa. Säännökset eivät pääsääntöisesti koskisi oikeushenkilöitä. Säännökset voisivat kuitenkin tulla sovellettaviksi silloin, kun oikeushenkilön tiliiä on käytetty yksityishenkilölle osoitettujen varojen maksamiseen.

Maksulaitoksen olisi selvitettävä varojen ulosmittauskelpoisuus ennen kuittausta. Yleensä ulosmittauskelpoisuus on selvitettävissä tilisiirron yhteydessä annetuista maksun lähettäjää ja suorituksen aiheita koskevista tiedoista. Jos maksutoimeksiannosta ei käy ilmi suorituksen aihe, maksulaitoksen olisi yleensä otettava yhteyttä maksun lähettäjään.

Kuittauksen oikeusvaikutukset alkavat yleisten oikeusperiaatteiden mukaan silloin, kun kuittausvaatimus on tullut vastapuolen tietoon. Kuittaus edellyttää siten aina siitä ilmoittamista. Maksulaitos voisi vaatia kuittausta vapaamuotoisella ilmoituksella, jos varojen ulosmittauskelpoisuus on selvä.

Jos maksulaitos kuittaa säännöksen vastaisesti ulosmittauskelvottomia varoja, kuittaus on mitätön ja kuittaus jää vaille vaikutusta. Maksutilinomistaja saa esimerkiksi käyttää maksukorttiaan maksuvälineenä siltä rahamäärältä, joka on lainvastaisen kuittauksen takia kirjaamatta maksutilille.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että maksulaitos saa vaatia kuittausta varojen ulosmittauskelpoisuutta selvittämättäkin, jos selvittäminen ei ole mahdollista ilman kohtuutonta vaivaa. Selvittämisestä voidaan katsoa aiheutuvan kohtuutonta vaivaa, jos esimerkiksi maksun lähettäjä on tuntematon. Maksun aihe on tärkein tieto ulosmittauskelpoisuuden selvittämiseen ja se on yleensä tarkistettavissa vain maksun lähettäjältä. Vaikka maksun lähettäjä olisi tiedossa, selvittäminen voi aiheuttaa kohtuutonta vaivaa, jos lähettäjään ei saada yhteyttä maksun aiheen selvittämiseksi useista yrityksistä huolimatta.

Jos ulosmittauskelpoisuutta ei ole voitu selvittää, pätevä kuittaus edellyttäisi momentissa säädetyt tiedonantovelvollisuuden täyttämistä. Vapaamuotoinen kuittausvaatimus ei riittäisi aikaansaamaan kuittauksen oikeusvaikutuksia. Maksulaitoksen olisi kuittausvaatimuksen yhteydessä kirjallisesti ilmoitettava maksutilinomistajalle 1 momentissa säädetyt kuittausoikeuden rajoituksesta. Li-

säksi maksulaitoksen tulisi ilmoittaa maksutilinomistajalle momentissa säädetyistä kuittauksen peruuntumisesta.

Kuittaus tulee voimaan, kun maksutilinomistaja saa tiedon kuittausvaatimuksesta ja muista kirjallisesti ilmoitettavista seikoista. Momentin mukaan kuittaus kuitenkin peruuntuu, jos maksutilinomistaja 14 päivän kuluessa tiedoksisaamisesta esittää selvityksen siitä, että varat eivät ole ulosmittauskelpoisia.

Kuittausvaatimus voitaisiin antaa maksutilinomistajalle tiedoksi henkilökohtaisesti tai se voidaan lähettää postitse maksutilinomistajan maksulaitokselle viimeksi ilmoittamaan osoitteeseen. Kuittausvaatimuksen katsottaisiin tulleen tilinomistajan tietoon seitsemäntenä päivänä vaatimusta koskevan ilmoituksen lähettämisestä, jos tiedoksisaamisen ajankohdasta ei voida esittää muuta selvitystä. Maksulaitoksen olisi tarvittaessa osoitettava ajankohta, jolloin ilmoitus on lähetetty. Jos maksulaitos laiminlyö momentissa säädetyt tiedonantovelvollisuutensa, kuittaus on mitätön.

Kuittausrajoituksen poikkeuksesta säädettäisiin pykälän 3 momentissa. Kuittaukseen koskevaa 1 momenttia ei sovellettaisi silloin, kun veloitukset varoista perustuvat maksutilinomistajan nimenomaiseen valtuutukseen. Valtuutuksen perusteella veloituksiin voidaan käyttää myös sellaisia tilille maksettavia suorituksia, joita ei saa lainkaan ulosmitata.

Valtuutuksen luonteeseen kuuluu, että se on milloin tahansa peruutettavissa. Tästä tilinomistajan oikeudesta säädettäisiin nimenomaisesti. Maksutilinomistajalla olisi lisäksi oikeus tehdä muutoksia valtuutukseen. Valtuutuksen peruutus tai muutos tulisi voimaan heti, kun maksulaitos saa siitä tiedon, jollei maksutilinomistaja ole määrännyt myöhempiä voimaantuloaikaa.

Pykälän säännöksistä voitaisiin poiketa maksutilinomistajan vahingoksi vain, jos kysymyksessä on tässä momentissa tarkoitettu valtuutus. Muilta osin ehdotetut säännökset olisivat maksutilinomistajan hyväksi pakottavia.

37 §. Salassapitovelvollisuus. Säännös vastaisi sisällöltään rahoitusmarkkinoilla toimivia koskevaa salassapitovelvollisuutta. Pykä-

län 1 momentissa säädettäisiin, että maksulaitoksen, sen kanssa samaan yritysryhmään kuuluvan yrityksen, maksulaitoksen asiamiehen tai muun maksulaitoksen lukuun toimivan yrityksen toimituksen jäsen tai varajäsen, tai niiden palveluksessa taikka niiden toimeksiannosta tehtävää suorittava on velvollinen pitämään salassa tietoonsa tulleen henkilön taloudellista asemaa tai henkilökohtaisia oloja koskevan tiedon taikka liike- tai ammattisalaisuuden. Tiedon salassapitovelvollisuuden kohde olisi rajattu henkilöihin, jotka ovat maksulaitoksen tai sen kanssa samaan ryhmään kuuluvan yrityksen asiakkaita tai muita sen toimintaan liittyviä henkilöitä. Salassa pidettävän tiedon voi ilmaista, jos siihen saadaan suostumus taholta, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty. Momentissa kiellettäisiin lisäksi salassa pidettävän tiedon antaminen yhtiökokoukselle, osuuskunnan kokoukselle tai edustajistolle sekä kokoukseen osallistuvalla osakkeenomistajalle tai jäsenelle.

Salassapitovelvollisuus koskee maksulaitoksen toiminnan yhteydessä saatuja tietoja. Salassapitovelvollisuus säilyy myös sen jälkeen, kun asiakassuhde tai säännöksessä mainitun henkilön suhde maksulaitokseen tai maksulaitoksen kanssa samaan yritysryhmään kuuluvan yritykseen on lakannut.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin poikkeus salassapitovelvollisuuteen. Säännöksen mukaan maksulaitoksella on velvollisuus antaa salassa pidettäviä tietoja syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle sekä muulle viranomaiselle, jolla on lain nojalla oikeus saada salassapidettäviä tietoja.

Pykälän 3 momentissa viitattaisiin osuuskuntalain 7 luvun 6 §:ään, jossa säädetään harvainosuuskunnan jäsenen tarkastusoikeudesta. Osuuskuntalain säännöksen soveltaminen olisi ristiriidassa tässä pykälässä säädetyt salassapitovelvollisuuden kanssa ja tämän vuoksi säännöstä ei sovellettaisi maksulaitokseen eikä sen kanssa samaan ryhmään kuuluvaan yritykseen.

38 §. Tietojen luovuttaminen samaan konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yritykselle. Maksulaitoksella ja sen kanssa samaan luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tai sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettuun

konsolidointiryhmään kuuluvalla yrityksellä olisi oikeus antaa salassa pidettäviä tietoja erikseen säädettyyn käyttötarkoitukseen. Pykälän *1 momentin* mukaan 37 §:ssä säädettyjä tietoja voitaisiin antaa luottolaitoksia vastaavan sääntelyn mukaisesti asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä ryhmittymän riskienhallintaa varten, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai sitä vastaava salassapitovelvollisuus. Tiedon vastaanottajan tulisi olla samaan konserniin, konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun rahoitus- tai vakuutusryhmittymään kuuluva yritys.

Tietojen luovuttamisoikeus ei koskisi henkilötietolain 11 §:ssä tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamista. Arkaluonteisia tietoja ovat muun muassa terveydentilaa koskevat tiedot, tiedot rodusta tai etnisestä alkuperästä, rikollisesta teosta taikka henkilön yhteiskunnallisesta, poliittisesta tai uskonnollisesta vakaumuksesta. Tällaisten tietojen luovuttamiseen vaadittaisiin siis jatkossakin henkilön itsensä antama lupa tai jokin muu henkilötietolain 12 §:ssä tarkoitettu peruste. Maksulaitos ei saisi luovuttaa sellaisia tietoja toiselle yritykselle, jotka perustuvat asiakkaan ja muun kuin ryhmittymään kuuluvan yrityksen välisten maksutietojen rekisteröintiin.

Maksulaitoksen olisi noudatettava henkilötietojen käsittelyssä henkilötietolain säännöksiä ehdotettujen salassapitosäännösten lisäksi. Henkilötietolain säännökset henkilötietojen käsittelystä saattavat asettaa lisävaatimuksia tai -rajoituksia henkilötietojen käsittelylle niissäkin tapauksissa, joissa ehdotetut salassapitosäännökset sallisivat tietojen luovuttamisen.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin, että maksulaitos ja maksulaitoksen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluva yritys voivat luovuttaa asiakasrekisterissään olevia markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista varten tarpeellisia tietoja sellaiselle yhteisölle, joka kuuluu maksulaitoksen kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään. Momentissa säädettäisiin erikseen, että siinä tarkoitettujen tietojenluovutuksen edellytyksenä on vastaanottajaa kos-

keva lakisääteinen salassapitovelvollisuus. Kuten *1 momentissa*, tietojen luovuttaminen ei koskisi henkilötietolain 11 §:ssä tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamista.

Taloudellista yhteenliittymää ei voida määritellä täsmällisesti lain tasolla, vaan momenttia olisi sovellettava tapauskohtaisesti. Arvioinnissa kiinnitettäisiin huomiota muun muassa siihen, onko liittymään kuuluvilla yrityksillä keskinäistä omistusta esimerkiksi takuupääoman muodossa, vaikka yritykset eivät muodostaisikaan konsernisuhdetta taikka rahoitus- ja vakuutusryhmittymää. Lisäksi momentin edellytykset saattaisivat täyttyä, jos yritykset olisivat vahvassa liiketaloudellisessa riippuvuussuhteessa siten, että ne käyttävät liiketoiminnassaan pääasiassa toistensa palveluja. Taloudellisen yhteenliittymän tunnusmerkistöön kuuluisi aina pysyvyys ja vakiintuneisuus. Tilapäinen yhteenliittyminen tai yhteistyösuhde, esimerkiksi jonkin projektiluonteisen liiketoimen toteuttamiseksi, ei olisi laissa tarkoitettu taloudellinen yhteenliittymä. Vakiintuneena toimintatapana voitaisiin pitää ainakin sitä, että yhteenliittymään kuuluvilla yrityksillä on yhteinen liiketoimintaidea, ne esiintyvät yhtenäisesti markkinoilla yhteisellä nimellä tai saman liikemerkin alaisuudessa taikka ne käyttäisivät yhteisiä jakelukanavia tuotteidensa tai palvelujensa myynnissä. Taloudelliseen yhteenliittymään kuuluvilla yrityksillä voisi olla yhteistä asiakaskuntaa ja ne voisivat toimia toistensa edustajina sekä myydä ja markkinoida muiden liittymään kuuluvien yritysten lukuun niiden tarjoamia tuotteita tai palveluja asiakkaille.

39 §. Asiakkaiden tunteminen. Maksulaitoksen olisi tunnettava asiakkaansa pykälän *1 momentissa* säädettävän edellytyksen mukaisesti. Asiakkaan tuntemiseksi maksulaitoksen olisi tunnistettava asiakas ja todennettava tämän henkilöllisyys luotettavasta ja riippumattomasta lähteestä peräisin olevien asiakirjojen tai tietojen perusteella. Tunnistamisella tarkoitettaisiin asiakkaan henkilöllisyyden selvittämistä asiakkaan antamien tietojen perusteella. Maksulaitoksen olisi tunnettava tosiasialliset edunsaajat sekä tunnettava asiakkaan toiminta, liiketoiminnan laatu ja laajuus sekä perusteet palvelun tai tuotteen käyttämiselle.

Asiakkaan tuntemiseksi edellytettävien toimenpiteiden laajuus pohjautuisi riskiperusteiseen arviointiin, jossa voitaisiin hyödyntää 2 momentissa tarkoitettuja järjestelmiä. Riskiperusteinen arviointi edellyttäisi, että maksulaitoksella on toimintansa luonteen ja laajuuteen nähden riittävät menetelmät, joilla se arvioi toimialaansa, tuotteisiinsa ja palveluihinsa sekä asiakkaisiinsa ja näiden liiketoimintaan ja -toimiin liittyvät riskit.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että maksulaitoksella on oltava tarvittavat riskienhallintajärjestelmät, jotta se voisi arvioida asiakkaista aiheutuvia riskejä. Riskienhallinnan tulisi kattaa esimerkiksi luottoriski, omaisuusriski, keskeyttämisriski, toiminnallinen riski, markkinariski ja henkilöriski.

Säännöksen 3 momentissa viitattaisiin rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämisestä ja selvittämisestä annetussa laissa asiakkaan tuntemisesta säädettyyn, jota sovellettaisiin maksulaitoksiin tämän lain säännösten lisäksi.

Finanssivalvonnalla olisi oikeus antaa tarkempia määräyksiä asiakkaan tuntemisessa noudatettavista menettelytavoista ja riskienhallinnasta. Tästä säädettäisiin pykälän 4 momentissa. Finanssivalvonnan määräykset voisivat koskea esimerkiksi asiakkaan tuntemisessa noudatettavia yleisiä periaatteita tai tunnistamismenetelmiä.

40 §. Maksujärjestelmään osallistuminen. Maksupalveludirektiivin 28 artiklan 1 kohdan mukaisesti pykälässä säädettäisiin maksulaitoksen ja muun maksupalvelun tarjoajan oikeudesta osallistua maksujärjestelmään. Maksujärjestelmään pääsyä ei rajoitettaisi sillä perusteella, missä Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa maksupalveluntarjoaja on saanut toimiluvan tai se on rekisteröity.

Maksujärjestelmällä tulisi olla säännöt, jotka ovat objektiivisia, syrjimättömiä ja suhteellisuusperiaatteen mukaisia. Maksujärjestelmän ylläpitäjää kiellettäisiin nimenomaisesti asettamasta maksujärjestelmään osallistumiselle perusteettomia, kohtuuttomia tai syrjiviä vaatimuksia. Maksujärjestelmän ylläpitäjä voisi suojautua tietyiltä riskeiltä, kuten selvitysriskiltä, toiminnalliselta riskiltä ja liiketoimintariskiltä, sekä suojata maksujärjestelmän taloudellista ja toiminnallista va-

kautta, jos nämä vaatimukset eivät estä maksupalvelun tarjoajien osallistumista maksujärjestelmään enempää kuin on tarpeellista ja kohtuullista. Momentti ei siten itsessään myöskään estäisi maksujärjestelmän ylläpitäjää asettamasta järjestelmään osallistujille pääomavaatimuksia (pykälän 1 momentti). Tässä tarkoitettujen pääomavaatimukset olisivat maksujärjestelmän ylläpitäjän asettamia ja lainsäädännöstä riippumattomia. Pääomavaatimukset eivät saisi olla perusteettomia, kohtuuttomia tai syrjiviä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin muista maksujärjestelmän säännöille asetettavista rajoituksista. Maksujärjestelmän säännöissä ei saisi ensinnäkään rajoittaa maksupalveluntarjoajien, maksupalvelun käyttäjien tai muiden maksujärjestelmien tehokasta osallistumista muihin maksujärjestelmiin. Toiseksi sääntöjen tulisi olla tasapuolisia maksujärjestelmään osallistuville. Maksupalveluntarjoajia, maksupalvelun käyttäjiä tai muita maksujärjestelmiä ei saisi asettaa eriarvoiseen asemaan heidän oikeuksiensa, velvollisuuksiensa, etujen tai rajoitusten suhteen perustuen heidän oikeudelliseen muotoonsa tai asemaansa. Säännös ei estä sitä, että maksujärjestelmän säännöt eivät salli luonnollisten henkilöiden osallistumista järjestelmään.

Toimiluvan nojalla maksupalveluita tarjoavia ei saisi asettaa keskenään eriarvoiseen asemaan. Sen sijaan 7 §:n nojalla maksupalveluita tarjoavat voidaan asettaa eri asemaan suhteessa toimiluvan saaneisiin maksupalveluntarjoajiin. Mainitussa pykälässä tarkoitettuja maksupalveluntarjoajia tulisi kohdella keskenään yhdenvertaisesti, objektiivisin ja syrjimättömin perustein (28 artiklan 1 kohdan b alakohta).

41 §. Poikkeus oikeudesta päästä maksujärjestelmään. Pykälässä säädettäisiin poikkeus 40 §:ssä säädettävään maksupalveluiden tarjoajan oikeudesta osallistua maksujärjestelmään. Maksupalveluiden tarjoajalla ei olisi 40 §:ssä määriteltyä oikeutta osallistua maksujärjestelmään, joka on nimetty eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annetun lain nojalla (pykälän 1 kohta). Kyseistä oikeutta ei myöskään sovellettaisi maksujärjestelmään, johon voivat osallistua ainoastaan samaan ryhmään kuuluvat palveluntarjoajat. Lisäksi edellytyk-

senä olisi, että kyseisen maksujärjestelmään osallistuvien palveluntarjoajien omien varojen määrä määräytyy ryhmän tasolla (pykälän 2 kohta). Tässä tarkoitettu maksujärjestelmä olisi esimerkiksi osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain (1504/2001) 2 luvussa tarkoitettujen osuuspankkien yhteenliittymän sisäinen maksujärjestelmä.

Oikeutta ei sovellettaisi myöskään sellaiseen maksujärjestelmään, jossa yksi maksupalveluntarjoaja yksin tai ryhmänä voi toimia sekä maksajan että maksunsaajan maksupalveluntarjoajana, kyseinen palveluntarjoaja vastaa yksin maksujärjestelmän hoidosta ja myöntää muille maksupalveluntarjoajille luvan osallistua maksujärjestelmään. Lisäksi poikkeuksen soveltumisen edellytyksenä olisi, että kyseisissä maksujärjestelmissä muilla maksupalveluntarjoajilla ei ole oikeutta neuvotella keskenään maksujärjestelmään liittyvistä palkkioista, vaikka ne voivat laatia omat maksajia ja maksunsaajia koskevat hinnastonsa (pykälän 3 kohta).

Pykälän 3 kohdassa tarkoitettuja maksujärjestelmiä ovat esimerkiksi luottokorttiyhtiöiden niin sanotut kolmikantajärjestelmät. Kolmikantajärjestelmässä luottokortin liikkeeseenlaskija (*issuer*) ja kauppiaille asiakkaalta veloittavien maksutapahtumien hyvittäjä (*acquirer*) ovat sama toimija. Luottokorttijärjestelmä voi käyttää näiden toimintojensa suorittamiseen asiamiestä tai lisenssinhaltijaa, tämän vaikuttamatta tässä pykälässä säädettyyn poikkeukseen, jos tässä kohdassa säädetty ehdot täyttyvät.

Kohdassa tarkoitettuna maksujärjestelmänä ei pidettäisi niin sanottua nelikantajärjestelmää. Kolmikantajärjestelmä eroaa nelikantajärjestelmästä siten, että nelikantajärjestelmässä kortin liikkeeseen laskeva ja tapahtumat hyvittävä toimija eivät ole sama taho.

7 luku Sivuliikkeen perustaminen

42 §. *Sivuliikkeen perustaminen toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon.* Pykälässä säädetäisiin maksulaitoksen oikeudesta perustaa sivuliike toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon. Sivuliikkeellä tarkoitetaan tässä laissa maksulaitoksen Suomen ulkopuolella sijaitsevaa

toimipistettä. Kaikkia yhdessä Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa sijaitsevia toimipisteitä pidetään yhtenä sivuliikkeenä.

Maksulaitoksen olisi pykälän 1 momentin mukaan ilmoitettava etukäteen Finanssivalvonnalle, jos se aikoo perustaa sivuliikkeen toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon. Ilmoituksessa olisi annettava tiedot valtiosta, jonka alueelle sivuliike aiotaan perustaa, tarjottavista maksupalveluista, sivuliikkeen organisaatorakenteesta ja asiamiehen käyttämisestä sekä sivuliikkeen toiminnasta vastuussa olevien henkilöiden nimet.

Pykälän 2 momentissa edellytettäisiin, että Finanssivalvonta ilmoittaa sivuliikkeen perustamisesta kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta asianomaisen valtion Finanssivalvontaa vastaavalle valvontaviranomaiselle. Ilmoitukseen olisi liitettävä maksulaitoksen toimittamat 1 momentissa luetellut tiedot. Finanssivalvonta ei saisi tehdä ilmoitusta, jos se havaitsee, että sivuliikkeen perustaminen ei täytä maksulaitoksen sivuliikkeen perustamiselle asetettuja edellytyksiä. Edellytysten arvioinnissa kiinnitettäisiin huomiota maksulaitoksen taloudelliseen tilaan ja hallintoon. Sivuliikkeen perustaminen ei saa vaarantaa maksulaitoksen vakaata ja luotettavaa toimintaa. Sivuliikettä ei saisi perustaa, jos Finanssivalvonta kieltäytyy tekevästä ilmoitusta.

Jos Finanssivalvonta ei ole tehnyt ilmoitusta säädettyssä määräajassa, maksulaitos ei saa perustaa sivuliikettä.

43 §. *Toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon sijoittautuneen asiamiehen käyttäminen.* Maksupalveludirektiivin 17 artiklan 5 kohdassa edellytetään, että maksulaitoksen tulee noudattaa 25 artiklassa esitettyjä menettelyjä, jos se haluaa tarjota maksupalveluja asiamiehen välityksellä toisessa jäsenvaltiossa. Ehdotettu säännös vastaa tätä.

Mitä 42 §:ssä säädetään sivuliikkeestä, sovellettaisiin soveltuvin osin myös maksulaitoksen asiamieheen, joka on sijoittautunut toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon. Asiamiestä ei voitaisi rekisteröidä ennen kuin Finanssivalvonta on ilmoittanut vastaanottavan jäsenvaltion Finanssivalvontaa vastaavalle viranomaiselle aikomuksestaan rekisteröidä asiamies. Finanssivalvon-

nan on otettava huomioon Finanssivalvontaa vastaavan viranomaisen näkemys.

44 §. *Sivuliikkeen perustaminen valtioon, joka ei kuulu Euroopan talousalueeseen.* Pykälässä säädettäisiin sivuliikkeen perustamisesta muuhun kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon. Pykälän 1 momentin mukaan perustamiseen olisi haettava Finanssivalvonnan lupa. Hakijan olisi osoitettava, että valtiossa sallitaan suomalaisen tilintarkastajan ja Finanssivalvonnan valvonnan kohdistaminen sivuliikkeeseen tai henkilön olisi vaihtoehtoisesti osoitettava, että valvonta on mahdollista järjestää muutoin riittävällä tavalla. Lupaa ei voitaisi myöntää, ellei se hakijan taloudellinen tila ja hallinto huomioon ottaen ole perusteltua. Finanssivalvonnalla olisi oikeus asettaa sivuliikkeen toimintaa koskevia valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja sen jälkeen, kun hakijaa on kuultu asiasta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin valtiovarainministeriölle asetuksenantovaltuus lupahakemukseen liitettävistä selvityksistä. Tässä tarkoitettuja selvityksiä olisivat esimerkiksi selvitys maksulaitoksen päätösvaltaisen toimielimen päätöksestä perustaa sivuliike, selvitys sijaintivaltion maksulaitoksen toimintaa ja valvontaa koskevasta lainsäädännöstä sekä sivuliikkeen liiketoimintasuunnitelma.

45 §. *Palvelujen tarjoaminen toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon.* Pykälä koskisi ainoastaan maksupalvelujen tarjoamista toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon, kun maksulaitos ei perusta sivuliikettä. Pykälän 1 momentissa edellytettäisiin, että maksulaitos ilmoittaa Finanssivalvonnalle maksupalvelut, joita se aikoo tarjota. Ilmoitus olisi tehtävä etukäteen.

Pykälän 2 momentin nojalla Finanssivalvonta olisi velvollinen ilmoittamaan kuukauden kuluessa maksulaitoksen ilmoituksen vastaanottamisesta 1 momentissa tarkoitettun valtion valvontaviranomaiselle tietoja maksulaitoksesta. Näitä tietoja olisivat maksulaitoksen nimi, osoite, organisaatorakenne, maksulaitoksen johtamisesta vastuussa olevien henkilöiden nimet sekä palvelut, joita maksulaitos aikoo tarjota. Pykälällä pannaan täytäntöön maksupalveludirektiivin 25 artiklan 1 kohta.

Jos Finanssivalvonta ei ole tehnyt ilmoitusta säädetyssä määräajassa, maksulaitosta ei saa tarjota palveluita.

46 §. *Kotipaikan siirto toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon.* Pykälän 1 momentin mukaan maksulaitoksen on lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 ja 3 kohdassa ja eurooppaosuuskunta-asetuksen 7 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja selonteosta viipymättä sen jälkeen, kun maksulaitos on ilmoittanut kotipaikan siirtoa koskevan suunnitelman rekisteröitäväksi. Finanssivalvonnan tehtävänä on valvoa, että maksulaitos noudattaa siirron yhteydessä Suomen lainsäädäntöä sekä sitä koskevaa lainsäädäntöä.

Kun kotipaikan siirto on rekisteröity maksulaitoksen uudessa kotivaltiossa, maksulaitoksesta tulee Suomessa ulkomainen maksulaitos, jonka Suomessa harjoittamaan toimintaan sovelletaan ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa annettua lakia (/). Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan selvyiden vuoksi nimenomaista säännöstä tästä. Jos maksulaitoksen tarkoituksena on jatkaa toimintaa Suomessa sivukonttorissa, Finanssivalvonnan on saatava maksulaitoksen uuden kotivaltion valvontaviranomaiselta ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain 4 §:ssä tarkoitettu ilmoitus sivukonttorin perustamisesta. Finanssivalvonnan on ilmoitettava maksulaitokselle 4 §:n mukaan kahden kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta sivukonttorin valvonnan toteuttamista koskevat vaatimukset ja tarvittaessa eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 14 kohdassa tai eurooppaosuuskunta-asetuksen 7 artiklan 14 kohdassa tarkoitettun yleisen edun turvaamiseksi noudatettavat ehdot liiketoiminnan harjoittamisessa. Tämä merkitsee sitä, että perustettavan sivukonttorin on aina täytettävä Suomen lainsäädännössä tällaiselle toiminnalle yleisen edun vuoksi asetetut vaatimukset, vaikka maksulaitoksen toiminnan vakauden valvontavastuu kuuluu-kin maksupalveludirektiivin mukaan maksulaitoksen kotivaltion valvontaviranomaiselle. Ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain 4 §:ssä tarkoitettu ilmoitus olisi annettava ennen siirron rekisteröintiä, jotta maksulaitoksen liiketoiminnan

jatkaminen siirron jälkeen täyttäisi laissa säädetyt edellytykset.

Maksulaitoksen kotipaikan siirtämisen seurauksena maksulaitoksen toiminnan vakauden valvontavastuu siirtyy Finanssivalvonnan maksulaitoksen uuden kotivaltion valvontaviranomaiselle. Maksupalveludirektiivin 20 artikla edellyttää, että kotivaltion valvontaviranomainen ja vastaanottavan jäsenvaltion valvontaviranomainen, tässä tapauksessa Finanssivalvonta, toimivat läheisessä yhteistyössä.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan selvyyden vuoksi nimenomaista säännöstä siitä, että rekisteriviranomaisena toimiva patentti- ja rekisterihallitus ei saa antaa tiettyjen edellytysten täytyessä eurooppayhtiölain 9 §:n 5 momentissa tai eurooppaosuuskuntalain 9 §:n 5 momentissa tarkoitettua, kotipaikan siirron edellytyksenä olevaa todistusta. Edellytyksenä olisi, että Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen eurooppayhtiölain 9 §:n 2 momentissa tai eurooppaosuuskuntalain 9 §:n 3 momentissa tarkoitettua luvan antamista, että maksulaitos ei ole noudattanut siirron edellytyksenä olevia kotipaikan siirtoa taikka Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Tällainen tilanne voi syntyä, jos maksulaitos aikoo jatkaa liiketoimintansa harjoittamista Suomessa, mutta Finanssivalvonnan käsityksen mukaan maksulaitos ei siirron rekisteröinnin jälkeen täytä ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain vaatimuksia.

Ehdotuksen mukaan Finanssivalvonnan on ilmoitettava momentissa tarkoitettujen säännösten laiminlyönnistä maksulaitoksen velkojille annetun kuulutuksen mukaisesta määräpäivästä. Rekisteriviranomainen voi antaa luvan siirron täytäntöönpanoon ennen Finanssivalvonnan vastustukselle varatun määräajan päättymistä ainoastaan, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, että se ei tule vastustamaan luvan myöntämistä. Jos rekisteriviranomainen ei anna täytäntöönpanolupaa sillä perusteella, että Finanssivalvonnan ilmoituksen mukaan momentissa tarkoitettuja säännöksiä ei ole noudatettu, maksulaitos voi hakea muutosta rekisteriviranomaisen päätökseen siten kuin patentti- ja rekisterihalli-

tuksesta annetun lain (575/1992) 5 §:ssä säädetään.

Pykälässä ei säädettäisi muista perusteista vastustaa kotipaikan siirtoa, koska maksupalveludirektiivin periaatteista seuraa, että ulkomaisen maksulaitoksen toimilupa oikeuttaa toimiluvassa sallitun liiketoiminnan harjoittamiseen myös toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Isäntävaltion viranomaisen voi rajoittaa toimintaa ainoastaan silloin kuin rajoituksia voidaan perustella isäntävaltion yleisellä edulla. Yleistä etua olisi arvioitava samoin perustein kuin silloin, kun toisessa valtiossa aiemmin toimiluvan saanut maksulaitos aloittaa maksulaitostoitinnan harjoittamisen Suomessa perustamalla sivuliikkeen. Yleisen edun perusteella toiminta voitaisiin kieltää muun muassa silloin, kun maksulaitoksen markkinointi tai sopimusehdot eivät täytä asiakkaansuojalle asetettavia vähimmäisvaatimuksia tai maksulaitos muuten rikkoo Suomessa esimerkiksi kuluttajien tai työntekijöiden suojaksi asetettuja säännöksiä. Lisäksi toiminta voitaisiin kieltää, jos maksulaitos tai kotivaltion viranomaisen eivät täytä sivuliikkeen perustamista koskevia maksupalveludirektiivin vaatimuksia. Finanssivalvonta ei voisi vastustaa siirtoa esimerkiksi kilpailuolosuhteiden huonontamisen perusteella tai sillä perusteella, että Finanssivalvonnan mielestä uuden kotivaltion viranomaisella ei ole riittäviä valvontaresursseja.

Ehdotuksen tarkoituksena on tehdä selkeä vastuunjako maksulaitoksen kotipaikan siirtoon liittyvien Suomen viranomaisten välille. Rekisteriviranomainen ei ole velvollinen selvittämään sellaisia kotipaikkaa siirtävän eurooppayhtiön tai eurooppaosuuskunnan toimintaa koskevia vaatimuksia, jotka yhtiön on täytettävä rahoitusmarkkinoita koskevan lainsäädännön mukaan ennen kotipaikan siirtämistä.

47 §. Sulautuminen ja jakautuminen toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon. Pykälässä säädettäisiin eurooppayhtiön, eurooppaosuuskunnan, osakeyhtiön ja osuuskunnan sulautumisesta ja jakautumisesta toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon. Rekisteriviranomainen ei saisi antaa sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa taikka osakeyhtiö-

lain 16 luvun 26 §:ssä tai jakautumista koskevaa 17 luvun 25 §:ssä tarkoitettua todistusta maksulaitokselle tiettyjen edellytysten täytyessä. Edellytyksenä olisi, että Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen luvan myöntämistä, että maksulaitos ei ole noudattanut sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Maksulaitoksella tarkoitetaan pykälän 1 momentissa eurooppayhtiötä tai osakeyhtiötä, joka osallistuu rajat ylittävään sulautumiseen tai rajat ylittävään jakautumiseen Euroopan talousalueella. Jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, että se ei vastusta sulautumista, jakautumista tai eurooppayhtiön perustamiseen liittyvää kotipaikan siirtoa, rekisteriviranomainen saisi myöntää luvan ennen kuin on kulunut kuukausi osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin 1 momenttia vastaavasti maksulaitoksen, joka on eurooppaosuuskunta tai osuuskunta, rajat ylittävään sulautumiseen tai rajat ylittävään jakautumiseen osallistumisesta Euroopan talousalueella.

Pykälän 3 momentin mukaan toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon rekisteröitävä vastaanottavaan yhtiöön tai osuuskuntaan sovellettaisiin, mitä ulkomaisen maksulaitoksen oikeudesta tarjota maksupalvelua Suomessa säädetään, jos yhtiö tai osuuskunta aikoo sulautumisen jälkeen jatkaa maksupalvelun tarjontaa Suomessa.

8 luku **Vahingonkorvaus- ja rangaistussäännökset**

48 §. Vahingonkorvausvelvollisuus. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että se joka tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisella menettelyllä aiheuttaa vahinkoa, on velvollinen korvaamaan aiheuttamansa vahingon vahinkoa kärsineelle. Toisin kuin luottolaitostoinnista annetussa laissa, vastuu koskisi kaikkia säännösten vastaisella menettelyllään vahinkoa aiheuttavia vahingonaiheuttajan tuottamusasteesta riippumatta. Tämä vastaa, mitä sijoituspalveluyrityk-

sistä annetun lain 80 §:ssä säädetään vahingonkorvausvelvollisuudesta.

Pykälän 2 momentissa viitattaisiin selvyyden vuoksi, että vahingonkorvauksen sovitte- lusta sekä korvausvastuun jakautumisesta sovelletaan vahingonkorvauslain (412/1974) 2 ja 6 luvussa säädettyä.

49 §. Maksulaitosrikos. Pykälässä säädettäisiin maksulaitosrikoksen tunnusmerkistö- tä ja siitä seuraavasta rangaistuksesta. Maksulaitosrikoksena kriminalisoitaisiin pykälän 1 momentissa maksupalveluiden tarjoaminen 6 §:n vastaisesti ilman toimilupaa tai ilman 8 §:n 2 momentissa tarkoitettua Finanssivalvonnan päätöstä. Maksulaitosrikoksen tunnusmerkistön täytyminen edellyttäisi toimenpidettä tai päätöstä, jonka nojalla oikeushenkilö tai luonnollinen henkilö on aloittanut maksupalveluiden tarjoamiseen ilman toimilupaa tai Finanssivalvonnan 8 §:ssä tarkoitettua päätöstä.

Maksupalvelun tarjoamisen rangaistavuus ei edellyttäisi, että maksupalveluita olisi käytetty, vaan teon täyttymiseksi olisi riittävää, että maksupalveluita on asetettu tarjolle. Tarjonnan kohderyhmänä voisi olla yksittäinen oikeushenkilö tai luonnollinen henkilö eikä maksulaitosrikoksen tunnusmerkistön toteutuminen edellyttäisi, että maksupalveluita on tarjottu yleisölle.

Maksulaitosrikoksesta voitaisiin tuomita tekijänä rangaistukseen henkilö, joka on tehnyt päätöksen tai osallistunut maksupalveluiden lainvastaista tarjoamista koskevaan päätöksentekoon. Pääsääntöisesti kyseessä voisi olla maksupalveluita ilman toimilupaa tarjoavan yrityksen hallituksen jäsen, toimitusjohtaja tai muu ylimpään johtoon kuuluva. Tekijä voisi olla myös yrityksessä merkittävä ääni- tai päätösvaltaa käyttävä omistaja, jos hän on osallistunut tässä tarkoitettuun päätöksentekoon.

Teko voitaisiin lukea henkilön syyksi ainoastaan, jos se on tehty tahallisesti. Tahallisuusarvio perustuu rikoslain 3 luvun 6 §:ään, oikeuskäytäntöön ja oikeuskirjallisuuteen. Maksulaitosrikoksen tunnusmerkistö ei edellyttäisi tahallisuuden arviointiasteikon ankarimman muodon eli tarkoitustahallisuuden täyttymistä vaan olisi riittävää, että tahallisuuden alin aste täyttyy. Alimmalla tahallisuuden asteella eli niin kutsutulla todennä-

köisyystahallisuudella tarkoitetaan, että tekijä on mieltänyt tai tiennyt toimiensa varsin todennäköisenä seurauksena olevan tunnusmerkistön täyttävä teko. Maksulaitosrikoksen tekijän, kuten maksupalveluita ilman toimilupaa tarjoavan yrityksen hallituksen jäsenen, on rikoksen tunnusmerkistön täyttymiseksi pitänyt ymmärtää, että päätöksen varsin todennäköisenä seurauksena on maksulaitosrikoksen tunnusmerkistön täyttävä teko.

Teon paheksuttavuus rinnastuu lähinnä luottolaitostoiminnasta annetun lain 168 §:ssä säädettyyn luottolaitosrikokseen. Tämä säännösten samankaltaisuus puoltaa vastaavaa rangaistusasteikkoa. Maksulaitosrikoksesta olisi tuomittava rangaistuksena sakkoa tai vankeutta enintään kuudeksi kuukaudeksi, jollei teko ole vähäinen tai siitä ei ole säädetty muualla laissa ankarampaa rangaistusta. Ankarampi rangaistus voidaan tuomita esimerkiksi rikoslain 36 luvun 1 §:ssä säädettyästä petoksen tunnusmerkistön täyttävästä teosta. Tekoa voidaan pitää vähäisenä esimerkiksi, jos maksupalvelua on tarjottu erittäin lyhyen aikaa ja tarjottujen palveluiden lukumäärä ja arvo on ollut varsin alhainen.

Vankeusuhkaisista rangaistussäännöksistä tulee pääsääntöisesti säätää rikoslaisissa. Maksulaitosrikoksen tunnusmerkistön ja luottolaitosrikoksen läheisen yhteenliittymän vuoksi voidaan pitää perusteltuna, että maksulaitosrikoksesta säädetään tässä laissa rikoslain sijaan. Lisäksi tässä laissa säätämisen puolesta puhuvana seikkana voidaan pitää sitä, että maksulaitosrikoksesta tuomittava enimmäisrangaistus on ainoastaan kuusi kuukautta vankeutta.

Pykälän 2 momentissa säädetäisiin, että maksulaitosrikoksesta voidaan tuomita myös maksulaitoksen asiamies. Asiamiehen oikeus aloittaa maksupalvelun tarjoaminen on sidottu asiamiehen kirjaamiseen maksulaitosrekisteriin. Maksulaitoksen Finanssivalvonnalle toimittaman asiamiestä koskevan ilmoituksen ja Finanssivalvonnan rekisterimerkinnän välisenä aikana asiamies syyllistyisi maksulaitosrikokseen aloittaessaan ennen aikaisesti maksupalveluiden tarjoamisen ilman nimenomaista lain 6 §:n mukaista Finanssivalvonnan päätöstä. Teon tunnusmerkistön arvioi-

misessa tulisi kiinnittää huomiota rekisterimerkintään. Rekisteröintihetkellä tarkoitettiin asiamiehen kirjaamista Finanssivalvonnan rekisteriin, mutta rekisteröintitiedon välitöntä julkaisemista Finanssivalvonnan internetsivuilla ei edellytettäisi. Asiamiehen menettelyn ja teon tunnusmerkistön täyttymisen arviointiin sovellettaisiin muutoin soveltuvin osin 1 momentissa säädettyä.

Henkilö, joka antaa viranomaiselle väärän todistuksen täyttäessään tässä laissa tarkoitettua ilmoitusvelvollisuuttaan, voitaisiin tuomita väärän todistuksen antamisesta viranomaiselle siten kuin rikoslain 16 luvun 8 §:ssä säädetään. Rikoslain säännös on toissijainen ja sitä ei sovellettaisi, jos muualla laissa on säädetty ankarampi rangaistus.

Väärän todistuksen antamista koskeva rangaistussäännös olisi pykälän 3 momentissa. Väärä todistus voisi olla esimerkiksi kirjallinen asiakirja tai tekninen tallenne, joka sisältää totuudenvastaisen tiedon. Tietoa voidaan pitää totuudenvastaisena, jos todistuksessa annettu tieto on väärä, merkityksellistä tietoa salataan tai tieto antaa olennaisesti virheellisen kuvan.

Todistuksesta tulee käydä ilmi kuka on todistuksen antaja, jotta sitä voidaan pitää oikeudellisesti merkityksellisenä todistuksena. Väärän todistuksen antamisen tunnusmerkistödelytyksenä on, että tekijä toimii tahallisesti ja tietää vastaanottajan olevan viranomainen.

50 §. Salassapitovelvollisuuden rikkominen. Pykälässä säädetäisiin rangaistavaksi 37 §:ssä tarkoitetun salassapitovelvollisuuden rikkominen. Salassapitovelvollisuutta arvioitaisiin tämän lain säännösten nojalla ja sen vastaisesta toiminnasta seuraava rangaistus salassapitorikoksena tai salassapitovelvollisuuden rikkomisena tuomittaisiin rikoslain 38 luvun 1 ja 2 pykälän mukaan, jollei muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta. Salassapitorikosta ankarampi rangaistus seuraa esimerkiksi rikoslain 30 luvun 5 ja 6 §:ssä säädetystä yrityssalaisuuden rikkomisesta tai yrityssalaisuuden väärinkäytöstä. Salassapitorikoksen tunnusmerkistön täyttymisen edellyttää, että tekijä toimii tahallisesti ja on voinut mieltää toimineensa häntä sitovan salassapitovelvollisuuden vastaisesti.

Salassapitorikkomus on luonteeltaan salassapitorikosta lievempi tekemuoto ja sen arvioinnissa kiinnitetään huomiota teon vaikutukseen esimerkiksi luottamuksensuojaan.

9 luku Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

51 §. Voimaantulo. Pykälän 2 momentin mukaan ennen lain voimaantuloa voitaisiin ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin tarpeellisiin toimenpiteisiin. Säännös on tarpeen, jotta Finanssivalvonta voi ryhtyä toimenpiteisiin maksulaitosten ohjeistamiseksi ja määräysten antamiseksi sekä käsitellä uuden lain mukaisia toimilupahakemuksia.

52 §. Maksulaitoksen toimilupavaatimusta koskevat siirtymäsäännökset. Pykälässä säädetäisiin maksulaitoksen toimilupavaatimusta koskevista siirtymäsäännöksistä. Pykälän 1 momentin nojalla Finanssivalvonnan tulisi myöntää ilman hakemusta maksulaitoksen toimilupa sellaiselle oikeushenkilölle, jolle on tämän lain voimaan tullessa myönnetty luottolaitostoiminnasta annetun lain mukainen maksuliikkeyhteisön toimilupa. Säännös koskisi kuitenkin vain sellaista maksuliikkeyhteisöä, joka ei laske liikkeeseen sähköistä rahaa. Finanssivalvonnan olisi merkittävä maksulaitosrekisteriin ja ilmoitettava toimiluvan myöntämisestä asianosaiselle maksuliikkeyhteisölle ennen kuin toimilupa myönnetään.

Luottolaitostoiminnasta annetussa laissa säädetyt toimilupavaatimukset ovat ankarampia kuin maksulaitoksille tässä laissa säädettävät vaatimukset. Lisäksi niin maksulaitosten kuin luottolaitostoiminnasta annetussa laissa toimiluvan saaneiden maksuliikkeyhteisöjen toimintaa valvoo Finanssivalvonta. Tästä syytä on perusteltua, että Finanssivalvonta myöntää maksulaitoksen toimiluvan maksuliikkeyhteisölle ilman hakemusta. Hyvän hallintotoiminnan mukaisesti Finanssivalvonnan olisi kuitenkin kuultava maksuliikkeyhteisöä ennen kuin se tekee päätöksen toimiluvan muuttamisesta. Näin maksuliikkeyhteisö, joka ei halua muuttua maksulaitokseksi, voisi muuttaa liiketoimintaansa

ja hakea muuta luottolaitoksen, esimerkiksi luottoyhteisön, toimilupaa.

Oikeushenkilön, joka on ennen lain voimaantuloa tarjonnut maksupalveluja ilman maksuliikkeyhteisön toimilupaa, olisi haettava maksulaitoksen toimilupaa viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2011. Jos oikeushenkilö ei ole hakenut toimilupaa määräpäivään mennessä, sen tulee lopettaa maksupalveluiden tarjoaminen. Määräaikaa sovellettaisiin myös oikeushenkilön asiamieheen ja sen toiminnan järjestämiseen tämän lain säännösten mukaisesti. Pykälän 2 momentti vastaa maksupalveludirektiivin 88 artiklan 1 ja 3 kohdassa säädettyä.

Pykälän 3 momentissa säädetäisiin, että lain voimaan tullessa ratkaisematta olevaan maksuliikkeyhteisön toimilupaa koskevaan hakemukseen sovelletaan tätä lakia, jos hakemus koskee muuta toimintaa kuin sähköisen rahan liikkeeseenlaskua.

Maksupalveludirektiivin 88 artiklan 2 kohdan mukaisesti pykälän 4 momentissa säädetäisiin siirtymäsäännös sellaiselle luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettulle rahoituslaitokselle, joka tarjoaa lain voimaan tullessa maksupalveluja ja joka kuuluu sen emoyrityksenä olevan luottolaitoksen konsolidoituun valvontaan. Rahoituslaitokselle myönnettäisiin toimilupa, jos se toimittaa Finanssivalvonnalle 11 §:ssä ja sen nojalla annettavassa asetuksessa edellytetyt toimilupahakemuksen sisällytettävät tiedot ja se täyttää mainitut vaatimukset. Finanssivalvonnan tulee merkitä rahoituslaitos maksulaitosrekisteriin.

Luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka on aloittanut maksupalveluiden tarjoamisen ennen lain voimaantuloa, ja joka haluaa edelleen tarjota maksupalveluita ilman toimilupaa, koskevasta siirtymäsäännöksestä säädetäisiin pykälän 5 momentissa. Siirtymäsäännöksen edellytyksenä olisi, että henkilö täyttää 7 §:ssä säädetyt edellytykset. Henkilön tulisi hakea Finanssivalvonnalta 8 §:ssä tarkoitettua päätöstä maksupalvelun tarjoamiseen ilman toimilupaa viimeistään 31 päivänä lokakuuta 2012 tai lopetettava maksupalvelun tarjoaminen (maksupalveludirektiivin 88 artiklan 4 kohta).

1.2 Laki ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa

1 luku Yleiset säännökset

1 §. Soveltamisala. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että lakia sovelletaan ulkomaisen maksulaitoksen oikeuteen tarjota maksupalvelua Suomessa.

Ehdotetun pykälän 2 momentin mukaan lain säännöksiä ulkomaisen maksulaitoksen sivuliikkeestä sovellettaisiin soveltuvin osin myös ulkomaisen maksulaitoksen Suomeen sijoittautuneeseen asiamieheen. Ulkomainen maksulaitos voisi tarjota maksupalveluja myös asiamiehen välityksellä perustamatta sivuliikettä tai tytäryritystä. Säännös perustuu maksupalveludirektiivin 17 artiklan 5 kohtaan. Asiamiehellä tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka tarjoaa maksupalvelua ulkomaisen maksulaitoksen puolesta tämän lukuun ja vastuulla.

2 §. Määritelmät. Pykälässä säädettäisiin lain keskeisistä määritelmistä. Pykälän 1 kohdan mukaan ulkomaisella maksulaitoksella tarkoitettaisiin oikeushenkilöä, joka on saanut maksulaitoslaissa tarkoitettua maksulaitoksen toimilupaa vastaavan toimiluvan toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneen ulkomaisen maksulaitoksen oikeus harjoittaa toimilupansa mukaista toimintaa Suomessa perustuu maksupalveludirektiivin 10 artiklan 9 kohdassa ilmaistuun yhden toimiluvan periaatteeseen. Tähän periaatteeseen liittyy myös toimilupien ja valvontaviranomaisten valvontajärjestelmien vastavuoroinen tunnustaminen. Sen sijaan Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa toimiluvan saanut maksulaitos ei saisi tarjota Suomessa maksupalvelua sivuliikkeestä.

Pykälän 2 kohdan mukaan maksupalveluilla tarkoitettaisiin maksulaitoslaissa tarkoitettuja maksupalveluja.

Pykälän 3 kohdassa määriteltäisiin kotivaltio. Kotivaltiolla tarkoitettaisiin valtiota, jossa maksulaitos on saanut toimiluvan. Ehdotus vastaa maksupalveludirektiivin 4 artiklan 1 kohtaa.

3 §. Valvonta. Pykälässä säädetään lain valvonnasta. Ulkomainen maksulaitos, joka

on saanut toimiluvan toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, voi tarjota toimilupansa perusteella maksupalveludirektiivin liitteessä tarkoitettuja, toimiluvassa yksilöityjä maksupalveluita kaikissa Euroopan talousalueeseen kuuluvissa valtiossa. Toimiluvan myöntäneellä valtiolla on vastuu ulkomaisen maksulaitoksen valvonnasta eikä ulkomainen maksulaitos kuulu Finanssivalvonnan toimilupavalvottaviin. Maksupalveludirektiivissä edellytetään, että jäsenvaltioiden valvontaviranomaiset tekevät läheistä yhteistyötä ja vaihtavat tietoja (20 artiklan 3 kohta ja 24 artiklan 2 kohdan a alakohta). Viranomaisyhteistyötä ja tietojenvaihtoa koskeva sääntely on Finanssivalvonnasta annettussa laissa. Tämän vuoksi ulkomaisen maksulaitoksen valvontaan sovellettaisiin Finanssivalvonnasta annettua lakia. Edellä mainittuun lakiin viitattaisiin nimenomaisesti Finanssivalvonnan tietojenvaihtoon oikeudesta ulkomaiselle Finanssivalvontaa vastaavalle viranomaiselle.

2 luku Sijoittautumisoikeus Euroopan talousalueeseen kuuluvasta valtiosta

Luvussa säädettäisiin Euroopan talousalueeseen kuuluvasta valtiosta olevan maksulaitoksen sijoittautumisoikeudesta Suomeen.

4 §. Sivuliikkeen aloittamisen edellytykset. Pykälässä säädettäisiin ulkomaisen maksulaitoksen sivuliikkeen perustamisessa noudatettavasta menettelytavasta. Ulkomaisen maksulaitoksen sivuliikkeen perustamiseen ei edellytetä Suomessa myönnettävää toimilupaa. Säännöksellä pannaan täytäntöön maksupalveludirektiivin 25 artiklan 1 kohta.

Ulkomainen maksulaitos voisi perustaa sivuliikkeen Suomeen, kun sen kotivaltion valvontaviranomainen on ilmoittanut Finanssivalvonnalle sivuliikkeen perustamisesta. Ulkomaisen maksulaitoksen kotivaltion Finanssivalvontaa vastaavan valvontaviranomaisen on varmistuttava, että maksulaitos täyttää maksupalveludirektiivissä maksulaitokselle asetetut vaatimukset, kun ulkomainen maksulaitos aikoo perustaa sivuliikkeen Suomeen. Jos kotivaltion valvontaviranomainen katsoo, että maksulaitos ei täytä sivuliikkeen perustamiselle asetettavia vaati-

muksia, se ei lähetä Finanssivalvonnalle säännöksessä tarkoitettua ilmoitusta. Kotivaltion valvontaviranomaisen ilmoitus on siten samalla kannanotto, että valvontaviranomaisella ei ole huomauttamista sivuliikkeen perustamisesta Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon.

Ilmoituksessa tulee olla tiedot maksulaitoksen nimestä ja osoitteesta, tarjottavista maksupalveluista, sivuliikkeen organisaatiorakenteesta ja sivuliikkeen toiminnasta vastuussa olevien henkilöiden nimet.

5 §. Maksupalveluiden tarjoaminen sivuliikettä perustamatta. Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneella ulkomaisella maksulaitoksella olisi pykälän 1 momentin mukaan oikeus tarjota maksupalveluja suoraan kotivaltiostaan Suomeen perustamatta tytäryritystä tai sivuliikettä. Ulkomainen maksulaitos voisi tarjota maksupalveluja itse tai asiamiehen välityksellä. Ulkomaisen maksulaitoksen kotivaltiossaan saaman toimiluvan tulee kattaa Suomessa tarjottavat maksupalvelut.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että ulkomainen maksulaitos saisi aloittaa toiminnan Suomessa vasta, kun Finanssivalvonta on saanut maksulaitokselle toimiluvan myöntäneen valtion Finanssivalvontaa vastaavalta viranomaiselta ilmoituksen. Maksupalvelujen tarjoamista koskevan ilmoituksessa on oltava tiedot siitä, mitä maksupalveluita ja miten maksulaitos aikoo tarjota Suomessa, tieto maksulaitoksen organisaatiorakenteesta sekä maksupalvelutoiminnasta vastuussa olevien henkilöiden nimet.

6 §. Sivuliikkeen toiminnan ja rajat ylittävän maksupalvelun tarjoamisen rajoittaminen ja kieltäminen. Ulkomaisen toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneen maksulaitoksen Suomessa olevan sivuliikkeen toiminnan rajoittamisesta ja sivuliikkeen lakkauttamisesta säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa. Tämän vuoksi pykälässä viitattaisiin mainittuun lain 61 §:ään. Pykälässä säädettäisiin lisäksi niistä erityisistä perusteista, joilla Finanssivalvonta voisi ryhtyä toimenpiteisiin sivuliikkeen toiminnan jatkamisen estämiseksi. Näitä perusteita olisivat, että sivuliikkeen toiminnan jatkaminen vaarantaisi asiakkaiden aseman tai maksujärjestelmän luotet-

tavan toiminnan taikka toiminnasta aiheutuisi rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen uhkaa. Pykälä koskisi sivuliikkeiden lisäksi myös rajat ylittävää maksupalveluiden tarjoamista.

3 luku. Muut säännökset

7 §. Sivuliikkeen johto. Ulkomaisella maksulaitoksella on oltava Suomessa vastuuhenkilö täällä harjoitettavaan toimintaan, jos yrityksen varsinainen johto on ulkomailla. Pykälän 1 momentin mukaan sivuliikkeen johtaja toimisi ulkomaisen maksulaitoksen edustajana Suomessa. Edellytyksenä on, että ulkomainen maksulaitos on valtuuttanut johtajan toimimaan puolestaan. Sivuliikkeen johtaja vastaa sivuliikkeen toiminnasta, johtaa sen liiketoimintaa ja edustaa ulkomaista maksulaitosta sivuliikkeen toimintaa koskevissa oikeussuhteissa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että sivuliikkeen johtaja ei voi olla vajaavaltainen, konkurssissa oleva eikä henkilö, joka on asetettu liiketoimintakieltoon. Säännöksen tarkoituksena on estää näistä seikoista sivuliikkeen toiminnalle ja sen asiakkaille aiheutuvia riskejä.

Sivuliikkeen johtaja vastaisi asiakkaalle tai muulle ulkopuoliselle aiheuttamastaan vahingosta, jos vahinko on aiheutettu tahallisuudesta tai tuottamuksesta rikkomalla tätä lakia tai muuta sivuliikkeen toimintaa koskevaa säännöstä (3 momentti). Sivuliikkeen johtajan vastuuseen edustamalleen maksulaitokselle sovelletaan maksulaitoksen kotivaltion lainsäädäntöä. Muiden toimihenkilöiden kuin sivuliikkeen johtajan vastuu määräytyy lähtökohtaisesti työsopimuslain (55/2001) ja vahingonkorvauslain varaan.

8 §. Kaupparekisterimerkinnät. Pykälän 1 momentin mukaan sivuliikkeestä olisi tehtävä ilmoitus kaupparekisteriin siten kuin kaupparekisterilaisissa (129/1979) säädetään. Ulkomaisen elinkeinoharjoittajan sivuliikkeen perustamisilmoituksesta säädetään kaupparekisterilain 13 a §:ssä ja kaupparekisteriasetuksen (208/1979) 18 §:ssä. Säännöksiä sovelletaan myös Euroopan talousalueeseen kuuluvasta valtiossa sijoittuvaan sivuliikkeeseen. Tämän tarkoituksena on varmistaa, että kaupparekisteristä voidaan saada tie-

dot muun muassa sivuliikkeen vastuunalaisesta hoitajasta sekä toiminimen kirjoittamiseen oikeutetuista henkilöistä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin ulkomaisen maksulaitoksen sivuliikkeen oikeudesta käyttää Suomessa samaa toiminimeä, jolla se on rekisteröity kotivaltiossaan.

Toiminimeen tehtävästä poikkeuksesta säädettäisiin pykälän 3 momentissa. Patentti- ja rekisterihallitus voisi vaatia toiminimeen tehtäväksi lisäyksen, joka erottaisi sen parempaa etuoikeutta nauttivista nimistä. Lisäys voitaisiin tehdä myös, jos on vaara, että toiminimi on sekoitettavissa sellaiseen toiminimeen tai tavaramerkkiin, johon jollain toisella on aikaisempi yksinoikeus Suomessa. Patentti- ja rekisterihallitus voisi tutkia toiminimiasian 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tekemisen yhteydessä. Vaatimus selvittävästä lisäyksestä olisi tehtävä yksittäistapauksittain.

9 §. Toiminimen kirjoittaminen. Pykälän mukaan ulkomaisen maksulaitoksen sivuliikkeen toiminimen kirjoittaisi sen johtaja tai ulkomaisen maksulaitoksen antaman valtuutuksen perusteella muu henkilö yksin tai useampi yhdessä.

10 §. Riskienhallinta. Pykälässä säädettäisiin ulkomaisen maksulaitoksen sivuliikkeen riskienhallinnasta. Sivuliike ei saisi ottaa toiminnassaan sellaista riskiä, joka aiheuttaisi olennaista vaaraa sivuliikkeen toiminnalle. Lisäksi edellytettäisiin, että sivuliikkeellä on oltava toimintaansa nähden riittävät riskienhallintajärjestelmät.

11 §. Salassapitovelvollisuus. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin yhdenmukaisesti maksulaitoksista annetun lain kanssa ulkomaisen maksulaitoksen sivuliikkeen toimihenkilön salassapitovelvollisuudesta, tietojenanto-oikeudesta ja salassapitovelvollisuuden rikkomisesta. Säännöksen tarkoituksena on turvata asiakkaiden tietosuojaa sekä tasapuoliset liiketoimintaedellytykset suomalaisille ja ulkomaisille maksulaitoksille.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin poikkeus ulkomaisen maksulaitoksen sivuliikkeen tiedonanto-oikeuteen. Koska sivuliike on osa maksulaitoksen kokonaisuutta, on perusteltua, että maksulaitoksen kotivaltion viranomaiset ja tilintarkastajat voivat tarvittaessa saada tiedot sivuliikkeen toiminnasta.

Ulkomainen maksulaitos saisi antaa tietoja edustamansa ulkomaisen maksulaitoksen tilintarkastajalle ja ulkomaisen maksulaitoksen kotivaltion Finanssivalvontaa vastaavalle valvontaviranomaiselle. Luovutettavat tiedot rajattaisiin laissa säädettyihin tai asianmukaisessa järjestyksessä ilmoitettavaksi määrättyihin tietoihin.

12 §. Markkinointi ja sopimusehdot sekä muut menettelytavat. Pykälän mukaan ulkomaisen maksulaitoksen sivuliikkeen markkinoinnin ja sopimusehtojen olisi täytettävä lähtökohtaisesti samat vaatimukset kuin suomalaisten yritysten. Lisäksi ehdotetun pykälän mukaan sivukonttorin olisi noudatettava lähtökohtaisesti myös muita maksulaitoslain 32—36 §:n mukaisia menettelytapoja.

Pykälän mainittuja säännöksiä sovellettaisiin kuitenkin vain, jos laista ei muuta johdu. Ehdotettu säännös olisi siten tarkoitettu sovellettavaksi ainoastaan niissä tapauksissa, joissa kansainvälisten lainvalintaperiaatteiden nojalla Suomen laki tulee sovellettavaksi.

1.3 Laki luottolaitoslaitostoiminnasta

4 §. Luottolaitostoiminta. Pykälän 1 momentin 2 kohta ehdotetaan muutettavaksi siten, että luottolaitostoiminnalla tarkoitetaan kohdassa vain sähköisen rahan liikkeeseenlaskua. Koska maksupalveluiden tarjontaa säänneltäisiin maksulaitoslaissa, ei yleistä maksujenvälityksen harjoittamista ole enää tarpeen erikseen säännellä luottolaitostoiminnan harjoittamisena. Momentin 2 kohta koskisi vain sähköisen rahan liikkeeseenlaskua.

8 §. Luottolaitos. Pykälän 1 momentin toista virkettä muutettaisiin siten, että luottolaitos voisi olla talletuspankki, luottoyhteisö tai sähkörahayhteisö. Lain 4 §:n 1 momentin 2 kohtaan ehdotetun muutoksen takia maksuliikkeyhteisö korvattaisiin momentissa sähkörahayhteisöllä.

12 §. Sähkörahayhteisö. Yhdenmukaisesti 8 §:n 1 momenttiin ehdotetun muutoksen kanssa pykälään ja sen otsikkoon tehtäisiin tekninen muutos, jossa käsite maksuliikkeyhteisö korvataan käsitteellä sähkörahayhteisö.

20 §. *Luottolaitoksen yksinoikeutta takaisinmaksettavien varojen vastaanottamiseen koskevat poikkeukset.* Pykälän 1 momentissa kielletään takaisinmaksettavien varojen vastaanottaminen lähtökohtaisesti kaikilta muilta kuin lain nojalla toimiluvan saaneilta tahoilta. Pykälän 1 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että luottolaitostoinnasta annetun lain 19 §:ssä säädetty luottolaitoksen yksinoikeus vastaanottaa takaisinmaksettavia varoja ei rajoittaisi maksulaitoksen ja maksulaitoslain 7 §:ssä tarkoitettun henkilön oikeutta harjoittaa maksupalvelun tarjoamista.

22 §. *Toimilupahakemus.* Finanssivalvonnasta annetun lain säätämisen seurauksena pykälän 1 momenttiin ehdotetaan teknistä muutosta, jossa termi Rahoitustarkastus muutetaan Finanssivalvonnaksi. Lisäksi momenttiin tehtäisiin 8 §:n 1 momenttia vastaava tekninen muutos.

30 §. *Talletuspankille sallittu liiketoiminta.* Maksulaitoslakia, jossa ehdotetaan säädettävän maksupalveluiden tarjoamiseen oikeutetuista maksulaitoksista, ei sovelleta luottolaitoksiin. Tämän vuoksi luottolaitostoinnasta annetussa laissa olisi tarpeen säätää erikseen talletuspankkien oikeudesta tarjota maksupalvelua liiketoimintanaan.

Pykälän 1 momentin 5 kohta ehdotetaan muutettavaksi siten, että talletuspankille sallittua liiketoimintaa olisi maksupalvelun tarjoaminen ja muu maksuliiketoiminnan harjoittaminen. Maksupalvelu korvaisi yleisen maksujenvälityksen. Ehdotettu muutos laajentaa hieman talletuspankille sallittujen liiketoimintojen joukkoa, koska maksupalvelu sisältää myös rahanvälityksen, joka ei ole kuulunut yleiseen maksujenvälitykseen.

31 §. *Luottoyhteisölle sallittu liiketoiminta.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että luottolaitos saa vastaanottaa yleisöltä muita takaisinmaksettavia varoja kuin talletuksia vain maksupalveluiden tarjoamisen ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskun yhteydessä. Momentin muutoksella poistettaisiin viittaus yleiseen maksujenvälitykseen, joka korvattaisiin maksupalveluiden tarjoamisella.

Lisäksi pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi teknisluontoisesti siten, että viittaus luottoyhteisön yleistä maksujenvälitystä varten vastaanottamista takaisinmakset-

tavista varoista poistetaan ja korvataan maksupalvelun tarjoamisella.

32 §. *Sähkörahayhteisölle sallittu liiketoiminta.* Pykälää ja sen otsikkoa muutettaisiin siten, että se koskisi maksuliikkeyhteisön sijaan sähkörahayhteisöä. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että sähkörahayhteisö saa harjoittaa muuta 30 §:n 1 momentin 1, 2, 5, 6 ja 8 kohdassa tarkoitettua ja niihin verrattavaa tai niihin läheisesti liittyvää liiketoimintaa kuin talletusten hankkimista yleisöltä ja maksupalvelua. Sähkörahayhteisö ei siis olisi oikeutettu tarjoamaan maksupalvelua luottolaitostoinnasta annetun lain nojalla. Poikkeuksena olisi luotottoman sähkörahan eli maksuvälineen liikkeeseenlasku. Lisäksi momentissa rajoitettaisiin sähkörahayhteisön oikeutta vastaanottaa takaisinmaksettavia varoja muuten kuin sähköisen rahan liikkeeseenlaskun yhteydessä. Toisin kuin maksulaitoksista annettavassa laissa tarkoitettu maksulaitos, sähkörahayhteisö ei saisi myöntää luottoa. Ehdotus vastaa pääosin voimassa olevaa säännöstä.

Pykälän 2 momenttiin tehtäisiin 8 §:n 1 momenttia vastaava tekninen muutos, jossa maksuliikkeyhteisö korvataan sähkörahayhteisöllä.

Voimassa oleva pykälän 3 momentti kumottaisiin tarpeettomana, koska sähkörahayhteisö ei saa tarjota maksupalvelua.

44 §. *Vähimmäispääoma.* Pykälään ehdotetaan tehtäväksi teknisluonteinen muutos, jossa maksuliikkeyhteisö korvattaisiin määritelmän mukaisesti sähkörahayhteisöllä.

53 §. *Sähkörahayhteisön maksuvalmius.* Pykälä ja sen otsikkoa muutettaisiin siten, että ne koskevat maksuliikkeyhteisön maksuvalmiuden sijaan sähkörahayhteisön maksuvalmiutta. Lisäksi viittaukset Rahoitustarkastukseen korvattaisiin Finanssivalvonnalla.

55 §. *Omien varojen vähimmäismäärä.* Pykälän 4 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että voimassa olevan lain maksuliikkeyhteisöön kohdistuva vaatimus koskisi sähkörahayhteisöä.

66 §. *Sähkörahayhteisön omien varojen vähimmäismäärä.* Pykälässä säädettäisiin maksuliikkeyhteisön omien varojen vähimmäismäärän sijaan sähkörahayhteisön omien varojen vähimmäismäärästä. Lisäksi pykälän otsikkoa ehdotetaan muutettavaksi vastaavas-

ti. Valvontaviranomaista koskeva viittaus muutettaisiin Rahoitustarkastuksesta Finanssivalvonnaksi. Yleistä maksujenvälitystä koskeva viittaus poistettaisiin 1 momentista 4 §:n 1 momentin 2 kohtaa vastaavasti.

76 §. Konsolidoitu vakavaraisuusvaatimus. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin teknisluonteisesti siten, että maksuliikkeyhteisön omien varojen edellytys koskee sähkörahayhteisöä.

134 §. Asiakkaan oikeus peruspankkipalveluihin. Pykälän 1 momentin tehtäisiin maksupalvelun käsitteen omaksumisesta johtuva tekninen muutos.

1.4 Laki sijoituspalveluyrityksistä

6 §. Luottolaitos ja rahoituslaitos. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin luottolaitostoinnasta annetun lain 8 §:n 1 momenttia vastaavasti.

1.5 Laki Finanssivalvonnasta

4 §. Valvottavat. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin uusi 9 a kohta. Maksulaitokset olisivat Finanssivalvonnan toimilupavalvottavia. Lisäyksellä pantaisiin täytäntöön maksupalveludirektiivin toimivaltaisen viranomaisen nimeämistä koskeva 20 artiklan 1 kohta.

5 §. Muut finanssimarkkinoilla toimivat. Pykälään lisättäisiin uusi 10 a kohta, jonka mukaan myös maksulaitoslain 7 §:ssä tarkoitettu henkilö on muu finanssimarkkinoilla toimiva.

6 §. Muut määritelmät. Pykälän 1 momentin 5 kohdassa säädetään ulkomaisesta valvottavasta. Luetteloon lisättäisiin yritys, joka vastaa maksulaitoslaissa tarkoitettua maksulaitosta ja jolla on Suomessa sivuliike taikka joka tarjoaa tai aikoo tarjota Suomeen palveluja sivuliikettä perustamatta.

Sivuliikkeen määritelmää koskevaan 1 momentin 10 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi maksulaitoksen sivuliike ja ulkomaisen maksulaitoksen Suomessa oleva sivuliike. Ulkomaisesta maksulaitoksesta säädetään ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa annettavassa laissa.

Pykälän 1 momentin 13 kohdassa säännöillä tarkoitettaisiin myös maksulaitoslaissa tarkoitettua maksulaitoksen sääntöjä.

26 §. Toimiluvan peruuttaminen ja siihen rinnastettava toiminnan määrääminen lopeuttavaksi. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin, että Finanssivalvonnan on peruutettava myös maksulaitoksen toimilupa, jos maksulaitos ei enää harjoita toimiluvan alaista toimintaa ja maksulaitos on hakenut sillä perusteella toimiluvan peruuttamista. Koska maksulaitos olisi ehdotetun lain 4 §:n muutoksen mukaan Finanssivalvonnan toimilupavalvottava, Finanssivalvonnalla tulisi olla vastaavasti oikeus peruuttaa maksulaitoksen toimilupa sen hakemuksesta.

45 §. Asiakkaansuojan valvontaa koskevien säännösten soveltamisala. Asiakkaansuojan valvontaa koskevien säännösten soveltamisala laajennettaisiin koskemaan myös maksulaitoksia. Maksulaitoslaissa ehdotetaan säädettäväksi maksulaitoksen markkinoinnista ja sopimusehdoista. Kun Finanssivalvonta valvoo muiden toimilupavalvottavien markkinointia, sopimusehtojen käyttöä sekä kuluttajan kannalta sopimatonta tai hyvän tavan vastaista muuta menettelyä asiakassuhteessa koskevia säännöksiä, pykälän 1 momentin soveltamisala on perusteltua laajentaa koskemaan myös maksulaitoksia.

55 §. Sivuliikkeen perustamisesta ja muuta palvelujen tarjoamista toiseen ETA-valtioon koskeva ilmoitusvelvollisuus. Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään Finanssivalvonnan ja ulkomaisten valvojen valvontayhteistyöstä sivuliikkeiden valvonnassa. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että Finanssivalvonnan velvollisuus ilmoittaa isäntävaltion valvontaviranomaiselle valvottavan sivuliikkeen perustamisesta isäntävaltioon ja palvelujen tarjoamisesta isäntävaltioon sivuliikettä perustamatta säädetään voimassa olevassa säännöksessä lueteltujen lakien lisäksi maksulaitoslaissa. Säännös vastaisi osin maksupalveludirektiivin 25 artiklaa.

56 §. Suomalaisen valvottavan toisessa ETA-valtiossa olevan sivuliikkeen tarkistaminen. Pykälässä säädettäisiin, että Finanssivalvonnan oikeuteen tarkastaa maksulaitoksen toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa sivuliikkeessä harjoitettuun

toimintaan sovelletaan lain 24 §:ää säännöksessä jo mainittujen yhtiöiden ja yhteisöjen lisäksi. Säännös vastaisi osin maksupalveludirektiivin 21 ja 25 artiklaa.

Kotivaltion toimivaltaisella viranomaisella on maksupalveludirektiivin 21 artiklan 1 kohdan b alakohdan nojalla oikeus tehdä tarkastuksia paikan päällä maksulaitoksessa, sen sivukonttorissa tai asiamiehen taikka ulkoistetun toiminnon harjoittajan luona. Maksupalveludirektiivin 25 artiklan 3 kohdassa säädetään kotivaltion viranomaiselle velvollisuus ilmoittaa vastaanottavan valtion toimivaltaiselle viranomaiselle aikomuksesta suorittaa tutkimuksia paikan päällä.

58 §. *Yhteistyö toimiluvan peruuttamisessa ja toiminnan rajoittamisessa, vakuutuskannan luovutuksessa, konkurssiin tai selvitystilaan asettamisessa ja omaisuuden asettamisessa panttaus- ja luovutuskieltoon.* Pykälän 1 momentissa Finanssivalvonnalle lisättäisiin velvollisuus ilmoittaa isäntävaltion valvontaviranomaiselle sellainen maksulaitos, joka on sijoittautunut toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon tai tarjoaa siellä palveluita, ja jota koskien on tehty konkurssin tai selvitystilan aloittamista koskeva päätös. Finanssivalvonta olisi ilmoitusvelvollinen myös maksulaitoksen konkurssin tai selvitystilan vaikutuksista, sen toimiluvan peruuttamista tai toiminnan rajoittamista koskevasta päätöksestä sekä maksulaitoksen omaisuuden asettamisesta panttaus- ja luovutuskieltoon.

1.6 Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta

1 §. *Maksuvelvollinen.* Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 a kohta, jossa Finanssivalvonnan valvontamaksun olisi velvollinen suorittamaan maksulaitoslain 7 §:ssä tarkoitettu henkilö.

2 §. *Valvontamaksu.* Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin uusi virke eräiden maksulaitosten valvontamaksun perusteena olevan osuuden laskemisesta. Sellaisen maksulaitoksen, joka harjoittaa maksulaitoslain 9 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta liiketoimintaa, liikevaihdoksi katsottaisiin maksupalveluiden osuus yrityksen koko liikevaihdosta. Tässä

tarkoitettuja maksulaitoksia olisivat esimerkiksi teleyritykset, joiden maksupalvelu-toiminta ei muodosta yrityksen pääasiallista liiketoimintaa, ja jotka ovat velvollisia suorittamaan Viestintävirastolle viestintämarkkinainlain 15 a §:ssä tarkoitettua vuotuisen liikevaihdon perusteella määräytyvän viestintämarkkinamaksun.

4 §. *Suhteellinen valvontamaksu.* Pykälän 1 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että maksuvelvollisia koskevaan taulukkoon lisättäisiin maksulaitoslaissa tarkoitettu maksulaitos ja ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa annettavassa laissa tarkoitettua ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike. Sekä maksulaitoksen että ulkomaisen maksulaitoksen sivuliikkeen maksuperusteena olisi liikevaihto. Maksulaitoksen maksun määrän osuus prosentteina maksuperusteesta olisi 0,25 prosenttia ja ulkomaisen Euroopan talousalueen kuuluvan valtiossa sijaitsevan maksulaitoksen sivuliikkeen osuus 0,11 prosenttia.

Koska toisesta Euroopan talousalueeseen kuuluvasta valtiosta olevan maksulaitoksen talouden valvonta kuuluu yrityksen kotivaltion valvontaviranomaiselle, maksulaitoksen sivukonttorin suhteellinen valvontamaksu olisi 0,11 prosenttia sivukonttorin liikevaihdosta eli noin kaksi viidesosaa kotimaisen maksulaitoksen maksusta. Sanotun maksun voidaan arvioida yhdessä perusmaksun kanssa kattavan sivukonttorin valvonnasta Suomessa aiheutuvat kustannukset.

5 §. *Suhteellista valvontamaksua maksavan perusmaksu.* Suhteellista valvontamaksua maksavien luokkaan, joiden tulee maksaa myös perusmaksu, maksuvelvollisiin lisättäisiin maksulaitos ja ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike, jonka kotivaltio on Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Maksulaitoksen perusmaksu olisi 2 000 euroa ja ulkomaisen maksulaitoksen sivuliikkeen perusmaksu olisi 1 000 euroa.

6 §. *Muun maksuvelvollisen perusmaksu.* Muuta kuin suhteellista valvontamaksua suorittavien maksuvelvollisten luokkaan lisättäisiin maksulaitoslain 7 §:ssä tarkoitettu oikeushenkilö, jonka maksuperuste olisi 1 000 euroa ja mainitussa 7 §:ssä tarkoitettu luonnollinen henkilö, jonka maksuperuste olisi 200 euroa.

1.7 Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä

Lakiin tehtävät muutokset perustuvat siihen, että maksulaitokset lisätään rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetussa laissa tarkoitetuksi ilmoitusvelvollisiksi. Samalla maksuliikkeitä koskeva sääntely poistetaan, koska yleisen maksujenvälityksen käsite poistuu luottolaitostoiminnasta annetusta laista.

2 §. Lain soveltamisala. Pykälän 20 kohtaa muutettaisiin siten, että lain soveltamisalasta poistettaisiin viittaus maksuliikkeeseen, joka tarjoaa liike- tai ammattitoimintana muuta maksuliikettä kuin luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua yleistä maksujenvälitystä. Lain soveltamisalaan lisättäisiin maksulaitoslaissa tarkoitettu maksulaitos ja mainitun lain 7 §:ssä tarkoitettu henkilö. Lain soveltamisalan ulottaminen maksulaitoksiin ja poikkeusluvan nojalla maksupalveluja tarjoaviin henkilöihin perustuu maksupalveludirektiivin 91 artiklan 1 kohtaan, jolla maksupalveluita tarjoavat yritykset sisällytettiin direktiivin 2005/60/EY tarkoittamien rahoituslaitosten määritelmään.

11 §. Kolmannen osapuolen toimet asiakkaan tuntemiseksi. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi, että maksulaitos voi täyttää ilmoitusvelvollisen puolesta asiakkaan tuntemista koskevat velvollisuudet. Koska maksupalveluja ei voida tarjota Suomeen Euroopan talousalueen ulkopuolella olevasta valtiosta perustamalla maksulaitoksen sivuliike Suomeen, ilmoitusvelvollinen ei voisi hyväksyä muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneen maksulaitoksen sivuliikkeen täyttävän puolestaan tässä laissa tarkoitettuja velvollisuudet. Tämän vuoksi pykälän 2 momenttia ei ole perusteltua muuttaa koskemaan myös kolmansissa valtioissa toimiluvan saaneita maksulaitoksia.

Pykälän 3 momenttia muutettaisiin siten, että ilmoitusvelvollinen ei voi hyväksyä sellaista maksulaitosta, joka pääasiallisena maksupalveluna tarjoaa maksulaitoslaissa tarkoitettua rahanvälitystä täyttämään puolestaan asiakkaan tuntemista koskevia velvollisuuksia.

Säännöksellä pannaan täytäntöön maksupalveludirektiivin 91 artiklan 2 kohta.

13 §. Yksinkertaistettu asiakkaan tuntemisvelvollisuus, kun asiakkaana Suomen viranomainen, luottolaitos, sijoituspalveluyritys, maksulaitos, rahastoyhtiö tai vakuutusyhtiö. Pykälän 2 kohdassa säädettäisiin, että yksinkertaista asiakkaan tuntemismenettelyä voidaan noudattaa myös, jos asiakas on Suomessa tai toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saanut maksulaitos. Pykälän otsikkoon lisättäisiin asiakkaiden luetteloon maksulaitos.

19 §. Kirjeenvaihtajapankkisuhteisiin liittyvä tehostettu tuntemisvelvollisuus. Pykälän 3 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että myös maksulaitoksen tehdessä sopimuksen 1 momenttia vastaavasta järjestelystä, ilmoitusvelvollisen on noudatettava tässä pykälässä säädettyä.

21 §. Asiakkaan tuntemisvelvollisuus sivuliikkeissä ja muissa yhtiöissä. Maksulaitoksen olisi noudatettava asiakkaan tuntemiseksi 2 luvussa säädettyjä velvollisuuksia myös Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa sijaitsevassa sivuliikkeessään. Lisäksi maksulaitoksen tulisi huolehtia, että edellä tarkoitettuja velvollisuuksia noudatetaan myös sellaisessa yhtiössä, jonka osakkeiden tai osuuskien tuottamasta äänimäärästä maksulaitoksella on enemmän kuin 50 prosenttia ja joka sijaitsee Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa. Maksulaitos lisittäisiin pykälän 1 momentin noudattamisvelvollisten listaan.

25 §. Salassapitovelvollisuus ja salassapitovelvollisuutta koskevat poikkeukset. Pykälän 1 momentin estämättä ilmoitusvelvollinen saisi 3 momentin nojalla luovuttaa Suomessa tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneelle maksulaitokselle tiedon, että se on tehnyt 23 §:ssä säädetyn ilmoituksen epäilyttävästä liiketoimesta tai 24 §:ssä tarkoitettun ilmoituksen. Edellytyksenä on, että maksulaitos on osallisena ilmoituksen kohteena olevaan asiakkaaseen ja liiketoimeen liittyvässä yksittäisessä liiketoimessa.

Tietojen luovuttaminen ei kuitenkaan koske Euroopan talousalueen ulkopuolella sijaitsevaa maksulaitosta, kun tällainen maksulai-

tos ei voi tarjota maksupalveluja sivuliikkeestä Euroopan talousalueelle.

27 §. *Valuutanvaihtotoiminnan harjoittajien rekisteröitymisvelvollisuus.* Lain 2 §:n 20 kohtaan tehtävän muutoksen takia pykälän otsikosta ja *1 momentista* poistettaisiin viittaus maksuliiketoiminnan harjoittajan rekisteröitymisvelvollisuuteen. Säännös koskisi yhä valuutanvaihtotoimintaa harjoittavia.

29 §. *Valuutanvaihtorekisteri ja yrityspalvelurekisteri.* Pykälän otsikosta sekä *1 ja 2 momentista* poistettaisiin viittaus maksuliikkeisiin lain 2 §:n 20 kohtaan tehtävän muutoksen takia. Maksuliike- ja valuutanvaihtorekisterin nimi muutettaisiin valuutanvaihtorekisteriksi ja sitä pidettäisiin valuutanvaihtotoiminnan harjoittajia koskevien säännösten noudattamista varten.

30 §. *Rekisteristä poistaminen.* Pykälässä ehdotetaan tehtäväksi 29 §:ää vastaava tekninen muutos siten, että viittaus maksuliike- ja valuutanvaihtorekisteriin muutetaan viittaukseksi valuutanvaihtorekisteriin.

31 §. *Valvonta.* Esityksessä ehdotetaan, että maksulaitoksia valvova viranomainen olisi Finanssivalvonta. Tämän takia pykälän *1 momentin 1 kohtaa* muutettaisiin siten, että Finanssivalvonta valvoisi lain noudattamista myös maksulaitosten osalta.

Pykälän 1 momentin *7 kohdassa* säädettäisiin Etelä-Suomen lääninhallituksen valvottaviksi panttilainauslaitos sekä omaisuudenne ja yrityspalveluiden tarjoaja. Kun 2 §:n 20 kohdassa tarkoitettu maksulaitos kuuluu Finanssivalvonnan valvottaviin, kohdasta poistettaisiin viittaus 20 kohtaan.

Koska Finanssivalvonta valvoisi esityksen mukaan kaikkia maksupalveluiden tarjoajia, pykälän *5 momentti* kumottaisiin tarpeettomana.

32 §. *Valvontaviranomaisen tarkastusoikeus.* Lain 31 §:n 5 momentin kumoamisen takia pykälän *1 momentista* ehdotetaan poistettavaksi viittaus Etelä-Suomen lääninhallituksen oikeuteen tarkastaa maksajan tiedot -asetuksen noudattamisen valvomiseksi maksuliike- ja valuutanvaihtorekisteriin merkityn ilmoitusvelvollisen liike- ja varastotiloja.

Pykälän *2 momentista* poistettaisiin 31 §:n 5 momentin kumoamisen takia maksajan tiedot -asetuksen valvontaa koskeva lääninhallituksen tarkastusoikeus.

33 §. *Pakkokeinot.* Pykälän *1 momenttia* muutettaisiin siten, että sitä ei sovellettaisi enää maksuliiketoimintaa harjoittavaan. Kun rahan tai arvon välitystä harjoittava tulee maksulaitoslain soveltamisalan ja Finanssivalvonnan valvonnan piiriin, Etelä-Suomen lääninhallituksen suorittamien pakkokeinojen kohdistaminen maksuliikkeisiin ei ole enää perusteltua.

43 §. *Maksupalvelurikkomus.* Kaikki maksupalveluntarjoajat olisivat esityksen mukaan Finanssivalvonnan valvonnassa. Finanssivalvonnalla on käytettävissään Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetyt seuraamukset. Tämän takia maksupalvelurikkomusta koskeva rangaistuspykälä ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana.

1.8 Kirjanpitolaki

8 luku Erinäiset säännökset

1 §. *Lain valvonta.* Finanssivalvonnasta annetun lain yhteydessä Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston valvottavat siirtyivät pääosin uuden Finanssivalvonnan valvottaviksi. Lain säätämisen yhteydessä voimassa olleessa lainsäädännössä olevia viittauksia Rahoitustarkastukseen ja Vakuutusvalvontavirastoon ei kaikilta osin muutettu, vaan Finanssivalvonnasta annetun lain 76 §:n 6 momentissa säädetään, että muualla laissa tai lain nojalla annetussa säädöksessä oleva viittaus Rahoitustarkastukseen ja Vakuutusvalvontavirastoon tarkoittaa viittausta Finanssivalvontaan. Kirjanpitolakiin ehdotettavat muutokset perustuvat osin Finanssivalvonnasta annettuun lakiin.

Pykälän *3 momentti* ehdotetaan muutettavaksi siten, että Finanssivalvonta valvoo kirjanpitolain noudattamista voimassaolevassa säännöksessä lueteltujen valvottavien (1—6 kohta) lisäksi:

7) maksulaitoslaisissa tarkoitetuissa maksulaitoksissa;

8) vakuutusyhtiölaissa tarkoitetuissa vakuutusyhtiöissä;

9) työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitetuissa työeläkevakuutusyhtiöissä;

10) ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitetuissa ulkomaisissa vakuutusyhtiöissä;

11) vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitetuissa vakuutusyhdistyksissä;

12) vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitetuissa vakuutuskassoissa;

13) eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitetuissa eläkesäätiöissä;

14) Eläketurvakeskuksesta annetussa laissa (397/2006) tarkoitettu Eläketurvakeskuksessa;

15) maatalousyrittäjän eläkelaislaissa (1280/2006) tarkoitettu maatalousyrittäjien eläkelaitoksessa;

16) merimieseläkelaislaissa (1290/2006) tarkoitetuissa merimieseläkekassoissa;

17) vakuutusedustuksesta annetussa laissa (570/2005) tarkoitetuissa vakuutusedustajissa;

18) liikennevakuutuslaissa (279/1959) tarkoitettu Liikennevakuutuskeskuksessa;

19) potilasvahinkolaissa (585/1986) tarkoitettu Potilasvakuutuskeskuksessa;

20) tapaturmavakuutuslaissa (608/1948) tarkoitettu Tapaturmavakuutuslaitosten liitossa;

21) ympäristövahinkovakuutuksesta annetussa laissa (81/1998) tarkoitettu Ympäristövakuutuskeskuksessa;

22) valtion eläkerahastosta annetussa laissa (1297/2006) tarkoitettu eläkerahastossa;

23) kunnallisessa eläkelaislaissa (549/2003) tarkoitettu kunnallisessa eläkelaitoksessa;

24) työttömyyskassalaissa (603/1984) tarkoitettu työttömyyskassassa;

25) työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) tarkoitettu työttömyysvakuutus-rahastossa;

26) Koulutusrahastosta annetussa laissa (1306/2002) tarkoitettu Koulutusrahastossa;

27) vakuutusyhtiölaissa ja vakuutusyhdistyslaissa tarkoitetuissa vakuutusomistusyhteisöissä; sekä

28) rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettu ryhmittymän omistusyhteisössä.

Voimassa olevaa momentin 7 kohtaa muutettaisiin siten, että viittaus Rahoitustarkastuksesta annetun lain 24 a §:ään muutettaisiin viittaukseksi Finanssivalvonnasta annetun

lain 37 §:ään. Kohta muuttuisi lisäksi uudeksi 29 kohdaksi.

Pykälän 4 momentti ehdotetaan kumottavaksi, koska viittaus Vakuutusvalvontaviraston valvottaviin ei ole tarpeellinen 3 momenttiin tehtävien lisäysten vuoksi.

2 §. *Kirjanpitolautakunta.* Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että kirjanpitolautakunnan toimivalta ja tehtävät eivät koskisi 1 §:n 3 momentissa säädettäviä Finanssivalvonnan valvottavia lukuun ottamatta voimassa olevaa säännöstä vastaavasti kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja noudattavia valvottavia. Pykälässä säädettäisiin kirjanpitolautakunnan oikeudesta antaa Finanssivalvonnalle lausuntoja standardien soveltamisesta Finanssivalvonnan valvontatehtävää varten. Kirjanpitolautakunta voisi antaa lausunnon myös Finanssivalvonnasta annetun lain 37 §:ssä tarkoitettu kirjanpitovelvolliselle, joka on pyytänyt lausuntoa. Säännös vastaisi asiallisesti voimassa olevaa 2 §:n 3 momenttia.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Valtiovarainministeriön asetuksella ehdotetaan säädettäväksi ehdotetun maksulaitoslain 11 §:ssä tarkoitettua toimilupahakemukseen ja 44 §:ssä tarkoitettua Euroopan talusalueen ulkopuoliseen valtion perustettavan sivuliikkeen toimilupaan liitettävistä selvityksistä. Maksulaitoksen toimilupahakemukseen liitettäviä selvityksiä olisivat esimerkiksi maksupalveludirektiivin 5 artiklassa tarkoitettu toimintasuunnitelma, liiketoimintasuunnitelma, todiste vähimmäispääoman maksamisesta, kuvaus asiakasvarojen suojaamiseksi toteutetuista toimenpiteistä sekä organisaattiorakenteen kuvaus.

Euroopan talusalueen ulkopuoliseen valtion perustettavan sivuliikkeen toimilupahakemukseen tulisi liittää sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 73 §:n nojalla annettua asetusta (valtiovarainministeriön asetus sijoituspalveluyrityksen toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä, 937/2007) vastaavasti esimerkiksi jäljennös maksulaitoksen toimivaltaisen elimen päätöksestä perustaa sivuliike toiseen valtioon, sivuliikkeen osoite- ja yhteystiedot sekä liiketoimintasuunni-

telma, ja selvitys siitä, miten maksulaitoksen sisäinen valvonta ja riskienhallinta sivuliikkeessä järjestetään.

Lisäksi valtiovarainministeriön asetuksella ehdotetaan säädettäväksi omien varojen laskemisessa käytettävistä, maksupalveludirektiivin 8 artiklaa vastaavien menetelmien laskentakaavoista. Omien varojen laskemisessa käytettävät kaavat ovat luonteeltaan teknisiä, mutta edellyttävät kuitenkin niin täsmällistä ja tarkkarajaista sääntelyä, ettei niitä voida perustellusti antaa ainoastaan valvontaviranomaisena toimivan Finanssivalvonnan määräyksillä.

Muilta kuin edellä mainituilta osin mainitun direktiivin täytäntöönpanon edellyttämät tarkemmat määräykset maksulaitoksen taloudellista asemaa koskevien vaatimusten soveltamisesta, toimiluvan myöntämisen, maksulaitoksen toiminnan järjestämisen ja ulkoistamisen edellytyksistä sekä asiakasvarojen suojaamiseksi tarkoitetuista vähäriskisistä ja helposti rahaksi muutettavista sijoituskohteista ja arvopapereista annettaisiin Finanssivalvonnan määräyksillä. Lisäksi Finanssivalvonta voisi antaa määräyksiä liike-tapahtumien kirjaamisesta erilleen kirjanpitoon sekä asiakkaan tuntemisessa noudatettavista menettelytavoista ja riskienhallintajärjestelmistä.

3 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Ehdotetun maksulaitoslain 6 §:n mukaan maksupalvelua saa tarjota vain laissa tarkoitettujen toimiluvan saanut maksulaitos. Säännös merkitsee uuden luvanvaraisen elinkeinon säätämistä. Perustuslakivaliokunta on pitänyt elinkeinovapautta perustuslain 18 §:n mukaisena pääsääntönä, josta kuitenkin on mahdollista eräin edellytyksin poiketa tämännäköisen luvanvaraisuuden muodossa (ks. esim. PeVL 19 ja 24/2002 vp, PeVL 67/2002 vp sekä PeVL 16/2003 vp).

Luvanvaraisen toiminnan säätäminen perustuu Euroopan unionin sääntelyyn. Maksupalveluiden tarjoamisen viranomaisvalvonta ja sen perustana oleva toimilupasääntely ovat tarpeellisia ja toiminnan yleistä luvanvaraisuutta puoltavat rahoitusmarkkinoiden vakauden turvaamista ja asiakkaansuojaa kos-

kevat perusteet. Lupaharkinta on myös ehdotettu 13 §:n säännös huomioon ottaen sidottua harkintaa: lupa on myönnettävä, jos laissa säädetyt edellytykset täyttyvät. Ehdotettu toimilupasääntelyn laajennus ei siten ole merkityksellinen perustuslaissa turvatun elinkeinovapauden kannalta.

Esityksen 1. lakiehdotus edellyttää, että maksulaitoksen perustaja ja omistaja, hallituksen tain muun vastaavan ylimmän toimielimen jäsenet ja varajäsenet, toimitusjohtaja ja hänen varamiehensä sekä hybriditoimijoiden osalta maksupalveluiden tarjoamisesta vastaavat henkilöt ovat laissa säädettävällä tavalla luotettavia (13 ja 25 §). Samoin luotettavuutta edellytetään ilman toimilupaa maksupalveluita tarjoavilta (7 §). Säännökset vastaavat muun muassa luottolaitostoiminnasta annetun lain, sijoituspalveluyrityksistä annetun lain ja perintätoiminnan luvanvaraisuudesta annetun lain (517/1999) vastaavaa sääntelyä. Mainitut säännökset on säädetty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (muun muassa PeVL 35/1998 vp ja PeVL 67/2002 vp).

Ehdotus sisältää eräitä uusia norminantovaltuussäännöksiä. Esityksen 1. lakiesityksen mukaan Finanssivalvonta antaa maksupalveludirektiivin täytäntöönpanemiseksi tarkemmat määräykset maksulaitoksen toiminnan järjestämiseksi (19 §), ulkoistamisen edellytyksistä (23 §), omien varojen laskemisesta (29 §). Lisäksi Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä ilman toimilupaa maksupalveluja tarjoavan palvelun tarjoamiseen liittyvän ilmoitusvelvollisuuden täsmentämisestä (8 §), milloin asiakasvarojen suojaamisessa käytettävää arvopaperia tai sijoituskohdetta pidetään vähäriskisenä ja helposti rahaksi muutettavana (26 §), liiketapahtumien kirjaamisesta (30 §) sekä asiakkaan tuntemisessa noudatettavista menettelytavoista ja asiakkaisiin liittyvästä riskienhallinnasta (39 §).

Perustuslain 80 §:n 2 momentin mukaan myös muu viranomaislainen kuin ministeriö voidaan lailla valtuuttaa antamaan oikeussääntöjä, jos siihen on sääntelyn kohteeseen liittyviä erityisiä syitä eikä sääntelyn asiallinen merkitys edellytä, että asiasta säädetään lailla tai asetuksella. Tällaisiin valtuutuksiin sisältyy asetuksenantovaltuuksiin verrattuna

yleistä tarkkarajaisuutta koskeva pidemmälle menevä vaatimus, jonka mukaan valtuuden kattamat asiat on määriteltävä tarkasti laissa. Valtuutuksen tulee lisäksi perustuslain nimenomaisen säännöksen mukaan olla soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu. Muiden viranomaisten norminantovalta on perustuslain näkökulmasta poikkeuksellista. Perustuslakiuudistuksen yhteydessä mainittiin esimerkiksi viranomaisen norminantovallasta tekninen ja vähäisiä yksityiskohtia koskeva sääntely, johon ei liity merkittävää harkintavallan käyttöä (HE 1/1998 vp, s. 133/II).

Ehdotetut uudet norminantovaltuudet ovat joko teknisluonteisia yksityiskohtia koskevia tai luonteeltaan täytäntöönpanosäännöksiä. Norminanto on pääosin sidottu maksupalveludirektiivin täytäntöönpanoon.

Perustuslakivaliokunta on vakiintuneessa käytännössään pitänyt mahdollisena ehdotetun kaltaisten norminantovaltuuksien antamista Finanssivalvonnalle (tuolloin Rahoitustarkastus) (esimerkiksi PeVL 24/2002 vp, PeVL 67/2002 vp, PeVL 4/2005 vp). Säänneltävään toimintaan liittyy runsaasti sellaisia ammatillisia erityispiirteitä, joita on pidettävä perustuslain 80 §:n 2 momentissa tarkoitettuina sääntelyn kohteeseen liittyvinä erityisinä syinä. Valtuudet ovat lain säännöksiin riittävän tarkasti sidottuja, kun otetaan huomioon sääntelyn kohteena olevan toiminnan

luonne ja erityispiirteet. Perustuslakivaliokunta on myös vakiintuneesti katsonut, että valtuutusten täsmentämiseksi on valtiosäännön kannalta riittävää esimerkiksi sitoa niiden käyttäminen laissa siihen, mikä on tarpeen direktiiveissä tai muissa unionin säännöksissä asetettujen vaatimusten täyttämiseksi (esim. PeVL 12 ja 13/1996 vp sekä PeVL 17/2003 vp, s. 3). Finanssivalvonnan norminantoa rajoittaa lisäksi itsessään perustuslain 80 §:n 2 momentti (PeVL 24/2002 vp, s. 3/II).

Edellä esitetyillä perusteilla voidaan katsoa, että ehdotettu määräystenantovaltuus täyttää perustuslain 80 §:n 2 momentissa asetetut vaatimukset.

Edellä olevan perusteella lakiehdotukset voitaisiin käsitellä tavallisessa lainsäätämisen järjestyksessä.

4 Voimaantulo

Maksupalveludirektiivi on saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä viimeistään 1 päivänä marraskuuta 2009. Tämän vuoksi ehdotetaan, että lait tulisivat voimaan mainittuna päivänä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Maksulaitoslaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan liiketoimintaan, jossa tarjotaan maksupalvelua.

Tätä lakia sovelletaan seuraaviin maksupalveluihin:

1) palvelu käteispanon tekemiseksi maksutilille tai käteisen nostamiseksi maksutililtä sekä maksutilin hoitoon ja tarjoamiseen liittyvät toimet;

2) maksutapahtuman toteuttaminen maksupalvelulaissa (/) tarkoitettuna tilisiirtona, varojen siirtona palveluntarjoajan maksutilille, suoraveloituksena taikka maksukortilla tai muulla maksuvälineellä;

3) maksuvälineen liikkeeseenlasku;

4) maksuvälineellä toteutettava maksutapahtumaa koskevaa tapahtumahyvitys;

5) palvelu, jossa palveluntarjoaja vastaanottaa maksajalta varoja perustamatta maksutiliä maksajan tai maksunsaajan nimiin ja jossa yksinomaisten tarkoituksena on siirtää vastaanotettuja varoja vastaava määrä maksunsaajalle tai maksunsaajan puolesta toimivalle toiselle palveluntarjoajalle tai jossa palveluntarjoaja vastaanottaa varat maksunsaajan puolesta ja asettaa ne tämän käyttöön (*rahanvälitys*);

6) maksutapahtuman toteuttaminen siten, että maksajan suostumus maksutapahtuman toteuttamiseen annetaan matkapuhelimella tai tietokoneella taikka muulla telepäätelaitteella tai tietoteknisellä laitteella ja maksu suoritetaan sellaiselle televiestintä- tai tietotekniikkajärjestelmää tai -verkkoa hoitavalle yritykselle, joka toimii ainoastaan maksuta-

pahtuman välittäjänä maksupalvelun käyttäjän ja tavarain, palvelun tai muun hyödykkeen toimittajan välillä (*teknisellä apuvälineellä toteutettava maksupalvelu*).

Lain 40 §:ää sovelletaan sellaiseen 2 §:n 1 momentissa tarkoitettuun yhteisöön ja yritykseen, joka tarjoaa maksupalvelua.

2 §

Soveltamisalaan kuulumattomat palvelut

Tätä lakia ei sovelleta palveluihin, joita tarjoaa:

1) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (121/2007) tarkoitettu luottolaitos;

2) Valtiokonttori tai muu valtion viranomainen, Ahvenanmaan maakunta, kunta, kuntayhtymä, muu alueellinen tai paikallisviranomainen;

3) Kansaneläkelaitos tai muu itsenäinen julkisoikeudellinen laitos;

4) Euroopan keskuspankki, Suomen Pankki tai muu kansallinen keskuspankki;

5) yhteisö, jolle on myönnetty postipalvelulaissa (313/2001) tarkoitettu toimilupa;

6) valtion erityisrahoitusyhtiöstä annetussa laissa (443/1998) tarkoitettu yhtiö tai Teollisen yhteistyön rahasto Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetussa laissa (291/1979) tarkoitettu yhtiö.

Tätä lakia ei sovelleta myöskään seuraaviin palveluihin:

1) rahankuljetuspalvelu;

2) palvelu, jossa tavaraa, palvelua tai muuta hyödykettä hankittaessa maksunsaaja antaa maksajalle käteistä osana maksamista koskevaa maksutapahtumaa;

3) sellaisiin välineisiin perustuva palvelu, joita voidaan käyttää tavarain, palvelun tai muun hyödykkeen hankkimiseksi ainoastaan välineen liikkeeseenlaskijan käyttämissä ti-

loissa taikka liikkeeseenlaskijan kanssa solmitun sopimuksen nojalla joko hyödykkeen tarjoajien rajatussa verkossa tai määrättyjen hyödykkeiden hankkimiseksi;

4) palvelu käteisen nostamiseksi käteisautomaatista, jos palveluntarjoaja toimii yhden tai useamman maksukortin myöntäjän puolesta olematta käteistä nostavan asiakkaan kanssa tehdyn maksukorttia koskevan puitesopimuksen osapuoli, eikä palveluntarjoaja tarjoa muita maksupalveluja.

3 §

Soveltamisalaan kuulumattomat maksutapahtumat

Tätä lakia ei sovelleta seuraaviin maksutapahtumiin:

1) kauppaedustajista ja myyntimiehistä annetussa laissa (417/1992) tarkoitetun kauppaedustajan tai muun vastaavan edustajan päämiehensä puolesta neuvottelemaan tai tekemään tavaraa, palvelua tai muuta hyödykettä koskevaan myynti- tai ostosopimukseen liittyvän maksun välittäminen;

2) maksutapahtuma, jonka perustana on palveluntarjoajan maksettavaksi asetettu paperinen shekki, asete, maksukuponki, matkashikki, velkakirja tai postiosoitus, ja jonka tarkoituksena on asettaa varoja maksunsaajan käytettäväksi;

3) maksujärjestelmässä tai arvopaperien selvitysjärjestelmässä toteutettavat maksutapahtumat palveluntarjoajien ja selvitysosapuolten, keskusvastapuolen, selvitysryhmittöiden tai keskuspankkien sekä muiden järjestelmään osallistuvien välillä;

4) sijoituspalveluyritysten, luottolaitosten, sijoituspalveluja tarjoavien yhteissijoitusyritysten, rahastoyhtiöiden, 3 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden tai sellaisten muiden yritysten, jotka voivat säilyttää arvopapereita, omaisuudenhoitoon taikka arvopaperien lunastukseen tai myyntiin liittyviä maksutapahtumat;

5) maksutapahtumat emoyrityksen ja sen tytäryrityksen tai saman emoyrityksen tytäryritysten välillä, jos maksupalvelun välittäjä kuuluu samaan ryhmään.

4 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoo Finanssivalvonta niin kuin Finanssivalvonnasta annetussa laissa (878/2008) ja tässä laissa säädetään.

5 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *maksupalvelun käyttäjällä* sitä, joka palveluntarjoajan kanssa tekemänsä sopimuksen perusteella voi käyttää maksupalvelua maksajana tai maksunsaajana;

2) *maksulaitoksella* osakeyhtiötä, osuuskuntaa, kommandiittiyhtiötä, avointa yhtiötä, eurooppayhtiölaissa (742/2004) tarkoitettua eurooppayhtiötä tai eurooppaosuuskuntalaisissa (906/2006) tarkoitettua eurooppaosuuskuntaa, jolla on tämän lain mukainen lupa tarjota maksupalvelua;

3) *maksujärjestelmällä* sääntöihin perustuva järjestelmä, jossa määritetään tai toteutetaan rahamääräisiä velvoitteita taikka siirretään maksutapahtumien katteet;

4) *maksutilillä* tiliä, jota voidaan käyttää maksutapahtumiin;

5) *maksutapahtumalla* toimenpidettä, jolla varoja siirretään, nostetaan tai asetetaan käytettäväksi;

6) *varoilla* käteistä, tilille kirjattua rahaa ja luottolaitostoiminnasta annetun lain 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua sähköistä rahaa;

7) *asiamiehellä* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka tarjoaa maksupalvelua maksulaitoksen puolesta;

8) *ryhmällä* yritysryhmää, jonka muodostavat kirjanpitolaissa (1336/1997) tarkoitettu emoyritys, emoyrityksen tytäryritykset ja näiden rahoitus- ja vakuutusryhmittöiden valvonnasta annetun lain (699/2004) 2 §:n 10 kohdan tarkoittamat omistusyhteisytykset;

9) *maksupalveludirektiivillä* maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 97/7/EY, 2002/65/EY, 2005/60/EY ja 2006/48/EY

muuttamisesta ja direktiivin 97/5/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2007/64/EY.

2 luku

Oikeus tarjota maksupalvelua

6 §

Maksupalvelun tarjoamisen luvanvaraisuus

Maksupalvelua saa tarjota vain, jos toimintaan on saatu tässä laissa tarkoitettu toimilupa.

Ulkomaisten maksulaitoksen oikeudesta tarjota maksupalveluja Suomessa säädetään ulkomaisten maksulaitosten toiminnasta Suomessa annetussa laissa (/).

7 §

Maksupalvelun tarjoamisen luvanvaraisuutta koskeva poikkeus

Sen estämättä, mitä 6 §:ssä säädetään, luonnollinen henkilö, jonka vakituinen asuinpaikka on Suomessa, ja oikeushenkilö, jonka pääkonttori on Suomessa, saa tarjota maksupalvelua ilman toimilupaa tässä pykälässä säädetyn edellytyksin.

Maksupalvelua voidaan tarjota ilman toimilupaa, jos oikeushenkilön toteuttamien maksutapahtumien yhteismäärä on arviota edeltäneiden 12 kuukauden aikana ollut keskimäärin enintään kolme miljoonaa euroa kuukaudessa. Luonnollinen henkilö voi tarjota maksupalvelua ilman toimilupaa, jos hänen toteuttamiensa maksutapahtumien yhteismäärä on arviota edeltäneiden 12 kuukauden aikana ollut keskimäärin enintään 50 000 euroa kuukaudessa.

Maksutapahtumien yhteismäärää laskettaessa otetaan huomioon myös maksupalveluntarjoajan lukuun toimivan asiamiehen toteuttamat maksutapahtumat. Toimintaa aloitettaessa maksutapahtumien yhteismäärää arvioidaan liiketoimintasuunnitelmassa esitetyn maksutapahtumien arvioidun kokonaismäärään perusteella, jollei Finanssivalvonta eri-

tyisestä syystä tarkista liiketoimintasuunnitelmaa.

Tässä pykälässä tarkoitettua oikeutta tarjota maksupalvelua ei ole, jos palvelun tarjoamiseen osallistuva tai siitä vastaava luonnollinen henkilö ei ole 13 §:n 3 momentissa tarkoitettulla tavalla luotettava.

Tässä pykälässä tarkoitettuun palveluntarjoajaan ei sovelleta tämän lain säännöksiä lukuun ottamatta, mitä 4 ja 9 §:ssä, 10 §:n 1 ja 2 kohdassa, 16, 24 ja 26 §:ssä säädetään maksulaitoksista. Mitä 26 §:ssä säädetään asiakasvarojen suojaamisesta, sovelletaan tässä pykälässä tarkoitettuun palveluntarjoajaan myös, kun tämä tarjoaa vain 9 §:n 1 momentissa tarkoitettuja palveluita. Tässä pykälässä tarkoitettu palveluntarjoaja ei saa perustaa sivuliikettä tai tarjota maksupalveluja toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon.

Edellä 2 momentissa mainitun rajan ylityttyä palveluntarjoajan on haettava tässä laissa tarkoitettua toimilupaa 30 päivän kuluessa, saatettava toimintansa muuten lain mukaiseksi tai lopettava toimintansa.

8 §

Ilmoitusvelvollisuus tarjottaessa maksupalvelua ilman toimilupaa

Henkilön, joka aikoo tarjota maksupalvelua ilman toimilupaa, on tehtävä siitä ilmoitus Finanssivalvonnalle. Ilmoitukseen on sisällytettävä liiketoimintasuunnitelma, josta ilmenevät tarjottavat maksupalvelut ja aiotun toiminnan laajuus, sekä selvitys luonnollisista henkilöistä, jotka osallistuvat maksupalvelun tarjoamiseen tai vastaavat siitä. Palveluntarjoajan on lisäksi viivytyksettä ilmoitettava Finanssivalvonnalle toiminnan lakkaamisesta, merkittävistä muutoksista toiminnan laajuudessa sekä muutoksista 7 §:n 2—4 momentissa tarkoitetuissa seikoissa.

Finanssivalvonnan on kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta tai, jos ilmoitus on ollut puutteellinen, siitä kun ilmoituksen tekijä on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset, tehtävä päätös siitä, täyttääkö henkilö toiminnan harjoittamiselle säädetty edellytykset. Finanssivalvonnan on viipymättä peruutettava

päätös, jos toiminta ei enää täytä 7 §:n 1 tai 4 momentissa säädettyjä edellytyksiä.

Maksupalveluita ilman toimilupaa tarjotaan, on vuosittain ilmoitettava Finanssivalvonnalle toteuttamiensa maksutapahtumien yhteismäärä. Finanssivalvonnalla on lisäksi oikeus saada mainitulta palveluntarjoajalta muut tämän pykälän soveltamisen kannalta tarpeelliset tiedot.

Finanssivalvonta antaa valvonnan kannalta tarpeelliset tarkemmat määräykset tässä pykälässä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi.

9 §

Sallittu liiketoiminta

Maksulaitos saa toimiluvassa mainittujen maksupalvelujen lisäksi:

1) tarjota toiminnallisia tai maksupalveluihin läheisesti liittyviä lisäpalveluja, kuten valtuutanvaihtopalveluita; sekä

2) ylläpitää ja tarjota maksujärjestelmiä.

Maksulaitos saa harjoittaa muutakin liiketoimintaa, jollei 19 §:n 2 momentista muuta johdu.

Maksulaitos saa tarjota vain sellaisia maksutilejä, joita käytetään yksinomaan maksutapahtumien toteuttamiseen. Maksulaitoksen maksupalvelunkäyttäjiltä vastaanottamat varat eivät ole luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettuja talletuksia tai muita takaisinmaksettavia varoja. Maksulaitos ei saa laskea liikkeeseen sähköistä rahaa.

10 §

Luoton myöntäminen

Maksulaitos saa myöntää maksupalveluun liittyvää luottoa vain, jos:

1) luotto liittyy 1 §:n 2—4 tai 6 kohdassa tarkoitettuun maksupalveluun ja se myönnetään ainoastaan osana kyseisen maksupalvelun toteuttamista;

2) luotto myönnetään muista kuin maksutapahtumien toteuttamiseksi vastaanotetuista tai säilytettävistä varoista; sekä

3) luotto on sopimusehtojen mukaan maksettava takaisin enintään 12 kuukaudessa, jos

maksulaitos tarjoaa luoton toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon perustamastaan sivuliikkeestä tai sivuliikettä perustamatta toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa taikka sen tarjoaa tällaiseen valtioon sijoittautunut asiamies.

3 luku

Toimiluvan myöntäminen ja peruuttaminen

11 §

Toimilupahakemus

Finanssivalvonta myöntää hakemuksesta maksulaitoksen toimiluvan. Toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä säädetään valtiovarainministeriön asetuksella.

Maksulaitoksen on ilmoitettava viipymättä Finanssivalvonnalle toimilupahakemuksessa annettujen tietojen oikeellisuuteen vaikuttavista seikoista ja muutoksista.

12 §

Toimilupapäätös

Hakemus on ratkaistava kolmen kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset.

Toimiluvassa on mainittava ne maksupalvelut, joita maksulaitoksella on oikeus tarjota. Finanssivalvonta voi toimiluvan myöntämisen jälkeen maksulaitoksen hakemuksesta muuttaa toimilupaa siinä mainittujen maksulaitokselle sallittujen palvelujen osalta.

Jos toimilupaa koskevaa päätöstä ei ole annettu 1 momentissa säädettyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valitus tehdään ja käsitellään kuten hakemuksen hylkäämistä koskeva valitus. Valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Finanssivalvonnan on ilmoitettava päätöksen antamisesta muutoksenhakuviranomaiselle, jos päätös annetaan valituksen jälkeen. Tässä momentissa tarkoitettuna valituksen tekemisestä ja käsittelystä muutoin säädetään hallintolainkäyttölaissa (586/1996).

13 §

Toimiluvan myöntämisen edellytykset

Toimilupa on myönnettävä, jos saadun selvityksen perusteella voidaan varmistua siitä, että hakija täyttää 2 momentissa sekä maksulaitoksen toiminnalle ja taloudelliselle asemalle tässä laissa säädetty edellytykset. Toimilupa voidaan myöntää vain hakijalle, jonka kotipaikka on Suomessa.

Toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on, että saadun selvityksen perusteella maksulaitoksen perustaja ja osakkeenomistaja, osuuden omistaja tai yhtiömies, joka omistaa vähintään yhden kymmenesosan maksulaitoksen osakkeista, osuuksista tai rahamääräisestä yhtiöpanoksesta taikka osuuden, joka tuottaa vähintään kymmenen prosenttia sen osakkeiden, osuuksien tai yhtiön äänivallasta, on luotettava.

Henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan maksulaitosta, taikka jos hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan maksulaitosta.

Toimilupa voidaan myöntää myös perustettavalle maksulaitokselle ennen sen rekisteröimistä.

14 §

Toimiluvan myöntäminen eurooppayhtiölle ja eurooppaosuuskunnalle

Toimilupa on myönnettävä myös Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaan luvan saaneelle eurooppayhtiön (SE) säännöistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2157/2001, jäljempänä *eurooppayhtiöasetus*, tarkoitettulle eurooppayhtiölle, joka aikoo siirtää kotipaikkansa Suomeen asetuksen 8 artiklan mukaisesti. Finanssival-

vonnan on pyydettävä lupahakemuksesta kyseisen valtion maksupalvelumarkkinoita valvovan Finanssivalvontaa vastaavan viranomaisen lausunto. Sama koskee eurooppayhtiön perustamista sulautumalla siten, että vastaanottava yhtiö, jonka kotipaikka on toisessa valtiossa, rekisteröidään eurooppayhtiönä Suomessa.

Mitä tässä pykälässä säädetään eurooppayhtiöstä, sovelletaan vastaavasti eurooppaosuuskunnan (SEC) säännöistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1435/2003, jäljempänä *eurooppaosuuskunta-asetus*, tarkoitettuun eurooppaosuuskuntaan.

15 §

Toimiluvan rekisteröinti

Finanssivalvonnan on ilmoitettava toimilupa rekisteröitäväksi kaupparekisteriin.

Perustettavalle maksulaitokselle ja kotipaikan Suomeen siirtävälle eurooppayhtiölle ja eurooppaosuuskunnalle myönnetty toimilupa rekisteröidään samalla, kun yritys rekisteröidään.

16 §

Maksulaitosrekisteri

Finanssivalvonta pitää maksupalvelun tarjoamiseen oikeutettujen yksilöintiä varten maksulaitoksista, niiden sivukonttoreista ja asiamiehistä sekä 7 §:ssä tarkoitetuista henkilöistä julkista rekisteriä (*maksulaitosrekisteri*). Rekisteriin merkitään tiedot niistä palveluista, joiden tarjoamiseen maksulaitoksella on toimilupa. Rekisteriin on lisäksi merkittävä luonnollisen henkilön täydellinen nimi, asuinpaikka ja sen toimipaikan osoite, jossa toimintaa harjoitetaan. Oikeushenkilöstä rekisteriin merkitään sen nimi, yritys- tai yhteisötunnus, kotipaikka ja sen toimipaikan osoite, jossa toimintaa harjoitetaan. Rekisterin tulee olla saatavilla internetissä ja sitä on päivitettävä säännöllisesti.

Maksulaitosrekisteriin sisältyviä henkilötietoja säilytetään niin kauan kuin toimintaa harjoitetaan.

17 §

Toiminnan aloittaminen

Maksulaitos voi aloittaa toimintansa, jollei toimiluvan ehdoista muuta johdu, välittömästi sen jälkeen, kun toimilupa on myönnetty ja maksulaitos on toimittanut Finanssivalvonnalle 2 momentissa tarkoitetut tiedot sekä, jos toimilupa on myönnetty perustettavalle yritykselle, yritys on rekisteröity.

Maksulaitos ei saa aloittaa toimintaansa ennen kuin se on toimittanut Finanssivalvonnalle:

1) maksulaitosta koskevan täydellisen otteen kaupparekisteristä, johon sisältyvät yhtiöjärjestys tai säännöt; sekä

2) hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten ja varajäsenten, toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen, vastuunalaisen yhtiömiehen, yhtiömiehen sekä tilintarkastajien ja varatilintarkastajien nimet.

Maksulaitoksen, joka harjoittaa 9 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta liiketoimintaa, tulee lisäksi ilmoittaa maksupalvelu toiminnasta vastuussa olevien henkilöiden nimet.

18 §

Toiminnan rajoittaminen ja toimiluvan peruuttaminen

Toiminnan rajoittamisesta ja toimiluvan peruuttamisesta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:ssä. Finanssivalvonta voi lisäksi rajoittaa toimintaa tai peruuttaa maksulaitoksen toimiluvan, jos maksulaitos jatkamalla maksupalvelu toimintaansa muodostaisi uhan maksujärjestelmän vakaudelle. Finanssivalvonnan on ilmoitettava toimiluvan peruuttaminen rekisteröitäväksi.

19 §

Toiminnan järjestäminen

Maksulaitoksen toiminta on järjestettävän liiketoiminnan luonne ja laajuus huomioon ottaen luotettavalla tavalla. Maksulaitos

ei saa ottaa niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa maksulaitoksen vakavaraisuudelle tai maksuvalmiudelle. Maksulaitoksella on oltava tehokkaan riskienhallinnan mahdollistava hallinto sekä toimintaansa nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät.

Jos maksulaitoksen, joka harjoittaa maksupalvelun tarjoamisen lisäksi 9 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta liiketoimintaa, toimintaa ja riskienhallintaa ei ole muutoin mahdollista järjestää riittävän luotettavasti, Finanssivalvonta voi rajoittaa muun liiketoiminnan harjoittamista tai edellyttää, että maksulaitos ei tarjoa maksupalvelun lisäksi muuta kuin 9 §:n 1 momentissa tarkoitettuja palveluja.

Finanssivalvonta antaa maksupalveludirektiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset toiminnan järjestämisestä.

20 §

Säilytettävät tiedot

Maksulaitoksen on säilytettävä toimilupahakemusta koskevat ja siihen liittyvät tiedot vähintään viisi vuotta.

4 luku

Maksulaitoksen toiminta

21 §

Maksulaitoksen sidonnaisuus

Maksulaitos ei saa olla merkittävästi sidoksissa sellaiseen luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön, johon sovellettavat Euroopan talousalueeseen kuulumattoman valtion lait, asetukset tai hallinnolliset määräykset estävät maksulaitoksen tehokkaan valvonnan, tai muuhun tahoon, jos merkittävä sidonnaisuus on muuten omiaan estämään maksulaitoksen tehokasta valvontaa.

Merkittävällä sidonnaisuudella tarkoitetaan tässä laissa, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 37 §:n 2—4 momentissa säädetään.

22 §

Toimipaikka ja pääkonttori

Maksulaitoksella on oltava toimintaansa varten vähintään yksi kiinteä toimipaikka. Se voi harjoittaa toimintaansa lisäksi muissa toimipaikoissa.

Maksulaitoksen pääkonttorin on oltava Suomessa.

23 §

Maksupalvelun tarjoamisen kannalta merkittävän toiminnon ulkoistaminen

Maksulaitos voi ulkoistaa maksupalvelun tarjoamisen kannalta merkittävän toiminnon, jos ulkoistaminen ei heikennä olennaisesti maksulaitoksen sisäistä valvontaa eikä Finanssivalvonnan valvontamahdollisuuksia.

Toiminto on maksulaitoksen toiminnan kannalta merkittävä, jos virhe tai puute siinä voi haitata olennaisesti maksulaitoksen toimintaa koskevien lakien, niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten tai maksulaitoksen toimiluvan ehtojen noudattamista taikka maksulaitoksen toiminnan tuloksellisuutta tai maksupalvelun tarjoamisen vakautta tai jatkuvuutta.

Maksupalvelun kannalta merkittävän toiminnon ulkoistamisesta on tehtävä kirjallinen sopimus, josta käy ilmi toimeksiannon sisältö ja sopimuksen voimassaoloaika.

Maksulaitoksen on toimittava huolellisesti, kun se ulkoistaa maksupalvelun tarjoamisen kannalta merkittävän toiminnon.

Maksulaitoksen on ilmoitettava maksupalvelun kannalta merkittävän toiminnon ulkoistamisesta etukäteen Finanssivalvonnalle. Maksulaitoksen on huolehdittava, että se saa toimintaa hoitavalta keskeytyksettä maksulaitoksen viranomaisvalvonnan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan edellyttämät tarpeelliset tiedot ja että sillä on oikeus luovuttaa tiedot edelleen Finanssivalvonnalle. Maksulaitoksen on lisäksi huolehdittava, että palvelun hoitaja ilmoittaa asiakkaalle toimivansa maksulaitoksen vastuulla.

Finanssivalvonta antaa maksupalveludirektiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tar-

kemmat määräykset edellytyksistä, joiden vallitessa toiminto voidaan ulkoistaa.

24 §

Asiamies

Maksulaitos voi tarjota maksupalveluja asiamiehen välityksellä. Asiamies toimii maksulaitoksen lukuun ja vastuulla.

Maksulaitoksen on käytettävissä olevin keinoin varmistuttava siitä, että asiamies on hyvämaineinen ja riittävän ammattitaitoinen toiminnan harjoittamiseen. Maksulaitoksen on huolehdittava, että asiamies ilmoittaa asiakkaalle toimivansa maksulaitoksen lukuun.

Maksulaitoksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle asiamiehenä toimivan luonnollisen henkilön täydellinen nimi, asuinpaikka ja sen toimipaikan osoite, jossa toimintaa harjoitetaan. Jos asiamies on oikeushenkilö, Finanssivalvonnalle on ilmoitettava sen nimi, yritys- tai yhteisötunnus, kotipaikka ja sen toimipaikan osoite, jossa toimintaa harjoitetaan. Maksulaitoksen on lisäksi ilmoitettava asiamiehen johtamisesta vastuussa olevien henkilöiden nimet ja selvitys heidän luotavuudestaan ja sopivuudestaan.

Maksulaitoksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle ne asiamiehen soveltamat sisäisen valvonnan menetelmät, joilla täytetään rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetussa laissa (503/2008) ja sen nojalla säädetyt velvollisuudet.

Finanssivalvonnan on merkittävä asiamies maksulaitosrekisteriin. Finanssivalvonta voi tarkastaa ilmoitetut tiedot ennen asiamiehen rekisteröintiä, jos sillä on syytä epäillä tietojen olevan totuudenvastaisia. Finanssivalvonta ei saa rekisteröidä asiamiestä, jos se tarkastuksen suoritettuaan ei ole vakuuttunut tietojen oikeellisuudesta. Asiamies ei saa tarjota maksupalvelua ennen kuin se on merkitty rekisteriin.

25 §

Maksulaitoksen johtaminen

Maksulaitoksen hallituksen, toimitusjohtajan ja muun ylimmän johdon tulee johtaa

maksulaitosta ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten sekä toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä muun ylimpään johtoon kuuluvan on oltava luotettavia, he eivät saa olla konkurssissa eikä heidän toimintakelpoisuuttansa saa olla rajoitettu. Heillä on lisäksi oltava sellainen yleinen maksupalvelutoiminnan tuntemus kuin maksulaitoksen toiminnan luonteeseen ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

Maksulaitoksen, joka harjoittaa 9 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta liiketoimintaa, muuhun ylimpään johtoon kuuluvalla tarkoitetaan 1 momentissa maksulaitoksen maksupalvelutoiminnasta vastaavia henkilöitä.

Henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton maksulaitoksen hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi, toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi taikka muuhun ylimpään johtoon kuuluvaksi, taikka jos hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton edellä tarkoitettuun tehtävään.

26 §

Asiakasvarojen suojaaminen

Maksulaitoksen, joka maksupalvelun tarjoamisen lisäksi harjoittaa 9 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta liiketoimintaa, on 2 tai 3 momentissa säädettyllä tavalla suojattava maksupalvelun käyttäjiltä tai toiselta maksupalveluntarjoajalta maksutapahtumien toteuttamiseksi vastaanotetut varat. Jos maksutapahtuman toteuttamiseksi suoritettut varat ylittävät 150 euroa, ne kuuluvat suojan piiriin. Maksulaitos saa kuitenkin sopia muun maksupalvelun käyttäjän kuin kuluttajan kanssa, että varat kuuluvat suojan piiriin vain, jos ne ylittävät 600 euroa.

Maksulaitoksen on säilytettävä 1 momentissa tarkoitettut varat niin, ettei ole vaaraa

niiden sekoittumisesta toisen maksupalvelun käyttäjän, maksupalveluntarjoajan tai maksulaitoksen varoihin. Maksulaitoksen on talletettava varat tilille keskuspankkiin, talletuspankkiin tai muussa valtiossa toimiluvan saaneeseen talletusten vastaanottamiseen oikeutettuun luottolaitokseen taikka vähäriskisiin ja helposti rahaksi muutettaviin arvopapereihin tai muihin sijoituskohteisiin, jos varoja ei ole suoritettu maksunsaajalle tai siirretty toiselle maksupalveluntarjoajalle varojen vastaanottamista seuraavana työpäivänä. Finanssivalvonta antaa määräykset siitä, milloin arvopaperia tai sijoituskohdetta on pidettävä vähäriskisenä ja helposti rahaksi muutettavana.

Maksulaitos voi suojata 1 momentissa tarkoitettut varat myös siten, että maksulaitoksen vastaanottamat varat maksetaan maksulaitoksen tullessa maksukyvyttömäksi maksupalvelun käyttäjille sellaisen vakuutusyhtiön tai luottolaitoksen, joka ei kuulu maksulaitoksen kanssa samaan ryhmään, myöntämästä vakuutuksesta tai takauksesta.

Mitä tässä pykälässä säädetään, sovelletaan lisäksi maksulaitoksen vastaanottamiin varoihin, joita käytetään tulevien maksutapahtumien toteuttamiseen, kun osa varoista käytetään tuleviin maksutapahtumiin ja osa muihin palveluihin kuin maksupalveluihin. Tätä momenttia sovelletaan myös, kun tulevia maksutapahtumia koskevien varojen osuus on muuttuva tai osuus ei ole etukäteen tiedossa, ja maksupalveluihin käytettävien varojen osuus voidaan kohtuudella arvioida aikaisemmin toteutettujen maksutapahtumien kehityksen perusteella.

5 luku

Maksupalvelun tarjoamisen taloudelliset edellytykset

27 §

Vähimmäispääoma

Maksulaitoksen osakepääoman, osuuspääoman, peruspääoman tai yhtiöpanoksen on oltava vähintään:

1) 20 000 euroa, jos maksulaitos tarjoaa yksinomaan rahanvälitystä;

2) 50 000 euroa, jos maksulaitos tarjoaa teknisellä apuvälineellä toteutettavaa maksupalvelua;

3) 125 000 euroa, jos maksulaitos tarjoaa muuta kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua maksupalvelua.

Pääoma on oltava kokonaan merkitty toimilupaa myönnettäessä.

28 §

Omat varat

Maksulaitoksen omiin varoihin sovelletaan, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 45—48 §:ssä säädetään. Mitä mainituissa pykälissä säädetään osake- ja osuuspääomasta, sovelletaan myös rahamääräiseen yhtiöpanokseen.

Maksulaitoksen, joka harjoittaa 9 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta liiketoimintaa, omien varojen määrästä vähennetään osakkeista, osuuksista, rahamääräisistä yhtiöpanoksista ja pääomalainoista määrä, joka vastaa maksupalveluiden osuutta maksulaitoksen liikevaihdosta.

29 §

Maksulaitoksen omien varojen laskemisessa käytettävät menetelmät

Maksulaitoksen omien varojen laskemisessa käytetään jotakin tässä pykälässä tarkoitetuista menetelmistä.

Kulusidonnaisella menetelmällä tarkoitetaan menetelmää, jossa omien varojen määrä on vähintään kymmenen prosenttia edellisen vuoden kiinteistä yleiskustannuksista. Jos maksulaitos on harjoittanut toimintaa alle 12 kuukautta, omien varojen on oltava vähintään kymmenen prosenttia liiketoimintasuunnitelman mukaisista kiinteistä kustannuksista. Finanssivalvonta voi erityisestä syystä edellyttää, että liiketoimintasuunnitelma tarkistetaan.

Maksutapahtumasidonnaisella menetelmällä tarkoitetaan menetelmää, jossa omien varojen määrä on suhteellinen osuus maksulaitoksen edellisenä vuonna toteuttamien maksutapahtumien yhteismäärästä.

Summamenetelmällä tarkoitetaan menetelmää, jossa omien varojen määrä on suhteellinen osuus korkotuotoista, korkokuluista, saaduista palkkioista ja muun varsinaisen toiminnan tuotoista. Summa lasketaan 12 kuukauden välein edellisen tilikauden tietojen perusteella. Summamenetelmää käyttäen laskettujen omien varojen määrän on oltava vähintään 80 prosenttia edeltävien kolmen tilikauden keskiarvoista, tai jos toimintaa ei ole harjoitettu niin kauan, liiketoiminnallisista arvioista.

Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään maksupalveludirektiivin täytäntöönpanemiseksi tarkemmin tässä pykälässä tarkoitettujen omien varojen laskemisessa käytettävistä menetelmistä. Finanssivalvonta antaa maksupalveludirektiivin täytäntöönpanon edellyttämät muut tarkemmat määräykset omien varojen laskemisesta.

Mitä tässä pykälässä säädetään, ei sovelleta maksulaitokseen, joka täyttää luottolaitostoiminnasta annetun lain 56 §:ssä säädetyt edellytykset ja joka kuuluu emoluottolaitoksen konsolidoidun valvonnan piiriin siten kuin luottolaitostoiminnasta annetussa laissa säädetään.

30 §

Omien varojen vähimmäismäärä

Maksulaitoksella on riskiensä kattamiseksi oltava omia varoja vähintään määrä, joka on laskettu Finanssivalvonnan hyväksymän, 29 §:ssä tarkoitettun menetelmän mukaisesti. Maksulaitoksen omien varojen määrän tulee kuitenkin aina olla vähintään vähimmäispääoman suuruinen.

Maksulaitoksella on oltava myönnettyjen luottojen kokonaismäärään nähden riittävät omat varat. Jos Finanssivalvonta katsoo, että maksulaitoksen 1 momentin mukaisesti määräytyvät omat varat eivät ole riittävät suhteessa sen myöntämiin luottoihin liittyviin

riskeihin eikä maksulaitoksen omien varojen riittävyttä suhteessa kokonaisriskiin voida muuten varmistaa, Finanssivalvonta voi enintään kolmen vuoden ajaksi edellyttää maksulaitokselta suurempaa omien varojen määrää. Finanssivalvonta ei kuitenkaan voi edellyttää maksulaitokselta suurempaa omien varojen määrää kuin, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 57, 58 ja 60 §:ssä luottolaitokselta edellytetään.

Finanssivalvonta hyväksyy omien varojen laskentaa koskevan menetelmän maksulaitoksen hakemuksesta. Finanssivalvonta voi hyväksyä menetelmän edellyttäen, että menetelmä turvaa maksulaitoksen vakavaraisuuden ja toiminnan luotettavuuden. Maksulaitos ei saa vaihtaa omien varojen laskemista koskevaa menetelmää kesken kalenterivuotta muutoin kuin erityisestä syystä.

Tässä luvussa säädettyjen vaatimusten laskemiseksi ja niiden noudattamisen valvomiseksi maksupalveluja sekä 9 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja palveluja koskevat liiketapahtumat on kirjattava maksulaitoksen kirjanpitoon erillään muista liiketapahtumista siten, että niiden määrää ja osuutta koko yrityksen liikevaihdosta voidaan jatkuvasti seurata riittävällä tarkkuudella. Finanssivalvonta antaa valvonnan kannalta tarpeellisia tarkempia teknisiä määräyksiä liiketapahtumien kirjaamisesta.

31 §

Omien varojen vähimmäismäärästä poikkeaminen

Finanssivalvonta voi, jos se maksulaitoksen riskienhallintaa, tappion kantokykyä tai sisäisen valvonnan menetelmiä koskevien arvioiden perusteella on välttämätöntä, enintään kolmen vuoden ajaksi edellyttää, että maksulaitoksen omien varojen määrä on enintään 20 prosenttia suurempi kuin omien varojen laskemisessa käytetyn menetelmän nojalla saatu määrä. Finanssivalvonta voi vastaavasti myös alentaa vaadittavien omien varojen määrää enintään 20 prosentilla enintään kolmen vuoden ajaksi.

6 luku

Menettelytavat

32 §

Markkinointi

Maksulaitoksen on markkinoinnissaan annettava asiakkaalle markkinoitavasta maksupalvelusta kaikki ne tiedot, joilla saattaa olla merkitystä asiakkaan tehdessä palvelua koskevia ratkaisuja.

Maksulaitos ei saa markkinoinnissaan antaa totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja eikä käyttää muutoinkaan asiakkaan kannalta sopimatonta tai hyvän tavan vastaista menettelyä. Kuluttajan kannalta sopimatonta tai hyvän tavan vastaisesta menettelystä säädetään lisäksi kuluttajansuojalain (38/1978) 2 luvussa.

Markkinointia, joka ei sisällä asiakkaan taloudellisen turvallisuuden kannalta tarpeellisia tietoja, on aina pidettävä sopimattomana.

33 §

Sopimusehdot

Maksulaitos ei saa maksupalvelutoiminnassaan käyttää sopimusehtoa, joka ei kuulu maksupalvelutoimintaan tai jota sen sisältö, osapuolten asema tai olosuhteet huomioon ottaen on pidettävä asiakkaan kannalta kohtuuttomana. Kohtuuttomana sopimusehtoa on pidettävä aina, jos maksupalvelutoiminnan ulkopuolisten tavaroiden, palveluiden tai muiden hyödykkeiden hankkiminen tai käyttö asiakkaan kannalta kokonaisuutena arvioiden asiattomasti vaikuttaa sopimuksen voimassaoloon tai muihin sopimuksen ehtoihin taikka jos asiakkaan oikeutta ryhtyä sopimussuhteeseen muun elinkeinonharjoittajan kanssa rajoitetaan.

Maksulaitoksen on toimitettava Finanssivalvonnalle maksupalvelutoiminnassa käytettävien vakiosopimusten ehdot.

34 §

Vajaavaltainen tilinomistaja

Viisitoista vuotta täyttänyt vajaavaltainen voi itse tehdä maksulaitoksen kanssa maksutiliä koskevan sopimuksen niistä varoista, joista hänellä holhoustoimesta annetun lain (442/1999) 25 §:n 1 momentin mukaan tai muulla perusteella on oikeus määrätä, sekä tehdä käteispanoja maksutilille ja käteisnostoja maksutililtä sekä muutoinkin määrätä maksutilistä. Edunvalvoja voi kuitenkin holhousviranomaisen suostumuksella ottaa maksutilillä olevat varat hoitoonsa, jos vajaavaltaisen etu sitä vaatii.

Jos viisitoista vuotta täyttäneen vajaavaltaisen nimissä olevalla maksutilillä on varoja ehdolla, että ainoastaan hänellä itsellään on oikeus nostaa varoja, määräävät maksutilillä olevista varoista vajaavaltainen ja hänen edunvalvojansa yhdessä. Ehdosta voidaan kuitenkin poiketa tuomioistuimen luvalla.

35 §

Koronmaksuvelvollisuuden vanheneminen

Kun kymmenen vuotta on kulunut sen kalenterivuoden lopusta, jonka kuluessa maksutiliä on viimeksi käytetty, lakkaa maksulaitoksen velvollisuus maksaa korkoa varoille, jollei tiliehdoista muuta johdu.

36 §

Kuittaus

Maksulaitos ei saa vastasaatavallaan kuitata sellaisia yksityishenkilön maksutilillä olevia tai tälle maksettavaksi osoitettuja varoja, joita ei lain mukaan saa ulosmitata. Maksulaitoksen on ennen kuittausta selvitettävä varojen ulosmittauskelpoisuus. Kuittausvaatimuksesta on ilmoitettava tilinomistajalle. Tämän momentin vastainen kuittaus on mitätön.

Jos varojen ulosmittauskelpoisuuden selvittäminen ei ole mahdollista ilman kohtuutonta

vaivaa, maksulaitos saa kuitenkin vaatia kuittausta, jos se ilmoittaa tilinomistajalle kuittausvaatimuksen yhteydessä kirjallisesti 1 momentissa säädetystä kuittausoikeuden rajoituksesta sekä tässä momentissa säädetystä kuittauksen peruuntumisesta. Kuittaus peruuntuu, jos tilinomistaja 14 päivän kuluessa kuittausvaatimuksesta tiedon saatuaan esittää selvityksen siitä, etteivät varat ole ulosmittauskelpoisia. Jollei kuittausvaatimuksen tiedoksisaamisen ajankohdasta voida esittää muuta selvitystä, vaatimuksen katsotaan tulleen tilinomistajan tietoon seitsemäntenä päivänä vaatimusta koskevan ilmoituksen lähettämisestä. Jos tilinomistajalle ei anneta tässä momentissa säädettyjä tietoja, kuittaus on mitätön.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske tilinomistajan nimenomaiseen valtuutukseen perustuvia veloituksia tilillä olevista varoista. Tällaisen valtuutuksen tilinomistaja voi peruuttaa milloin tahansa. Muu sopimus, jolla vähennetään tilinomistajalle tämän pykälän mukaan kuuluvia oikeuksia, on mitätön.

37 §

Salassapitovelvollisuus

Joka maksulaitoksen tai sen kanssa samaan ryhmään kuuluvan yrityksen, maksulaitoksen asiamiehen tai muun maksulaitoksen lukuun toimivan yrityksen toimielimen jäsenenä tai varajäsenenä tai niiden palveluksessa taikka niiden toimeksiannosta tehtävää suorittaessaan on saanut tietää maksulaitoksen tai sen kanssa samaan ryhmään kuuluvan yrityksen asiakkaan tai muun sen toimintaan liittyvän henkilön taloudellista asemaa tai yksityisen henkilökohtaisia oloja koskevan seikan taikka liike- tai ammattisalaisuuden, on velvollinen pitämään sen salassa, ellei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan sen ilmaisemiseen. Salassa pidettäviä tietoja ei saa antaa myöskään yhtiökokoukselle, osuuskunnan kokoukselle tai edustajistolle eikä kokoukseen osallistuvalla osakkeenomistajalle tai jäsenelle.

Maksulaitoksella ja sen kanssa samaan ryhmään kuuluvalla yrityksellä on sen estämättä, mitä salassapitovelvollisuudesta sää-

detään, velvollisuus antaa 1 momentissa tarkoitettuja tietoja syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi sekä muulle viranomaiselle, jolla on lain mukaan oikeus saada sellaisia tietoja.

Mitä osuuskuntalain 7 luvun 6 §:ssä säädetään, ei koske maksulaitosta eikä sen kanssa samaan ryhmään kuuluvaa yritystä.

38 §

Tietojen luovuttaminen samaan konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yritykselle

Maksulaitoksella ja sen kanssa samaan luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tai sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettuun konsolidointiryhmään kuuluvalla yrityksellä on sen estämättä, mitä salassapitovelvollisuudesta säädetään, oikeus antaa 37 §:ssä tarkoitettuja tietoja samaan konserniin, konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yhteisölle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä konsernin, konsolidointiryhmän tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymän riskienhallintaa varten, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske henkilötietolain (523/1999) 11 §:ssä tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamista eikä sellaisia tietoja, jotka perustuvat asiakkaan ja muun kuin ryhmittymään kuuluvan yrityksen välisten maksutietojen rekisteröintiin.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, maksulaitos ja maksulaitoksen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluva yritys voivat luovuttaa asiakasrekisterissään olevia markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista varten tarpeellisia tietoja sellaiselle yhteisölle, joka kuuluu maksulaitoksen kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai sitä vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä tässä momen-

tissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske henkilötietolain 11 §:ssä tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamista.

39 §

Asiakkaiden tunteminen

Maksulaitoksen on tunnettava asiakkaansa. Maksulaitoksen on lisäksi tarvittaessa tunnettava asiakkaan todellinen edunsaaja ja henkilö, joka toimii asiakkaan lukuun. Tässä momentissa säädettyä velvollisuutta täytettäessä voidaan hyödyntää 2 momentissa tarkoitettuja järjestelmiä.

Maksulaitoksella on oltava riittävät riskienhallintajärjestelmät, joilla ne voivat arvioida asiakkaista toiminnalleen aiheutuvia riskejä.

Asiakkaan tuntemisessa on lisäksi voimassa, mitä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämisestä ja selvittämisestä annetussa laissa säädetään.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetuista asiakkaan tuntemisessa noudatettavista menettelytavoista ja 2 momentissa tarkoitettusta riskienhallinnasta.

40 §

Maksujärjestelmään osallistuminen

Maksujärjestelmän ylläpitäjä ei saa maksujärjestelmän säännöissä asettaa maksupalveluntarjoajan maksujärjestelmään osallistumiselle perusteettomia, kohtuuttomia tai syrjiviä vaatimuksia. Riskeiltä suojautumista sekä maksujärjestelmän taloudellisen ja toiminnan vakauden varmistamista koskevien vaatimusten tulee olla tarpeellisia ja kohtuullisia.

Maksujärjestelmän säännöissä ei saa rajoittaa maksupalveluntarjoajien, maksupalvelunkäyttäjien tai muiden maksujärjestelmien osallistumista muihin maksujärjestelmiin. Maksujärjestelmään osallistumiseen liittyvät oikeudet, velvollisuudet, edut tai rajoitukset eivät saa perustua maksupalveluntarjoajien, maksupalvelunkäyttäjien tai muiden maksu-

järjestelmien oikeudelliseen muotoon tai asemaan.

41 §

Poikkeus oikeudesta päästä maksujärjestelmään

Mitä 40 §:ssä säädetään, ei koske:

1) maksujärjestelmää, joka on nimetty eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annetun lain (1084/1999) nojalla;

2) maksujärjestelmää, johon voivat osallistua yksinomaan samaan ryhmään kuuluvat palveluntarjoajat, edellyttäen, että palveluntarjoajien omien varojen määrä määräytyy ryhmän tasolla;

3) maksujärjestelmää, jossa yksi maksupalveluntarjoaja voi toimia sekä maksajan että maksunsaajan maksupalveluntarjoajana, vastaa yksin maksujärjestelmän hoidosta ja myöntää muille maksupalveluntarjoajille pääsyn maksujärjestelmään ja jossa muilla maksupalveluntarjoajilla ei ole oikeutta neuvotella keskenään maksujärjestelmään liittyvistä palkkioista.

7 luku

Sivuliikkeen perustaminen

42 §

Sivuliikkeen perustaminen toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon

Maksulaitoksen, joka aikoo perustaa sivuliikkeen toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon, on ilmoitettava siitä etukäteen Finanssivalvonnalle. Ilmoituksen tulee sisältää tieto valtiosta, jonka alueelle sivuliike aiotaan perustaa, tiedot tarjottavista maksupalveluista, sivuliikkeen organisatorakenteesta ja asiamiehen käyttämisestä sekä sivuliikkeen toiminnasta vastuussa olevien henkilöiden nimet.

Finanssivalvonnan on kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta ilmoitettava sivuliikkeen perustamisesta asianomaisen valtion Finanssi-

valvontaa vastaavalle valvontaviranomaiselle ja liitettävä ilmoitukseen 1 momentissa tarkoitetut tiedot. Finanssivalvonnan on kieltäydyttävä tekemästä ilmoitusta, jos se havaitsee, ettei sivuliikkeen perustaminen täytä maksulaitoksen taloudellinen tilanne ja hallinto huomioon ottaen sivuliikkeen perustamiselle asetettuja edellytyksiä. Sivuliikettä ei saa perustaa, jos Finanssivalvonta kieltäytyy tekemästä ilmoitusta.

43 §

Toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon sijoittautuneen asiamiehen käyttäminen

Jos maksulaitos aikoo käyttää asiamiestä, joka on sijoittautunut toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon, asiamieheen sovelletaan soveltuvin osin 42 §:n sivuliikettä koskevia säännöksiä.

44 §

Sivuliikkeen perustaminen valtioon, joka ei kuulu Euroopan talousalueeseen

Maksulaitoksen, joka aikoo perustaa sivuliikkeen muuhun kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon, on haettava lupa Finanssivalvonnalta. Lupa on myönnettävä, jos sivuliikkeen valvonta on riittävästi järjestettävissä ja jos sivuliikkeen perustaminen ei maksulaitoksen hallinto ja taloudellinen tila huomioon ottaen ole omiaan vaarantamaan maksulaitoksen toimintaa. Finanssivalvonnalla on oikeus luvan hakijaa kuultuaan asettaa lupaan sivuliikkeen toimintaa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja.

Lupahakemukseen liitettävistä selvityksistä säädetään valtiovarainministeriön asetuksella.

45 §

Palvelujen tarjoaminen toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon

Maksulaitoksen, joka aikoo tarjota maksupalveluja toisen Euroopan talousalueeseen

kuuluvan valtion alueella perustamatta sivuliikettä, on ilmoitettava etukäteen Finanssivalvonnalle, mitä palveluja se aikoo tarjota.

Finanssivalvonnan on kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta ilmoitettava 1 momentissa tarkoitetun valtion valvontaviranomaiselle maksulaitoksen nimi, osoite, organisaatorakenne, maksulaitoksen johtamisesta vastuussa olevien henkilöiden nimet sekä palvelut, joita maksulaitos aikoo tarjota.

46 §

Kotipaikan siirto toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon

Jos maksulaitos aikoo siirtää kotipaikkansa toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon siten kuin eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa tai eurooppaosuuskuntaasetuksen 7 artiklassa säädetään, maksulaitoksen on lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 ja 3 kohdassa tai eurooppaosuuskuntaasetuksen 7 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja selonteosta viipymättä sen jälkeen, kun maksulaitos on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.

Jos maksulaitos aikoo kotipaikan siirron jälkeen jatkaa maksupalvelutoimintaa Suomessa, siihen sovelletaan, mitä ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa säädetään.

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain 9 §:n 5 momentissa tai eurooppaosuuskuntalain 9 §:n 5 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen eurooppayhtiölain 9 §:n 2 momentissa tai eurooppaosuuskuntalain 9 §:n 3 momentissa tarkoitettua luvan myöntämistä, että maksulaitos ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa, Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Todistuksen saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai osuuskuntalain 16 luvun 13 §:n 1 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

47 §

Sulautuminen ja jakautuminen toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon

Jos maksulaitos, joka on eurooppayhtiö tai osakeyhtiö, osallistuu rajat ylittävään sulautumiseen tai rajat ylittävään jakautumiseen Euroopan talousalueella, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa taikka osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:ssä tai jakautumista koskevaa 17 luvun 25 §:ssä tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen luvan myöntämistä, että maksulaitos ei ole noudattanut sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta sulautumista, jakautumista tai eurooppayhtiön perustamiseen liittyvää kotipaikan siirtoa.

Jos maksulaitos, joka on eurooppaosuuskunta tai osuuskunta, osallistuu rajat ylittävään sulautumiseen tai rajat ylittävään jakautumiseen Euroopan talousalueella, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppaosuuskuntalain 4 §:n 3 momentissa taikka osuuskuntalain 16 luvun 25 §:ssä tai jakautumista koskevaa 17 luvun 24 §:ssä tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen luvan myöntämistä, että maksulaitos ei ole noudattanut sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osuuskuntalain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta sulautumista, jakautumista tai eurooppaosuuskunnan perustamiseen liittyvää kotipaikan siirtoa.

Jos toiseen valtioon rekisteröitävä vastaanottava yhtiö tai osuuskunta aikoo sulautumisen jälkeen jatkaa maksupalvelun tarjontaa Suomessa, yhtiöön ja osuuskuntaan sovelle-

taan, mitä ulkomaisen maksulaitoksen oikeudesta tarjota maksupalvelua Suomessa säädetään.

8 luku

Vahingonkorvaus- ja rangaistussäännökset

48 §

Vahingonkorvausvelvollisuus

Joka tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisella menettelyllä aiheuttaa vahinkoa, on velvollinen korvaamaan vahinkoa kärsineelle aiheuttamansa vahingon.

Vahingonkorvauksen sovittelusta sekä korvausvastuun jakautumisesta kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken on voimassa, mitä vahingonkorvauslain (412/1974) 2 ja 6 luvussa säädetään.

49 §

Maksulaitosrikos

Joka tahallaan tarjoaa maksupalvelua 6 §:n vastaisesti ilman toimilupaa tai 8 §:n 2 momentissa tarkoitettua päätöstä, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, maksulaitosrikoksesta sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Maksulaitosrikoksesta tuomitaan myös asiamies, joka tarjoaa maksupalvelua 24 §:n 5 momentin vastaisesti ennen merkitsemistään rekisteriin.

Rangaistus väärän todistuksen antamisesta viranomaiselle säädetään rikoslain (39/1889) 16 luvun 8 §:ssä.

50 §

Salassapitovelvollisuuden rikkominen

Rangaistus 37 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 ja 2 §:n mukaan, jollei muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

9 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

51 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

52 §

Maksulaitoksen toimilupavaatimusta koskevat siirtymäsäännökset

Finanssivalvonta myöntää ilman hakemusta tämän lain mukaisen maksulaitoksen toimiluvan oikeushenkilölle, jolla tämän lain voimaan tullessa on luottolaitostoiminnasta annetun lain mukainen maksuliikkeyhteisön toimilupa, mutta joka ei laske liikkeeseen sähköistä rahaa. Finanssivalvonnan on ilmoitettava maksuliikkeyhteisölle toimiluvan myöntämisestä ennen sen myöntämistä.

Oikeushenkilön, joka tämän lain voimaan tullessa tarjoaa maksupalveluja ilman maksuliikkeyhteisön toimilupaa, on haettava tämän lain mukaista toimilupaa Finanssivalvonnalta viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2011 tai lopetettava maksupalvelun tarjoaminen. Tässä momentissa säädettyä määräaikaa sovelletaan myös oikeushenkilön asiamieheen.

Tämän lain voimaan tullessa ratkaisematta olevan maksuliikkeyhteisön toimilupaa koskevan hakemuksen käsittelyyn sovelletaan tätä lakia.

Luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettun rahoituslaitoksen, joka tämän lain voimaan tullessa tarjoaa maksupalveluja ja joka kuuluu sen emoyrityksenä olevan luottolaitoksen konsolidoituun valvontaan, myönnetään toimilupa, jos se toimittaa Finanssivalvonnalle tiedot, jotka tämän lain 11 §:n ja sen nojalla annetun asetuksen mukaan on sisällytettävä toimilupahakemukseen ja rahoituslaitos täyttää tässä laissa säädetty vaatimukset.

Luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön, joka on aloittanut tässä laissa tarkoitettujen maksupalveluiden tarjoamisen ennen tämän lain voimaantuloa ja joka täyttää 7 §:ssä tar-

koitetut edellytykset, on haettava viimeistään 31 päivänä lokakuuta 2012 Finanssivalvon-
nalta 8 §:ssä tarkoitettua päätöstä tai lopetet-
tava maksupalvelun tarjoaminen.

2.

Laki

ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tämä laki koskee ulkomaisen maksulaitok-
sen oikeutta liiketoimintana tarjota maksu-
palvelua Suomessa.

Mitä tässä laissa säädetään ulkomaisen
maksulaitoksen sivuliikkeestä, sovelletaan
soveltuvin osin myös ulkomaisen maksulai-
toksen Suomeen sijoittautuneeseen asiamie-
heen.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *ulkomaisella maksulaitoksella* maksu-
palvelun tarjoamista harjoittavaa oikeushen-
kilöä, joka on saanut maksulaitoslain (/)
6 §:ssä tarkoitettua toimilupaa vastaavan toi-
miluvan muussa Euroopan talousalueeseen
kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa;

2) *maksupalvelulla* maksulaitoslain 1 §:ssä
tarkoitettua maksupalvelua;

3) *kotivaltiolla* Euroopan talousalueeseen
kuuluvaa valtiota, jossa maksulaitos on saa-
nut toimiluvan.

3 §

Valvonta

Ulkomaisen maksulaitoksen Suomessa ta-
pahtuvan toiminnan valvonnasta sekä Fi-
nanssivalvonnan oikeudesta antaa tietoja ul-
komaiselle Finanssivalvontaa vastaavalle
valvontaviranomaiselle säädetään Finansi-
valvonnasta annetussa laissa (878/2008).

2 luku

Sijoittautumisoikeus Euroopan talousalu- eeseen kuuluvasta valtiosta

4 §

Sivuliikkeen aloittamisen edellytykset

Ulkomainen maksulaitos voi perustaa sivu-
liikkeen Suomeen yrityksen kotivaltion val-
vontaviranomaisen ilmoitettua sivuliikkeen

perustamisesta Finanssivalvonnalle. Ilmoituksessa on oltava riittävät tiedot maksulaitoksen nimestä ja osoitteesta, tarjottavista maksupalveluista, sivuliikkeen organisatorakenteesta ja sivuliikkeen toiminnasta vastuussa olevien henkilöiden nimet.

5 §

Maksupalveluiden tarjoaminen sivuliikettä perustamatta

Ulkomaisella maksulaitoksella on oikeus harjoittaa toimintaa Suomessa myös perustamatta tytäryritystä tai sivuliikettä.

Ulkomainen maksulaitos voi aloittaa maksupalvelun tarjoamisen Suomessa, kun Finanssivalvonta on saanut maksulaitokselle toimiluvan myöntäneen valtion Finanssivalvontaa vastaavalta valvontaviranomaiselta ilmoituksen tarjottavista maksupalveluista ja tiedon siitä, miten maksulaitos aikoo tarjota maksupalvelua Suomessa, mikä on maksulaitoksen organisatorakenne sekä mitkä ovat maksupalvelutoiminnasta vastuussa olevien henkilöiden nimet.

6 §

Sivuliikkeen toiminnan ja rajat ylittävän maksupalvelun tarjoamisen rajoittaminen ja kieltäminen

Jos ulkomainen maksulaitos jatkaa yrityksen kotivaltion Finanssivalvontaa vastaavan toimivaltaisen viranomaisen toimenpiteistä huolimatta säännösten tai määräysten vastaista toimintaa Suomessa, Finanssivalvonnan on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin sellaisen toiminnan estämiseksi, joka vaarantaa maksupalvelun käyttäjien aseman tai maksujärjestelmien luotettavan toiminnan taikka josta aiheutuu rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen uhka. Tarvittaessa Finanssivalvonta voi estää uusien liiketoimien aloittamisen. Sivuliikkeen toiminnan ja maksupalvelun tarjoamisen kieltämiseen sovelletaan lisäksi, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 61 §:ssä säädetään.

3 luku

Muut säännökset

7 §

Sivuliikkeen johto

Sivuliikkeellä on oltava sen toiminnasta vastaava johtaja, joka myös edustaa ulkomaista maksulaitosta sivuliikkeen toimintaa koskevissa oikeussuhteissa.

Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty ei saa olla sivuliikkeen johtajana.

Sivuliikkeen johtaja on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän tehtävässään on rikkomalla tätä lakia tai muuta sivuliikkeen toimintaa koskevaa säännöstä tahallisesti tai huolimattomuudesta aiheuttanut sivuliikkeen asiakkaalle tai muulle henkilölle.

8 §

Kaupparekisterimerkinnät

Sivuliikkeestä on tehtävä ilmoitus kaupparekisteriin niin kuin siitä kaupparekisterilaisissa (129/1979) säädetään.

Sen estämättä, mitä muualla laissa säädetään toiminimestä, maksulaitos voi Suomessa harjoittaa toimintaansa samalla toiminimellä kuin sillä on kotivaltiossaan.

Patentti- ja rekisterihallitus voi vaatia, että toiminimeen tehdään erottava lisäys, jos se ei selvästi erotu parempaa etuoikeutta nauttivista nimistä tai jos on olemassa vaara, että se on sekoitettavissa sellaiseen toiminimeen tai tavaramerkkiin, johon jollain toisella on aikaisempi yksinoikeus Suomessa.

9 §

Toiminimen kirjoittaminen

Sivuliikkeen toiminimen kirjoittaa sen johtaja tai ulkomaisen maksulaitoksen antaman valtuutuksen perusteella muu yksin tai useampi yhdessä.

10 §

Riskienhallinta

Sivuliike ei saa toiminnassaan ottaa niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa sivuliikkeen toiminnalle. Sivuliikkeellä on oltava toimintaansa nähden riittävät riskienhallintajärjestelmät.

11 §

Salassapitovelvollisuus

Sivuliikkeen toimihenkilön salassapitovelvollisuudesta, tietojenanto-oikeudesta ja salassapitovelvollisuuden rikkomisesta on voimassa, mitä maksulaitoslain 37, 38 ja 50 §:ssä säädetään.

Sivuliikkeellä on oikeus 1 momentin estämättä antaa edustamalleen ulkomaiselle maksulaitokselle toimiluvan myöntäneen valtion Finanssivalvontaa vastaavalle valvontaviran-

omaiselle sekä edustamansa ulkomaisen maksulaitoksen tilintarkastajalle ne tiedot, jotka on säädetty tai asianmukaisessa järjestyksessä määrätty ilmoitettaviksi.

12 §

Markkinointi ja sopimusehdot sekä muut menettelytavat

Ulkomaisen maksulaitoksen sivukonttoriin ja ulkomaiseen maksulaitokseen, joka muuten tarjoaa Suomessa maksupalvelua, sovelletaan, jollei muusta laista muuta johdu, mitä maksulaitoslain 32—36 §:ssä säädetään.

13 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki**luottolaitoslaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan luottolaitostoiminnasta 9 päivänä helmikuuta 2007 annetun lain (121/2007) 4 §:n 1 momentin 2 kohta, 8 §:n 1 momentti, 12 §, 20 §:n 1 momentti, 22 §:n 1 momentti, 30 §:n 1 momentin 5 kohta, 31 §:n 1 ja 3 momentti, 32 ja 44 §, 53 §, 55 §:n 4 momentti, 66 §, 76 §:n 1 momentti ja 134 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 20 §:n 1 momentti laissa (929/2007), seuraavasti:

4 §

Luottolaitostoiminta

Luottolaitostoiminnalla tarkoitetaan tässä laissa liiketoimintaa, jossa yleisöltä vastaanotetaan takaisinmaksettavia varoja sekä:

2) lasketaan liikkeeseen sähköistä rahaa.

8 §

Luottolaitos

Luottolaitos on yritys, jolla on tämän lain mukainen toimilupa luottolaitostoimintaan. Luottolaitos voi olla talletuspankki, luottoyhteisö tai sähkörahayhteisö.

12 §

Sähkörahayhteisö

Sähkörahayhteisö on luottolaitos, joka voi harjoittaa 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua toimintaa.

Sähkörahayhteisö voi olla osakeyhtiö tai osuuskunta.

20 §

Luottolaitoksen yksinoikeutta takaisinmaksuttavien varojen vastaanottamiseen koskevat poikkeukset

Mitä 19 §:ssä säädetään, ei rajoita Suomen Pankin oikeutta ottaa vastaan takaisinmaksuttavia varoja yleisöltä, rahastoyhtiön oikeutta harjoittaa sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitettua sijoitusrahastotoimintaa, maksulaitoksen tai maksulaitoslain (/) 7 §:ssä tarkoitettua henkilön oikeutta harjoittaa mainitussa laissa tarkoitettua maksupalvelun tarjoamista eikä vakuutuslaitoksen oikeutta harjoittaa vakuutusyhtiölaissa tarkoitettua vakuutusliikettä. Mitä 19 §:ssä säädetään, ei myöskään rajoita sellaisten maksuvälineiden myyntiä, jotka eivät ole sähköistä rahaa.

22 §

Toimilupahakemus

Finanssivalvonta myöntää hakemuksesta luottolaitoksen toimiluvan. Toimilupa voidaan antaa talletuspankin, luottoyhteisön tai sähkörahayhteisön toimintaan. Toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä säädetään valtiovarainministeriön asetuksella.

30 §

Talletuspankille sallittu liiketoiminta

Talletuspankille sallittua liiketoimintaa on:

5) maksupalvelu ja muu maksuliike;

31 §

Luottoyhteisölle sallittu liiketoiminta

Luottoyhteisö saa harjoittaa 30 §:n 1 momentissa tarkoitettua liiketoimintaa lukuun ottamatta talletusten hankkimista yleisöltä. Luottoyhteisö saa vastaanottaa yleisöltä muita vaadittaessa takaisinmaksuttavia varoja kuin talletuksia vain maksupalveluiden tarjoamisen ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskun yhteydessä. Luottoyhteisö voi harjoittaa kiinnitysluottopankkitoimintaa niin kuin kiinnitysluottopankkilaissa säädetään.

Luottoyhteisön maksupalvelun tarjoamista varten tilille vastaanottamiin vaadittaessa takaisinmaksuttaviin varoihin sovelletaan, mitä 135—138 §:ssä säädetään talletuksesta.

32 §

Sähkörahayhteisölle sallittu liiketoiminta

Sähkörahayhteisö saa harjoittaa muuta 30 §:n 1 momentin 1, 2, 5, 6 ja 8 kohdassa tarkoitettua ja niihin verrattavaa tai niihin läheisesti liittyvää liiketoimintaa kuin talletusten hankkimista yleisöltä ja maksupalvelua. Sähkörahayhteisö ei saa myöskään vastaanottaa yleisöltä muita vaadittaessa takaisinmaksuttavia varoja muuten kuin sähköisen rahan liikkeeseenlaskun yhteydessä. Sähkörahayhteisö ei saa myöntää luottoa.

Sähkörahayhteisö ei saa omistaa osakkeita eikä osuuksia muussa yhteisössä kuin 14 §:ssä tarkoitettussa palveluyrityksessä. Sähkörahayhteisö ei saa tehdä muita johdannaisopimuksia kuin sellaisia korko- tai valuuttasidonnaisia vakioituja johdannaisopimuksia, jotka ovat päivittäisen vakuusvaatimuksen piirissä ja joiden tarkoituksena on kattaa sähkörahayhteisön varoihin ja velkoihin liittyvät riskit.

44 §

Vähimmäispääoma

Talletuspankin ja luottoyhteisön osakepääoman, osuuspääoman tai peruspääoman on

oltava vähintään viisi miljoonaa euroa. Sähkörahayhteisön osake- tai osuuspääoman on oltava vähintään miljoona euroa. Pääoman on oltava kokonaan merkitty toimilupaa myönnettäessä.

53 §

Sähkörahayhteisön maksuvalmius

Sähkörahayhteisöllä on oltava sijoitettuna seuraaviin sijoituskohteisiin vähintään määrä, joka vastaa sähkörahayhteisön sähköisen rahan liikkeesenlaskua vastaan vastaanottamiin varoihin perustuvien velkojen yhteenlaskettua määrää:

1) erät, joiden 58 §:ssä tarkoitettu riskikerroin on 0 prosenttia;

2) sellaiset saamiset luottolaitoksilta ja ulkomaisilta luottolaitoksilta, joiden 58 §:ssä tarkoitettu riskikerroin on 20 prosenttia;

3) muut Finanssivalvonnan hyväksymät velkasitoumukset.

Edellä 1 momenttia sovellettaessa omaisuuserät arvostetaan hankintamenon suuruisina tai, jos niiden raportointihetken todennäköinen luovutushinta on sitä alhaisempi, tämän määräisinä.

Sähkörahayhteisö saa sijoittaa 1 momentissa tarkoitettuja varoja 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuihin eriin enintään määrän, joka vastaa sähkörahayhteisön omien varojen kaksikymmenkertaista määrää.

Jos 1 momentissa tarkoitettujen omaisuuserien määrä laskee alle mainitussa momentissa tarkoitettua määrän, Finanssivalvonnan on asetettava määräaika, jonka kuluessa sähkörahayhteisön on ryhdyttävä toimenpiteisiin omaisuuserien määrän saattamiseksi mainitussa momentissa tarkoitettulle tasolle. Finanssivalvonta voi tällöin ja muulloinkin sähkörahayhteisön hakemuksesta määräajaksi sallia, että sähkörahayhteisön 1 momentissa tarkoitettujen velkojen katteena on muita kuin momentissa tarkoitettuja omaisuuseriä. Tällaisia omaisuuseriä saa kuitenkin olla enintään määrä, joka ei ylitä viittä prosenttia mainittujen velkojen tai sähkörahayhteisön omien varojen määrästä, sen mukaan kumpi näistä on pienempi.

55 §

Omien varojen vähimmäismäärä

Sähkörahayhteisöllä on oltava 1 momentista poiketen omia varoja 66 §:ssä säädetty määrä.

66 §

Sähkörahayhteisön omien varojen vähimmäismäärä

Sähkörahayhteisöllä on oltava 57—65 §:ssä säädetystä poiketen omia varoja vähintään määrä, joka vastaa kahta prosenttia sähkörahayhteisön sähköisen rahan liikkeesenlaskua vastaan vastaanottamien varojen yhteenlasketusta määrästä tai, jos tällaisten velkojen yhteismäärän viimeisen kuuden kuukauden kuukausittainen keskiarvo on tätä suurempi, kahta prosenttia mainitusta keskiarvosta. Jos sähkörahayhteisön toiminnan aloittamisesta on kulunut vähemmän kuin kuusi kuukautta, edellä mainitun keskiarvon sijasta sovelletaan sähkörahayhteisön toimintasuunnitelmassaan asettamaa, Finanssivalvonnan hyväksymää tavoitearvoa.

Sähkörahayhteisön on sovellettava niihin varoihin, jotka on sijoitettava 53 §:n 3 momentin mukaisesti, sellaisia rajoituksia, jotka ovat tarpeen sähkörahayhteisön suojaamiseksi varoihin liittyviltä markkinariskeiltä.

76 §

Konsolidoitu vakavaraisuusvaatimus

Luottolaitoksella on oltava konsolidoituja omia varoja määrä, joka tarvitaan kattamaan konsolidoidut 55 §:n 1 momentissa tarkoitettut riskit. Sähkörahayhteisöllä on oltava konsolidoituja omia varoja määrä, joka vastaa 66 §:ssä säädettyä osuutta konsolidointiryhmään kuuluvien yritysten vastaanottamien, mainitussa pykälässä tarkoitettujen varojen yhteenlasketusta määrästä.

134 §

Asiakkaan oikeus peruspankkipalveluihin

Talletuspankki saa kieltäytyä tavanomaisen talletustilin avaamisesta ja tilin käyttöön tarkoitettua välineen myöntämisestä taikka maksupalvelua koskevan toimeksiannon hoitamisesta ETA-valtiossa laillisesti oleskelevalle luonnolliselle henkilölle vain, jos kieltäytymiselle on painava peruste. Perusteen tulee

liittyä asiakkaaseen tai hänen aiempaan käyttäytymiseensä taikka siihen, ettei asiakassuhteelle ilmeisesti ole todellista tarvetta. Kieltäytymisen peruste on ilmoitettava asiakkaalle.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 .

4.

Laki**sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 6 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sijoituspalveluyrityksistä 26 päivänä lokakuuta 2007 annetun lain (922/2007) 6 §:n 1 momentti seuraavasti:

6 §

Luottolaitos ja rahoituslaitos

Tässä laissa luottolaitoksella tarkoitetaan luottolaitostoiminnasta _____ annetun lain _____

(121/2007) 8 §:ssä tarkoitettua muuta yhteisöä kuin sähkörahayhteisöä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 .

5.

Laki**Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnasta 19 päivänä joulukuuta 2008 annetun lain (878/2008) 6 §:n 1 momentin 5, 10 ja 13 kohta, 26 §:n 4 momentti, 45 §:n 1 momentti, 55 §, 56 § ja 58 §:n 1 momentti, sekä
lisätään 4 §:n 2 momenttiin uusi 9 a kohta ja 5 §:ään uusi 10 a kohta, seuraavasti:

4 §

Valvottavat

 Toimilupavalvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

 9 a) maksulaitoslaissa (/) tarkoitettua maksulaitosta;

5 §

Muut finanssimarkkinoilla toimivat

Muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:

 10 a) maksulaitoslain 7 §:ssä tarkoitettua;

6 §

Muut määritelmät

 Tässä laissa tarkoitetaan:

 5) *ulkomaisella valvottavalla* yritystä, joka vastaa luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua luottolaitosta, sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä, sijoitusrahastolaissa tarkoitettua rahastoyhtiötä, vakuutusyhtiölaissa tarkoitettua vakuutusyhtiötä tai maksulaitos-

 laissa tarkoitettua maksulaitosta ja jolla on Suomessa sivuliike taikka joka tarjoaa tai aikoo tarjota Suomeen palveluja sivuliikettä perustamatta;

 10) *sivuliikkeellä* luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön, maksulaitoksen ja vakuutusyhtiön sivuliikettä sekä ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa tarkoitettua ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevaa sivukonttoria, ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa tarkoitettua ulkomaisen vakuutusyhtiön Suomessa olevaa sivuliikettä, ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetussa laissa tarkoitettua ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen Suomessa olevaa sivuliikettä, ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetussa laissa tarkoitettua ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa olevaa sivuliikettä sekä ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa tarkoitettua ulkomaisen maksulaitoksen Suomessa olevaa sivuliikettä;

 13) *säännöllä* valvottavan yhtiöjärjestystä ja yhdistysjärjestystä sekä osuuskuntamuotoisen luottolaitoksen, maksulaitoksen, säästöpankin, hypoteekkiyhdistyksen, eläkesäätiön, vakuutuskassan, työttömyyskassan, talletussuojarahaston, sijoittajien korvausrahaston, arvopaperipörssin, selvitysyhteisön, arvopaperikeskuksen ja sijoitusrahaston sääntöjä samoin kuin muita sääntöjä, jotka Fi-

nanssivalvonta tai muu viranomaisen finanssimarkkinoita koskevien säännösten nojalla vahvistaa finanssimarkkinoilla toimivalle tai joita finanssimarkkinoilla toimivat muuten ovat finanssimarkkinoita koskevien säännösten nojalla velvolliset toiminnassaan noudattamaan.

26 §

Toimiluvan peruuttaminen ja siihen rinnastettava toiminnan määrääminen lopetettavaksi

Finanssivalvonnan on peruutettava ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevan sivuliikkeen, maksulaitoksen, hypoteekkiyhdistyksen, vakuutusyhtiön, ulkomaisen vakuutusyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen, sijoituspalveluyrityksen, ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen Suomessa olevan sivuliikkeen, rahastoyhtiön, ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen ja säilytysyhteisön hakemuksesta sille myöntämänsä toimilupa, jos tällainen valvottava ei enää harjoita toimiluvan mukaista toimintaa ja on sillä perusteella hakenut toimiluvan peruuttamista. Osakeyhtiömuotoisen luottolaitoksen toimiluvan peruuttamisesta luottolaitoksen hakemuksesta säädetään liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001), säästöpankin toimiluvan peruuttamisesta säästöpankin hakemuksesta säästöpankkilaissa (1502/2001) ja osuuskuntamuotoisen luottolaitoksen toimiluvan peruuttamisesta luottolaitoksen hakemuksesta osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa.

45 §

Asiakkaansuojan valvontaa koskevien säännösten soveltamisala

Finanssivalvonta valvoo siten kuin tässä luvussa säädetään, että luottolaitos, maksulaitos, vakuutusyhtiö, vakuutusyhdistys, vakuu-

tusedustaja, sijoituspalveluyritys, rahastoyhtiö ja arvopaperipörssi noudattavat niihin sovellettavia markkinointia ja sopimusehtojen käyttöä sekä kuluttajan kannalta sopimatonta tai hyvän tavan vastaista muuta menettelyä asiakassuhteessa koskevia säännöksiä. Arvopaperien ja johdannaissopimusten markkinointia koskevien säännösten noudattamisen valvonnasta säädetään arvopaperimarkkinalaissa.

55 §

Sivuliikkeen perustamista ja muuta palvelujen tarjoamista toiseen ETA-valtioon koskeva ilmoitusvelvollisuus

Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa isäntävaltion valvontaviranomaiselle valvottavan sivuliikkeen perustamisesta isäntävaltioon ja palvelujen tarjoamisesta isäntävaltioon sivuliikettä perustamatta säädetään luottolaitostoiminnasta annetussa laissa, maksulaitoslaissa, sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa, sijoitusrahastolaissa ja vakuutusyhtiölaissa. Lisäeläkkeiden tarjoamisesta toisessa ETA-valtiossa säädetään eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa sekä vakuutusedustuksesta toisessa ETA-valtiossa vakuutusedustuksesta annetussa laissa. Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa toisen ETA-valtion valvontaviranomaiselle arvopaperipörssin toiminnasta toisessa ETA-valtiossa säädetään arvopaperimarkkinalaissa.

56 §

Suomalaisen valvottavan toisessa ETA-valtiossa olevan sivuliikkeen tarkastaminen

Finanssivalvonnan oikeuteen tarkastaa luottolaitoksen, maksulaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön ja vakuutusyhtiön toisessa ETA-valtiossa olevan sivuliikkeen toimintaa sovelletaan, mitä 24 §:ssä säädetään. Finanssivalvonnan on ennen tarkastuksen tekemistä ilmoitettava siitä isäntävaltion valvontaviranomaiselle.

58 §

Yhteistyö toimiluvan peruuttamisessa ja toiminnan rajoittamisessa, vakuutuskannan luovutuksessa, konkurssiin tai selvitystilaan asettamisessa ja omaisuuden asettamisessa panttaus- ja luovutuskieltoon

Finanssivalvonnan on viipymättä ilmoitettava isäntävaltion valvontaviranomaiselle toiseen ETA-valtioon sijoittautuneen tai siellä palveluja tarjoavan luottolaitoksen, maksulaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahasto-

yhtiön ja vakuutusyhtiön konkurssin tai selvitystilan aloittamista koskevasta päätöksestä ja konkurssin tai selvitystilan vaikutuksista sekä toimiluvan peruuttamista tai toiminnan rajoittamista koskevasta päätöksestä samoin kuin omaisuuden asettamisesta panttaus- ja luovutuskieltoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki

Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan Finanssivalvonnan valvontamaksusta 19 päivänä joulukuuta 2008 annetun lain (879/2008) 2 §:n 3 momentti, 4 §:n 1 momentti, 5 §:n 1 momentti, 6 §:n 1 momentti, sekä lisätään 1 §:n 1 momenttiin uusi 2 a kohta, seuraavasti:

1 §

Maksuvelvollinen

Finanssivalvonnan valvontamaksun on velvollinen suorittamaan:

2 a) maksulaitoslain (/) 7 §:ssä tarkoitettu;

2 §

Valvontamaksu

Suhteellinen maksu lasketaan maksuvelvollisen viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen

mukaisen taseen loppusumman, hallinnoitujen sijoitusrahastojen varojen yhteismäärän, liikevaihdon tai jäsenmaksutulon perusteella siten kuin tässä laissa säädetään. Sijoituspalveluyrityksen liikevaihdoksi katsotaan tuloslaskelman mukaisten tuottojen yhteismäärä siten, että arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan osalta mukaan luetaan nettotuotot. Jos nettotuotto on negatiivinen, se merkitään nollaksi. Mitä tässä laissa säädetään rahastoyhtiöistä ja niiden hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärästä, sovelletaan vastaavasti kiinteistörahastoihin ja niiden varojen määrään. Maksulaitoksen, joka harjoittaa maksulaitoslain 9 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta liiketoimintaa, liikevaihdoksi katsotaan maksupalveluiden osuus yrityksen kokonaisliikevaihdosta.

4 §

Suhteellinen valvontamaksu

Suhteelliseen valvontamaksun maksuperuste ja maksun määrä prosentteina maksuperusteesta sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Maksuperuste	Maksun määrä prosentteina maksuperusteesta
luottolaitostoinnasta annetussa laissa tarkoitettu talletuspankki	taseen loppusumma	0,00284
luottolaitostoinnasta annetussa laissa tarkoitettu luottoyhteisö ja sähkörahayhteisö	taseen loppusumma	0,00284
maksulaitoslaissa tarkoitettu maksulaitos	liikevaihto	0,25
vakuutusyhtiölaissa (521/2008) tarkoitettu vahinkovakuutusyhtiö	taseen loppusumma x 4	0,00284
vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu henkivakuutusyhtiö	taseen loppusumma	0,00284
työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettu työeläkevakuutusyhtiö	taseen loppusumma	0,00284
vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettu vakuutusyhdistys	taseen loppusumma x 4	0,00284
eläkesäätiölaissa tarkoitettu eläkesäätiö	taseen loppusumma	0,00284
vakuutuskassalaissa tarkoitettu eläkekassa	taseen loppusumma	0,00284
vakuutuskassalaissa tarkoitettu sairauskassa	taseen loppusumma x 4	0,00284
vakuutuskassalaissa tarkoitettu muu vakuutuskassa kuin eläkekassa tai sairauskassa	taseen loppusumma	0,00284
maatalousyrittäjän eläkelaiissa (1280/2006) tarkoitettu Maatalousyrittäjien eläkelaitos	taseen loppusumma	0,00284
merimieseläkelaiissa (1290/2006) tarkoitettu Merimieseläkekassa	taseen loppusumma x 0,4	0,00284
työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) tarkoitettu työttömyysvakuutusrahasto sekä Koulutusrahasto	taseen loppusumma	0,00284
Tapaturmavakuutuslaitosten liitto, Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus, Ympäristövakuutuskeskus ja työttömyyskassalaissa (603/1984) tarkoitettu työttömyyskassojen tukikassa	taseen loppusumma x 4	0,00284
valtion eläkerahastosta annetussa laissa (1297/2006) tarkoitettu valtion eläkerahasto, kunnallisissa eläkelaiissa (549/2003) tarkoitettu Kuntien eläkevakuutus -niminen kunnallinen eläkelaitos ja kirkkolaissa (1054/1993) tarkoitettu Kirkon keskusrahaston eläkerahasto	taseen loppusumma x 0,4	0,00284

sellaisen ulkomaisen luottolaitoksen ja rahoituslaitoksen sivukonttori, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	taseen loppusumma	0,00095
sellaisen ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttori, jonka kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen	taseen loppusumma	0,00284
ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	liikevaihto	0,11
sijoitusrahastolaissa tarkoitettu rahastoyhtiö	rahastoyhtiön hallintoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärä	0,0022
lisämaksu rahastoyhtiölle, joka tarjoaa omaisuudenhoitoa tai sijoitusneuvontaa	omaisuudenhoidon ja sijoitusneuvonnan liikevaihto	0,34
arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettu arvopaperipörssi ja muu selvitysyhteisö kuin arvopaperikeskus sekä kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa (772/1988) tarkoitettu optioyhteisö	liikevaihto	1,30 %; maksu on kuitenkin vähintään 50 000 euroa
sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa (922/2007) tarkoitettu muu sijoituspalveluyritys kuin lain 45 §:n 3—5 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	liikevaihto	0,34
sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 45 §:n 3—5 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	liikevaihto	0,11
työttömyyskassalaissa tarkoitettu työttömyyskassa	jäsenmaksutulo	0,66
ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	liikevaihto	0,15
ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliike, jonka kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen	liikevaihto	0,34
ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	liikevaihto	0,15
ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliike, jonka kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen	liikevaihto	0,34
ulkomaisen vakuutusyhtiön sivuliike, jonka kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen	vakuutusmaksutulo	0,03

5 §

Suhteellista valvontamaksua maksavan perusmaksu

Edellä 4 §:ssä tarkoitettujen suhteellisen valvontamaksun lisäksi maksettavan perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Perusmaksu euroina
liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001) tarkoitettu liikepankki, säästöpankkilaissa (1502/2001) tarkoitettu säästöpankkiosakeyhtiö sekä osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1504/2001) tarkoitettu osuuspankkiosakeyhtiö	6 000
muu luottolaitos	2 000
lisämaksu luottolaitokselle, jonka palkkiotuottojen määrä on suurempi kuin rahoituskate	9 000
maksulaitos	2 000
vakuutusyhtiö	6 000
vakuutusyhdistys	1 000
eläkesäätiö ja eläkekassa	1 200
muu vakuutuskassa kuin eläkekassa	800
työttömyyskassa	6 000
Maatalousyrittäjien eläkelaitos, Merimieseläkekassa, työttömyysvakuutusrahasto ja Koulutusrahasto	6 000
Tapaturmavakuutuslaitosten liitto, Liikennevakuutuskeskus, Potilaskorvauskeskus, Ympäristövakuutuskeskus ja työttömyyskassojen tukikassa	1 200
valtion eläkerahasto, Kuntien eläkevakuutus ja Kirkon keskusrahaston eläkerahasto	15 000
sellaisen ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttori, jonka kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen	3 000
ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttori, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	2 000
rahastoyhtiö	4 000
muu sijoituspalveluyritys kuin sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 45 §:n 3—5 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	6 000
sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 45 §:n 3—5 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	1 000
ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	2 000
ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliike, jonka kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen	3 000
ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	1 000
ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	2 000
ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliike, jonka kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen	3 000
ulkomaisen vakuutusyhtiön sivuliike, jonka kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen	3 000

6 §

Muun maksuvelvollisen perusmaksu

Muun kuin 4 §:ssä tarkoitetun maksuvelvollisen perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Perusmaksu euroina
arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettu arvopaperikeskus	260 000
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu talletussuojarahasto	12 000
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu vakuusrahasasto	2 000
luottolaitostoiminnasta annetun lain 5 §:ssä tarkoitettua rajoitettua luottolaitostoimintaa harjoittava osakeyhtiö ja osuuskunta	1 000
maksulaitoslain 7 §:ssä tarkoitettu oikeushenkilö	1 000
maksulaitoslain 7 §:ssä tarkoitettu luonnollinen henkilö	200
sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettu sijoittajien korvausrahasasto	3 000
sijoitusrahastolaissa tarkoitettu säilytisyhteisö	3 000
osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa tarkoitettu osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö	6 000
luottolaitoksen ja vakuutusyhtiön omistusyhteisö sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettujen ryhmittymien omistusyhteisö	10 000
omistusyhteisö, jonka määräysvallassa arvopaperipörssi, arvopaperikeskus, optioyhteisö tai selvitysyhteisö on arvopaperimarkkinalain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla	10 000
sijoituspalveluyrityksen ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisö	1 000
vakuutusedustuksesta annetussa laissa tarkoitettu vakuutusmeklari	1 000 Perusmaksua korotetaan 180 euroa jokaista vakuutusmeklariyrityksen tai yksityisen elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevaa rekisteröityä vakuutusmeklaria kohden.
arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettu tilinhoitajayhteisö	6 000 Jos tilinhoitajayhteisöllä on yksi tai useampi arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 7 a §:ssä tarkoitettu asiamies, tilinhoitajayhteisön perusmaksua korotetaan 3 000 euroa

	jokaista asiamiestä kohden.
arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 8 §:n 2 momentissa tarkoitettu suomalainen selvitysosapuoli ja sellainen ulkomainen selvitysosapuoli, jolla on kiinteä toimipaikka Suomessa	12 000
arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettu kirjausrahasto ja arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettu selvitysrahasto	2 000
arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettujen julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	15 500 Perusmaksua korotetaan 16 000 euroa, jos osakkeelle on arvopaperimarkkinalain 4 luvun 10 §:ssä tarkoitettujen likviditeetti markkinat.
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema osake on otettu hakemuksesta arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettua julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteeksi Euroopan talousalueella yksinomaan muussa valtiossa kuin Suomessa	12 500
arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettujen julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija, jos kysymyksessä on 4 §:ssä tarkoitettu maksuvelvollinen tai jos liikkeeseenlaskijan kotipaikka ei ole Suomessa	10 500
julkisen kaupankäynnin kohteena olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija	3 000
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema muu arvopaperi kuin osake on otettu hakemuksesta arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettua julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteeksi Euroopan talousalueella yksinomaan muussa valtiossa kuin Suomessa	3 000
arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 a §:ssä tarkoitettujen monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	4 000
monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija	1 000
Eläketurvakeskus	10 000
liikennevahinkolautakunta ja potilasvahinkolautakunta	1 000
ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa tarkoitettujen ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön sivuliike	1 000
eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa tarkoitettu sellainen ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos, jolla on Suomessa sivuliike	1 000
ulkomaisen luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen ja rahastoyhtiön edustusto	1 000
vakuutusedustuksesta annetussa laissa tarkoitettu sellainen vakuutusedustaja, joka on rekisteröity muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa ja jolla on Suomessa sivuliike	300

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

7.

Laki

rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä 18 päivänä heinäkuuta 2008 annetun lain (503/2008) 31 §:n 5 momentti ja 43 §, sellaisena kuin niistä on 31 §:n 5 momentti laissa 918/2008, sekä

muutetaan 2 §:n 20 kohta, 11 §:n 1 ja 3 momentti, 13 §, 19 §:n 3 momentti, 21 §:n 1 momentti, 25 §:n 3 momentti, 27 §:n otsikko ja 1 momentti, 29 §:n otsikko, 1 momentti ja 2 momentin johdantokappale, 30 §, 31 §:n 1 momentin 1 ja 7 kohta, 32 §:n 1 ja 2 momentti sekä 33 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä ovat 31 §:n 1 momentin 1 ja 7 kohta sekä 32 §:n 2 momentti mainitussa laissa 918/2008, seuraavasti:

2 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan:

20) maksulaitoslaissa (/) tarkoitettuun maksulaitokseen ja mainitun lain 7 §:ssä tarkoitettuun henkilöön;

kuin ETA-valtiossa toimiluvan saaneen luottolaitoksen, rahoituslaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön tai vakuutusyhtiön ETA-valtiossa toimivan sivuliikkeen täyttämään puolestaan nämä velvollisuudet.

Edellä 1 ja 2 momentista poiketen ilmoitusvelvollinen ei voi hyväksyä sellaista maksulaitosta, joka pääasiallisena maksupalveluna tarjoaa maksulaitoslaissa tarkoitettua rahanvälitystä, eikä valuutanvaihtoa harjoittavaa täyttämään velvollisuuksiaan.

11 §

Kolmannen osapuolen toimet asiakkaan tuntemiseksi

Asiakkaan tuntemista koskevat velvollisuudet voi ilmoitusvelvollisen puolesta täyttää luottolaitos, rahoituslaitos, rahastoyhtiö, sijoituspalveluyritys, maksulaitos, vakuutusyhtiö, vakuutusdustaja, asianajaja tai tilintarkastaja, joka on saanut toimiluvan tai rekisteröity pakolliseen ammattirekisteriin Suomessa tai toisessa ETA-valtiossa. Ilmoitusvelvollinen voi hyväksyä myös muussa

13 §

Yksinkertaistettu asiakkaan tuntemisvelvollisuus, kun asiakkaana Suomen viranomainen, luottolaitos, rahoituslaitos, sijoituspalveluyritys, maksulaitos, rahastoyhtiö tai vakuutusyhtiö

Ilmoitusvelvollinen voi noudattaa yksinkertaistettua asiakkaan tuntemismenettelyä, jos asiakas on:

- 1) Suomen viranomainen;
- 2) Suomessa tai toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saanut luottolaitos, rahoituslaitos, sijoituspalveluyritys, maksulaitos, rahastoyhtiö tai vakuutusyhtiö;
- 3) muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saanut luottolaitos, rahoituslaitos, sijoituspalveluyritys, rahastoyhtiö tai vakuutusyhtiö, jota koskevat tätä lakia vastaavat velvollisuudet ja jota valvotaan näiden velvollisuuksien noudattamisessa; tai
- 4) muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saaneen luottolaitoksen, rahoituslaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön tai vakuutusyhtiön ETA-valtiossa toimiva sivukonttori.

19 §

Kirjeenvaihtajapankkisuhteisiin liittyvä tehostettu tuntemisvelvollisuus

Jos sijoituspalveluyritys, maksulaitos, rahastoyhtiö tai vakuutusyhtiö tekee sopimuksen 1 momenttia vastaavasta järjestelystä, ilmoitusvelvollisen on noudatettava, mitä tässä pykälässä säädetään.

21 §

Asiakkaan tuntemisvelvollisuus sivuliikkeissä ja muissa yhtiöissä

Luottolaitoksen, rahoituslaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, maksulaitoksen, rahastoyhtiön, vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen ja vakuutusedustajan on noudatettava asiakkaan tuntemiseksi tässä luvussa säädettyjä velvollisuuksia myös muussa kuin ETA-valtiossa sijaitsevassa sivuliikkeessään. Lisäksi edellä tarkoitettun ilmoitusvelvollisen on huolehdittava, että tässä luvussa säädettyjä velvollisuuksia noudatetaan myös muussa kuin ETA-valtiossa sijaitsevassa yhtiössä, jonka osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä ilmoitusvelvollisella on enemmän kuin 50 prosenttia.

25 §

Salassapitovelvollisuus ja salassapitovelvollisuutta koskevat poikkeukset

Edellä 1 momentin estämättä ilmoitusvelvollinen saa luovuttaa tiedon siitä, että 23 tai 24 §:ssä tarkoitettu ilmoitus on tehty Suomessa tai toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saaneelle 2 §:n 1—7 kohdassa tarkoitettulle ilmoitusvelvolliselle ja maksulaitokselle, joka on osallisena sellaisessa yksittäisessä liiketoimessa, joka liittyy siihen asiakkaaseen ja liiketoimeen, jota ilmoitus koskee. Samoilla edellytyksillä tieto voidaan luovuttaa muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saaneelle 2 §:n 1—7 kohdassa tarkoitettulle ilmoitusvelvolliselle, jos tiedon vastaanottajaa koskee tätä lakia vastaavat velvollisuudet ja yhteisöä valvotaan näiden velvollisuuksien noudattamisesta sekä tiedon vastaanottajaa koskee lisäksi yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 95/46/EY vastaavat henkilötietoja suojaa koskevat velvollisuudet.

27 §

Valuutanvaihtotoiminnan harjoittajien rekisteröitymisvelvollisuus

Valuutanvaihtotoimintaa harjoittavan on ennen toiminnan aloittamista rekisteröidyttävä. Rekisteröitymisvelvollisuus ei koske toimintaa, jota harjoitetaan satunnaisesti tai hyvin rajoitetusti ja joka täyttää 4 §:ssä tarkoitettut edellytykset.

29 §

Valuutanvaihtorekisteri sekä yrityspalvelurekisteri

Etelä-Suomen lääninhallitus pitää rekisteriä valuutanvaihtotoimintaa harjoittavista (va-

luutanvaihtorekisteri) sekä omaisuudenhoito- ja yrityspalvelujen tarjoajista (yrityspalvelurekisteri). Valuutanvaihtorekisteriä pidetään valuutanvaihtotoiminnan harjoittajien sekä yrityspalvelurekisteriä omaisuudenhoito- ja yrityspalveluiden tarjoajien tämän lain säännösten noudattamisen valvomista varten.

Valuutanvaihtorekisteriin ja yrityspalvelurekisteriin merkitään:

30 §

Rekisteristä poistaminen

Etelä-Suomen lääninhallituksen on poistettava rekisteröity valuutanvaihtorekisteristä tai yrityspalvelurekisteristä, jos rekisteröity ei enää täytä rekisteröinnin edellytyksiä tai on lopettanut toimintansa. Rekisteröidylle on ennen rekisteristä poistamista varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

31 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvoo:

1) Finanssivalvonta 2 §:n 1 kohdassa tarkoitetun luotto- ja rahoituslaitoksen sekä mainitun pykälän 2—8, 10—13 ja 20 kohdassa tarkoitettujen ilmoitusvelvollisten osalta;

7) Etelä-Suomen lääninhallitus 2 §:n 9 ja 23 kohdassa tarkoitetun ilmoitusvelvollisen osalta;

32 §

Valvontaviranomaisen tarkastusoikeus

Etelä-Suomen lääninhallituksen asianomaisella virkamiehellä on oikeus tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi toimittaa tarkastus 29 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin merkityn ilmoitusvelvollisen liike- ja varastotiloihin.

Lääninhallituksen asianomaisella virkamiehellä on oikeus tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi toimittaa tarkastus 2 §:n 16, 19, 21 ja 22 kohdassa tarkoitetun ilmoitusvelvollisen, 2 §:n 24 kohdassa tarkoitetun muun oikeudellisia palveluita tarjoavan sekä 2 §:n 1 momentissa tarkoitetun muun ilmoitusvelvollisen kuin kohdassa tarkoitetun luotto- ja rahoituslaitoksen liike- ja varastotiloihin.

33 §

Pakkokeinot

Jos valuutanvaihtoa harjoittava taikka omaisuudenhoito- ja yrityspalveluita tarjoava laiminlyö rekisteröitymisvelvollisuuden tai jatkaa edelleen rekisteröinnin yhteydessä kielletyn toiminnan harjoittamista taikka rekisteristä poistettuna jatkaa toimintaansa, Etelä-Suomen lääninhallitus voi kieltää tätä jatkamasta toimintaansa. Jos toimintaa harjoittava laiminlyö ilmoittaa rekisteriin merkittyjen tietojen muuttumisesta, Etelä-Suomen lääninhallitus voi kehottaa asianomaista määräjassa täyttämään velvollisuutensa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

Laki**kirjanpitolain 8 luvun 1 ja 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 30 päivänä joulukuuta 1997 annetun kirjanpitolain (1336/1997) 8 luvun 1 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1312/2004, sekä
muutetaan 8 luvun 1 §:n 3 momentti ja 2 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat mainitussa laissa 1312/2004, seuraavasti:

8 luku

Erinäiset säännökset

1 §

Lain valvonta

Finanssivalvonta valvoo tämän lain noudattamista:

1) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitetuissa luottolaitoksissa ja niiden konsolidointiryhmiin kuuluvissa rahoituslaitoksissa;

2) osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1504/2001) tarkoitetuissa osuuspankkien yhteenliittymissä;

3) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitetuissa talletuspankkien vakuusrahas-toissa ja talletussuojarahastossa sekä sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettu sijoittajien korvausrahostossa;

4) sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa (922/2007) tarkoitetuissa sijoituspalveluyrityksissä ja niiden konsolidointiryhmiin kuuluvissa rahoituslaitoksissa;

5) sijoitusrahastolaissa tarkoitetuissa rahastoyhtiöissä ja sijoitusrahastoissa;

6) kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa (772/1988) tarkoitetuissa optioyhteisöissä;

7) maksulaitoslaissa (/) tarkoitetuissa maksulaitoksissa;

8) vakuutusyhtiölaissa (521/2008) tarkoitetuissa vakuutusyhtiöissä;

9) työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitetuissa työeläkevakuutusyhtiöissä;

10) ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitetuissa ulkomaisissa vakuutusyhtiöissä;

11) vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitetuissa vakuutusyhdistyksissä;

12) vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitetuissa vakuutuskassoissa;

13) eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitetuissa eläkesäätiöissä;

14) Eläketurvakeskuksesta annetussa laissa (397/2006) tarkoitettu Eläketurvakeskuksesta;

15) maatalousyrittäjän eläkelaislaissa (1280/2006) tarkoitettu maatalousyrittäjien eläkelaitoksessa;

16) merimieseläkelaislaissa (1290/2006) tarkoitetuissa merimieseläkekassoissa;

17) vakuutusedustuksesta annetussa laissa (570/2005) tarkoitetuissa vakuutusedustajissa;

18) liikennevakuutuslaissa (279/1959) tarkoitettu Liikennevakuutuskeskuksessa;

19) potilasvahinkolaissa (585/1986) tarkoitettu Potilasvakuutuskeskuksessa;

20) tapaturmavakuutuslaissa (608/1948) tarkoitettu Tapaturmavakuutuslaitosten liitossa;

21) ympäristövahinkovakuutuksesta annetussa laissa (81/1998) tarkoitettu Ympäristövakuutuskeskuksessa;

22) valtion eläkerahastosta annetussa laissa (1297/2006) tarkoitettu eläkerahastossa;

23) kunnallisessa eläkelaiissa (549/2003) tarkoitettu kunnallisessa eläkelaitoksessa;

24) työttömyyskassalaissa (603/1984) tarkoitettu työttömyyskassassa;

25) työttömyysetuuskassan rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) tarkoitettu työttömyysvakuutusrahastossa;

26) Koulutusrahastosta annetussa laissa (1306/2002) tarkoitettu Koulutusrahastossa;

27) vakuutusyhtiölaissa ja vakuutusyhdistyslaissa tarkoitetuissa vakuutusomistusyhteisöissä;

28) rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettu ryhmittymän omistusyhteisöissä;

29) kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja noudattavissa kirjanpitovelvollisissa siten kuin Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 37 §:ssä tarkemmin säädetään.

2 §

Kirjanpitolausunto

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään kirjanpitolausunnan toimivallasta ja tehtävistä, ei sovelleta 1 §:n 3 momentin 1—28 kohdassa tarkoitettuihin kirjanpitovelvollisiin eikä muihinkaan kirjanpitovelvollisiin siltä osin kuin kyse on 7 a luvun 1 §:ssä tarkoitettujen kansainvälisten tilinpäätösstandardien soveltamisesta. Kirjanpitolausunto voi kuitenkin edellä mainitun estämättä antaa lausuntoja standardien soveltamisesta Finanssivalvonnalle sen 1 §:ssä tarkoitettua valvontatehtävää varten sekä Finanssivalvonnasta annetun lain 37 §:ssä tarkoitettulle kirjanpitovelvolliselle, joka on pyytänyt lausuntoa lainkohdassa tarkoitettulla tavalla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 2 päivänä lokakuuta 2009

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Hallinto- ja kuntaministeri *Mari Kiviniemi*

3.

Laki**luottolaitoslaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luottolaitostoiminnasta 9 päivänä helmikuuta 2007 annetun lain (121/2007) 4 §:n 1 momentin 2 kohta, 8 §:n 1 momentti, 12 §, 20 §:n 1 momentti, 22 §:n 1 momentti, 30 §:n 1 momentin 5 kohta, 31 §:n 1 ja 3 momentti, 32 ja 44 §, 53 §, 55 §:n 4 momentti, 66 §, 76 §:n 1 momentti ja 134 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 20 §:n 1 momentti laissa (929/2007), seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

4 §

4 §

*Luottolaitostoiminta**Luottolaitostoiminta*

Luottolaitostoiminnalla tarkoitetaan tässä laissa liiketoimintaa, jossa yleisöltä vastaanotetaan takaisinmaksettavia varoja sekä:

Luottolaitostoiminnalla tarkoitetaan tässä laissa liiketoimintaa, jossa yleisöltä vastaanotetaan takaisinmaksettavia varoja sekä:

2) *harjoitetaan yleistä maksujenvälitystä tai* lasketaan liikkeeseen sähköistä rahaa.

2) lasketaan liikkeeseen sähköistä rahaa.

8 §

8 §

*Luottolaitos**Luottolaitos*

Luottolaitos on yritys, jolla on tämän lain mukainen toimilupa luottolaitostoimintaan. Luottolaitos voi olla talletuspankki, luottoyhteisö tai maksuliikkeyhteisö.

Luottolaitos on yritys, jolla on tämän lain mukainen toimilupa luottolaitostoimintaan. Luottolaitos voi olla talletuspankki, luottoyhteisö tai *sähkörahayhteisö*.

12 §:

12 §

*Maksuliikkeyhteisö**Sähkörahayhteisö*

Maksuliikkeyhteisö on luottolaitos, joka voi harjoittaa 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua toimintaa.

Maksuliikkeyhteisö voi olla osakeyhtiö tai osuuskunta.

Sähkörahayhteisö on luottolaitos, joka voi harjoittaa 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua toimintaa.

Sähkörahayhteisö voi olla osakeyhtiö tai osuuskunta.

20 §

Luottolaitoksen yksinoikeutta takaisinmaksuttavien varojen vastaanottamiseen

Mitä 19 §:ssä säädetään, ei rajoita Suomen Pankin oikeutta ottaa vastaan takaisinmaksuttavia varoja yleisöltä, rahastoyhtiön oikeutta harjoittaa sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitettua sijoitusrahastotoimintaa eikä vakuutuslaitoksen oikeutta harjoittaa vakuutusyhtiölaissa tarkoitettua vakuutusliikettä. Mitä 19 §:ssä säädetään, ei myöskään rajoita sellaisten maksuvälineiden myyntiä, jotka eivät ole sähköistä rahaa.

20 §

Luottolaitoksen yksinoikeutta takaisinmaksuttavien varojen vastaanottamiseen koskevat poikkeukset

Mitä 19 §:ssä säädetään, ei rajoita Suomen Pankin oikeutta ottaa vastaan takaisinmaksuttavia varoja yleisöltä, rahastoyhtiön oikeutta harjoittaa sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitettua sijoitusrahastotoimintaa, *maksulaitoksen tai maksulaitoslain (/) 7 §:ssä tarkoitettun henkilön oikeutta harjoittaa mainitussa laissa tarkoitettua maksupalvelun tarjoamista* eikä vakuutuslaitoksen oikeutta harjoittaa vakuutusyhtiölaissa tarkoitettua vakuutusliikettä. Mitä 19 §:ssä säädetään, ei myöskään rajoita sellaisten maksuvälineiden myyntiä, jotka eivät ole sähköistä rahaa.

22 §

Toimilupahakemus

Rahoitustarkastus myöntää hakemuksesta luottolaitoksen toimiluvan. Toimilupa voidaan antaa talletuspankin, luottoyhteisön tai maksuliikkeyhteisön toimintaan. Toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä säädetään valtiovarainministeriön asetuksella.

22 §

Toimilupahakemus

Finanssivalvonta myöntää hakemuksesta luottolaitoksen toimiluvan. Toimilupa voidaan antaa talletuspankin, luottoyhteisön tai *sähkörahayhteisön* toimintaan. Toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä säädetään valtiovarainministeriön asetuksella.

30 §

Talletuspankille sallittu liiketoiminta

Talletuspankille sallittua liiketoimintaa on:

5) yleinen maksujenvälitys ja muu maksuliike;

30 §

Talletuspankille sallittu liiketoiminta

Talletuspankille sallittua liiketoimintaa on:

5) *maksupalvelu* ja muu maksuliike;

31 §

Luottoyhteisölle sallittu liiketoiminta

Luottoyhteisö saa harjoittaa 30 §:n 1 mo-

31 §

Luottoyhteisölle sallittu liiketoiminta

Luottoyhteisö saa harjoittaa 30 §:n 1 mo-

mentissa tarkoitettua liiketoimintaa lukuun ottamatta talletusten hankkimista yleisöltä. Luottoyhteisö saa vastaanottaa yleisöltä muita vaadittaessa takaisinmaksettavia varoja kuin talletuksia vain yleisen maksujenvälityksen ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskun yhteydessä. Luottoyhteisö voi harjoittaa kiinnitysluottopankkitoimintaa niin kuin kiinnitysluottopankkilaisissa säädetään.

Luottoyhteisön yleistä maksujenvälitystä varten tilille vastaanottamiin vaadittaessa takaisinmaksettaviin varoihin sovelletaan, mitä 135—138 §:ssä säädetään talletuksesta.

32 §

Maksuliikeyhteisölle sallittu liiketoiminta

Maksuliikeyhteisö saa harjoittaa muuta 30 §:n 1 momentin 1, 2, 5, 6 ja 8 kohdassa tarkoitettua ja niihin verrattavaa tai niihin läheisesti liittyvää liiketoimintaa kuin talletusten hankkimista yleisöltä. Maksuliikeyhteisö ei saa myöskään vastaanottaa yleisöltä muita vaadittaessa takaisinmaksettavia varoja muuten kuin yleisen maksujenvälityksen ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskun yhteydessä. Maksuliikeyhteisö ei saa myöntää luottoa.

Maksuliikeyhteisö ei saa omistaa osakkeita eikä osuuksia muussa yhteisössä kuin 14 §:ssä tarkoitettussa palveluyrityksessä. Maksuliikeyhteisö ei saa tehdä muita johdannais-sopimuksia kuin sellaisia korko- tai valuuttasidonnaisia vakioituja johdannais-sopimuksia, jotka ovat päivittäisen vakuusvaatimuksen piirissä ja joiden tarkoituksena on kattaa maksuliikeyhteisön varoihin ja velkoihin liittyvät riskit.

Maksuliikeyhteisön yleistä maksujenvälitystä varten tilille vastaanottamiin vaadittaessa takaisinmaksettaviin varoihin sovelletaan, mitä 135—138 §:ssä säädetään talletuksesta.

44§

Vähimmäispääoma

Talletuspankin ja luottoyhteisön osakepääoman, osuuspääoman tai peruspääoman on

mentissa tarkoitettua liiketoimintaa lukuun ottamatta talletusten hankkimista yleisöltä. Luottoyhteisö saa vastaanottaa yleisöltä muita vaadittaessa takaisinmaksettavia varoja kuin talletuksia vain *maksupalveluiden tarjoamisen* ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskun yhteydessä. Luottoyhteisö voi harjoittaa kiinnitysluottopankkitoimintaa niin kuin kiinnitysluottopankkilaisissa säädetään.

Luottoyhteisön *maksupalvelun tarjoamista* varten tilille vastaanottamiin vaadittaessa takaisinmaksettaviin varoihin sovelletaan, mitä 135—138 §:ssä säädetään talletuksesta.

32 §

Sähkörahayhteisölle sallittu liiketoiminta

Sähkörahayhteisö saa harjoittaa muuta 30 §:n 1 momentin 1, 2, 5, 6 ja 8 kohdassa tarkoitettua ja niihin verrattavaa tai niihin läheisesti liittyvää liiketoimintaa kuin talletusten hankkimista yleisöltä *ja maksupalvelua*. *Sähkörahayhteisö* ei saa myöskään vastaanottaa yleisöltä muita vaadittaessa takaisinmaksettavia varoja muuten kuin sähköisen rahan liikkeeseenlaskun yhteydessä. *Sähkörahayhteisö* ei saa myöntää luottoa.

Sähkörahayhteisö ei saa omistaa osakkeita eikä osuuksia muussa yhteisössä kuin 14 §:ssä tarkoitettussa palveluyrityksessä. *Sähkörahayhteisö* ei saa tehdä muita johdannais-sopimuksia kuin sellaisia korko- tai valuuttasidonnaisia vakioituja johdannais-sopimuksia, jotka ovat päivittäisen vakuusvaatimuksen piirissä ja joiden tarkoituksena on kattaa *sähkörahayhteisön* varoihin ja velkoihin liittyvät riskit.

44 §

Vähimmäispääoma

Talletuspankin ja luottoyhteisön osakepääoman, osuuspääoman tai peruspääoman on

oltava vähintään viisi miljoonaa euroa. Maksuliikkeyhteisön osake- tai osuuspääoman on oltava vähintään miljoona euroa. Pääoman on oltava kokonaan merkitty toimilupaa myönnettäessä.

oltava vähintään viisi miljoonaa euroa. *Sähkörahayhteisön* osake- tai osuuspääoman on oltava vähintään miljoona euroa. Pääoman on oltava kokonaan merkitty toimilupaa myönnettäessä.

53 §

Maksuliikkeyhteisön maksuvalmius

Maksuliikkeyhteisöllä on oltava sijoitettuna seuraaviin sijoituskohteisiin vähintään määrä, joka vastaa maksuliikkeyhteisön sähköisen rahan liikkeeseenlaskua vastaan ja yleistä maksujenvälitystä varten vastaanottamiin varoihin perustuvien velkojen yhteenlaskettua määrää:

- 1) erät, joiden 58 §:ssä tarkoitettu riskikerroin on 0 prosenttia;
- 2) sellaiset saamiset luottolaitoksilta ja ulkomaisilta luottolaitoksilta, joiden 58 §:ssä tarkoitettu riskikerroin on 20 prosenttia;
- 3) muut, Rahoitustarkastuksen hyväksymät velkasitoumukset.

Tätä momenttia sovellettaessa omaisuuserät arvostetaan hankintamenon suuruusina tai, jos niiden raportointitietken todennäköinen luovutushinta on sitä alhaisempi, tämän määräisinä.

Maksuliikkeyhteisö saa sijoittaa 1 momentissa tarkoitettuja varoja 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuihin eriin enintään määrän, joka vastaa maksuliikkeyhteisön omien varojen kaksikymmenkertaista määrää.

Jos 1 momentissa tarkoitettujen omaisuuserien määrä laskee alle mainitussa momentissa tarkoitetun määrän, Rahoitustarkastuksen on asetettava määräaika, jonka kuluessa maksuliikkeyhteisön on ryhdyttävä toimenpiteisiin omaisuuserien määrän saattamiseksi mainitussa momentissa tarkoitettulle tasolle. Rahoitustarkastus voi tällöin ja muulloinkin maksuliikkeyhteisön hakemuksesta määrääjäksi sallia, että maksuliikkeyhteisön 1 momentissa tarkoitettujen velkojen katteena on muita kuin momentissa tarkoitettuja omaisuuseriä. Tällaisia omaisuuseriä saa kuitenkin olla enintään määrä, joka ei ylitä viittä prosenttia mainittujen velkojen tai maksuliikkeyhteisön omien varojen määrästä, sen mukaan kumpi näistä on pienempi.

53 §

Sähkörahayhteisön maksuvalmius

Sähkörahayhteisöllä on oltava sijoitettuna seuraaviin sijoituskohteisiin vähintään määrä, joka vastaa *sähkörahayhteisön* sähköisen rahan liikkeeseenlaskua vastaan vastaanottamiin varoihin perustuvien velkojen yhteenlaskettua määrää:

- 1) erät, joiden 58 §:ssä tarkoitettu riskikerroin on 0 prosenttia;
- 2) sellaiset saamiset luottolaitoksilta ja ulkomaisilta luottolaitoksilta, joiden 58 §:ssä tarkoitettu riskikerroin on 20 prosenttia;
- 3) muut *Finanssivalvonnan* hyväksymät velkasitoumukset.

Edellä 1 momenttia sovellettaessa omaisuuserät arvostetaan hankintamenon suuruusina tai, jos niiden raportointitietken todennäköinen luovutushinta on sitä alhaisempi, tämän määräisinä.

Sähkörahayhteisö saa sijoittaa 1 momentissa tarkoitettuja varoja 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuihin eriin enintään määrän, joka vastaa sähkörahayhteisön omien varojen kaksikymmenkertaista määrää.

Jos 1 momentissa tarkoitettujen omaisuuserien määrä laskee alle mainitussa momentissa tarkoitetun määrän, *Finanssivalvonnan* on asetettava määräaika, jonka kuluessa *sähkörahayhteisön* on ryhdyttävä toimenpiteisiin omaisuuserien määrän saattamiseksi mainitussa momentissa tarkoitettulle tasolle. *Finanssivalvonta* voi tällöin ja muulloinkin *sähkörahayhteisön* hakemuksesta määrääjäksi sallia, että *sähkörahayhteisön* 1 momentissa tarkoitettujen velkojen katteena on muita kuin momentissa tarkoitettuja omaisuuseriä. Tällaisia omaisuuseriä saa kuitenkin olla enintään määrä, joka ei ylitä viittä prosenttia mainittujen velkojen tai *sähkörahayhteisön* omien varojen määrästä, sen mukaan kumpi näistä on pienempi.

55 §

Omien varojen vähimmäismäärä

Maksuliikeyhteisöllä on oltava 1 momentista poiketen omia varoja 66 §:ssä säädetty määrä.

55 §

Omien varojen vähimmäismäärä

Sähkörahayhteisöllä on oltava 1 momentista poiketen omia varoja 66 §:ssä säädetty määrä.

55 §

Omien varojen vähimmäismäärä

Maksuliikeyhteisöllä on oltava 1 momentista poiketen omia varoja 66 §:ssä säädetty määrä.

55 §

Omien varojen vähimmäismäärä

Sähkörahayhteisöllä on oltava 1 momentista poiketen omia varoja 66 §:ssä säädetty määrä.

66§

Maksuliikeyhteisön omien varojen vähimmäismäärä

Maksuliikeyhteisöllä on oltava 57—65 §:ssä säädetystä poiketen omia varoja vähintään määrä, joka vastaa kahta prosenttia maksuliikeyhteisön sähköisen rahan liikkeeseenlaskua vastaan *ja yleistä maksujenvälitystä varten* vastaanottamien varojen yhteenlasketusta määrästä tai, jos tällaisten velkojen yhteismäärän viimeisen kuuden kuukauden kuukausittainen keskiarvo on tätä suurempi, kahta prosenttia mainitusta keskiarvosta. Jos maksuliikeyhteisön toiminnan aloittamisesta on kulunut vähemmän kuin kuusi kuukautta, edellä mainitun keskiarvon sijasta sovelletaan maksuliikeyhteisön toimintasuunnitelmassaan asettamaa, Rahoitustarkastuksen hyväksymää tavoitearvoa.

Maksuliikeyhteisön on sovellettava niihin varoihin, jotka on sijoitettava 53 §:n 2 momentin mukaisesti, sellaisia rajoituksia, jotka ovat tarpeen maksuliikeyhteisön suojaamiseksi varoihin liittyviltä markkinariskeiltä.

66 §

Sähkörahayhteisön omien varojen vähimmäismäärä

Sähkörahayhteisöllä on oltava 57—65 §:ssä säädetystä poiketen omia varoja vähintään määrä, joka vastaa kahta prosenttia sähkörahayhteisön sähköisen rahan liikkeeseenlaskua vastaan vastaanottamien varojen yhteenlasketusta määrästä tai, jos tällaisten velkojen yhteismäärän viimeisen kuuden kuukauden kuukausittainen keskiarvo on tätä suurempi, kahta prosenttia mainitusta keskiarvosta. Jos sähkörahayhteisön toiminnan aloittamisesta on kulunut vähemmän kuin kuusi kuukautta, edellä mainitun keskiarvon sijasta sovelletaan sähkörahayhteisön toimintasuunnitelmassaan asettamaa, *Finanssivallvonn*an hyväksymää tavoitearvoa.

Sähkörahayhteisön on sovellettava niihin varoihin, jotka on sijoitettava 53 §:n 3 momentin mukaisesti, sellaisia rajoituksia, jotka ovat tarpeen sähkörahayhteisön suojaamiseksi varoihin liittyviltä markkinariskeiltä.

76 §

Konsolidoitu vakavaraisuusvaatimus

Luottolaitoksella on oltava konsolidoituja omia varoja määrä, joka tarvitaan kattamaan konsolidoidut 55 §:n 1 momentissa tarkoitetut riskit. Maksuliikeyhteisöllä on oltava konsolidoituja omia varoja määrä, joka vastaa 66 §:ssä säädettyä osuutta konsolidointiryhmään kuuluvien yritysten vastaanottamien, mainitussa pykälässä tarkoitettujen varojen yhteenlasketusta määrästä.

76 §

Konsolidoitu vakavaraisuusvaatimus

Luottolaitoksella on oltava konsolidoituja omia varoja määrä, joka tarvitaan kattamaan konsolidoidut 55 §:n 1 momentissa tarkoitetut riskit. *Sähkörahayhteisöllä* on oltava konsolidoituja omia varoja määrä, joka vastaa 66 §:ssä säädettyä osuutta konsolidointiryhmään kuuluvien yritysten vastaanottamien, mainitussa pykälässä tarkoitettujen varojen yhteenlasketusta määrästä.

134 §

Asiakkaan oikeus peruspankkipalveluihin

Talletuspankki saa kieltäytyä tavanomaisen talletustilin avaamisesta ja tilin käyttöön tarkoitetun välineen myöntämisestä taikka maksujenvälitystä koskevan toimeksiannon hoitamisesta ETA-valtiossa laillisesti oleskelevalle luonnolliselle henkilölle vain, jos kieltäytymiselle on painava peruste. Perusteen tulee liittyä asiakkaaseen tai hänen aiempaan käyttäytymiseensä taikka siihen, ettei asiakassuhteelle ilmeisesti ole todellista tarvetta. Kieltäytymisen peruste on ilmoitettava asiakkaalle.

134 §

Asiakkaan oikeus peruspankkipalveluihin

Talletuspankki saa kieltäytyä tavanomaisen talletustilin avaamisesta ja tilin käyttöön tarkoitetun välineen myöntämisestä taikka *maksupalvelua* koskevan toimeksiannon hoitamisesta ETA-valtiossa laillisesti oleskelevalle luonnolliselle henkilölle vain, jos kieltäytymiselle on painava peruste. Perusteen tulee liittyä asiakkaaseen tai hänen aiempaan käyttäytymiseensä taikka siihen, ettei asiakassuhteelle ilmeisesti ole todellista tarvetta. Kieltäytymisen peruste on ilmoitettava asiakkaalle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

4.

Laki**sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 6 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sijoituspalveluyrityksistä 26 päivänä lokakuuta 2007 annetun lain (922/2007) 6 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

6 §

Luottolaitos ja rahoituslaitos

Luottolaitos ja rahoituslaitos

Tässä laissa luottolaitoksella tarkoitetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain (121/2007) 8 §:ssä tarkoitettua muuta yhteisöä kuin maksuliikkeyhteisöä.

Tässä laissa luottolaitoksella tarkoitetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain (121/2007) 8 §:ssä tarkoitettua muuta yhteisöä kuin *sähkörahayhteisöä*.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki**Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnasta 19 päivänä joulukuuta 2008 annetun lain (878/2008) 6 §:n 1 momentin 5, 10 ja 13 kohta, 26 §:n 4 momentti, 45 §:n 1 momentti, 55 §, 56 § ja 58 §:n 1 momentti, sekä
lisätään 4 §:n 2 momenttiin uusi 9 a kohta ja 5 §:ään uusi 10 a kohta, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

4 §

Valvottavat

Valvottavat

Toimilupavalvottavalla tarkoitetaan tässä *Toimilupavalvottavalla* tarkoitetaan tässä

Voimassa oleva laki

laissa:

laissa:

9 a) maksulaitoslaissa (/) tarkoitettua maksulaitosta;

5 §

5 §

Muut finanssimarkkinoilla toimivat

Muut finanssimarkkinoilla toimivat

Muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:

Muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:

10 a) maksulaitoslain 7 §:ssä tarkoitettua;

6 §

6 §

Muut määritelmät

Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

5) *ulkomaisella valvottavalla* yritystä, joka vastaa luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua luottolaitosta, sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä, sijoitusrahastolaissa tarkoitettua rahastoyhtiötä *tai* vakuutusyhtiölaissa tarkoitettua vakuutusyhtiötä ja jolla on Suomessa sivuliike taikka joka tarjoaa tai aikoo tarjota Suomeen palveluja sivuliikettä perustamatta;

5) *ulkomaisella valvottavalla* yritystä, joka vastaa luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua luottolaitosta, sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä, sijoitusrahastolaissa tarkoitettua rahastoyhtiötä, vakuutusyhtiölaissa tarkoitettua vakuutusyhtiötä *tai maksulaitoslaissa tarkoitettua maksulaitosta* ja jolla on Suomessa sivuliike taikka joka tarjoaa tai aikoo tarjota Suomeen palveluja sivuliikettä perustamatta;

10) *sivuliikkeellä* luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön ja vakuutusyhtiön sivuliikettä sekä ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa tarkoitettua ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevaa sivukonttoria, ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa tarkoitettua ulkomaisen vakuutusyhtiön Suomessa olevaa sivuliikettä, ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetussa laissa tarkoitettua ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen Suomessa olevaa sivuliikettä *sekä* ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetussa laissa tarkoitettua ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa olevaa sivuliikettä;

10) *sivuliikkeellä* luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön, maksulaitoksen ja vakuutusyhtiön sivuliikettä sekä ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa tarkoitettua ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevaa sivukonttoria, ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa tarkoitettua ulkomaisen vakuutusyhtiön Suomessa olevaa sivuliikettä, ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetussa laissa tarkoitettua ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen Suomessa olevaa sivuliikettä, ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetussa laissa tarkoitettua ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa olevaa sivu-

liikettä sekä ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa tarkoitettua ulkomaisen maksulaitoksen Suomessa olevaa sivuliikettä;

13) säännöillä valvottavan yhtiöjärjestystä ja yhdistysjärjestystä sekä osuuskuntamuotoisen luottolaitoksen, säästöpankin, hypoteekkiyhdistyksen, eläkesäätiön, vakuutusyhtiön, työttömyyskassan, talletussuojarahaston, sijoittajien korvausrahaston, arvopaperipörssin, selvitysyhteisön, arvopaperikeskuksen ja sijoitusrahaston sääntöjä samoin kuin muita sääntöjä, jotka Finanssivalvonta tai muu viranomainen finanssimarkkinoita koskevien säännösten nojalla vahvistaa finanssimarkkinoilla toimivalle tai joita finanssimarkkinoilla toimivat muuten ovat finanssimarkkinoita koskevien säännösten nojalla velvolliset toiminnassaan noudattamaan.

13) säännöillä valvottavan yhtiöjärjestystä ja yhdistysjärjestystä sekä osuuskuntamuotoisen luottolaitoksen, maksulaitoksen, säästöpankin, hypoteekkiyhdistyksen, eläkesäätiön, vakuutusyhtiön, työttömyyskassan, talletussuojarahaston, sijoittajien korvausrahaston, arvopaperipörssin, selvitysyhteisön, arvopaperikeskuksen ja sijoitusrahaston sääntöjä samoin kuin muita sääntöjä, jotka Finanssivalvonta tai muu viranomainen finanssimarkkinoita koskevien säännösten nojalla vahvistaa finanssimarkkinoilla toimivalle tai joita finanssimarkkinoilla toimivat muuten ovat finanssimarkkinoita koskevien säännösten nojalla velvolliset toiminnassaan noudattamaan.

26 §

Toimiluvan peruuttaminen ja siihen rinnastettava toiminnan määrääminen lopetettavaksi

Finanssivalvonnan on peruutettava ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevan sivuliikkeen, hypoteekkiyhdistyksen, vakuutusyhtiön, ulkomaisen vakuutusyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen, sijoituspalveluyrityksen, ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen Suomessa olevan sivuliikkeen, rahastoyhtiön, ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen ja säilytysyhteisön hakemuksesta sille myöntämänsä toimilupa, jos tällainen valvottava ei enää harjoita toimiluvan alaista toimintaa ja on sillä perusteella hakenut toimiluvan peruuttamista. Osakeyhtiömuotoisen luottolaitoksen toimiluvan peruuttamisesta luottolaitoksen hakemuksesta säädetään liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001), säästöpankin toimiluvan peruuttamisesta säästöpankin hakemuksesta säästöpankkilaisissa (1502/2001) ja osuuskuntamuotoisen luottolaitoksen toimiluvan peruuttamisesta luotto-

26 §

Toimiluvan peruuttaminen ja siihen rinnastettava toiminnan määrääminen lopetettavaksi

Finanssivalvonnan on peruutettava ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevan sivuliikkeen, maksulaitoksen, hypoteekkiyhdistyksen, vakuutusyhtiön, ulkomaisen vakuutusyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen, sijoituspalveluyrityksen, ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen Suomessa olevan sivuliikkeen, rahastoyhtiön, ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen ja säilytysyhteisön hakemuksesta sille myöntämänsä toimilupa, jos tällainen valvottava ei enää harjoita toimiluvan mukaista toimintaa ja on sillä perusteella hakenut toimiluvan peruuttamista. Osakeyhtiömuotoisen luottolaitoksen toimiluvan peruuttamisesta luottolaitoksen hakemuksesta säädetään liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001), säästöpankin toimiluvan peruuttamisesta säästöpankin hakemuksesta säästöpankkilaisissa (1502/2001) ja osuuskuntamuotoisen luottolaitoksen toi-

laitoksen hakemuksesta osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa.

miluvan peruuttamisesta luottolaitoksen hakemuksesta osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa.

45 §

Asiakkaansuojan valvontaa koskevien säännösten soveltamisala

Finanssivalvonta valvoo siten kuin tässä luvussa säädetään, että luottolaitos, vakuutusyhtiö, vakuutusyhdistys, vakuutusedustaja, sijoituspalveluyritys, rahastoyhtiö ja arvopaperipörssi noudattavat niihin sovellettavia markkinointia ja sopimusehtojen käyttöä sekä asiakkaan kannalta sopimatonta tai hyvän tavan vastaista muuta menettelyä asiakassuhteessa koskevia säännöksiä. Arvopaperien ja johdannaisopimusten markkinointia koskevien säännösten noudattamisen valvonnasta säädetään arvopaperimarkkinalaissa.

45 §

Asiakkaansuojan valvontaa koskevien säännösten soveltamisala

Finanssivalvonta valvoo siten kuin tässä luvussa säädetään, että luottolaitos, *maksulaitos*, vakuutusyhtiö, vakuutusyhdistys, vakuutusedustaja, sijoituspalveluyritys, rahastoyhtiö ja arvopaperipörssi noudattavat niihin sovellettavia markkinointia ja sopimusehtojen käyttöä sekä kuluttajan kannalta sopimatonta tai hyvän tavan vastaista muuta menettelyä asiakassuhteessa koskevia säännöksiä. Arvopaperien ja johdannaisopimusten markkinointia koskevien säännösten noudattamisen valvonnasta säädetään arvopaperimarkkinalaissa.

55 §

Sivuliikkeen perustamista ja muuta palvelujen tarjoamista toiseen ETA-valtioon koskeva ilmoitusvelvollisuus

Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa isäntävaltion valvontaviranomaiselle valvottavan sivuliikkeen perustamisesta isäntävaltioon ja palvelujen tarjoamisesta isäntävaltioon sivuliikettä perustamatta säädetään luottolaitostoiminnasta annetussa laissa, sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa, sijoitusrahastolaissa ja vakuutusyhtiölaissa. Lisäeläkkeiden tarjoamisesta toisessa ETA-valtiossa säädetään eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa sekä vakuutusedustuksesta toisessa ETA-valtiossa vakuutusedustuksesta annetussa laissa. Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa toisen ETA-valtion valvontaviranomaiselle arvopaperipörssin toiminnasta toisessa ETA-valtiossa säädetään arvopaperimarkkinalaissa.

55 §

Sivuliikkeen perustamista ja muuta palvelujen tarjoamista toiseen ETA-valtioon koskeva ilmoitusvelvollisuus

Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa isäntävaltion valvontaviranomaiselle valvottavan sivuliikkeen perustamisesta isäntävaltioon ja palvelujen tarjoamisesta isäntävaltioon sivuliikettä perustamatta säädetään luottolaitostoiminnasta annetussa laissa, *maksulaitoslaissa*, sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa, sijoitusrahastolaissa ja vakuutusyhtiölaissa. Lisäeläkkeiden tarjoamisesta toisessa ETA-valtiossa säädetään eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa sekä vakuutusedustuksesta toisessa ETA-valtiossa vakuutusedustuksesta annetussa laissa. Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa toisen ETA-valtion valvontaviranomaiselle arvopaperipörssin toiminnasta toisessa ETA-valtiossa säädetään arvopaperimarkkinalais-

sa.

56 §

Suomalaisen valvottavan toisessa ETA-valtiossa olevan sivuliikkeen tarkastaminen

Finanssivalvonnan oikeuteen tarkastaa luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön ja vakuutusyhtiön toisessa ETA-valtiossa olevan sivuliikkeen toimintaa sovelletaan, mitä 24 §:ssä säädetään. Finanssivalvonnan on ennen tarkastuksen tekemistä ilmoitettava siitä isäntävaltion valvontaviranomaiselle.

58 §

Yhteistyö toimiluvan peruuttamisessa ja toiminnan rajoittamisessa, vakuutuskannan luovutuksessa, konkurssiin tai selvitystilaan asettamisessa ja omaisuuden asettamisessa panttaus- ja luovutuskieltoon

Finanssivalvonnan on viipymättä ilmoitettava isäntävaltion valvontaviranomaiselle toiseen ETA-valtioon sijoittautuneen tai siellä palveluja tarjoavan luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön ja vakuutusyhtiön konkurssin tai selvitystilan aloittamista koskevasta päätöksestä ja konkurssin tai selvitystilan vaikutuksista sekä toimiluvan peruuttamista tai toiminnan rajoittamista koskevasta päätöksestä samoin kuin omaisuuden asettamisesta panttaus- ja luovutuskieltoon.

56 §

Suomalaisen valvottavan toisessa ETA-valtiossa olevan sivuliikkeen tarkastaminen

Finanssivalvonnan oikeuteen tarkastaa luottolaitoksen, maksulaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön ja vakuutusyhtiön toisessa ETA-valtiossa olevan sivuliikkeen toimintaa sovelletaan, mitä 24 §:ssä säädetään. Finanssivalvonnan on ennen tarkastuksen tekemistä ilmoitettava siitä isäntävaltion valvontaviranomaiselle.

58 §

Yhteistyö toimiluvan peruuttamisessa ja toiminnan rajoittamisessa, vakuutuskannan luovutuksessa, konkurssiin tai selvitystilaan asettamisessa ja omaisuuden asettamisessa panttaus- ja luovutuskieltoon

Finanssivalvonnan on viipymättä ilmoitettava isäntävaltion valvontaviranomaiselle toiseen ETA-valtioon sijoittautuneen tai siellä palveluja tarjoavan luottolaitoksen, maksulaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön ja vakuutusyhtiön konkurssin tai selvitystilan aloittamista koskevasta päätöksestä ja konkurssin tai selvitystilan vaikutuksista sekä toimiluvan peruuttamista tai toiminnan rajoittamista koskevasta päätöksestä samoin kuin omaisuuden asettamisesta panttaus- ja luovutuskieltoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

6.

Laki**Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnan valvontamaksusta 19 päivänä joulukuuta 2008 annetun lain (879/2008) 2 §:n 3 momentti, 4 §:n 1 momentti, 5 §:n 1 momentti, 6 §:n 1 momentti, sekä *lisätään* 1 §:n 1 momenttiin uusi 2 a kohta, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

1 §

*Maksuvelvollinen**Maksuvelvollinen*

Finanssivalvonnan valvontamaksun on velvollinen suorittamaan:

Finanssivalvonnan valvontamaksun on velvollinen suorittamaan:

2 a) maksulaitoslain (/) 7 §:ssä tarkoitettu;

2 §

2 §

*Valvontamaksu**Valvontamaksu*

Suhteellinen maksu lasketaan maksuvelvollisen viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaisen taseen loppusumman, hallinnoitujen sijoitusrahastojen varojen yhteismäärän, liikevaihdon tai jäsenmaksutulon perusteella siten kuin tässä laissa säädetään. Sijoituspalveluyrityksen liikevaihdoksi katsotaan tuloslaskelman mukaisten tuottojen yhteismäärä siten, että arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan osalta mukaan luetaan nettotuotot. Jos nettotuotto on negatiivinen, se merkitään nollassi. Mitä tässä laissa säädetään rahastoyhtiöistä ja niiden hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärästä, sovelletaan vastaavasti kiinteistörahastoihin ja niiden varojen määrään.

Suhteellinen maksu lasketaan maksuvelvollisen viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaisen taseen loppusumman, hallinnoitujen sijoitusrahastojen varojen yhteismäärän, liikevaihdon tai jäsenmaksutulon perusteella siten kuin tässä laissa säädetään. Sijoituspalveluyrityksen liikevaihdoksi katsotaan tuloslaskelman mukaisten tuottojen yhteismäärä siten, että arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan osalta mukaan luetaan nettotuotot. Jos nettotuotto on negatiivinen, se merkitään nollassi. Mitä tässä laissa säädetään rahastoyhtiöistä ja niiden hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärästä, sovelletaan vastaavasti kiinteistörahastoihin ja niiden varojen määrään. *Maksulaitoksen, joka harjoittaa maksulaitoslain 9 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta liiketoimintaa, liikevaihdoksi katsotaan maksupalveluiden osuus yrityksen kokonaisliikevaihdosta.*

4 §

Suhteellinen valvontamaksu

Suhteellisen valvontamaksun maksuperuste ja maksun määrä prosentteina maksuperusteesta sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

4 §

Suhteellinen valvontamaksu

Suhteelliseen valvontamaksun maksuperuste ja maksun määrä prosentteina maksuperusteesta sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Maksuperuste	Maksun määrä prosentteina maksuperusteesta
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu talletuspankki	taseen loppusumma	0,00284
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu luottoyhteisö ja sähkörahayhteisö	taseen loppusumma	0,00284
<i>maksulaitoslaissa tarkoitettu maksulaitos</i>	<i>liikevaihto</i>	<i>0,25</i>
vakuutusyhtiölaissa (521/2008) tarkoitettu vahinkovakuutusyhtiö	taseen loppusumma x 4	0,00284
vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu henkivakuutusyhtiö	taseen loppusumma	0,00284
työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettu työeläkevakuutusyhtiö	taseen loppusumma	0,00284
vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettu vakuutusyhdistys	taseen loppusumma x 4	0,00284
eläkesäätiölaissa tarkoitettu eläkesäätiö	taseen loppusumma	0,00284
vakuutuskassalaissa tarkoitettu eläkekassa	taseen loppusumma	0,00284
vakuutuskassalaissa tarkoitettu sairauskassa	taseen loppusumma x 4	0,00284
vakuutuskassalaissa tarkoitettu muu vakuutuskassa kuin eläkekassa tai sairauskassa	taseen loppusumma	0,00284
maatalousyrittäjän eläkelaiissa (1280/2006) tarkoitettu Maatalousyrittäjien eläkelaitos	taseen loppusumma	0,00284
merimieseläkelaiissa (1290/2006) tarkoitettu Merimieseläkekassa	taseen loppusumma x 0,4	0,00284
työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) tarkoitettu työttömyysvakuutusrahasto sekä Koulutusrahasto	taseen loppusumma	0,00284
Tapaturmavakuutuslaitosten liitto, Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus, Ympäristövakuutuskeskus ja työttömyyskassalaissa (603/1984) tarkoitettu työttömyyskassojen tukikassa	taseen loppusumma x 4	0,00284

valtion eläkerahastosta annetussa laissa (1297/2006) tarkoitettu valtion eläkerahasto, kunnallisessa eläkelaisissa (549/2003) tarkoitettu Kuntien eläkevakuutus -niminen kunnallinen eläkelaitos ja kirkkolaissa (1054/1993) tarkoitettu Kirkon keskusrahaston eläkerahasto	taseen loppusumma x 0,4	0,00284
sellaisen ulkomaisen luottolaitoksen ja rahoituslaitoksen sivukonttori, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	taseen loppusumma	0,00095
sellaisen ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttori, jonka kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen	taseen loppusumma	0,00284
<i>ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen</i>	<i>liikevaihto</i>	<i>0,11</i>
sijoitusrahastolaissa tarkoitettu rahastoyhtiö	rahastoyhtiön hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärä	0,0022
lisämaksu rahastoyhtiölle, joka tarjoaa omaisuudenhoitoa tai sijoitusneuvontaa	omaisuudenhoidon ja sijoitusneuvonnan liikevaihto	0,34
arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettu arvopaperipörssi ja muu selvitysyhteisö kuin arvopaperikeskus sekä kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa (772/1988) tarkoitettu optioyhteisö	liikevaihto	1,30 %; maksu on kuitenkin vähintään 50 000 euroa
sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa (922/2007) tarkoitettu muu sijoituspalveluyritys kuin lain 45 §:n 3—5 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	liikevaihto	0,34
sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 45 §:n 3—5 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	liikevaihto	0,11
työttömyyskassalaissa tarkoitettu työttömyyskassa	jäsenmaksutulo	0,66
ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	liikevaihto	0,15
ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliike, jonka kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen	liikevaihto	0,34
ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	liikevaihto	0,15
ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliike, jonka kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen	liikevaihto	0,34
ulkomaisen vakuutusyhtiön sivuliike, jonka kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen	vakuutusmaksutulo	0,03

5 §

Suhteellista valvontamaksua maksavan perusmaksu

Edellä 4 §:ssä tarkoitetun suhteellisen valvontamaksun lisäksi maksettavan perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

5 §

Suhteellista valvontamaksua maksavan perusmaksu

Edellä 4 §:ssä tarkoitetun suhteellisen valvontamaksun lisäksi maksettavan perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Perusmaksu euroina
liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001) tarkoitettu liikepankki, säästöpankkilaissa (1502/2001) tarkoitettu säästöpankkiosakeyhtiö sekä osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1504/2001) tarkoitettu osuuspankkiosakeyhtiö	6 000
muu luottolaitos	2 000
lisämaksu luottolaitokselle, jonka palkkiotuottojen määrä on suurempi kuin rahoituskate	9 000
<i>maksulaitos</i>	2 000
vakuutusyhtiö	6 000
vakuutusyhdistys	1 000
eläkesäätiö ja eläkekassa	1 200
muu vakuutuskassa kuin eläkekassa	800
työttömyyskassa	6 000
Maatalousyrittäjien eläkelaitos, Merimieseläkekassa, työttömyysvakuutusrahasto ja Koulutusrahasto	6 000
Tapaturmavakuutuslaitosten liitto, Liikennevakuutuskeskus, Potilaskassavakuutuskeskus, Ympäristövakuutuskeskus ja työttömyyskassojen tukikassa	1 200
valtion eläkerahasto, Kuntien eläkevakuutus ja Kirkon keskusrahaston eläkerahasto	15 000
sellaisen ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttori, jonka kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen	3 000
ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttori, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	2 000
rahastoyhtiö	4 000
muu sijoituspalveluyritys kuin sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 45 §:n 3—5 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	6 000
sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 45 §:n 3—5 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	1 000
ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu	2 000

Euroopan talousalueeseen	
ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliike, jonka kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen	3 000
<i>ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen</i>	<i>1 000</i>
ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	2 000
ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliike, jonka kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen	3 000
ulkomaisen vakuutusyhtiön sivuliike, jonka kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen	3 000

6 §

Muun maksuvelvollisen perusmaksu

Muun kuin 4 §:ssä tarkoitetun maksuvelvollisen perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

6 §

Muun maksuvelvollisen perusmaksu

Muun kuin 4 §:ssä tarkoitetun maksuvelvollisen perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Perusmaksu euroina
arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettu arvopaperikeskus	260 000
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu talletussuojarahasto	12 000
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu vakuusrahasasto	2 000
luottolaitostoiminnasta annetun lain 5 §:ssä tarkoitettua rajoitettua luottolaitostoimintaa harjoittava osakeyhtiö ja osuuskunta	1 000
<i>maksulaitoslain 7 §:ssä tarkoitettu oikeushenkilö</i>	<i>1 000</i>
<i>maksulaitoslain 7 §:ssä tarkoitettu luonnollinen henkilö</i>	<i>200</i>
sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettu sijoittajien korvausrahasasto	3 000
sijoitusrahastolaissa tarkoitettu säilytisyhteisö	3 000
osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa tarkoitettu osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö	6 000
luottolaitoksen ja vakuutusyhtiön omistusyhteisö sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettujen ryhmittymien omistusyhteisö	10 000
omistusyhteisö, jonka määräysvallassa arvopaperipörssi, arvopaperikeskus, optioyhteisö tai selvitysyhteisö on arvopape-	10 000

rimarkkinalain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla	
sijoituspalveluyrityksen ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisö	1 000
vakuutusedustuksesta annetussa laissa tarkoitettu vakuutusmeklari	1 000 Perusmaksua korotetaan 180 euroa jokaista vakuutusmeklariyrityksen tai yksityisen elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevaa rekisteröityä vakuutusmeklaria kohden.
arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettu tilinhoitajayhteisö	6 000 Jos tilinhoitajayhteisöllä on yksi tai useampi arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 7 a §:ssä tarkoitettu asiamies, tilinhoitajayhteisön perusmaksua korotetaan 3 000 euroa jokaista asiamiestä kohden.
arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 8 §:n 2 momentissa tarkoitettu suomalainen selvitysosapuoli ja sellainen ulkomainen selvitysosapuoli, jolla on kiinteä toimipaikka Suomessa	12 000
arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettu kirjausrahasto ja arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettu selvitysrahasto	2 000
arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettua julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	15 500 Perusmaksua korotetaan 16 000 euroa, jos osakkeelle on arvopaperimarkkinalain 4 luvun 10 §:ssä tarkoitettut likvidit markkinat.
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema osake on otettu hakemuksesta arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettua julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteeksi Euroopan talousalueella yksinomaan muussa valtiossa kuin Suomessa	12 500
arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettua julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija, jos kysymyksessä on 4 §:ssä tarkoitettu maksuvelvollinen tai jos liikkeeseenlaskijan kotipaikka ei ole Suomessa	10 500
julkisen kaupankäynnin kohteena olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija	3 000
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema muu arvopaperi kuin osake on otettu hakemuksesta arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettua julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteeksi Euroopan talousalueella yksinomaan muussa valtiossa kuin Suomessa	3 000

arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 a §:ssä tarkoitetun monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	4 000
monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija	1 000
Eläketurvakeskus	10 000
liikennevahinkolautakunta ja potilasvahinkolautakunta	1 000
ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa tarkoitetun ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön sivuliike	1 000
eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa tarkoitettu sellainen ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos, jolla on Suomessa sivuliike	1 000
ulkomaisen luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen ja rahastoyhtiön edustusto	1 000
vakuutusedustuksesta annetussa laissa tarkoitettu sellainen vakuutusedustaja, joka on rekisteröity muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa ja jolla on Suomessa sivuliike	300

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .*

7.

Laki**rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä 18 päivänä heinäkuuta 2008 annetun lain (503/2008) 31 §:n 5 momentti ja 43 §, sellaisena kuin niistä on 31 §:n 5 momentti laissa 918/2008, sekä

muutetaan 2 §:n 20 kohta, 11 §:n 1 ja 3 momentti, 13 §, 19 §:n 3 momentti, 21 §:n 1 momentti, 25 §:n 3 momentti, 27 §:n otsikko ja 1 momentti, 29 §:n otsikko, 1 momentti ja 2 momentin johdantokappale, 30 §, 31 §:n 1 momentin 1 ja 7 kohta, 32 §:n 1 ja 2 momentti sekä 33 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä ovat 31 §:n 1 momentin 1 ja 7 kohta sekä 32 §:n 2 momentti mainitussa laissa 918/2008, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Lain soveltamisala

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan:

Tätä lakia sovelletaan:

20) liike- tai ammattitoimintana muuta maksuliikettä kuin luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua yleistä maksujenvälitystä tarjoavaan (maksuliike);

20) *maksulaitoslaissa (/) tarkoitettuun maksulaitokseen ja mainitun lain 7 §:ssä tarkoitettuun henkilöön;*

11 §

11 §

Kolmannen osapuolen toimet asiakkaan tuntemiseksi

Kolmannen osapuolen toimet asiakkaan tuntemiseksi

Asiakkaan tuntemista koskevat velvollisuudet voi ilmoitusvelvollisen puolesta täyttää luottolaitos, rahoituslaitos, rahastoyhtiö, sijoituspalveluyritys, vakuutusyhtiö, vakuutus- edustaja, asianajaja tai tilintarkastaja, joka on saanut toimiluvan tai rekisteröity pakolliseen ammattirekisteriin Suomessa tai toisessa ETA-valtiossa. Ilmoitusvelvollinen voi hyväksyä myös muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saaneen luottolaitoksen, rahoituslaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön tai vakuutusyhtiön ETA-valtiossa toimivan sivuliikkeen täyttämään puolestaan nämä velvollisuudet

Asiakkaan tuntemista koskevat velvollisuudet voi ilmoitusvelvollisen puolesta täyttää luottolaitos, rahoituslaitos, rahastoyhtiö, sijoituspalveluyritys, *maksulaitos*, vakuutusyhtiö, vakuutusedustaja, asianajaja tai tilintarkastaja, joka on saanut toimiluvan tai rekisteröity pakolliseen ammattirekisteriin Suomessa tai toisessa ETA-valtiossa. Ilmoitusvelvollinen voi hyväksyä myös muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saaneen luottolaitoksen, rahoituslaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön tai vakuutusyhtiön ETA-valtiossa toimivan sivuliikkeen täyttämään puolestaan nämä velvollisuudet.

Edellä 1 ja 2 momentista poiketen ilmoitusvelvollinen ei voi hyväksyä maksuliikettä tai valuutanvaihtoa harjoittavaa täyttämään velvollisuuksiaan.

13 §

Yksinkertaistettu asiakkaan tuntemisvelvollisuus, kun asiakkaana on Suomen viranomaisen, luottolaitos, rahoituslaitos, sijoituspalveluyritys, rahastoyhtiö tai vakuutusyhtiö

Ilmoitusvelvollinen voi noudattaa yksinkertaistettua asiakkaan tuntemismenettelyä, jos asiakas on:

- 1) Suomen viranomainen;
- 2) Suomessa tai toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saanut luottolaitos, rahoituslaitos, sijoituspalveluyritys, rahastoyhtiö tai vakuutusyhtiö;
- 3) muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saanut luottolaitos, rahoituslaitos, sijoituspalveluyritys, rahastoyhtiö tai vakuutusyhtiö, jota koskevat tätä lakia vastaavat velvollisuudet ja jota valvotaan näiden velvollisuuksien noudattamisessa; tai
- 4) muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saaneen luottolaitoksen, rahoituslaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön tai vakuutusyhtiön ETA-valtiossa toimiva sivukonttori.

19 §

Kirjeenvaihtajapankkisuhteisiin liittyvä tehostettu tuntemisvelvollisuus

Jos sijoituspalveluyritys, rahastoyhtiö tai vakuutusyhtiö tekee sopimuksen 1 momenttia vastaavasta järjestelystä, ilmoitusvelvollisen on noudatettava, mitä tässä pykälässä säädetään.

Edellä 1 ja 2 momentista poiketen ilmoitusvelvollinen ei voi hyväksyä *sellaista maksulaitosta, joka pääasiallisena maksupalveluna tarjoaa maksulaitoslaissa tarkoitettua rahanyälitystä, eikä* valuutanvaihtoa harjoittavaa täyttämään velvollisuuksiaan.

13 §

Yksinkertaistettu asiakkaan tuntemisvelvollisuus, kun asiakkaana on Suomen viranomaisen, luottolaitos, rahoituslaitos, sijoituspalveluyritys, maksulaitos, rahastoyhtiö tai vakuutusyhtiö

Ilmoitusvelvollinen voi noudattaa yksinkertaistettua asiakkaan tuntemismenettelyä, jos asiakas on:

- 1) Suomen viranomainen;
- 2) Suomessa tai toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saanut luottolaitos, rahoituslaitos, sijoituspalveluyritys, *maksulaitos*, rahastoyhtiö tai vakuutusyhtiö;
- 3) muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saanut luottolaitos, rahoituslaitos, sijoituspalveluyritys, rahastoyhtiö tai vakuutusyhtiö, jota koskevat tätä lakia vastaavat velvollisuudet ja jota valvotaan näiden velvollisuuksien noudattamisessa; tai
- 4) muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saaneen luottolaitoksen, rahoituslaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön tai vakuutusyhtiön ETA-valtiossa toimiva sivukonttori.

19 §

Kirjeenvaihtajapankkisuhteisiin liittyvä tehostettu tuntemisvelvollisuus

Jos sijoituspalveluyritys, *maksulaitos*, rahastoyhtiö tai vakuutusyhtiö tekee sopimuksen 1 momenttia vastaavasta järjestelystä, ilmoitusvelvollisen on noudatettava, mitä tässä pykälässä säädetään.

21 §

*Asiakkaan tuntemisvelvollisuus sivuliikkeissä
ja muissa yhtiöissä*

Luottolaitoksen, rahoituslaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön, vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen ja vakuutusedustajan on noudatettava asiakkaan tuntemiseksi tässä luvussa säädettyjä velvollisuuksia myös muussa kuin ETA-valtiossa sijaitsevassa sivuliikkeessään. Lisäksi edellä tarkoitetun ilmoitusvelvollisen on huolehdittava, että tässä luvussa säädettyjä velvollisuuksia noudatetaan myös muussa kuin ETA-valtiossa sijaitsevassa yhtiössä, jonka osakkeiden tai osuuk- sien tuottamasta äänimäärästä ilmoitusvelvol- lisella on enemmän kuin 50 prosenttia.

21 §

*Asiakkaan tuntemisvelvollisuus sivuliikkeissä
ja muissa yhtiöissä*

Luottolaitoksen, rahoituslaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, *maksulaitoksen*, rahastoyhtiön, vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen ja vakuutusedustajan on noudatettava asiakkaan tuntemiseksi tässä luvussa säädettyjä velvol- lisuuksia myös muussa kuin ETA-valtiossa sijaitsevassa sivuliikkeessään. Lisäksi edellä tarkoitetun ilmoitusvelvollisen on huolehdit- tava, että tässä luvussa säädettyjä velvolli- suuksia noudatetaan myös muussa kun ETA- valtiossa sijaitsevassa yhtiössä, jonka osak- keiden tai osuuksien tuottamasta äänimääräs- tä ilmoitusvelvollisella on enemmän kuin 50 prosenttia.

25 §

*Salassapitovelvollisuus ja salassapitovelvolli-
suutta koskevat poikkeukset*

Edellä 1 momentin estämättä ilmoitusvel- vollinen saa luovuttaa tiedon siitä, että 23 tai 24 §:ssä tarkoitettu ilmoitus on tehty Suomes- sa tai toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saaneelle 2 §:n 1—7 kohdassa tarkoitettulle ilmoitusvelvolliselle, joka on osallisena sellai- sessa yksittäisessä liiketoimessa, joka liittyy siihen asiakkaaseen ja liiketoimeen, jota ilmoitus koskee. Samoilla edellytyksillä tieto voidaan luovuttaa muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saaneelle 2 §:n 1—7 kohdassa tarkoitettulle ilmoitusvelvolliselle, jos tiedon vastaanottajaa koskevat tätä lakia vastaavat velvollisuudet ja yhteisöä valvotaan näiden velvollisuuksien noudattamisessa sekä tiedon vastaanottajaa koskee lisäksi yksilöiden suo- jelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 95/46/EY vastaavat henkilötietojen suojaa koskevat velvollisuudet.

25 §

*Salassapitovelvollisuus ja salassapitovelvol-
lisuutta koskevat poikkeukset*

Edellä 1 momentin estämättä ilmoitusvel- vollinen saa luovuttaa tiedon siitä, että 23 tai 24 §:ssä tarkoitettu ilmoitus on tehty Suomes- sa tai toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saaneelle 2 §:n 1—7 kohdassa tarkoitettulle ilmoitusvelvolliselle *ja maksulaitokselle*, joka on osallisena sellaisessa yksittäisessä lii- ketoimessa, joka liittyy siihen asiakkaaseen ja liiketoimeen, jota ilmoitus koskee. Samoilla edellytyksillä tieto voidaan luovuttaa muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saaneelle 2 §:n 1—7 kohdassa tarkoitettulle ilmoitusvelvolliselle, jos tiedon vastaanottajaa koskee tätä lakia vastaavat velvollisuudet ja yhteisöä valvotaan näiden velvollisuuksien noudattamisesta sekä tiedon vastaanottajaa koskee lisäksi yksilöiden suojelusta henkilö- tietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaas- ta liikkuvuudesta annetun Euroopan parla- mentin ja neuvoston direktiiviä 95/46/EY vastaavat henkilötietoja suojaa koskevat vel- vollisuudet.

27 §

Maksuliike- ja valuutanvaihtotoiminnan harjoittajien rekisteröitymisvelvollisuus

Maksuliikettä ja valuutanvaihtotoimintaa harjoittavan on ennen toiminnan aloittamista rekisteröidyttävä. Rekisteröitymisvelvollisuus ei koske toimintaa, jota harjoitetaan satunnaisesti tai hyvin rajoitetusti ja joka täyttää 4 §:ssä tarkoitetut edellytykset.

27 §

Valuutanvaihtotoiminnan harjoittajien rekisteröitymisvelvollisuus

Valuutanvaihtotoimintaa harjoittavan on ennen toiminnan aloittamista rekisteröidyttävä. Rekisteröitymisvelvollisuus ei koske toimintaa, jota harjoitetaan satunnaisesti tai hyvin rajoitetusti ja joka täyttää 4 §:ssä tarkoitetut edellytykset.

29 §

Maksuliike- ja valuutanvaihtorekisteri sekä yrityspalvelurekisteri

Etelä-Suomen lääninhallitus pitää rekisteriä *maksuliikettä ja valuutanvaihtotoimintaa harjoittavista (maksuliike- ja valuutanvaihtorekisteri)* sekä omaisuudenhoito- ja yrityspalveluiden tarjoajista (*yrityspalvelurekisteri*). Maksuliike- ja valuutanvaihtorekisteriä pidetään maksuliike- ja valuutanvaihtotoiminnan harjoittajien sekä yrityspalvelurekisteriä omaisuudenhoito- ja yrityspalveluiden tarjoajien tämän lain säännösten noudattamisen valvomista varten.

Maksuliike- ja valuutanvaihtorekisteriin ja yrityspalvelurekisteriin merkitään:

29 §

Valuutanvaihtorekisteri sekä yrityspalvelurekisteri

Etelä-Suomen lääninhallitus pitää rekisteriä valuutanvaihtotoimintaa harjoittavista (*valuutanvaihtorekisteri*) sekä omaisuudenhoito- ja yrityspalvelujen tarjoajista (*yrityspalvelurekisteri*). Valuutanvaihtorekisteriä pidetään valuutanvaihtotoiminnan harjoittajien sekä yrityspalvelurekisteriä omaisuudenhoito- ja yrityspalveluiden tarjoajien tämän lain säännösten noudattamisen valvomista varten.

Valuutanvaihtorekisteriin ja yrityspalvelurekisteriin merkitään:

30 §

Rekisteristä poistaminen

Etelä-Suomen lääninhallituksen on poistettava rekisteröity *maksuliike- ja valuutanvaihtorekisteristä* tai yrityspalvelurekisteristä, jos rekisteröity ei enää täytä rekisteröinnin edellytyksiä tai on lopettanut toimintansa. Rekisteröidylle on ennen rekisteristä poistamista varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

31 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvoo:

- 1) Finanssivalvonta 2 §:n 1 kohdassa tar-

30 §

Rekisteristä poistaminen

Etelä-Suomen lääninhallituksen on poistettava rekisteröity valuutanvaihtorekisteristä tai yrityspalvelurekisteristä, jos rekisteröity ei enää täytä rekisteröinnin edellytyksiä tai on lopettanut toimintansa. Rekisteröidylle on ennen rekisteristä poistamista varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

31 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvoo:

- 1) Finanssivalvonta 2 §:n 1 kohdassa tar-

koitetun luotto- ja rahoituslaitoksen osalta sekä mainitun pykälän 2—8 ja 10—13 kohdassa tarkoitettujen ilmoitusvelvollisten osalta;

7) Etelä-Suomen lääninhallitus 2 §:n 9, 20 ja 23 kohdassa tarkoitettujen ilmoitusvelvollisten osalta;

Maksajan tiedot -asetuksen noudattamista valvoo Etelä-Suomen lääninhallitus maksuliike- ja valuutanvaihtorekisteriin merkityn ilmoitusvelvollisen osalta ja lääninhallitus 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettujen muun ilmoitusvelvollisten kuin kohdassa tarkoitettujen luotto- tai rahoituslaitoksen osalta.

32 §

Valvontaviranomaisen tarkastusoikeus

Etelä-Suomen lääninhallituksen asianomaisella virkamiehellä on oikeus tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi toimittaa tarkastus 29 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin merkityn ilmoitusvelvollisen liike- ja varastotiloihin sekä maksajan tiedot -asetuksen noudattamisen valvomiseksi maksuliike- ja valuutanvaihtorekisteriin merkityn ilmoitusvelvollisen liike- ja varastotiloihin.

Lääninhallituksen asianomaisella virkamiehellä on oikeus tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi toimittaa tarkastus 2 §:n 9, 16, 19, 21 ja 22 kohdassa tarkoitettujen ilmoitusvelvollisten, 2 §:n 24 kohdassa tarkoitettujen muun oikeudellisissa asioissa avustavan sekä sellaisen 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettujen muun ilmoitusvelvollisten kuin kohdassa tarkoitettujen luotto- tai rahoituslaitoksen liike- ja varastotiloihin. Lääninhallituksen asianomaisella virkamiehellä on lisäksi oikeus maksajan tiedot -asetuksen noudattamisen valvomiseksi toimittaa tarkastus sellaisen 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettujen ilmoitusvelvollisten, joka ei ole kohdassa tarkoitettu luotto- tai rahoituslaitos, liike- ja varastotiloihin.

koitetun luotto- ja rahoituslaitoksen sekä mainitun pykälän 2—8, 10—13 ja 20 kohdassa tarkoitettujen ilmoitusvelvollisten osalta;

7) Etelä-Suomen lääninhallitus 2 §:n 9 ja 23 kohdassa tarkoitettujen ilmoitusvelvollisten osalta;

(kumotaan 5 momentti)

32 §

Valvontaviranomaisen tarkastusoikeus

Etelä-Suomen lääninhallituksen asianomaisella virkamiehellä on oikeus tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi toimittaa tarkastus 29 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin merkityn ilmoitusvelvollisen liike- ja varastotiloihin.

Lääninhallituksen asianomaisella virkamiehellä on oikeus tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi toimittaa tarkastus 2 §:n 16, 19, 21 ja 22 kohdassa tarkoitettujen ilmoitusvelvollisten, 2 §:n 24 kohdassa tarkoitettujen muun oikeudellisia palveluita tarjoavan sekä 2 §:n 1 momentissa tarkoitettujen muun ilmoitusvelvollisten kuin kohdassa tarkoitettujen luotto- ja rahoituslaitoksen liike- ja varastotiloihin.

33 §

Pakkokeinot

Jos *maksuliikettä* tai valuutanvaihtoa harjoittava taikka omaisuudenhoito- ja yrityspalveluita tarjoava laiminlyö rekisteröitymisvelvollisuuden tai jatkaa edelleen rekisteröinnin yhteydessä kielletyn toiminnan harjoittamista taikka rekisteristä poistettuna jatkaa toimintaansa, Etelä-Suomen lääninhallitus voi kieltää tätä jatkamasta toimintaansa. Jos toimintaa harjoittava laiminlyö ilmoittaa rekisteriin merkittyjen tietojen muuttumisesta, Etelä-Suomen lääninhallitus voi kehottaa asianomaista määrääjässä täyttämään velvollisuutensa.

33 §

Pakkokeinot

Jos valuutanvaihtoa harjoittava taikka omaisuudenhoito- ja yrityspalveluita tarjoava laiminlyö rekisteröitymisvelvollisuuden tai jatkaa edelleen rekisteröinnin yhteydessä kielletyn toiminnan harjoittamista taikka rekisteristä poistettuna jatkaa toimintaansa, Etelä-Suomen lääninhallitus voi kieltää tätä jatkamasta toimintaansa. Jos toimintaa harjoittava laiminlyö ilmoittaa rekisteriin merkittyjen tietojen muuttumisesta, Etelä-Suomen lääninhallitus voi kehottaa asianomaista määrääjässä täyttämään velvollisuutensa.

43 §

Maksupalvelurikkomus

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta rikkoo

1) maksajan tiedot -asetuksen 5—7, 11 tai 12 artiklan taikka 13 artiklan 5 kohdan säännöksiä maksajan tietojen toimittamisesta, säilymisestä ja säilyttämisestä,

2) maksajan tiedot -asetuksen 8 artiklan säännöksiä maksajaa koskevien tietojen puutteellisuuden havaitsemisesta,

3) maksajan tiedot -asetuksen 9 tai 10 artiklan taikka 13 artiklan 2—4 kohdan säännöksiä maksajaa koskevien puutteellisten tai epätäydellisten tietojen johdosta suoritettavista toimenpiteistä taikka

4) maksajan tiedot -asetuksen 14 artiklan säännöksiä yhteistyövelvoitteista,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, maksupalvelurikkomuksesta sakkoon.

(kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

8.

Laki**kirjanpitolain 8 luvun 1 ja 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 30 päivänä joulukuuta 1997 annetun kirjanpitolain (1336/1997) 8 luvun 1 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1312/2004, sekä
muutetaan 8 luvun 1 §:n 3 momentti ja 2 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat mainitussa laissa 1312/2004, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

8 luku

8 luku

Erinäiset säännökset**Erinäiset säännökset**

1 §

1 §

*Lain valvonta**Lain valvonta*

 Rahoitustarkastus valvoo tämän lain noudattamista:

1) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitetuissa luottolaitoksissa ja niiden konsolidointiryhmiin kuuluvissa rahoituslaitoksissa;

2) osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1504/2001) tarkoitetuissa osuuspankkien yhteenliittymissä;

3) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitetuissa talletuspankkien vakuusrahastoissa ja talletussuojarahastossa sekä sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitetuissa sijoittajien korvausrahastossa;

4) sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitetuissa sijoituspalveluyrityksissä ja niiden konsolidointiryhmiin kuuluvissa rahoituslaitoksissa;

5) sijoitusrahastolaissa tarkoitetuissa rahastoyhtiöissä ja sijoitusrahastoissa;

6) kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa (772/1988) tarkoitetuissa optioyhteisöissä;

7) kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja noudattavissa kirjanpitovelvollisissa siten kuin Rahoitustarkastuksesta annetun lain

 Finanssivalvonta valvoo tämän lain noudattamista:

1) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitetuissa luottolaitoksissa ja niiden konsolidointiryhmiin kuuluvissa rahoituslaitoksissa;

2) osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1504/2001) tarkoitetuissa osuuspankkien yhteenliittymissä;

3) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitetuissa talletuspankkien vakuusrahastoissa ja talletussuojarahastossa sekä sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitetuissa sijoittajien korvausrahastossa;

4) sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa (922/2007) tarkoitetuissa sijoituspalveluyrityksissä ja niiden konsolidointiryhmiin kuuluvissa rahoituslaitoksissa;

5) sijoitusrahastolaissa tarkoitetuissa rahastoyhtiöissä ja sijoitusrahastoissa;

6) kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa (772/1988) tarkoitetuissa optioyhteisöissä;

7) *maksulaitoslaisissa* (/) tarkoitetuissa *maksulaitoksissa*;

8) *vakuutusyhtiölaissa* (521/2008) tarkoite-

(587/2003) 24 a §:ssä tarkemmin säädetään.

tuissa vakuutusyhtiöissä;

9) työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitetuissa työeläkevakuutusyhtiöissä;

10) ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitetuissa ulkomaisissa vakuutusyhtiöissä;

11) vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitetuissa vakuutusyhdistyksissä;

12) vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitetuissa vakuutuskassoissa;

13) eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitetuissa eläkesäätiöissä;

14) Eläketurvakeskuksesta annetussa laissa (397/2006) tarkoitettussa Eläketurvakeskuksessa;

15) maatalousyrittäjän eläkelaiassa (1280/2006) tarkoitettussa maatalousyrittäjien eläkelaitoksessa;

16) merimieseläkelaiassa (1290/2006) tarkoitetuissa merimieseläkekassoissa;

17) vakuutusedustuksesta annetussa laissa (570/2005) tarkoitetuissa vakuutusedustajissa;

18) liikennevakuutuslaissa (279/1959) tarkoitettussa Liikennevakuutuskeskuksessa;

19) potilasvahinkolaiassa (585/1986) tarkoitettussa Potilasvakuutuskeskuksessa;

20) tapaturmavakuutuslaissa (608/1948) tarkoitettussa Tapaturmavakuutuslaitosten liitossa;

21) ympäristövahinkovakuutuksesta annetussa laissa (81/1998) tarkoitettussa Ympäristövakuutuskeskuksessa;

22) valtion eläkerahastosta annetussa laissa (1297/2006) tarkoitettussa eläkerahastossa;

23) kunnallisessa eläkelaiassa (549/2003) tarkoitettussa kunnallisessa eläkelaitoksessa;

24) työttömyyskassalaissa (603/1984) tarkoitettussa työttömyyskassassa;

25) työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) tarkoitettussa työttömyysvakuutusrahastossa;

26) Koulutusrahastosta annetussa laissa (1306/2002) tarkoitettussa Koulutusrahastossa;

27) vakuutusyhtiölaissa ja vakuutusyhdistyslaissa tarkoitetuissa vakuutusomistusyhteisöissä;

28) rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoi-

Vakuutusvalvontavirasto valvoo tämän lain noudattamista kirjanpitovelvollisissa, jotka Vakuutusvalvontavirastosta annetussa laissa (78/1999) on säädetty Vakuutusvalvontaviraston valvottaviksi, jollei 3 momentin 7 kohdasta muuta johdu.

2 §

Kirjanpitolautakunta

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään kirjanpitolautakunnan toimivallasta ja tehtävistä, ei sovelleta 1 §:n 3 momentin 1—6 kohdassa ja 4 momentissa tarkoitettuihin kirjanpitovelvollisiin eikä muihinkaan kirjanpitovelvollisiin siltä osin kuin kyse on 7 a luvun 1 §:ssä tarkoitettujen kansainvälisten tilinpäätösstandardien soveltamisesta. Kirjanpitolautakunta voi kuitenkin edellä mainitun estämättä antaa lausuntoja standardien soveltamisesta Rahoitustarkastukselle ja Vakuutusvalvontavirastolle niiden 1 §:ssä tarkoitettua valvontatehtävää varten sekä Rahoitustarkastustarkastuksesta annetun lain 24 a §:ssä tarkoitettulle kirjanpitovelvolliselle, joka on pyytänyt lausuntoa lainkohdassa tarkoitettulla tavalla.

*tetussa ryhmittymän omistusyhteisössä;
29) kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja noudattavissa kirjanpitovelvollisissa siten kuin Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 37 §:ssä tarkemmin säädetään.
(Kumotaan 4 momentti)*

2 §

Kirjanpitolautakunta

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään kirjanpitolautakunnan toimivallasta ja tehtävistä, ei sovelleta 1 §:n 3 momentin 1—28 kohdassa tarkoitettuihin kirjanpitovelvollisiin eikä muihinkaan kirjanpitovelvollisiin siltä osin kuin kyse on 7 a luvun 1 §:ssä tarkoitettujen kansainvälisten tilinpäätösstandardien soveltamisesta. Kirjanpitolautakunta voi kuitenkin edellä mainitun estämättä antaa lausuntoja standardien soveltamisesta *Finanssivalvonnalle* sen 1 §:ssä tarkoitettua valvontatehtävää varten sekä *Finanssivalvonnasta annetun lain 37 §:ssä* tarkoitettulle kirjanpitovelvolliselle, joka on pyytänyt lausuntoa lainkohdassa tarkoitettulla tavalla.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .*